

Међународна научна конференција
ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ
ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИСКУСТВА И ПОУКЕ

Књига сажетака

1–3. јун 2023. године
Универзитет у Београду
Учитељски факултет

UNIVERSITY OF BELGRADE
TEACHER EDUCATION FACULTY

北京师范大学智慧学习研究院
Smart Learning Institute of Beijing Normal University

WSMiPU

УЧЕЊЕ
КОМУНИКАЦИЈА
ТЕХНОЛОГИЈА

UNIVERSIDAD
COMPLUTENSE
MADRID

Facultatea de
Științe ale Educației
Psihologie și Asistență Socială

Sveučilište u Zagrebu
Učiteljski fakultet

INSTITUTE
OF PHILOSOPHY
AND SOCIOLOGY

University of Maribor
Faculty of Education

Иновације
у настави

International Scientific Conference
EDUCATION DURING COVID-19 PANDEMIC:
EXPERIENCE AND LESSONS LEARNED

Book of Abstracts

June 1–3, 2023
University of Belgrade
Teacher Education Faculty

ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19:
ИСКУСТВА И ПОУКЕ

Књига сажетака

EDUCATION DURING COVID-19 PANDEMIC:
EXPERIENCE AND LESSONS LEARNED

Book of Abstracts

Међународна научна конференција

ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИСКУСТВА И ПОУКЕ

Књига сажетака

Уреднице:

Гордана Стоковић

Јелена Лукић

Јелена Станивуковић

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ

1–3. јун 2023.

Београд

International Scientific Conference

EDUCATION DURING COVID-19 PANDEMIC: EXPERIENCE AND LESSONS LEARNED

Book of Abstracts

Editors:

Gordana Stoković
Jelena Lukić
Jelena Stanivuković

UNIVERSITY OF BELGRADE
TEACHER EDUCATION FACULTY

1–3 June, 2023
Belgrade

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Председници Програмског одбора

Проф. др Урош Шуваковић
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

Проф. др Ивко Николић
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

Чланови

проф. др Павел Лаидлер, декан
*Јагелонски универзитет у Кракову, Факултет за међународне
и јолијичке студије, Краков, Пољска*

проф. др Гонзало Ховер, декан
*Универзитет Комилујенсе, Училијски факултет,
Магрид, Шпанија*

проф. др Владимир Цвик, декан
*РУДН Универзитет, Факултет за друштвене науке,
Москва, Русија*

проф. др Габријела Келемен,
*Универзитет „Аурел Влајку“, Факултет образовних наука,
психологије и образовној рада, Арад, Румунија*

проф. др Синиша Опић, декан
*Свеучилиште у Зајреду, Училијски факултет,
Зајред, Хрватска*

проф. др Ана Мантарова,
*Бујарска академија наука, Институт за филозофију и социологију,
Софија, Бујарска*

проф. др Маја Рауник Кирков,
*Универзитет „Св. Кирил и Методије“, Педагошки факултет,
Свети Климент Охридски, Скопје, Северна Македонија*

проф. др Николај Нарбут,
*РУДН Универзитет, Факултет за друштвене науке,
Москва, Русија*

проф. др Небојша Митровић,
*Универзитет у Источном Сарајеву, Педагошки факултет,
Сарајево, Босна и Херцеговина*

проф. др Марио Думанчић,
*Свеучилишће у Зајреду, Училијски факултет,
Зајред, Хрватска*

проф. др Ирина Тротсук,
*РУДН Универзитет, Факултет за друштвене науке,
Москва, Русија*

проф. др Дамир Велички,
*Свеучилишће у Зајреду, Училијски факултет,
Зајред, Хрватска*

проф. др Сања Благданић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

проф. др Данијела Костадиновић Красић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

проф. др Мирослава Ристић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

проф. др Дејан Вук Станковић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

проф. др Мирсада Зукорлић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Зоран Видовић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Филип Којић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Предраг Милосављевић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Марија Павловић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Ана Петровић Дакић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

доц. др Александра Стошић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

Зорица Савић Ненадовић,
Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Председница Организационог одбора

мср Гордана Стоковић

Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија

Чланови

доц. др Владимир Живановић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

мср Јелена Станивуковић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

мср Милена Војиновић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

мср Марија Воркапић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

мср Јелена Лукић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

мср Анђела Вилотијевић, *Универзитет у Београду, Училијски факултет, Београд, Србија*

Суорганизатори конференције

- Smart Learning Institute of Beijing Normal University, China
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych, Polska
- Complutense University of Madrid, Faculty of Education, Spain
- Российский университет дружбы народов, Факультет гуманитарных и социальных наук, Москва, Россия
- Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială, România
- Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska
- Институт по философия и социология, Българската академия на науките, София, България
- Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
- Педагошки факултет „Св. Климент Охридски”, Универзитет „Св. Кирил и Методиј”, Скопје, Северна Македонија
- Универзитет у Источном Сарајеву, Педагошки факултет, Бијељина, Република Српска, БиХ
- Институт за педагошка истраживања, Београд, Србија
- Часопис Иновације у настави, Београд, Србија

Овај зборник садржи сажетке излагања која су презентована на међународној научној конференцији *Образовање у време пандемике COVID-19: искуства и поуке*, на Учитељском факултету Универзитета у Београду, од 1. до 3. јуна 2023. године.

CONFERENCE PROGRAMME COMMITTEE

Presidents of the Programme Committee

Uroš Šuvaković, PhD, Full Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Ivko Nikolić, PhD, Associate Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Members

Paweł Laidler PhD, Full Professor,
*Jagiellonian University, Faculty of International and Political Studies, dean,
Kracow, Poland*

Gonzalo Jover, PhD, Full Professor,
*Complutense University of Madrid, Faculty of Education, dean, Madrid,
Spain*

Vladimir Tsvyk, PhD, Full Professor,
*Faculty of Humanities and Social Sciences of RUDN University, dean,
Moscow, Russia*

Gabriela Kelemen, PhD, Full Professor,
*Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistentă Socială,
Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad, Romania*

Siniša Opić, PhD, Full Professor,
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, dean, Croatia

Anna Mantarova, PhD, Full Professor,
*Institute of Philosophy and Sociology at Bulgarian Academy of Science,
Sofia, Bulgaria*

Maja Raunik Kirkov, PhD, Full Professor,
*Faculty of Pedagogy „St. Kliment Ohridski”, Ss. Cyril and Methodius
University in Skopje, North Macedonia*

Nebojša Mitrović, PhD, Associate Professor,
*Faculty of Education in Bjeljina, University of East Sarajevo, Republic of
Srpska*

Nikolay Narbut, PhD, Full Professor,
*Faculty of Humanities and Social Sciences of RUDN University, Moscow,
Russia*

Mario Dumančić, PhD, Full Professor,
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia

Irina Trotsuk, PhD, Full Professor,
Faculty of Humanities and Social Sciences of RUDN University, Moscow, Russia

Damir Velički, PhD, Full Professor,
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia

Sanja Blagdanić, PhD, Full Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Danijela Kostadinović Krasić, PhD, Full Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Miroslava Ristić, PhD, Full Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Dejan Vuk Stanković, PhD, Associate Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Mirsada Zukorlić, PhD, Associate Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Zoran Vidović, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Filip Kojić, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Predrag Milosavljević, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Marija Pavlović, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Ana Petrović Dakić, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Aleksandra Stošić, PhD, Assistant Professor,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

Zorica Savić Nenadović, MA, English Language Lecturer,
Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia

ORGANIZING COMMITTEE

President of the Organizing Committee

Gordana Stoković, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Members:

Vladimir Živanović, PhD, Assistant Professor, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Jelena Stanivuković, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Milena Vojinović, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Marija Vorkapić, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Jelena Lukić, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Anđela Vilotijević, MA, Assistant, *Teacher Education Faculty, University of Belgrade, Serbia*

Co-organizers

- Smart Learning Institute of Beijing Normal University, China
- Faculty of International and Political Studies, Jagiellonian University in Krakow, Poland
- Faculty of Education, Complutense University of Madrid, Spain
- Faculty of Humanities and Social Sciences, RUDN University, Moscow, Russia
- Faculty of Educational Sciences, Psychology and Social Assistance, „Aurel Vlaicu” University in Arad, Romania
- Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia
- Institute of Philosophy and Sociology at Bulgarian Academy of Science, Sofia, Bulgaria
- Faculty of Education, University of Maribor, Slovenia
- Faculty of Pedagogy „St. Kliment Ohridski”, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, North Macedonia
- Faculty of Education in Bijeljina, University of East Sarajevo, Republic of Srpska
- Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia
- Teaching Innovations, Belgrade, Serbia

This book contains abstracts of presentations at the international scientific conference *Education during COVID-19 pandemic: experience and lessons learned*, held at the Teacher Education Faculty, University of Belgrade, from the 1st to 3rd June 2023.

Уводна предавања

проф. др Данимир Мандић,

декан Учитељског факултета, Универзитета у Београду (Београд, Србија)
Вештачка интелигенција у функцији унапређења педагошке реформе образовања

проф. др Хуанг Ронгхуаи,

Педагошки факултет, Пекиншки универзитет, кодекан (Пекинг, Кина)
Директор Међународног центра за истраживање и обуку УНЕСЦО-а
за рурално образовање
Од онлајн учења до дигиталне трансформације: Много више од илајфформи и дељења ресурса

Чен Хонг, виши истраживач

Педагошки факултет, Пекиншки универзитет, (Пекинг, Кина)
Преиспитивање образовања у постковид ери: превазилажење изазова, прихваћање вештачке интелигенције и изградња резилентне будућности

проф. др Гонзало Ховер,

декан Педагошког факултета, Универзитета Комплутенсе
(Мадрид, Шпанија)
*Управљање простором и прилагодњавање наставе пандемији COVID-19
на Педагошком факултету Универзитета Complutense у Мадриду*

prof. dr Siniša Opić,

dekan Učiteljskog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu (Zagreb, Hrvatska)
Umjetna inteligencija: pro et contra

prof. dr Emina Berbić Kolar,

dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera (Osijek, Hrvatska)
Perspektive razvoja visokoškolskih institucija u području odgojnih i obrazovnih znanosti

проф. др Далибор Стевић,

декан Педагошког факултета у Бијељини
(Бијељина, Република Српска, БиХ),
Развој Педагошког факултета у Републици Српској

Plenary Lectures

prof. Danimir Mandić, PhD

Dean, Teacher Education Faculty, University of Belgrade (Belgrade, Serbia)

Artificial intelligence in the function of internal pedagogical reform of education

prof. Huang Ronghuai,

Faculty of Education, Beijing Normal University, co-dean (Beijing, China)

Director of UNESCO International Research and Training Centre for Rural Education

From Online Learning to Digital Transformation: Going far beyond the platforms and sharing of resources

Chen Hong, senior researcher

Faculty of Education, Beijing Normal University (Beijing, China)

Rethinking Education in the Post-Covid Era: Overcoming Challenges, Embracing AI, and Building a Resilient Future

prof. Gonzalo Jover,

Decano, Facultad de Educación, Universidad Complutense (Madrid, Spain)

Space management and teaching adaptation to the COVID-19 pandemic at the Faculty of Education of the Complutense University of Madrid

prof. Siniša Opić, PhD

Dean, Faculty of Teacher Education, University of Zagreb (Zagreb, Croatia)

Artificial intelligence: pro et contra

prof. Emina Berbić Kolar, PhD

Dean, Faculty of Education, Josip Juraj Strossmayer University Osijek, Croatia)

Perspectives of higher education institutions development in the field of educational sciences

prof. Dalibor Stević, PhD

Dean, Faculty of Education in Bijeljina (Bijeljina, Republika Srpska, BiH)

Development of the Faculty of Pedagogy in the Republic of Srpska

Садржај/Contents

A

Katarina Aladrović Slovaček, Ana Matković STAVOVI UČITELJA I UČENIKA O DIGITALNOM NASTAVNOM OKRUŽENJU MATERNJEG JEZIKA TOKOM PANDEMIJE COVID-19.....	40
Katarina Aladrović Slovaček, Ana Matković ATTITUDES OF TEACHERS AND STUDENTS ABOUT THE DIGITAL TEACHING ENVIRONMENT OF THE MOTHER TONGUE DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	41
Géssica Oliveira de Albuquerque THE ACADEMIC DEVELOPMENT OF UNDERGRADUATE STUDENTS DURING EMERGENCY REMOTE TEACHING AT THE UNIVERSITY OF BRASILIA: AN EX POST FACTO ANALYSIS.....	42
Géssica Oliveira de Albuquerque АКАДЕМСКИ РАЗВОЈ СТУДЕНАТА ОСНОВНИХ СТУДИЈА ТОКОМ ВАНРЕДНЕ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БРАЗИЛИЈИ: EX POST FACTO АНАЛИЗА.....	43
Санела Д. Андрић, Ладин Б. Гостимировић ИНОВАТИВНИ СИСТЕМ ЗА ОНЛАЈН НАСТАВУ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИСКУСТВА КРИМИНАЛИСТИЧКО- ПОЛИЦИЈСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА.....	44
Sanela D. Andrić, Ladin B. Gostimirović AN INNOVATIVE SYSTEM FOR ONLINE TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC: EXPERIENCES OF THE UNIVERSITY OF CRIMINAL INVESTIGATION AND POLICE STUDIES.....	45
Јелена Анђелковић, Марија Мершник, Никола Петровић ПОРЕЂЕЊЕ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ MOODLE-А И MS OFFICE 365-А У КОНТЕКСТУ НАСТАВЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ.....	46
Jelena Anđelković, Marija Meršnik, Nikola Petrović MOODLE AND MS OFFICE 365 FUNCTIONALITIES COMPARED IN THE CONTEXT OF TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES AT UNIVERSITY LEVEL.....	47
Iglika Angelova ROBOTICS VERSUS BULLYING: A COMPETENCY MODEL FOR GROUP AND INDIVIDUAL SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING.....	48

Iglika Angelova РОБОТИКА ПРОТИВ МАЛТРЕТИРАЊА: МОДЕЛ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ГРУПНО И ИНДИВИДУАЛНО СОЦИЈАЛНО И ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕЊЕ.....	49
Darja Antolin Drešar PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS' EXPERIENCES WITH MATHEMATICS EDUCATION ONLINE COURSE DURING COVID-19 PANDEMIC	50
Дарја Антолин Дрешар ИСКУСТВА БУДУЋИХ ВАСПИТАЧА СА ОНЛАЈН КУРСЕМ МАТЕМАТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	51
Слободан Ч. Антонић COVID-19 И ОПТУЖБЕ О ОПТЕРЕЂЕНОСТИ ШКОЛСТВА У СРБИЈИ „СРПСКИМ НАЦИОНАЛИЗМОМ„	52
Slobodan Č. Antonić COVID-19 AND ACCUSATIONS THAT EDUCATION IN SERBIA IS BURDENED WITH „SERBIAN NATIONALISM”	53
Радован Антонијевић КАРАКТЕРИСТИКЕ ИНТЕРАКЦИЈЕ У ОБРАЗОВАЊУ НА ДАЉИНУ.....	54
Radovan Antonijević CHARACTERISTICS OF INTERACTION IN DISTANCE EDUCATION.....	55
В	
Мирјана М. Беара НЕ САМО УЧЕЊЕ – ПРАЂЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ПОДРШКА МОТИВАЦИЈИ СТУДЕНАТА ТОКОМ ОНЛАЈН „COVID-19 ОБРАЗОВАЊА„	56
Mirjana M. Beara NOT JUST LEARNING – MONITORING OF PROGRESS AND SUPPORTING STUDENTS' MOTIVATION DURING ONLINE 'COVID-19 EDUCATION'	57
Anis Benabed THE SWITCH OF EDUCATION AND ITS BUSINESS IN A GLOBAL HEALTH CRISIS "COVID-19" IN GLOBALIZATION AND DIGITALIZATION.....	58
Anis Benabed ПРОМЕНА ОБРАЗОВАЊА И ЊЕГОВОГ ПОСЛОВАЊА У ГЛОБАЛНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ КРИЗИ COVID-19 У ГЛОБАЛИЗАЦИЈИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЈИ.....	59

Anis Benabed	
GLOBALIZATION, EDUCATION AND BUSINESS IN A MUTUAL MECHANISM OF TRENDS, INPUTS AND CONTRASTS.....	60
Anis Benabed	
ГЛОБАЛИЗАЦИЈА, ОБРАЗОВАЊЕ И БИЗНИС У МЕЂУСОБНОМ МЕХАНИЗМУ ТРЕНДОВА, ИНПУТА И КОНТРАСТА.....	61
Ана Б. Билиновић Рајачић, Јована М. Чикић	
КАРАКТЕРИСТИКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ РОДИТЕЉА СА ДЕЦОМ НА ТЕМУ ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19: КА КОНЦЕПТУ ЕФЕКТИВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ РИЗИКА.....	62
Ана В. Bilinović Rajačić, Jovana M. Čikić	
CHARACTERISTICS OF COMMUNICATION BETWEEN PARENTS AND CHILDREN ON THE SUBJECT OF THE COVID-19 PANDEMIC: TOWARDS A CONCEPT OF EFFECTIVE RISK COMMUNICATION.....	63
Зоран Ж. Божанић, Сенка Р. Белић	
НАСТАВА ПРЕДМЕТА КОНТРАПУНКТ У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ: ИСКУСТВА ИЗ ПРАКСЕ	64
Zoran Z. Božanić, Senka R. Belić	
TEACHING COUNTERPOINT IN AN ONLINE ENVIRONMENT: EXPERIENCES FROM PRACTICE	65
Весна З. Божовић	
УЧЕЊЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА ПУТЕМ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ НА НИВОУ ПОЧЕТНОГ КУРСА	66
Vesna Z. Božović	
DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGE AT BEGINNER'S LEVEL	67
Sara Brezigar, Maja Mezgec, Norina Bogatec	
DISTANCE LEARNING AND ITS IMPACT ON INCLUSIVENESS: THE CASE OF SLOVENE MINORITY SCHOOLS IN ITALY.....	68
Sara Brezigar, Maja Mezgec, Norina Bogatec	
ОБРАЗОВАЊЕ НА ДАЉИНУ И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ИНКЛУЗИВНОСТ: СЛУЧАЈ ШКОЛА СЛОВЕНСКИХ МАЊИНА У ИТАЛИЈИ.....	69
Невена М. Буђевац	
КВАЛИТЕТ ОБРАЗОВАЊА ТОКОМ ОНЛАЈН НАСТАВЕ ИЗ УГЛА НАСТАВНИКА И РОДИТЕЉА.....	70
Nevena M. Buđevac	
THE QUALITY OF EDUCATION DURING ONLINE TEACHING FROM THE PERSPECTIVE OF TEACHERS AND PARENTS	71

C

Ненад Н. Цекић

УБЕЂИВАЊЕ И ПОДУЧАВАЊЕ У ВРЕМЕ КРИЗЕ72

Nenad N. Cekić

PERSUASION INSTEAD OF TEACHING: IMMORALITY OR IGNORANCE? ...73

Editha Coşarbă, Dughi Tiberiu

STUDENTS SELF-REGULATED BEHAVIOUR THROUGH
PARTICIPATION AT EXTRACURRICULAR ACTIVITIES74

Editha Coşarbă, Dughi Tiberiu

САМОРЕГУЛАТОРНО ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА КРОЗ УЧЕШЋЕ
У ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА75

Драган Цветковић, Урош Тадић, Драган Раствовац

ПРОБЛЕМИ КОРИШЋЕЊА MOODLE ПЛАТФОРМЕ ТОКОМ COVID-19:
МИШЉЕЊЕ НАСТАВНИКА И СТУДЕНАТА76

Dragan Cvetković, Uroš Tadić, Dragan Rastovac

PROBLEMS OF USING THE MOODLE PLATFORM DURING COVID-19:
THE OPINION OF TEACHERS AND STUDENTS77

Č

Ана В. Човић

УБРЗАНА ДИГИТАЛИЗАЦИЈА У ПОСТКОВИД ЕРИ И Е-НАУКА:
ДА ЛИ ЈЕ ЧОВЕК У СЛУЖБИ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ?78

Ana V. Čović

ACCELERATED DIGITALIZATION IN THE POST-COVID ERA AND
E-SCIENCE: IS MAN IN THE SERVICE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE?.....79

Ć

Јелена С. Ћериман, Ива Суботић Кресојевић

СОЦИО-КУЛТУРНИ ПРИСТУП ОБРАЗОВАЊУ О УМЕТНОСТИ
ТОКОМ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ:
СТУДИЈА СЛУЧАЈА У СРЕДЊОЈ УМЕТНИЧКОЈ ШКОЛИ.....80

Jelena S. Ćeriman, Iva Subotić Krasojević

SOCIO-CULTURAL APPROACH TO ART EDUCATION DURING
THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA:
A CASE STUDY IN A SECONDARY ART SCHOOL.....81

D

Јелена И. Давидовић Ракић, Милена Д. Белић, Анида Р. Врцић Амар

ПРОСВЕТАРИ У ВРТЛОГУ ПАНДЕМИЈЕ82

Jelena I. Davidović Rakić, Milena D. Belić, Anida R. Vrcić Amar

TEACHERS IN THE VORTEX OF THE PANDEMIC83

Милица М. Димитријевић, Јована М. Арсић ДИГИТАЛНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ НАСТАВНИКА КАО УСЛОВ ЗА КРЕИРАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ НАСТАВНИХ МАТЕРИЈАЛА	84
Milica M. Dimitrijević, Jovana M. Arsić TEACHERS' DIGITAL COMPETENCIES AS A CONDITION FOR CREATING AND USING DIGITAL TEACHING MATERIALS	85
Mario Dumančić, Ana Šenjug Krleža, Višnja Rajić ORGANISATIONAL AND DIDACTIC CHALLENGES IN IMPLEMENTING ONLINE LESSONS AT THE TEACHING FACULTY OF THE UNIVERSITY OF ZAGREB DURING THE COVID-19 PANDEMIC	86
Mario Dumančić, Ana Šenjug Krleža, Višnja Rajić ORGANIZACIONI I DIDAKTIČKI IZAZOVI U REALIZACIJI ONLAJN NASTAVE NA UČITELJSKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU U VREME PANDEMIJE COVID-19	87
Ђ	
Ивана Д. Ђерић, Душица М. Малинић, Славица Б. Максић „НЕКЕ ПРОФЕСОРЕ ЈЕ СТВАРНО ЗАНИМАЛО ДА ЛИ ЋЕМО МИ НЕШТО НАУЧИТИ” – СРЕДЊОШКОЛЦИ О ОНЛАЈН НАСТАВИ И УЧЕЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ	88
Ivana D. Đerić, Dušica M. Malinić, Slavica B. Maksić „SOME TEACHERS WERE INTERESTED IN WHETHER WE WILL LEARN SOMETHING” – HIGH SCHOOL STUDENTS ABOUT ONLINE TEACHING AND LEARNING DURING THE PANDEMIC	89
Вишња Н. Ђорђевић, Јасна Д. Ђукић, Мирослав П. Марковић ЗДРАВСТВЕНЕ НАВИКЕ УЧЕНИКА СА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ У УСЛОВИМА ВАНРЕДНОГ СТАЊА УВЕДЕНОГ ПОВОДОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	90
Višnja N. Đorđić, Jasna D. Đukić, Miroslav P. Marković HEALTH HABITS OF STUDENTS FROM KOSOVO AND METONIJA DURING AN EMERGENCY STATE DECLARED DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC	91
Вишња Н. Ђорђевић, Светлана М. Мирчић Вукобрат, Јасна Д. Ђукић ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ УЧЕНИКА КАО ПРОТЕКТИВНИ ФАКТОР МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	92
Višnja N. Đorđić, Svetlana M. Mirčić Vukobrat, Jasna D. Đukić STUDENTS' PHYSICAL ACTIVITY AS A PROTECTIVE FACTOR FOR MENTAL HEALTH DURING THE COVID-19 PANDEMIC	93

Марија Р. Ђорић, Јованка А. Шарановић НЕГАТИВНИ УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА СТВАРАЊЕ ТЕОРИЈА ЗАВЕРЕ.....	94
Maria R. Đorić, Jovanka A. Šaranović THE NEGATIVE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE EMERGENCE OF CONSPIRACY THEORIES.....	95
Милош Д. Ђурић УСВАЈАЊЕ ВОКАБУЛАРА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ РЕГИСТРА И РЕГИСТРА СОФТВЕРСКОГ ИНЖЕЊЕРСТВА У НАСТАВИ НА ДАЉИНУ ПРИМЕНОМ ИКТ И ГЕНЕРАЛНА МОТИВИСАНОСТ СТУДЕНАТА ЗА УЧЕЊЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ.....	96
Miloš D. Đurić THE ACQUISITION OF ELECTRICAL ENGINEERING AND SOFTWARE ENGINEERING REGISTER IN DISTANCE LEARNING BY ICT APPLICATION AND GENERAL MOTIVATION OF STUDENTS FOR LEARNING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES	97
Е	
Adrian Estrela Pereira, Nourhane Snani, Jehan Alghneimin ARTISTIC RESEARCH AS A TOOL TO POTENTIALIZE MUSIC EDUCATION'S SOCIAL FUNCTION IN ONLINE ENVIRONMENTS: REFLECTIONS ON HIGHER EDUCATION CONTEXTS	98
Adrian Estrela Pereira, Nourhane Snani, Jehan Alghneimin УМЕТНИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ КАО АЛАТ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛА ДРУШТВЕНЕ ФУНКЦИЈЕ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ: РАЗМИШЉАЊА У КОНТЕКСТУ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА.....	99
Г	
Жељко Гаврић, Александар Јанковић ПАЖЊА ПРИЛИКОМ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СОЦИЈАЛНИ ЕКСПЕРИМЕНТ СА СТУДЕНТИМА СЛОБОМИР П УНИВЕРЗИТЕТА / БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА.....	100
Željko Gavrić, Aleksandar Janković ATTENTION OF DISTANCE LEARNING DURING PANDEMIC COVID-19: SOCIAL EXPERIMENT WITH STUDENTS OF SLOBOMIR P UNIVERSITY / BOSNIA AND HERZEGOVINA.....	101
Krzysztof Gerc, Iwona Sikorska, Anna Kuca RESILIENCE AS A PERCEIVED STRESS MODIFIER IN YOUTH IN THE FIRST WAVE OF THE COVID-19 PANDEMIC	102

Krzysztof Gerc, Iwona Sikorska, Anna Kuca РЕЗИЛИЈЕНТНОСТ КАО ПЕРЦИПИРАНИ МОДИФИКАТОР СТРЕСА КОД МЛАДИХ У ПРВОМ ТАЛАСУ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	103
Вања Н. Глишин, Љубиша М. Деспотовић ПОЛИТИКА ЈАВНОГ ДИСКУРСА И ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	104
Vanja N. Glišin, Ljubiša M. Despotović PUBLIC DISCOURSE POLICY AND EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	105
Тијана Глушица, Гордана Т. Стоковић ФУНКЦИОНАЛНИ ЕЛЕМЕНТИ / ОКВИР ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ХИБРИДНОГ МОДЕЛА НАСТАВЕ У БАЗИЧНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ	106
Tijana Glušica, Gordana T. Stoković FUNCTIONAL ELEMENTS / FRAMEWORK FOR IMPROVING THE QUALITY OF THE HYBRID TEACHING MODEL IN PRIMARY EDUCATION	107
Н	
Tatjana Hodnik, Janez Krek EMERGENCY REMOTE TEACHING DURING COVID-19 PANDEMIC: ETHICAL DILEMMAS AND RESEARCH RESULTS FROM THE PERSPECTIVE OF THE FOUNDATIONS OF TEACHER EDUCATION STUDY PROGRAMMES.....	108
Tatjana Hodnik, Janez Krek ВАНРЕДНА НАСТАВА НА ДАЉИНУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ЕТИЧКЕ ДИЛЕМЕ И РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ ОСНОВА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА.....	109
И	
Миона С. Илић ЕФЕКТИ НАСТАВЕ ИЗ ОБЛАСТИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ РЕАЛИЗОВАНЕ НА ПЕДАГОШКИМ И УЧИТЕЉСКИМ ФАКУЛТЕТИМА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	110
Miona S. Ilić THE EFFECTS OF TEACHING MUSIC CULTURE AT THE FACULTIES OF EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC	111
Наташа Илић ИНОВАТИВНИ МОДЕЛИ НАСТАВЕ У ПАНДЕМИЈСКИМ УСЛОВИМА..	112

Nataša Plić	
INNOVATIVE TEACHING MODELS IN PANDEMIC CONDITIONS.....	113
Наташа Илић	
КАКО СЕ ПРИПРЕМИТИ ЗА БУДУЋЕ КРИЗНЕ ИЗАЗОВЕ СА ОСВРТОМ НА БЕЗБЕДНОСНЕ РИЗИКЕ?.....	114
Nataša Plić	
HOW TO PREPARE FOR FUTURE CRISIS CHALLENGES WITH A FOCUS ON SECURITY RISKS?.....	115
Aida Islam, Stefanija Leškova Zelenkovska	
EXPERIENCES AND LESSONS FROM ONLINE TEACHING A GROUP OF MUSIC SUBJECTS DURING THE PANDEMIC COVID-19 AT THE FACULTY OF EDUCATION – SKOPJE	116
Аида Ислам, Стефанија Лешкова Зеленковска	
ИСКУСТВА И ПОУКЕ ИЗ ОНЛАЈН НАСТАВЕ ГРУПЕ МУЗИЧКИХ ПРЕДМЕТА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ – СКОПЈЕ	117
Ивана Д. Иванић	
ОНЛАЈН НАСТАВА НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА- НАЦИОНАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ НА УНИВЕРЗИТЕТСКОМ НИВОУ	118
Ивана Д. Иванич	
ОНЛАЈН-ОБУЧЕНИЕ НА ЯЗЫКАХ НАЦИОНАЛЬНЫХ МЕНЬШИНСТВ-НАЦИОНАЛЬНЫХ СООБЩЕСТВ В ПЕРИОД КРИЗИСА COVID-19 НА УРОВНЕ УНИВЕРСИТЕТА	119
J	
Драгана Д. Јаковљевић	
ХИБРИДНА УНИВЕРЗИТЕТСКА НАСТАВА У ДОБА ПАНДЕМИЈЕ	120
Dragana D. Jakovljevic	
LA EDUCACIÓN HÍBRIDA UNIVERSITARIA DURANTE LA PANDEMIA.....	121
Невена Г. Јаковљевић	
ПРЕДНОСТИ И МАНЕ УПОТРЕБЕ ДИГИТАЛНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У СРЕДЊОШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19, СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА НАСТАВУ СОЦИОЛОГИЈЕ.....	122
Nevena G. Jakovljević	
ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN SECONDARY EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC, WITH SPECIAL REVIEW TO THE TEACHING OF SOCIOLOGY	123

Наташа З. Јанковић, Зорица Б. Савић-Ненадовић, Марина С. Цветковић МЕТОДИЧКА ПРАКСА У ОБРАЗОВАЊУ ВАСПИТАЧА И УЧИТЕЉА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	124
Nataša Z. Janković, Zorica B. Savić-Nenadović, Marina S. Cvetković TEACHER EDUCATION PRAXIS AT THE TIME OF THE COVID-19 PANDEMIC	125
Зоран Б. Јевтовић, Предраг Ђ. Бајић ДИСКУРС О ПАНДЕМИЈИ COVID-19 У НОВИМ МЕДИЈИМА: ИСКУСТВА КОМУНИКАЦИЈЕ НА „ТВИТЕРУ”	126
Zoran B. Jevtović, Predrag Đ. Bajić DISCOURSE ABOUT THE COVID-19 PANDEMIC ON NEW MEDIA: EXPERIENCES OF COMMUNICATION ON TWITTER	127
Јован Р. Јовановић ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАЦИ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА У ЛЕКТОРАТУ ДЕПАРТМАНА ЗА ЦЕНТРАЛНО- ИСТОЧНЕ ЕВРОПСКЕ ЈЕЗИКЕ У ЧАНГЧУЕНУ	128
Jovan R. Jovanović ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DISTANCE LEARNING OF SERBIAN AS A FOREIGN LANGUAGE IN THE IN LECTORATE OF THE DEPARTMENT FOR CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN LANGUAGES IN CHANGCHUN	129
Ана Ј. Јовић НАСТАВНИЧКА ПЕРЦЕПЦИЈА ОНЛАЈН НАСТАВЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ОД 5. ДО 8. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	130
Ana J. Jović TEACHERS' PERCEPTION OF ONLINE ENGLISH TEACHING IN GRADES 5–8 OF PRIMARY SCHOOL DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	131
К	
Габриела Кељмен СТРАТЕГИЈЕ ЗА ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА У ОБРАЗОВАЊУ И ИНИЦИЈАЛНОЈ ФОРМАЦИЈИ УНИВЕРЗИТЕТА	132
Gabriela Kelemen СТРАТЕГИЈЕ ЗА ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА У ОБРАЗОВАЊУ У СТУДЕНАТА ПОЧЕТНИХ ГОДИНА НА УНИВЕРЗИТЕТУ	133
Анђела Д. Кељановић, Јелена Љ. Минић, Јелена Давидовић Ракић „ОВА ШКОЛСКА ГОДИНА ЈЕ МНОГО ДРУГАЧИЈА”: ТЕМАТСКА АНАЛИЗА НАРАТИВА УЧЕНИКА 5. РАЗРЕДА ОСНОВНИХ ШКОЛА У СРБИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	134

Andela D. Keljanović, Jelena Lj. Minić, Jelena Davidović Rakić „THIS SCHOOL YEAR IS VERY DIFFERENT”: THEMATIC ANALYSIS OF THE NARRATIVES OF THE 5TH GRADE PRIMARY SCHOOL PUPILS IN SERBIA DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	135
Јелена М. Ковач, Ивана З. Георгијев СТУДЕНТСКА СОЛИДАРНОСТ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СТУДИЈА СЛУЧАЈА	136
Jelena M. Kovač, Ivana Z. Georgiev STUDENT SOLIDARITY DURING THE COVID-19 PANDEMIC: CASE STUDY	137
Слободанка П. Ковачевић Перић, Данијела З. Петровић, Милица М. Мицковић ЗЛОУПОТРЕБА ДЕЧИЈЕГ РАДА КАО ПОСЛЕДИЦА УТИЦАЈА COVID-19 НА СОЦИЈАЛНЕ И ЕКОНОМСКЕ ТОКОВЕ.....	138
Slobodanka P. Kovačević Perić, Danijela Z. Petrović, Milica M. Midžović ABUSE OF CHILD LABOUR AS A CONSEQUENCE OF THE IMPACT OF COVID-19 ON SOCIAL AND ECONOMIC FLOWS.....	139
Тијана Р. Ковачевић УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ОБРАЗОВАЊЕ И ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ	140
Tijana R. Kovačević INFLUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC ON EDUCATION AND EMPLOYMENT OF YOUTH.....	141
Зора Т. Крњић, Марина П. Виденовић, Наташа М. Симић ЕФЕКТИ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА АКАДЕМСКУ МОТИВАЦИЈУ И ЈАЗ У ЗНАЊУ ДАРОВИТИХ СРЕДЊОШКОЛАЦА У СРБИЈИ	142
Zora T. Krnjić, Marina P. Videnović, Nataša M. Simić EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON ACADEMIC MOTIVATION AND KNOWLEDGE GAP OF GIFTED SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN SERBIA	143
L	
Нина Б. Лалевић ИЗАЗОВИ У ОБРАЗОВАЊУ УНИВЕРЗИТЕТСКИХ СТУДЕНАТА ТОКОМ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ.....	144
Nina B. Lalević EDUCATIONAL CHALLENGES IN UNIVERSITY STUDENT POPULATION DURING COVID-19 CRISIS.....	145
Емилија Н. Лазаревић, Јелена М. Стевановић НАСТАВА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: МИШЉЕЊА РОДИТЕЉА	146

Emilija N. Lazarević, Jelena M. Stevanović TEACHING IN AN ONLINE ENVIRONMENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA: PARENTS' OPINION	147
Alenka Lipovec, Barbara Arcet THE EFFICIENCY OF IN-CLASSROOM FLIPPED CLASSROOM APPROACH IN ELEMENTARY MATHEMATICS AND PHYSIC.....	148
Аленка Липовец, Барбара Арцет ЕФИКАСНОСТ ИЗОКРЕНУТЕ УЧИОНИЦЕ НА ЧАСОВИМА МАТЕМАТИКЕ И ФИЗИКЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ	149
Маринко Лолић ПАНДЕМИЈА COVID-19 – ЕУТАНАЗИЈА МОРАЛА, ИЛИ ПОТРЕБА ЗА МОРАЛНИМ ВАСПИТАЊЕМ?.....	150
Marinko Lolić THE COVID-19 PANDEMIC: MORAL EUTHANASIA OR THE NEED FOR MORAL EDUCATION?	151
Ана Б. Лончар МОГУЋНОСТИ ПРИЛАГОЂАВАЊА НАСТАВЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ НАСТАВИ НА ДАЉИНУ: ИСКУСТВО ОНЛАЈН НАСТАВЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19.....	152
Ana B. Lončar LES POSSIBILITÉS D'ADAPTER L'ENSEIGNEMENT DES LANGUES ÉTRANGÈRES SUR OBJETIF SPÉCIFIQUE À L'ENSEIGNEMENT EN DISTANCIEL: L'EXPÉRIENCE DE L'ENSEIGNEMENT EN LIGNE DURANT LA PANDÉMIE DE LA COVID-19	153
М	
Наталија Д. Максимовић КОМПЕТЕНЦИЈЕ КАО СЕГМЕНТ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ – ИСПИТИВАЊЕ СТАВОВА СРЕДЊОШКОЛАЦА У БЕОГРАДУ	154
Natalija D. Maksimović COMPETENCIES AS PART OF DISTANCE EDUCATION – OPINION RESEARCH OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN BELGRADE	155
Душица М. Малинић, Славица Г. Шевкушић СИСТЕМСКА ПОДРШКА ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ ДИРЕКТОРА ШКОЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	156
Dušica M. Malinić, Slavica G. Ševkušić SYSTEMIC SUPPORT TO PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SCHOOL PRINCIPALS IN THE REPUBLIC OF SERBIA.....	157

Ивана С. Манић ПОРОДИЦА КАО АГЕНС СОЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	158
Ivana S. Manić THE FAMILY AS AN AGENT OF SOCIALIZATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	159
Анна Мантарова ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: НЕПОСРЕДСТВЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ДОЛГОСРОЧНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ.....	160
Ана Мантарова ОНЛАЈН НАСТАВА: НЕПОСРЕДНИ ПРОБЛЕМИ И ДУГОРОЧНЕ ПОСЛЕДИЦЕ.....	161
Татјана Г. Марић СТАВОВИ НАСТАВНИКА ИНФОРМАТИКЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА О ОНЛАЈН НАСТАВИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	162
Tatjana G. Marić ATTITUDES OF PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL COMPUTER SCIENCE TEACHERS TOWARD ONLINE TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	163
Милица М. Марјановић, Теодора Љ. Јакшић ПОРОДИЧНО ВАСПИТАЊЕ И КУЛТУРА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ (МАРТ 2020 – КРАЈ 2021).....	164
Milica M. Marjanović, Teodora Lj. Jakšić FAMILY EDUCATION AND CULTURE DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN KOSOVSKA MITROVICA (MARCH 2020–THE END OF 2021).....	165
Ивана А. Марковић, Мирослава Р. Ристић АКТИВНА НАСТАВА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ – СТУДИЈА СЛУЧАЈА....	166
Ivana A. Marković, Miroslava R. Ristić ACTIVE TEACHING IN AN ONLINE ENVIRONMENT – A CASE STUDY....	167
Мирослав П. Марковић, Светлана М. Мирчић Вукобрат ПАНДЕМИЈА COVID-19 И ЗДРАВСТВЕНО ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ СРЕДИНА РАЗЛИЧИТОГ НИВОА УРБАНОСТИ	168
Miroslav P. Marković, Svetlana M. Mirčić Vukobrat COVID-19 PANDEMIC AND HEALTH HABITS OF STUDENTS FROM AREAS WITH DIFFERENT LEVELS OF URBANIZATION.....	169
Милица Мاستило ИЗАЗОВИ САВРЕМЕНЕ НАСТАВЕ ШПАНСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНОШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ У СРБИЈИ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ.....	170

Milica Mastilo	
CHALLENGES OF CONTEMPORARY SPANISH LANGUAGE TEACHING IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION IN SERBIA DURING THE PANDEMIC.....	171
Софија М. Матовић, Мирослава Р. Ристић	
ОБРАЗОВНИ РОБОТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ – МОДЕЛ ПЕТ КОРАКА.....	172
Sofija M. Matović, Miroslava R. Ristić	
EDUCATIONAL ROBOTS IN PRESCHOOL EDUCATION – THE FIVE STEPS MODEL.....	173
Бошко Д. Михаиловић	
СПЕЦИФИЧНОСТИ И ИЗАЗОВИ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19, У СЕОСКИМ ПЛАНИНСКИМ ШКОЛАМА НОВОГ ПАЗАРА.....	174
Boško D. Mihailović	
THE SPECIFICS AND CHALLENGES OF TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN RURAL MOUNTAIN SCHOOLS OF NOVI PAZAR	175
Александра М. Михајловић, Емина М. Копас-Вукашиновић, Владимир Т. Ристић	
ОНЛАЈН НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ СТУДЕНАТА	176
Aleksandra M. Mihajlović, Emina M. Kopas-Vukašinić, Vladimir T. Ristić	
ONLINE MATHEMATICS TEACHING AND LEARNING DURING PANDEMIC FROM THE PERSPECTIVE OF UNIVERSITY STUDENTS.....	177
Бране Р. Микановић, Горан М. Аљетић, Кристијан Б. Поповић	
НАСТАВА НА ДАЉИНУ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	178
Brane R. Mikanović, Goran M. Aljetic, Kristijan B. Popović	
DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 CRISIS IN THE REPUBLIC OF SRPSKA	179
Срђан Милашиновић, Снежана Кнежевић, Весна Богојевић Арсић	
ОНЛАЈН НАСТАВА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ НАСТАВНИКА	180
Srđan Milašinović, Snežana Knežević, Vesna Bogojević Arsić	
ONLINE TEACHING DURING COVID-19 FROM THE TEACHERS' PERSPECTIVE.....	181
Срђан Милашиновић, Александра Митровић, Марко Милашиновић	
ПАНДЕМИЈА COVID-19 И ОНЛАЈН УЧЕЊЕ: АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	182

Srđan Milašinović, Aleksandra Mitrović, Marko Milašinović COVID-19 PANDEMIC AND ONLINE LEARNING: PROBLEMS ANALYSIS IN SERBIAN HIGHER EDUCATION	183
Александар З. Миленковић, Милан П. Миликић, Томислав М. Јововић СТАВОВИ УЧЕНИКА О УПОТРЕБИ ГРАФИЧКЕ ТАБЛЕ У НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ	184
Aleksandar Z. Milenković, Milan P. Milikić, Tomislav M. Jovović STUDENTS' ATTITUDES ABOUT THE USE OF THE GRAPHIC BOARD IN THE TEACHING OF MATHEMATICS DURING DISTANCE LEARNING..	185
Дејан Милетић, Зоран Милосављевић, Андријана Максимовић СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЈАВНЕ УПРАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 – СТЕЧЕНО ИСКУСТВО НА СТУДИЈИ СЛУЧАЈА НАЦИОНАЛНЕ АКАДЕМИЈЕ ЗА ЈАВНУ УПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	186
Dejan Miletic, Zoran Milosavljevic, Andrijana Maksimovic PROFESSIONAL TRAINING OF PUBLIC ADMINISTRATION DURING COVID-19 - EXPERIENCE GAINED AT THE CASE STUDY OF THE NATIONAL ACADEMY FOR PUBLIC ADMINISTRATION OF THE REPUBLIC OF SERBIA.....	187
Милан П. Миликић, Ненад Р. Вуловић, Александра М. Михајловић МИШЉЕЊЕ УЧИТЕЉА О ДОПРИНОСУ СОФТВЕРА ГЕОГЕБРА ВИЗУАЛИЗАЦИЈИ САДРЖАЈА У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ ..	188
Milan P. Milikić, Nenad R. Vulović, Aleksandra M. Mihajlović TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE CONTRIBUTION OF GEOGEBRA SOFTWARE TO CONTENT VISUALIZATION IN ELEMENTARY MATHEMATICS CLASSES.....	189
Јасмина Милинковић РАЗВОЈ ПОЈМА БРОЈА – МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП У ОНЛАЈН ЛЕКЦИЈАМА	190
Jasmina Milinković DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF NUMBER – METHODICAL APPROACH IN ONLINE LESSONS.....	191
Верица Р. Милутиновић, Сузана М. Ђорђевић ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА НАМЕРУ БУДУЋИХ УЧИТЕЉА И ВАСПИТАЧА ДА КОРИСТЕ ОНЛАЈН РАД У СВОМ БУДУЋЕМ ПОЗИВУ	192
Verica R. Milutinović, Suzana M. Đorđević FACTORS THAT INFLUENCE PRESERVICE TEACHERS' AND PRESERVICE PRESCHOOL TEACHERS' INTENTION TO USE ONLINE WORK IN THEIR FUTURE PROFESSION	193

Милица О. Митровић, Тамара М. Илић, Јелена З. Стојановска ИНОВАТИВНА УПОТРЕБА ВЕБ ПЛАТФОРМИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ПОДРШКА ПРЕДШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ПОРОДИЦИ...194	194
Milica O. Mitrović, Tamara M. Ilić, Jelena Z. Stojanovska INNOVATIVE USE OF WEB PLATFORMS DURING COVID-19 PANDEMIC: SUPPORTING PRESCHOOL EDUCATION AND FAMILY195	195
Љубиша Р. Митровић, Дуња З. Величковић УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА УСПОН ФЕНОМЕНА ДИГИТАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА И МАРГИНАЛИЗАЦИЈУ ПЕДАГОШКО-СОЦИЈАЛИЗАТОРСКЕ ФУНКЦИЈЕ ШКОЛА.....196	196
Ljubiša R. Mitrović, Dunja Z. Veličković THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE RISE OF THE DIGITAL EDUCATION PHENOMENON AND THE MARGINALIZATION OF THE PEDAGOGICAL AND SOCIALIZING FUNCTION OF SCHOOLS197	197
Јована Млинаревић, Борислав Вукојевић ОНЛАЈН НАСТАВА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ.....198	198
Jovana Mlinarević, Borislav Vukojević ONLINE LEARNING AT THE UNIVERSITY OF BANJA LUKA DURING THE COVID-19 CRISIS.....199	199
Слободан М. Мрђа ПАНДЕМИЈА COVID-19 И КУЛТУРНА ПАРТИЦИПАЦИЈА: УТИЦАЈ И ПОСЛЕДИЦЕ.....200	200
Slobodan M. Mrđa COVID-19 PANDEMIC AND CULTURAL PARTICIPATION: IMPACT AND CONSEQUENCES201	201
N	
Николај Нарбут RUSSIAN STUDENTS' FIRST ESTIMATES OF THE DISTANCE LEARNING UNDER THE COVID-19 PANDEMIC202	202
Николај Нарбут ПРВЕ ПРОЦЕНЕ РУСКИХ СТУДЕНАТА О ОБРАЗОВАЊУ НА ДАЉИНУ ПОД ПАНДЕМИЈОМ COVID-19203	203
Марина Д. Недељковић ИЗАЗОВИ И КАРАКТЕРИСТИКЕ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19 – СТАВОВИ СТУДЕНАТА ВАСПИТАЧКОГ СМЕРА ВШССВПИ-СИРМИЈУМ204	204

Marina D. Nedeljković CHALLENGES AND CHARACTERISTICS OF ONLINE LEARNING IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC – THE VIEWS OF THE STUDENTS OF THE EDUCATION MAJOR AT VŠSSVPI-SIRMIUM	205
Тијана М. Николић, Теодора М. Николић, Теодора Ј. Ракиџић ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ – ОГРАНИЧЕЊА И/ИЛИ НОВЕ МОГУЋНОСТИ.....	206
Tijana M. Nikolić, Teodora M. Nikolić, Teodora J. Rakidžić PRESCHOOL EDUCATION DURING THE COVID-19 CRISIS/ LIMITATIONS AND/OR NEW OPPORTUNITIES	207
Ивко А. Николић, Јелена Р. Петровић ВЕРСКА ПРИПАДНОСТ И СТАВОВИ ПРЕМА ВАКЦИНАЦИЈИ ПРОТИВ COVID-19 СТУДЕНТКИЊА УЧИТЕЉСКИХ ФАКУЛТЕТА У СРБИЈИ.....	208
Ivko A. Nikolić, Jelena R. Petrović RELIGIOUS AFFILIATION AND ATTITUDES TOWARDS VACCINATION AGAINST COVID-19 FEMALE STUDENTS OF TEACHING FACULTIES IN SERBIA.....	209
Р	
Ирена М. Панџић ОНЛАЈН НАСТАВА У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ.....	210
Irena M. Pantić ONLINE TEACHING AND LEARNING DURING THE COVID-19 CRISIS.....	211
Маријана Н. Папрић, Александра Ј. Гојков Рајић НОВИ ИЗАЗОВИ У НАСТАВИ РУСКОГ И НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ НА ДАЉИНУ	212
Маријана Н. Паприч, Александра Ј. Гојков Раич НОВЫЕ ВЫЗОВЫ В ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ И НЕМЕЦКОМУ ЯЗЫКАМ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ...213	213
Миљана С. Павићевић, Тијана Љ. Симић, Кристина М. Милутиновић СОЦИЈАЛНИ РЕСУРСИ КАО ПРЕДИКТОРИ ДЕПРЕСИВНОСТИ, АНКСИОЗНОСТИ И СТРЕСА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	214
Miljana S. Pavićević, Tijana Lj. Simić, Kristina M. Milutinović SOCIAL RESOURCES AS PREDICTORS OF DEPRESSION, ANXIETY AND STRESS IN THE TIME OF COVID-19	215
Драгана Ч. Павловић, Марија Р. Марковић, Зорица Ч. Станисављевић Петровић ЛИЦЕМ У ЛИЦЕ ИЛИ ОНЛАЈН НАСТАВА? ПРОМИШЉАЊЕ УНИВЕРЗИТЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА	216

Dragana Č. Pavlović, Marija R. Marković, Zorica Č. Stanisavljević Petrović FACE TO FACE OR ONLINE CLASSES? RETHINKING UNIVERSITY EDUCATION	217
Ранка Р. Перућица, Оливера Б. Калајџић, Соња С. Каурин ПЕРЦЕПЦИЈА СТУДЕНАТА О КВАЛИТЕТУ ОНЛАЈН НАСТАВЕ И НАЧИНУ ВРЕДНОВАЊА У ТОКУ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	218
Ranka R. Perućica, Olivera B. Kalajdžić, Sonja S. Kaurin STUDENTS' PERCEPTION OF THE QUALITY OF ONLINE EDUCATION AND METHOD OF EVALUATION DURING THE PANDEMIC COVID-19	219
Ивана М. Петровић, Анђела Г. Вилотијевић, Горана М. Старијаш СТАВОВИ СТУДЕНАТА О МОГУЋНОСТИМА И НАЧИНИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ	220
Ivana M. Petrović, Anđela G. Vilotijević, Gorana M. Starijaš STUDENTS ATTITUDE ON THE POSSIBILITIES AND WAYS OF TEACHING IN THE CONDITIONS OF THE PANDEMIC	221
Јасмина С. Петровић, Весна Д. Милтојевић ОНЛАЈН НАСТАВА НА УНИВЕРЗИТЕТИМА У СРБИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СТАВОВИ И ИСКУСТВА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА.....	222
Jasmina S. Petrović, Vesna D. Miltojević ONLINE CLASSES AT UNIVERSITIES IN SERBIA DURING THE COVID-19 PANDEMIC: ATTITUDES AND EXPERIENCES OF TEACHERS AND TEACHING ASSISTANTS	223
Јелена Р. Петровић, Бранислава Б. Вучковић ОБРАСЦИ КОМУНИКАЦИЈЕ СТУДЕНАТА УЧИТЕЉСКИХ ФАКУЛТЕТА У ВРЕМЕ ВАНРЕДНОГ СТАЊА У СРБИЈИ	224
Jelena R. Petrović, Branislava B. Vučković COMMUNICATION PATTERNS OF STUDENTS OF TEACHING FACULTIES DURING THE STATE OF EMERGENCY IN SERBIA	225
Јелена С. Петровић, Драгана В. Димитријевић, Марина Д. Ћирић УНИВЕРЗИТЕТСКА НАСТАВА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ЕМОЦИОНАЛНА, БИХЕВОРАЛНА И КОГНИТИВНА УКЉУЧЕНОСТ СТУДЕНАТА У ОНЛАЈН НАСТАВУ.....	226
Jelena S. Petrović, Dragana V. Dimitrijević, Marina D. Ćirić UNIVERSITY TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC: EMOTIONAL, BEHAVIOURAL AND COGNITIVE ENGAGEMENT OF STUDENTS IN ONLINE TEACHING	227

Љиљана С. Плазинић РАЗЛИКЕ У УЧЕСТАЛОСТИ ЕМОЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ ТОКОМ ТВ НАСТАВЕ НАСТАВНИКА РАЗРЕДНЕ И ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ ТОКОМ ПРВОГ ТАЛАСА ЗАТВАРАЊА ШКОЛА УСЛЕД ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19.....	228
Ljiljana S. Plazinić DIFFERENCES IN THE FREQUENCY OF EMOTIONAL SUPPORT IN TV INSTRUCTION OF CLASSROOM AND SUBJECT TEACHERS	229
Дејана Б. Прњат ИЗАЗОВИ ВИСОКОГ УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	230
Dejana B. Prnjat CHALLENGES OF HIGHER ARTS EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	231
Катарина Б. Путица ТРОСЛОЈНИ ТЕСТОВИ КАО ЕФЕКТИВНО СРЕДСТВО ЗА ПРОВЕРУ РАЗУМЕВАЊА САДРЖАЈА ХЕМИЈЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	232
Katarina B. Putica THREE-TIER TESTS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR THE ASSESSMENT OF UNDERSTANDING THE CHEMISTRY CONTENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC	233
R	
Небојша Радић ГЛОБАЛНИ ИЗАЗОВИ У НАСТАВИ И УЧЕЊУ ЈЕЗИКА: РАЗВОЈ И ИНОВАЦИЈЕ	234
Nebojša Radić GLOBAL CHALLENGES IN LANGUAGE TEACHING AND LEARNING: DEVELOPMENTS AND INNOVATIONS.....	235
Лидија Р. Ралевић, Биљана И. Томашевић СТАВОВИ УЧЕНИКА О ПРИМЕНИ СИНХРОНОГ ОНЛАЈН УЧЕЊА У МАЛИМ ГРУПАМА У НАСТАВИ ХЕМИЈЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	236
Lidija R. Ralević, Biljana I. Tomašević STUDENTS' ATTITUDES TOWARD SYNCHRONOUS ONLINE LEARNING IN SMALL GROUPS IN CHEMISTRY CLASSES DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	237

Биљана С. Ристић УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА РАД СА УЧЕНИЦИМА КОЈИ ПОКАЗУЈУ НАРОЧИТУ СКЛОНОСТ ПРЕМА ПРЕДМЕТУ СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	238
Biljana S. Ristić THE INFLUENCE OF THE PANDEMIC COVID-19 ON WORKING WITH STUDENTS WHO SHOW AFFINITY FOR THE SUBJECT SERBIAN LANGUAGE AND LITERATURE.....	239
Јелица З. Ристић ВИРТУЕЛНА РЕАЛНОСТ – КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ХИБРИДНИХ НАСТАВНИХ МОДЕЛА	240
Jelica Z. Ristić VIRTUAL REALITY – COMPARATIVE ANALYSIS OF HYBRID TEACHING MODELS	241
Милица Н. Ристић, Благица М. Златковић САМОРЕГУЛИСАНЕ ВЕШТИНЕ СТУДЕНАТА ПРИЛИКОМ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	242
Milica N. Ristić, Blagica M. Zlatković STUDENTS' SELF-REGULATED SKILLS IN DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC	243
S	
Ана Д. Сарвановић, Марија М. Павловић ТЕОРЕТИЗАЦИЈА САДРЖАЈА ПРЕДМЕТА ЛИКОВНА КУЛТУРА: ПРИМЕР ТВ ЧАСОВА НА КАНАЛИМА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈЕ СРБИЈЕ	244
Ana D. Sarvanović, Marija M. Pavlović THEORIZATION OF THE CONTENTS OF THE FINE ARTS SUBJECT: AN EXAMPLE OF CLASSES ON THE RADIO TELEVISION OF SERBIA CHANNELS	245
Далибор В. Савић, Борислав М. Вукојевић, Ивана Т. Зечевић СТАВОВИ НАСТАВНИКА ПРЕМА УВОЂЕЊУ ПРЕДМЕТА „ДИГИТАЛНИ СВЕТ” У СИСТЕМ ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	246
Dalibor V. Savić, Borislav M. Vukojević, Ivana T. Zečević TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS THE INTRODUCTION OF THE SUBJECT „DIGITAL WORLD” IN THE REPUBLIC OF SRPSKA'S PRIMARY EDUCATION SYSTEM.....	247

Ениса С. Селимовић, Светлана Р. Јеремић НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У НАСТАВИ ХЕМИЈЕ – ДА ИЛИ НЕ? ИЗАЗОВИ И ПРЕДНОСТИ	248
Enisa S. Selimović, Svetlana R. Jeremić NEW TECHNOLOGIES IN CHEMISTRY TEACHING – YES OR NO? CHALLENGES AND ADVANTAGES.....	249
Jakub Siatka OPPORTUNITIES AND THREATS FOR POLISH EDUCATION CONDITIONED BY THE COVID-19 PANDEMIC – SELECTED ISSUES	250
Jakub Siatka ПРИЛИКЕ И ПРЕПРЕКЕ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ У ПОЉСКОЈ У УСЛОВИМА COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ – ОДАБРАНА ПИТАЊА	251
Весна Д. Симовић ОНЛАЈН НАСТАВА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА И ПРЕВОЂЕЊЕ: ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ.....	252
Vesna D. Simović ENSEIGNEMENT DU FLE ET TRADUCTION EN LIGNE: UN EXEMPLE DE LA SALLE DE CLASSE.....	253
Наташа П. Скакавац ОРГАНИЗАЦИОНИ АСПЕКТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ОНЛАЈН НАСТАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ.....	254
Nataša P. Skakavac ORGANIZATIONAL ASPECTS OF THE IMPLEMENTATION OF ONLINE TEACHING DURING THE COVID-19 CRISIS	255
Nourhane Snani, Mészáros György ENGLISH LANGUAGE TEACHING DURING COVID-19 PANDEMIC: REINFORCEMENT OF SPEAKING SKILLS CASE STUDY: ALGERIA	256
Nourhane Snani, Mészáros György НАСТАВА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ЈАЧАЊЕ ГОВОРНИХ ВЕШТИНА СТУДИЈА СЛУЧАЈА: АЛЖИР.....	257
Сандра Б. Совиљ-Никић, Слађана З. Татарски, Јелена С. Ћоровић ИСКУСТВА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „БОШКО БУХА” У ВРБАСУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	258
Sandra B. Sovilj-Nikić, Slađana Z. Tatarski, Jelena S. Ćorović EXPERIENCES OF THE PRESCHOOL INSTITUTION „BOŠKO BUHA” IN VRBAS DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	259
Сандра Б. Совиљ-Никић, Слађана З. Татарски, Јелена С. Ћоровић COVID-19 КРИЗА – ИЗАЗОВ ИЛИ ПРИЛИКА ЗА УЧЕЊЕ?.....	260

Sandra B. Sovilj-Nikić, Slađana Z. Tatarski, Jelena S. Ćorović THE COVID-19 CRISIS – CHALLENGE OR LEARNING OPPORTUNITY?	261
Весна Р. Станковић Пејновић НАДЗОРНИ КАПИТАЛИЗАМ У ОБРАЗОВАЊУ	262
Vesna R. Stanković Pejnović SURVEILLANCE CAPITALISM IN EDUCATION	263
Дејан Вук Љ. Станковић ФИЛОЗОФИЈА И ЕТИКА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	264
Dejan Vuk Lj. Stanković PHILOSOPHY AND ETHICS DURING COVID-19.....	265
Гордана М. Степић УТИЦАЈ ХИБРИДНОГ МОДЕЛА НАСТАВЕ НА РАЗВОЈ ДИГИТАЛНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА БУДУЋИХ ВАСПИТАЧА.....	266
Gordana M. Stepić THE HYBRID TEACHING MODEL INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF FUTURE PRE-SCHOOL TEACHERS’ DIGITAL COMPETENCES	267
Јелена М. Стевановић, Јадранка Милошевић, Светлана Илибашић ОНЛАЈН НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ПЕРСПЕКТИВА НАСТАВНИКА	268
Jelena M. Stevanović, Jadranka Milošević, Svetlana Ilibašić ONLINE CLASSES OF SERBIAN LANGUAGE AND LITERATURE DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA: TEACHERS’ PERSPECTIVE.....	269
Војкан Б. Стојичић, Антонина В. Костић УЧЕЊЕ ЈЕЗИКА НА ДАЉИНУ VAN ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ КОНТЕКСТА – ПРИМЕР МОДЕРНОГ ГРЧКОГ	270
Vojkan B. Stojičić, Antonina V. Kostić DISTANCE LANGUAGE LEARNING OUTSIDE THE INSTITUTIONAL CONTEXT – THE EXAMPLE OF MODERN GREEK LANGUAGE	271
Гордана Т. Стоковић АНАЛИЗА МЕТОДИЧКИХ ПРИСТУПА У ТВ ЧАСОВИМА У НАСТАВИ ПРЕДМЕТА ДИГИТАЛНИ СВЕТ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	272
Gordana T. Stoković DIGITAL WORLD: ANALYSIS OF METHODOLOGICAL APPROACHES IN ONLINE TEACHING	273

Š

Адиса И. Шаховић Џанковић, Сефедин Ф. Шеховић
ВРЕДНОВАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА И
СТУДЕНАТА У УСЛОВИМА ТРАЈАЊА ПАНДЕМИЈЕ274

Adisa I. Šahović Džanković, Sefedin F. Šehović
EVALUATING AND MONITORING THE ACHIEVEMENTS
OF PUPILS AND STUDENTS DURING THE PANDEMIC.....275

Hrvoje Šlezak, Andrea Klanjec
NASTAVA NA DALJINU TOKOM PANDEMIЈE COVID-19:
PREDNOSTI I NEDOSTACI IZ PERSPEKTIVE NASTAVNOG
PREDMETA PRIRODA I DRUŠTVO.....276

Hrvoje Šlezak, Andrea Klanjec
DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC:
ADVANTAGES AND DISADVANTAGES FROM THE PERSPECTIVE
OF THE SUBJECT NATURE AND SOCIETY.....277

Petra Štirn Janota, Darja Štirn, Robi Kroflič
EDUCATION THROUGH ART AS A SUPPORTIVE APPROACH IN
PANDEMIC EDUCATION278

Petra Štirn Janota, Darja Štirn, Robi Kroflič
ОБРАЗОВАЊЕ КРОЗ УМЕТНОСТ КАО ПРИСТУП
КОЈИ ПОМАЖЕ У ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ.....279

Урош В. Шуваковић
„НОВА НОРМАЛНОСТ” – ПРОЈЕКАТ КОЈИ (ЈОШ) НИЈЕ ЗАЖИВЕО ...280

Uroš V. Šuvaković
„NEW NORMAL” – THE PROJECT THAT HAS
NOT BEEN ACCEPTED (YET)281

T

Нада М. Торлак, Маја М. Војиновић, Ана З. Јевтовић
ВАСПИТНА И ЗДРАВСТВЕНА УЛОГА ДОМАЋИХ ТВ ПРОДУКЦИЈА
НА ДЕЦУ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ.....282

Nada M. Torlak, Maja M. Vojinović, Ana Z. Jevtović
THE EDUCATIONAL AND HEALTH ROLE OF DOMESTIC TV
PRODUCTIONS ON CHILDREN DURING THE COVID-19 CRISIS.....283

Весна С. Трифуновић
ОБРАЗОВАЊЕ И „НОВА НОРМАЛНОСТ”284

Vesna S. Trifunović
EDUCATION AND „NEW NORMAL”285

Irina Trotsuk RUSSIAN UNIVERSITY TEACHERS' ESTIMATES OF DISTANCE AND HYBRID LEARNING UNDER AND AFTER THE COVID-19 PANDEMIC	286
Ирина Тротсук ПРОЦЕНЕ РУСКИХ УНИВЕРЗИТЕТСКИХ НАСТАВНИКА О УЧЕЊУ НА ДАЉИНУ И ХИБРИДНОМ УЧЕЊУ ТОКОМ И ПОСЛЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	287
Ђорђина Трубарац Матић ДЕЧИЈА ИГРА КАО „ЦРНА КУТИЈА” ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	288
Ђорђина Trubarac Matić CHILDREN'S GAME CORONA AS A „BLACK BOX” DURING THE COVID-19 PANDEMIC	289
Дуња Г. Трутин МЕНТОРСКИ РАД У КОМБИНОВАНОМ МОДЕЛУ НАСТАВЕ ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19; ОД НЕФОРМАЛНОГ ДО ФОРМАЛНОГ УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА	290
Dunja G. Trutin SUPERVISING STUDENTS' WORK IN A BLENDED APPROACH DURING COVID-19 PANDEMIC; FROM FORMAL TO INFORMAL TEACHING IN ART	291
V	
Ana Valjak Čunko, Darija Prnjak COMMUNICATION BETWEEN EDUCATORS AND PRESCHOOL CHILDREN DURING THE COVID-19 PANDEMIC	292
Ana Valjak Čunko, Darija Prnjak KOMUNIKACIJA IZMEĐU VASPITAČA I PREDŠKOLSKE DECE U TOKU PANDEMIЈЕ COVID-19	293
Милица Р. Васиљевић Благојевић, Зорана З. Антонић, Верица Г. Трбовић ИСКУСТВА О ПРИМЕНИ ОНЛАЈН НАСТАВЕ НА ПРЕДМЕТУ ЗДРАВСТВЕНА НЕГА	294
Milica R. Vasiljević Blagojević, Zorana Z. Antonić, Verica G. Trbović EXPERIENCES ON THE APPLICATION OF ONLINE TEACHING IN THE SUBJECT OF NURSE CARE	295
Ирена Васојевић, Нена А. Васојевић, Ивана Т. Вучетић НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ: ПЕРЦЕПЦИЈА УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА О КОНТЕКСТУ ЗАДАТАКА.....	296

Irena Vasojević, Nena A. Vasojević, Ivana T. Vučetić TEACHING MATHEMATICS DURING THE PANDEMIC: STUDENTS' AND TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE TASK CONTEXT.....	297
Зорица П. Веиновић, Сања Р. Благданић, Јелена С. Лукић НАУЧНА ЗАСНОВАНОСТ И ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКА ТРАНСФОРМИСАНОСТ САДРЖАЈА У ВИДЕО-ЛЕКЦИЈАМА НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА НАСТАЛИМ ТОКОМ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ	298
Zorica P. Veinović, Sanja R. Blagdanić, Jelena S. Lukić SCIENCE-BASED AND DIDACTICALLY AND METHODOLOGICALLY TRANSFORMED CONTENT IN THE SCIENCE AND SOCIAL STUDIES VIDEO LESSONS CREATED DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	299
Зорица П. Веиновић, Јелена М. Радојичић ДИДАКТИЧКА СРЕДСТВА У ВИДЕО-ЛЕКЦИЈАМА ЗА ПРЕДМЕТ ПРИРОДА И ДРУШТВО У ВРЕМЕ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	300
Zorica P. Veinović, Jelena M. Radojičić DIDACTIC TOOLS IN SCIENCE AND SOCIAL STUDIES VIDEO LESSONS DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA.....	301
Јасна Вељковић, Ивана Лепосавић РЕАЛНОСТ СТУДЕНАТА И ПРОФЕСОРА „ИЗА КАМЕРА“ ОНЛАЈН НАСТАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ	302
Jasna Veljković, Ivana Leposavić THE REALITY OF STUDENTS AND PROFESSORS „BEHIND THE CAMERAS” OF ONLINE CLASSES DURING THE COVID-19 CRISIS	303
Љубица Д. Весић НАСТАВА ГОВОРНЕ КУЛТУРЕ У ОКВИРУ ОНЛАЈН ЧАСОВА НА ПЛАТФОРМИ „МОЈА ШКОЛА”	304
Ljubica D. Vesić TEACHING SPEECH CULTURE WITHIN ONLINE LESSONS ON THE “МОЈА ШКОЛА” PLATFORM	305
Зоран Ч. Видовић, Бојана М. Тодић, МОДЕЛИ ПРЕДИКЦИЈЕ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	306
Zoran Č. Vidović, Bojana M. Todić MODELS FOR COVID-19 FORECASTING IN THE REPUBLIC OF SERBIA	307

Вера Д. Виријевић Митровић ЛЕНД-АРТ АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ИЗОЛАЦИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	308
Vera D. Virijević Mitrović LAND-ART ACTIVITIES OF PRESCHOOL CHILDREN DURING THE COVID-19 LOCKDOWN.....	309
Ивана Ј. Вранић Петковић, Драгица Д. Мирковић, Ана Б. Мандић Ивковић УСВАЈАЊЕ ESP ЛЕКСИКЕ У ДИГИТАЛНОМ ОКРУЖЕЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИЗАЗОВИ И ИСКУСТВА СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ.....	310
Ivana J. Vranić Petković, Dragica D. Mirković, Ana B. Mandić Ivković ADQUISICIÓN DE VOCABULARIO ESP EN UN ENTORNO DIGITAL DURANTE LA PANDEMIA DE COVID-19: DESAÍOS Y EXPERIENCIAS DE LA POBLACIÓN ESTUDIANTIL.....	311
Данијела Д. Врањеш ПРОЦЕНА СТУДЕНАТА О ПОСЛЕДИЦАМА ПАНДЕМИЈЕ КОРОНАВИРУСА НА МОТИВАЦИЈУ И ПОСТИГНУЋА У ПЕРИОДУ НАКОН ПАНДЕМИЈЕ	312
Danijela D. Vranješ STUDENTS' ESTIMATION OF THE LINGERING EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON MOTIVATION AND PERFORMANCE IN THE POST-COVID PERIOD	313
Ана С. Вуковић МАРГИНАЛНЕ ДРУШТВЕНЕ ГРУПЕ У ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	314
Ana S. Vuković MARGINAL SOCIAL GROUPS IN EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	315
Владимир М. Вулетић ПОЗИТИВНО НАСЛЕЂЕ ОНЛАЈН НАСТАВЕ.....	316
Vladimir V. Vuletić THE POSITIVE LEGACY OF ONLINE TEACHING	317
У	
Pu Yu FROM CRISIS TO OPPORTUNITY: EXPLORING THE EFFECTS OF CHINA'S NON-STOP LEARNING INITIATIVE DURING COVID-19.....	318
Pu Yu ОД КРИЗЕ ДО ПРИЛИКЕ: АНАЛИЗА ЕФЕКТА ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА НЕПРЕКИДНО УЧЕЊЕ У КИНИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....	319

Z

- Катарина Ђ. Завишин, Драгана М. Радојевић
УТИЦАЈ ОНЛАЈН НАСТАВЕ НА ПОСТИГНУЋЕ СТУДЕНАТА У
УСВАЈАЊУ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА КАО СТРАНОГ ТОКОМ
ПАНДЕМИЈЕ COVID-19.....320
- Katarina Đ. Zavišin, Dragana M. Radojević
THE EFFECTS OF ONLINE TEACHING ON STUDENTS'
ACHIEVEMENT IN THE ACQUISITION OF ITALIAN AS AN L2
DURING THE COVID-19 PANDEMIC321
- Сабина Н. Зејнелагић, Елма И. Халиловић, Аднан Х. Бјелак
УЛОГА ПОРОДИЦЕ У ПРОЦЕСУ ОБРАЗОВАЊА У УСЛОВИМА
COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ.....322
- Sabina N. Zejnelagić, Elma I. Halilović, Adnan H. Bjelak
THE ROLE OF THE FAMILY IN THE EDUCATIONAL PROCESS UNDER
COVID-19 PANDEMIC CONDITIONS.....323
- Chahinaz Zighem
EVALUATING ACADEMIC TEXTS OF UNIVERSITY STUDENTS DURING
THE PANDEMIC OF COVID-19: PRACTICES AND PERSPECTIVES.....324
- Chahinaz Zighem
ЕВАЛУАЦИЈА АКАДЕМСКИХ ТЕКСТОВА УНИВЕРЗИТЕТСКИХ
СТУДЕНАТА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19:
ПРАКСА И ПЕРСПЕКТИВЕ325
- Мирсада С. Зукорлић
ПЕДАГОШКО (РЕ)ДЕФИНИСАЊЕ „УЧИОНИЦЕ”
КАО ПОСЛЕДИЦА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19326
- Mirsada S. Zukorlić
PEDAGOGICAL (RE)DEFINITION OF THE „CLASSROOM” AS A
CONSEQUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC.....327

ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ
ПАНДЕМИЈЕ COVID-19:
ИСКУСТВА И ПОУКЕ

EDUCATION DURING
COVID-19 PANDEMIC:
EXPERIANCE AND LESSENS LEARNED

STAVOVI UČITELJA I UČENIKA O DIGITALNOM NASTAVNOM OKRUŽENJU MATERNJEG JEZIKA TOKOM PANDEMIJE COVID-19

Katarina Aladrović Slovaček *

Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Ana Matković **

Katolička osnovna škola u Požegi, Hrvatska

U Republici Hrvatskoj se od 2015. godine provodi projekat E-škole u okviru kojega su razvijeni brojni e-sadržaji i e-usluge, ali unutar kojeg su popularizovani brojni digitalni alati te su za učitelje pripremljene radionice i tečajevi koji su pripomogli njihovom digitalnom osposobljavanju. Deo materijala koji su razvijeni do vremena pandemije korišćeni su u onlajn nastavi, ali je učiteljima od velike koristi bio i popis digitalnih alata te kratka uputstva koja su im bila dostupna za korišćenje tih alata kako bi u njima pripremali svoje digitalne lekcije i zadatke. Deo tih sadržaja koristi se i nakon pandemije, ponekad u nastavi ukoliko su učionice opremljene pametnim pločama ili tabletima, a veliki deo materijala koristi se za vežbu sadržaja kod kuće. Razvoju digitalnih sadržaja pomogle su i veće izdavačke kuće koje su razvile svoje digitalne platforme s brojnim digitalnim sadržajima iz različitih predmeta. Upravo zato cilj je ovoga istraživanja ispitati stavove učitelja o mogućnostima upotrebe digitalnih alata u nastavi maternjeg (hrvatskog) jezika u razrednoj nastavi s jedne strane, a s druge strane, ispitati stavove učenika o zadovoljstvu upotrebom digitalnih alata tokom nastavnog procesa, ali i u istraživanju zadatih tema za domaći zadatak te uvežbavanju nastavnog sadržaja za provere znanja. Istraživanjem je obuhvaćeno 200 učitelja te 300 učenika od 1. do 4. razreda. Učenici su ispitani Uпитnikom o stavovima prema e-sadržajima (za učitelje i za učenike) i zadacima kreiranim za potrebe ovog istraživanja. Očekuje se da će rezultati pokazati kako su učitelji zadovoljni dostupnim e-sadržajima, no smatraju kako je upotreba savremene tehnologije često ograničavajuća dok učenici vole sate u kojima se igraju u digitalnom obliku i tako uče ili ponavljaju nastavni sadržaj.

Ključne reči: digitalni alati, nastava maternjeg jezika, učitelj, učenik, stav.

* kaladrovic@gmail.com

** amatkovic7@gmail.com

ATTITUDES OF TEACHERS AND STUDENTS
ABOUT THE DIGITAL TEACHING ENVIRONMENT
OF THE MOTHER TONGUE DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Katarina Aladrović Slovaček

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zagreb, Croatia

Ana Matković

Catholic Primary school, Požega, Croatia

In the Republic of Croatia, the E-school project has been implemented since 2015, within the framework of which numerous e-contents and e-services were developed, but within which numerous digital tools were popularized and workshops and courses were prepared for teachers that helped their digital training. Part of the materials that were developed before the pandemic were used in online classes, but the list of digital tools and the short instructions that were available to them for using these tools to prepare their digital lessons and assignments, were also very useful for teachers. Some of this content is used even after the pandemic, sometimes in classes if the classrooms are equipped with smart boards or tablets, and a large part of the material is used to practice the content at home. The development of digital content was also helped by larger publishing houses that developed their digital platforms with numerous digital content from various subjects. This is precisely why the aim of this research is to examine the teachers' attitudes about the possibilities of using digital tools in the teaching of the mother tongue (Croatian) in the classroom, on the one hand, and on the other hand, to examine the students' attitudes about the satisfaction with the use of digital tools during the teaching process, but also in the research of assigned topics for homework and practicing the teaching content for knowledge tests. The research included 200 teachers and 300 students from 1st to 4th grade. Students were surveyed with a Questionnaire about attitudes towards e-content (for teachers and students) and tasks created for the purposes of this research. The results are expected to show that teachers are satisfied with the available e-content, but they believe that the use of modern technology is often limiting, while students like the lessons in which they play in digital form and thus learn or repeat the teaching content.

Keywords: digital tools, mother tongue teaching, teacher, student, attitude.

THE ACADEMIC DEVELOPMENT OF UNDERGRADUATE
STUDENTS DURING EMERGENCY REMOTE TEACHING
AT THE UNIVERSITY OF BRASÍLIA:
AN EX POST FACTO ANALYSIS

Géssica Oliveira de Albuquerque*

Coimbra University, Education Sciences, Coimbra, Portugal

The emergency public health situation resulting from the aggravation of the COVID-19 pandemic imposed on educational institutions the need to adapt their activities to the remote format, adopting Emergency Remote Teaching (ERT) strategies. The main goal of this research is to map the impacts of the implementation of the ERT for the academic development of undergraduate students at the University of Brasília. This is an ex post facto study. Data for statistical analysis were obtained from the statistical yearbooks for the base years of 2019, 2020 and 2021 of the University of Brasilia. The results point to a decrease in subject enrollments during the first semester of 2020. However, from the second semester onwards, enrollments rise to higher levels than in the year prior to the ERT. The approval subjects increased compared to the pre-quarantine year, i.e., $F_{2019.1} (\%) = 83$, $F_{2019.2} (\%) = 83.1$, $F_{2020.1} (\%) = 91.9$, $F_{2020.2} (\%) = 94$, $F_{2021.1} (\%) = 89.7$, $F_{2021.2} (\%) = 88.2$. These data indicate a good adaptation to the new emergency teaching model. The general enrollment suspensions fluctuate in the analysis of the selected period. Finally, it is perceived as a negative impact of the ERT that the proportion of graduates decreases considerably during 2020 and 2021. The research will compose the diversity of analyzes on the repercussions of the ERT in higher education.

Keywords: Remote Emergency Teaching, Higher Education, COVID-19 pandemic.

* gessica_albuquerque@hotmail.com

АКАДЕМСКИ РАЗВОЈ СТУДЕНАТА ОСНОВНИХ СТУДИЈА
ТОКОМ ВАНРЕДНЕ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ
НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БРАЗИЛИЈИ:
EX POST FACTO АНАЛИЗА

Géssica Oliveira de Albuquerque

*Универзитет Коимбра, Факултет образовних наука,
Коимбра, Португал*

Ванредна јавноздравствена ситуација која је настала као резултат погоршања пандемије COVID-19 наметнула је образовним институцијама потребу да своје активности прилагоде формату на даљину, усвајајући стратегије хитне наставе на даљину (ХНД). Главни циљ овог истраживања је мапирање утицаја имплементације ХНД на академски развој студената основних студија на Универзитету у Бразилији. Ово је екс пост факто студија. Подаци за статистичку анализу су добијени из статистичких годишњака за базне године 2019, 2020. и 2021, Универзитета у Бразилији. Резултати указују на смањење уписа предмета током првог семестра 2020. године. Међутим, од другог семестра па надаље, упис расте на виши ниво, више него у години пре ХНД. Субјекти одобрења су порасли у поређењу са годином пре карантина, односно $F_{2019.1} (\%) = 83$, $F_{2019.2} (\%) = 83.1$, $F_{2020.1} (\%) = 91.9$, $F_{2020.2} (\%) = 94$, $F_{2021.1} (\%) = 89.7$, $F_{2021.2} (\%) = 88.2$. Ови подаци указују на добру адаптацију на нови модел ванредне наставе. Опште обуставе уписа варирају у анализи изабраног периода. Коначно, као негативан утицај ХНД сматра се то што се удео дипломираних студената значајно смањује током 2020. и 2021. године. Истраживање ће сачинити разноврсност анализа о реперкусијама ХНД у високом образовању.

Кључне речи: хитна настава на даљину, високо образовање, пандемија COVID-19.

ИНОВАТИВНИ СИСТЕМ ЗА ОНЛАЈН НАСТАВУ
У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИСКУСТВА
КРИМИНАЛИСТИЧКО-ПОЛИЦИЈСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Санела Д. Андрић*

Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд, Србија

Ладин Б. Гостимировић

*Висока пословно-техничка школа, Добој,
Република Српска, Босна и Херцеговина*

Пандемија вируса Сарс-Ков-2 и заразне болести COVID-19 за кратко време паралисала је свет. Државе су затвориле границе и увеле рестриктивне мере заустављања ширења заразе, суочавајући се са највећом здравственом кризом у XXI веку. Предузете мере оставиле су последице на све аспекте живота: здравствене, друштвене, економске. Поред немерљивих удара на здравствене системе и огромних губитака људских живота, пандемија је у великој мери утицала на одвијање процеса учења и одржавања наставе на свим нивоима школовања. Образовне институције су морале да организују онлајн наставу и осмисле нове системе учења. У раду ћемо се осврнути на досадашња сазнања и истраживања процеса учења и наставе у условима пандемије COVID-19. Затим ћемо представити решења и организацију процеса наставе на Криминалистичко-полицијском универзитету путем система еУчење који су развили запослени за потребе студената и професора универзитета (eucenje.kpu.edu.rs). Систем је осмишљен и покренут у најкраћем могућем року, а путем њега се могу организовати аудио-визуелне е-учионице, депоновати материјали, организовати консултације и састанци. Систему еУчење приступа се преко сајта Криминалистичко-полицијског универзитета, путем корисничког имена и шифре који су јединствени за сваког наставника и студента. Овај начин организовања наставе на Универзитету показао се успешним.

Кључне речи: пандемија, криза, онлајн настава, еУчење, Криминалистичко-полицијски универзитет.

* sanela.andric@kpu.edu.rs

AN INNOVATIVE SYSTEM FOR ONLINE TEACHING
DURING THE COVID-19 PANDEMIC: EXPERIENCES
OF THE UNIVERSITY OF CRIMINAL INVESTIGATION
AND POLICE STUDIES

Sanela D. Andrić

University of criminal investigation and police studies, Belgrade, Serbia

Ladin B. Gostimirović

*College of Business and Technical Education, Doboj,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

The pandemic of the Sars-Cov-2 virus and the infectious disease COVID-19 in a short time paralyzed the world. Countries have closed their borders and introduced restrictive measures to stop the spread of the infection, facing the biggest health crisis of the 21st century. The measures taken had consequences on all aspects of life: health, social, economic. In addition to the immeasurable impact on health systems and the terrible loss of human lives, the pandemic has greatly affected the teaching and learning process at all levels of education. Educational institutions had to organize online classes and design new learning systems. In the paper, we will refer to the previous findings and research of the learning and teaching process in the conditions of the COVID-19 pandemic. Then we will present the solutions and organization of the teaching process at the University of Criminal Investigation and Police Studies through the eLearning system developed by the employees for the needs of students and professors of the University (eucenje.kpu.edu.rs). The system was designed and launched in the shortest possible time, and through it you can organize audio-visual e-classrooms, deposit materials, organize consultations and meetings. The eLearning system is accessed through the website of the University of Criminal Investigation and Police Studies, using a username and password that are unique for each teacher and student. This method of organization of teaching at the University has proven to be successful.

Keywords: pandemic, crisis, online teaching, eLearning, University of Criminal Investigation and Police Studies.

ПОРЕЂЕЊЕ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ MOODLE-А И
MS OFFICE 365-А У КОНТЕКСТУ НАСТАВЕ ЕНГЛЕСКОГ
ЈЕЗИКА СТРУКЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Јелена Анђелковић*
Марија Мершник**
Никола Петровић***

Универзитет у Београду, Факултет организационих наука,
Београд, Србија

Традиционална настава у време пандемије COVID-19 у образовним системима замењена је онлајн и хибридни наставним моделима који су реализовани помоћу различитих система за учење као што су *Moodle*, *MS Office 365*, *Google* и др. На Факултету организационих наука Универзитета у Београду на почетку пандемије коришћена су само поједини аспекти платформе *MS Office 365*, да би затим била укључена и додатна софтверска решења како би се одговорило на специфичне потребе појединачних предмета. Циљ овог рада је компаративна анализа платформи *Moodle* и *MS Office 365* у онлајн и хибридном моделу наставе енглеског језика струке на ФОН-у. Компарација је извршена по следећим критеријумима: 1) комуникација и интеракција наставника са студентима, 2) похрањивање наставног материјала и других садржаја, 3) тестирање и оцењивање, 4) аналитика учења, 5) корисничко искуство. Резултати анализе указују да обе наведене платформе показују сличну функционалност по питању другог критеријума. По трећем, четвртном и петом критеријуму, платформа *Moodle* показала се кориснијом у датом контексту, док је по првом критеријуму превагу узео *Office 365*. На основу спроведене анализе, закључено је да се *Moodle* систем за подршку учењу у наведеном контексту показао сврсисходнијим. Посебно су значајне предности *Moodle*-а по питању аналитике учења која значајно олакшава унапређење наставног процеса, што за крајњи циљ има и боље постигнуће студената.

Кључне речи: *Moodle*, *MS Office 365*, онлајн настава, хибридна настава, енглески језик струке.

* jelena.andjelkovic@fon.bg.ac.rs

** marija.mersnik@fon.bg.ac.rs

*** nikola.petrovic@fon.bg.ac.rs

*MOODLE AND MS OFFICE 365 FUNCTIONALITIES
COMPARED IN THE CONTEXT OF TEACHING ENGLISH
FOR SPECIFIC PURPOSES AT UNIVERSITY LEVEL*

Jelena Anđelković
Marija Meršnik
Nikola Petrović

University of Belgrade, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia

COVID-19 pandemic caused the transition from traditional to online and hybrid teaching models and their implementation through various learning management systems (LMSs) such as *Moodle*, *MS Office 365*, *Google*, etc. At the beginning of the pandemic, the Faculty of Organizational Sciences (FOS), University of Belgrade, only relied on certain aspects of *MS Office 365*, later adding other software solutions in order to respond to specific needs of individual courses. This paper aims to comparatively analyse the use of *Moodle* and *MS Office 365* in the context of teaching English for specific purposes at FOS using the models of online and hybrid teaching. The platforms were compared according to the following criteria: 1) teacher – student communication and interaction, 2) storing teaching materials and other content, 3) testing and evaluation, 4) learning analytics, 5) user experience. The results of the analysis indicate that the two platforms have similar functionalities in terms of the second criterion. With the third, fourth and fifth criterion, *Moodle* proved more useful in the given context, while *Office 365* exceeded *Moodle* regarding the first criterion. Overall, the results indicate that *Moodle LMS* is more expedient in the given context, especially with regard to learning analytics, as this functionality facilitates the improvement of the teaching process, and thus may lead to better student achievement as the ultimate goal of teaching.

Keywords: *Moodle*, *MS Office 365*, online and hybrid teaching, English for specific purposes.

ROBOTICS VERSUS BULLIYNG: A COMPETENCY MODEL FOR GROUP AND INDIVIDUAL SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING

Iglika Angelova*

*Institute of Philosophy and Sociology, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia,
Bulgaria*

The Covid situation has hampered the social and emotional development of children. The fundamental child-child communication, important for adaptation to the school environment, has been disrupted. In search of quick compensatory tools, the educator's eye looks to new formats for effective teaching and learning applicable in the classroom. Educational robotics is one of the new formats. Learning through educational robots, with management of social interactions in the form of case studies and other interactive role-playing „Games” for school age, is becoming a field of pedagogical innovations (Learning by doing). The educational games' method provides the opportunity for the development of socially important relationships, mostly positive and sustainable attitude toward the basic human values (Papert 1980, Spolaor and Benitti 2017). The present study was carried out as part of an Erasmus+ project, with the participation of eight European countries. The study presents results from Coach games in educational robotics, modelling group and individual knowledge to social and emotional group and individual competencies. The model is adapted for children 5–8; 9–12; 12+. It is based on the equivalence of four elements; knowledge, know-how, interpersonal skills in the context, understood as the ability and motivation to mobilize these types of knowledge (Guy Le Boterf, 2008). Particular attention is paid to the issue of transfer of the skills developed in the training to the performance in the classroom: We know how to act is a „complex result”.

Keywords: values, social and emotional development of children, educational robotics, cooperative learning, algorithmic thinking.

* angelovaiglika@gmail.com

РОБОТИКА ПРОТИВ МАЛТРЕТИРАЊА: МОДЕЛ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ГРУПНО И ИНДИВИДУАЛНО СОЦИЈАЛНО И ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕЊЕ

Iglika Angelova

*Институт за филозофију и социологију, Бугарска Академија наука,
Софија, Бугарска*

Ситуација са COVID-19 омета социјални и емоционални развој деце. Нарушена је основна комуникација дете-дете, важна за прилагођавање школској средини. У потрази за брзим компензационим алатима, од наставника се траже нови формати за ефикасно подучавање и учење који се примењују у учионици. Роботика у образовању је један од нових формата. Учење уз роботе у образовању, уз управљање друштвеним интеракцијама у виду студија случаја и других интерактивних „игара“ улога за школски узраст, постаје поље педагошких иновација (Learning by doing). Метода едукативних игара пружа могућност за развој друштвено важних односа, углавном позитивног и одрживог односа према основним људским вредностима (Papert, 1980; Spolaor and Benitti, 2017). Ова студија је спроведена у оквиру Еразмус+ пројекта, уз учешће осам европских земаља. Студија представља резултате од тренерских игара у образовној роботизици, моделирање групних и индивидуалних знања до друштвених и емоционалних групних и индивидуалних компетенција. Модел је прилагођен деци 5–8 година; 9–12; 12+. Заснован је на еквиваленцији четири елемента: знање, вештине, интерперсоналне вештине у контексту, схваћене као способност и мотивација да се мобилишу ове врсте знања (Guy Le Boterf, 2008). Посебна пажња је посвећена питању преноса вештина развијених на обуци за извођење у учионици: Знамо како да делујемо је „сложен резултат“.

Кључне речи: вредности, социјални и емоционални развој деце, образовна роботика, кооперативно учење, алгоритамски начин размишљања.

PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS' EXPERIENCES
WITH MATHEMATICS EDUCATION ONLINE COURSE
DURING COVID-19 PANDEMIC

Darja Antolin Drešar*

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia

During the COVID-19 pandemic, most people's lives were turned upside down, and adjustments had to be found for many already established habits and routines. Many changes were also made at universities in order to keep teaching going. In our qualitative study, we aimed to explore pre-service preschool teachers' experiences with distance learning during the pandemic. A total of 25 students in their final year of the preschool education programme at the Faculty of Education, University of Maribor, participated in the study. We were particularly interested in how the pre-service preschool teachers experienced the course Mathematics education during distance learning. Using a qualitative content analysis of the pre-service preschool teachers' written records, our study showed that the students expressed satisfaction that they had encountered many virtual manipulatives during the online course that helped them perform certain mathematical activities remotely. Many cited the lack of contact with children and the opportunity to conduct mathematical activities with children that would benefit them as future educators as the greatest weakness of distance learning.

Keywords: distance learning, mathematics education, qualitative research, virtual manipulatives.

* darja.antolin@um.si

ИСКУСТВА БУДУЋИХ ВАСПИТАЧА СА ОНЛАЈН КУРСЕМ МАТЕМАТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Дарја Антолин Дрешар

Универзитет у Марибору, Педагошки факултет, Марибор, Словенија

Током пандемије COVID-19, животи већине људи били су окренути наглавачке, а требало је прилагодити многе већ успостављене навике и рутине. Такође, многе промене су направљене на универзитетима како би се наставило даље. У нашој квалитативној студији, имали смо за циљ да истражимо искуства будућих васпитача са учењем на даљину током пандемије. У истраживању је учествовало укупно 25 студената завршне године програма предшколског васпитања и образовања на Педагошком факултету, Универзитета у Марибору. Посебно нас је занимало како су будући васпитачи доживели курс Математичко образовање током образовања на даљину. Користећи квалитативну анализу садржаја писаних записа будућих васпитача, наша студија је показала да су студенти изразили задовољство што су се сусрели са многим виртуелним математичким моделима током онлајн курса који су им помогли да одређене математичке активности обављају на даљину. Многи су као највећу слабост образовања на даљину навели недостатак контакта са децом и могућност да са децом спроводе математичке активности које би им користиле као будућим васпитачима.

Кључне речи: образовање на даљину, математичко образовање, квалитативна истраживања, виртуелни модели.

COVID-19 И ОПТУЖБЕ О ОПТЕРЕЂЕНОСТИ ШКОЛСТВА У СРБИЈИ „СРПСКИМ НАЦИОНАЛИЗМОМ,,

Слободан Ч. Антонић*

Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Београд, Србија

У првом делу рада даје се преглед честих, али по правилу необразложених и непоткрепљених, оптужби, у једном делу наше јавности, да је, наводно, образовање у Србији оптерећено „српским национализмом,,. У другом делу текста разматра се рецепција праксе онлајн наставе, током затварања (2020). Тада су родитељи, као и шира јавност, могли да виде садржај предавања из, рецимо, историје или матерњег језика (део тих предавања и данас је доступан на нету). Уочено је да не само да нису примећени примери оптерећености „српским национализмом,, већ да је у два случаја шира јавност протестовала због погрешне интерпретације чињеница везаних за кључна питања идентитета. У првом примеру, забележено је негодовање због неодговарајућег представљања геноцида над Србима у НДХ. У другом примеру, јавност је негодовала због тога што је, у оквиру наставе из хрватског језика као језика националне мањине, хваљена језичка политика у НДХ. У трећем делу рада, на примеру постепене измене програма из српског језика и књижевности, указано је на скривени курикулум, као на подразумевану политику пражњења штива и градива у српском образовању од „националистичког садржаја,,. У четвртном делу рада предлажу се мере које би се у оквиру образовне политике у Србији требало предузети како би се ускладили прокламовани садржаји и исходи образовања.

Кључне речи: културни рат, идентитет, скривени курикулум, аутоколонијализам, аутошовинизам.

* santonic@f.bg.ac.rs

COVID-19 AND ACCUSATIONS THAT EDUCATION IN SERBIA IS BURDENED WITH „SERBIAN NATIONALISM”

Slobodan Č. Antonić

University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Belgrade, Serbia

In the first part of the paper, an overview is given of the frequent, but as a rule unfounded and unsubstantiated, accusations by a part of our public that education in Serbia is allegedly burdened by „Serbian nationalism”. In the second part of the text, the reception of the practice of online teaching during the closure (2020) is considered. At that time, parents, as well as the general public, could see the content of lectures from, say, history or the mother tongue (part of those lectures are still available online today). Not only were there no examples of being burdened by „Serbian nationalism”, but in two cases the general public protested due to the misinterpretation of facts related to key issues of identity. In the first example, indignation was recorded due to the inappropriate representation of the genocide against the Serbs in the NDH. In another example, the public resented the fact that the language policy in the NDH was praised within the teaching of the Croatian language, as the language of the national minority. In the third part of the paper, on the example of the gradual change of the program in Serbian language and literature, the hidden curriculum was pointed out, as the default policy of emptying the reading material and materials in Serbian education of „nationalist content”. In the fourth part of the paper, measures are proposed that should be taken within the educational policy in Serbia in order to harmonize the proclaimed contents and outcomes of education.

Keywords: culture war, identity, hidden curriculum, autocolonialism, autochauvinism.

КАРАКТЕРИСТИКЕ ИНТЕРАКЦИЈЕ У ОБРАЗОВАЊУ НА ДАЉИНУ

Радован Антонијевић*

Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Београд, Србија

У време COVID-19 пандемије образовање на даљину доживљава своју потпунију афирмацију, тако да је то била прилика да се развију и унапреде различите могућности које се јављају при реализацији овог модела образовања. Поред појма „образовање на даљину“, у литератури је заступљен низ других појмова, који потпуније и обухватније изражавају разноврсност активности подучавања и учења које се јављају у области образовања на даљину, као што су „настава на даљину“, „онлајн образовање“, „учење на даљину“, „е-учење“, „отворено учење“, „мобилно учење“ и други. У оквиру примене различитих опција образовања на даљину, одвија се комуникација и интеракција између различитих актера у реализацији програма. Природа те интеракције условљена је, с једне стране, применом различитих технолошких решења (софтверских алата), док је с друге стране условљена и природом садржаја програма, компетенцијама учесника у интеракцији и друго.

Кључне речи: COVID-19 пандемија, образовање на даљину, е-учење, комуникација, интеракција.

* aa_radovan@yahoo.com

CHARACTERISTICS OF INTERACTION IN DISTANCE EDUCATION

Radovan Antonijević

University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Belgrade, Serbia

At the time of the COVID-19 pandemic, distance education was experiencing its fuller affirmation, so it was an opportunity to develop and improve the various possibilities that arise in implementing this model of education. In addition to the term „distance education”, several other terms are represented in the literature, which more fully and comprehensively express the variety of teaching and learning activities that occur in the field of distance education, such as „distance teaching”, „online education”, „distance learning”, „e-learning”, „open learning”, „mobile learning” and others. Within the framework of the implementation of various distance education options, communication and interaction between various actors in the implementation of the program takes place. The nature of this interaction is conditioned, on the one hand, by the application of various technological solutions (software tools), while on the other hand it is also conditioned by the nature of the content of the program, the competences of the participants in the interaction, etc.

Keywords: COVID-19 pandemic, distance education, e-learning, communication, interaction.

НЕ САМО УЧЕЊЕ – ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ПОДРШКА МОТИВАЦИЈИ СТУДЕНАТА ТОКОМ ОНЛАЈН „COVID-19 ОБРАЗОВАЊА„

Мирјана М. Беара*

*Универзитет у Крајевцу, Филолошко-уметнички факултет,
Крајевац, Србија*

Истраживања показују да онлајн настава може да има утицај како на когнитивни, тако и на емоционални и мотивациони аспект учења. Онлајн настава у летњем семестру 2019/20. на Државном универзитету у Новом Пазару организована је једнообразно, путем слања презентација на сајт и обавезних задатака које су студенти решавали и слали наставницима имејлом на недељном нивоу. Наставници су на имејлове одговарали и давали повратну информацију о квалитету одговора. Циљ истраживања је био двојак: 1. проверити напредовање студената овако организованом онлајн наставом на 4 психолошка предмета: Психологија, Учење и настава, Позитивна психологија, Психологија мишљења и интелигенције. 2. проверити да ли студенти перципирају овакву наставу мотивишућом и интересантном. Метод: Подаци о напредовању студената прикупљани су једном недељно, преко њихових одговора на обавезних 10 питања. На крају курсева, студенти (N=71) су попунили онлајн упитник о задовољству аспектима курса и њиховим запажањима. Резултати указују да је настава психолошких курсева и интензивна комуникација студената и наставника била од великог значаја за студенте, не само за њихово учење, већ и за очување мотивације. 81% студената је урадило више од 50% недељних тестова. Студенти наводе да су за напредовање у учењу највише допринеле презентације (62%) и недељни тестови (66%) а 93% се слаже или веома слаже да су презентације и тестови били мотивишући. Импликација за образовну праксу је да доступност материјала и редовна комуникација наставника и студената путем имејла, чак и у кризном периоду и у одсуству наставе уживо, може очувати мотивацију и обезбедити напредовање у учењу.

Кључне речи: онлајн настава психологије, праћење постигнућа, студенти, мотивација.

* mirjana.beara@gmail.com

NOT JUST LEARNING – MONITORING OF PROGRESS
AND SUPPORTING STUDENTS' MOTIVATION
DURING ONLINE 'COVID-19 EDUCATION'

Mirjana M. Beara

*University of Kragujevac, Faculty of Philology and Arts,
Kragujevac, Serbia*

Research shows that online teaching can have an impact on cognitive, and also on emotional and motivational aspects of learning. Online teaching during the summer semester 2019/20 at the State University in Novi Pazar was organized uniformly, by sending presentations to the web site, and mandatory tasks that students solved and sent to professors by email on a weekly basis. Professors responded to emails and provided feedback on the quality of the responses. The aim of the research was twofold: 1. to check the progress of students with online teaching organized in this way in 4 psychological subjects: Psychology, Learning and Teaching, Positive Psychology, Psychology of Thinking and Intelligence. 2. check whether students perceive this way of teaching as motivating and interesting. Method: Data on students' progress were collected once a week, through their answers to the mandatory 10 questions. At the end of the course, students (N=71) filled out an online questionnaire about their satisfaction with aspects of the course and their observations. The results indicate that teaching psychology courses via intensive email communication between students and teachers was of great importance for students, not only for their learning, but also for maintaining motivation. 81% of students took more than 50% of weekly tests. Students state that presentations (62%) and weekly tests (66%) contributed the most to progress in learning. 93% agree or strongly agree that the presentations and tests were motivating. The implication for educational practice is that the availability of materials and regular communication between professors and students through email, even in crisis and in the absence of live classes, can maintain motivation and progress in learning.

Keywords: online teaching of psychology, achievement tracking, students, motivation.

THE SWITCH OF EDUCATION AND ITS BUSINESS
IN A GLOBAL HEALTH CRISIS "COVID-19"
IN GLOBALIZATION AND DIGITALIZATION

Anis Benabed*

*Economics and International Business, Bucharest University
of Economic Studies, Bucharest, Romania*

This paper presents and analyses the way education and its business have been impacted during Globalization and one of its crises provoked by COVID-19. Education has known various changes and undergone several challenges for ages starting from the ancient civilizations, passing by the processes of industrial revolutions and Globalization to the goal of sustainability. The health crisis provoked by the sudden appearance of COVID 19 impacted the education process and system at the local and international level in a special surprising way. The speed to digitalization that has been going on for ages was relevant for education in the period the COVID-19, since it has converted more individuals from Global real citizens to Global digital citizens. The research methodology focused on a literature review and a descriptive quantitative qualitative research based on statistics and data analysis. The results show that education went through a different kind of experience in both developing and developed countries. Teaching and learning did not succeed everywhere since digital competences, abilities and adapting digital education were not possible and accepted in a full way. In conclusion, the experience of the pandemic period could lead individuals to more connection and immersion in the virtual world by relying on the relevance of technology and digitalization in the education system to reach results in both teaching and learning and business for personal and economic benefits.

Keywords: education, globalization, digitalization, business, pandemic COVID-19.

* anis_anisse@yahoo.fr

ПРОМЕНА ОБРАЗОВАЊА И ЊЕГОВОГ ПОСЛОВАЊА
У ГЛОБАЛНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ КРИЗИ COVID-19
У ГЛОБАЛИЗАЦИЈИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЈИ

Anis Benabed

*Универзитет за економске студије у Букурештиу, Економија и
међународно пословање, Букурешт, Румунија*

Овај рад представља и анализира начин на који је глобализација и једна од њених криза изазваних COVID-19 утицала на образовање и његово пословање. образовање је познавало разне промене и пролазило кроз неколико изазова кроз векове почевши од древних цивилизација, пролазећи кроз процесе индустријских револуција и глобализације до циља одрживости. Здравствена криза изазвана изненадном појавом COVID-19 утицала је на образовни процес и систем на локалном и међународном нивоу на посебно изненађујући начин. Брзина дигитализације која траје већ годинама била је релевантна за образовање у периоду COVID-19, јер је претворио више појединаца из глобалних стварних грађана у глобалне дигиталне грађане. Методологија истраживања се фокусира на преглед литературе и дескриптивно квантитативно квалитативно истраживање засновано на статистици и анализи података. Резултати показују да је образовање прошло кроз различита искуства, како у земљама у развоју, тако и у развијеним земљама. Настава и учење нису свуда били успешни, јер дигиталне компетенције, способности и прилагођавање дигиталног образовања нису били могући и прихваћени у потпуности. У закључку, искуство периода пандемије могло би да доведе појединце до веће повезаности и урањања у виртуелни свет ослањајући се на релевантност технологије и дигитализације у образовном систему како би се постигли резултати како у настави и учењу, тако и у пословању за личне и економске користи.

Кључне речи: образовање, глобализација, дигитализација, бизнис, пандемија COVID-19.

GLOBALIZATION, EDUCATION AND BUSINESS
IN A MUTUAL MECHANISM OF TRENDS,
INPUTS AND CONTRASTS

Anis Benabed*

*Economics and International Business, Bucharest University
of Economic Studies, Bucharest, Romania*

Education has been a driving key in Globalization and a major factor for scientific, cultural and social backgrounds. Technological advances and innovations always rely on the process and progress of education, the thing that could lead countries, companies, businesses and individuals in particular to seek and focus on more educational opportunities and options to reach and achieve their goals and satisfy their needs professionally or academically. This paper presents the mutual mechanism of „Globalization, Education and Business” and how possible and important it is for the three phenomena. The methodology of research relied on a literature review, data analysis and a mixture between quantitative and qualitative research using statistics and clusters of linking common relevant items between Globalization, education and business. In short, the results show that there is mutual relationship between Globalization, education and business in a meshing mechanism like gears making one driving engine for the global society. In conclusion, education created both Globalization and business and both depend on it, the processes of digitalization, technology and economic concerns are aspects of education, globalization and business. Globalization has become more relevant for developed countries than developing countries by moving with trends and contrasts, the three concepts belong to each other.

Keywords: education, globalization, business, mechanism, individuals, global society.

* anis_anisse@yahoo.fr

ГЛОБАЛИЗАЦИЈА, ОБРАЗОВАЊЕ И БИЗНИС У МЕЂУСОБНОМ МЕХАНИЗМУ ТРЕНДОВА, ИНПУТА И КОНТРАСТА

Anis Benabed

*Универзитет за економске студије у Букурешти, Економија и
међународно пословање, Букурешт, Румунија*

Образовање је било покретачки кључ у глобализацији и главни фактор научног, културног и друштвеног порекла. Технолошки напредак и иновације увек се ослањају на процес и напредак образовања, оно што би могло да наведе земље, компаније, фирме и посебно појединце да траже и фокусирају се на више образовних могућности и опција да достигну и постигну своје циљеве и задовоље своје потребе, професионално или академски. Овај рад представља заједнички механизам „Глобализације, образовања и бизниса“ и колико су могућа и важна за ова три феномена. Методологија истраживања ослањала се на преглед литературе, анализу података и мешавину између квантитативних и квалитативних истраживања коришћењем статистике и кластера повезујућих заједничких релевантних ставки између глобализације, образовања и пословања. Укратко, резултати показују да постоји узајамни однос између глобализације, образовања и пословања у механизму спајања попут зупчаника који чине један покретачки мотор за глобално друштво. У закључку, образовање је створило и глобализацију и бизнис и обоје зависе од ње, процеси дигитализације, технологија и економска питања су аспекти образовања, глобализације и пословања. Глобализација је постала релевантнија за развијене земље, него земље у развоју, крећући се са трендовима и контрастима, три концепта припадају један другом.

Кључне речи: образовање, глобализација, бизнис, механизам, појединци, глобално друштво.

КАРАКТЕРИСТИКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ РОДИТЕЉА
СА ДЕЦОМ НА ТЕМУ ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19:
КА КОНЦЕПТУ ЕФЕКТИВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ РИЗИКА

Ана Б. Билиновић Рајачић*
Јована М. Чикић**

Универзитет у Новом Сагу, Филозофски факултет, Нови Саг, Србија

Пандемија вируса COVID-19 значајно је изменила друштвену свакодневницу. Промене су (биле) евидентне и у базичним породичним праксама које је могуће посматрати као адаптивне стратегије којима породица преузима улогу активног друштвеног учесника који одговара на, подешава и обликује спољна ограничења и могућности. У условима пандемије родитељска пракса обухватила је (и) информисање деце о актуелним догађањима, ризицима и неизвесностима. У раду ће се анализирати карактеристике комуникације родитеља са децом на тему пандемије вируса COVID-19, као и реакције деце на новонасталу ситуацију. Посебна пажња посвећена је концепту ефективне комуникације ризика (енг. *effective risk communication*) као темељу јавноздравствене интервенције.

Кључне речи: COVID-19, родитељске праксе, деца, ефективна комуникација ризика.

* ana.bilinovic@ff.uns.ac.rs

** jovana.cikic@ff.uns.ac.rs

CHARACTERISTICS OF COMMUNICATION BETWEEN
PARENTS AND CHILDREN ON THE SUBJECT
OF THE COVID-19 PANDEMIC: TOWARDS A CONCEPT
OF EFFECTIVE RISK COMMUNICATION

Ana B. Bilinović Rajačić
Jovana M. Čikić

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Novi Sad, Serbia

The COVID-19 pandemic has significantly changed everyday life. Changes are/were evident in basic family practices, which can be viewed as adaptive strategies by which the family assumes the role of an active social participant that responds to, adjusts, and shapes external constraints and opportunities. In the conditions of a pandemic, parental practice included informing children about current events, risks and uncertainties. The paper will analyse the characteristics of communication between parents and children on the subject of the COVID-19 pandemic, as well as children's reactions to the new situation. Special attention will be paid to the concept of effective risk communication as the basis of public health intervention.

Keywords: COVID-19, family practices, children, effective risk communication.

НАСТАВА ПРЕДМЕТА КОНТРАПУНКТ У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ: ИСКУСТВА ИЗ ПРАКСЕ

Зоран Ж. Божанић*
Сенка Р. Белић**

*Универзитет уметности у Београду, Факултет музичке уметности,
Београд, Србија*

У овом раду размотрене су специфичности онлајн наставе предмета Контрапункт, одржане на Факултету музичке уметности у Београду током пандемије COVID-19. Актуелност теме истраживања одређена је чињеницом да ова проблематика до сада није обрађена у нашој научној и стручној литератури. Циљ је да се кроз анализу реализације теоријског и практичног дела градива укаже на позитивне и негативне ефекте наставног рада у пандемијским условима. Ово је посебно актуелно ако се има у виду вишевековни развојни процес контрапункта, чија је настава, захваљујући томе, утемељена на чврстим методичким поставкама. Међутим, промена радног окружења узрокована пандемијом условила је потребу да се приступ предмету значајније модификује, чему је посвећена нарочита пажња у овом раду. Поред тога, остварено је двосмерно преиспитивање учинка наставе, уодношавањем њеног вредновања из визууре наставника и студентске евалуације извршене путем анкете. Резултати спроведеног истраживања, с једне стране, показују позитивне ефекте наставног рада у онлајн окружењу, манифестоване кроз примену иновативних наставних модела и употребу нових технологија. С друге стране, детектовани су проблематични аспекти, условљени неопходним редуковањем градива и другачијим приступима организацији часа уз одређене потешкоће у коришћењу софтверских платформи. На основу добијених резултата и предочених искустава, могуће је остварити унапређење постојеће наставе, као и успешнију припрему за евентуалне кризне изазове у будућности.

Кључне речи: Контрапункт, методика наставе, COVID-19, онлајн настава.

* zbozanic@gmail.com

** sence.belic@gmail.com

TEACHING COUNTERPOINT IN AN ONLINE ENVIRONMENT: EXPERIENCES FROM PRACTICE

Zoran Z. Božanić
Senka R. Belić

University of Arts in Belgrade, Faculty of Music, Belgrade, Serbia

This paper discusses the specifics of online Counterpoint lessons held at the Faculty of Music in Belgrade during the COVID-19 pandemic. The topicality of the research topic is determined by the fact that this issue has not yet been addressed in our scientific and professional literature. The goal is to point out the positive and negative effects of teaching in pandemic conditions through the analysis of the realization of theoretical and practical part of the teaching material. This is especially relevant if one takes into account the centuries-old development process of Counterpoint, the teaching of which, therefore, is based on firm methodological principles. However, the change in the working environment due to the pandemic caused the need to significantly modify the approach to the subject, which is given special attention in this paper. In addition, a two-way review of the teaching performance was carried out, by comparing its evaluation from the teachers' and students' point of view, completed through a survey. The results of the conducted research, on the one hand, show the positive effects of teaching in an online environment, manifested through the application of innovative teaching models and the use of new technologies. On the other hand, problematic aspects were detected, conditioned by the necessary reduction of the material and different approaches to the organization of the lesson plan with certain difficulties in using software platforms. Based on the obtained results and given experiences, it is possible to improve existing teaching and more successfully prepare for possible crisis challenges in the future.

Keywords: Counterpoint, teaching methodology, COVID-19, online teaching.

УЧЕЊЕ СТРАНОГ ЈЕЗИКА ПУТЕМ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ НА НИВОУ ПОЧЕТНОГ КУРСА

Весна З. Божовић*

Академија за техничко-уметничке струковне студије Београд, Србија

Истраживање које је предмет овог рада обављено је у време пандемије са групом од око 100 студената Високе железничке школе (од 18 до 55 година), са циљем да се утврди на који начин они могу савладати градиво енглеског језика на нивоу почетног курса путем наставе на даљину. Настава је одржана путем слања имејлова у којима је био садржај предавања и вежбања посебно састављен у складу са тадашњим околностима. Текстови су били допуњени аудио снимцима изговора нових речи. У овом раду описани су детаљи и резултати коришћеног приступа. У испитном року, студенти су показали одличан успех, па је закључак да се примењени вид наставе може успешно користити на нивоу почетног курса.

Кључне речи: Почетни курс енглеског језика, настава на даљину, настава страног језика.

* velle9@gmail.com

DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGE AT BEGINNER'S LEVEL

Vesna Z. Božović

Academy for Technical and Art Applied Studies, Belgrade, Serbia

The research analysed in this paper was performed during the pandemic with a group of about 100 students of ATUSS Academy Belgrade of different ages (from 18 to 55). The goal was to establish in which way the students could be enabled to learn English at Beginner's Level under such circumstances. The content of the lectures was sent by email, with audios of the pronunciation of new words attached, and was specifically designed for distance learning. The details and results of the approach used in teaching this language course are described in this paper. After completing the course, the students showed remarkable success, which proves that the approach used can be utilized successfully in teaching English at Beginner's Level.

Keywords: Distance learning, foreign language teaching, English at Beginner's Level.

DISTANCE LEARNING AND ITS IMPACT ON INCLUSIVENESS: THE CASE OF SLOVENE MINORITY SCHOOLS IN ITALY

Sara Brezigar*

University of Primorska, Faculty of Education, Koper, Slovenia

Maja Mezgec**

*University of Primorska, Faculty of Education, Koper, Slovenia and
Slovenian Research Institute (SLORI), Trieste, Italy*

Norina Bogatec***

Slovenian Research Institute (SLORI), Trieste, Italy

In the beginning of March 2020, schools in Italy had to introduce distance learning almost overnight as a response to the outbreak of the coronavirus epidemic. Italian state-run schools with Slovene as the language of instruction and the Slovene-Italian bilingual school in Špeter (hereinafter Slovene minority schools) had to face this challenge, as well. The paper presents the results of a mixed model research entitled „Distance Learning” that was carried out at the end of the school year 2019/2020 in Slovene minority schools. For the purposes of this paper the authors focused on the analysis of the answers provided by primary school teaching staff and by parents of their pupils. Through ad hoc statistical processing and an analysis of quantitative data the authors tried to establish how distance learning was implemented in minority schools and what were the particular challenges these schools faced. In particular, the authors explored what were the experiences of parents in terms of (linguistic) inclusion and to what extent were these schools still inclusive towards students whose language of communication at home was not the minority one. Research findings suggest that distance learning amplified a series of challenges that minority schools were facing already before the pandemic (e.g. lack of adequate didactic materials, digital contents, etc.). Moreover, a general lack of exposure to the minority language (due to lockdowns) severely impaired the ability of the school to be inclusive towards children and families that did not use the minority language as at home, suggesting important implication for policies concerning minority language acquisition.

Keywords: Slovene minority schools, distance learning, inclusion, Slovene language.

* sara.brezigar@pef.upr.si

** maja.mezgec@pef.upr.si

*** n.bogatec@slori.org

ОБРАЗОВАЊЕ НА ДАЉИНУ И ЊЕГОВ УТИЦАЈ
НА ИНКЛУЗИВНОСТ: СЛУЧАЈ ШКОЛА
СЛОВЕНСКИХ МАЊИНА У ИТАЛИЈИ

Sara Brezigar

Универзитет Приморска, Училишки факултет, Којер, Словенија

Maја Mezgec

*Универзитет Приморска, Училишки факултет, Којер, Словенија и
Словеначки истраживачки институт (SLORI), Трст, Италија*

Norina Bogatec

Словеначки истраживачки институт (SLORI), Трст, Италија

На почетку марта 2020. године, школе у Италији су морале, скоро преко ноћи, да уведу образовање на даљину као одговор на избијање епидемије корона вируса. С тим изазовом су се морале суочити и италијанске државне школе са словеначким наставним језиком и словеначко-италијанска двојезична школа у Шпетру (у даљем тексту школе словеначке мањине). У раду су приказани резултати мешовитог модела истраживања под називом „Образовање на даљину“ које је спроведено на крају школске 2019/2020. године у школама словеначке мањине. За потребе овог рада, аутори су се фокусирали на анализу одговора наставника основних школа и родитеља њихових ученика. Путем *ad hoc* статистичке обраде и анализом квантитативних података, аутори су покушали да утврде како се образовање на даљину спроводи у мањинским школама и са којим изазовима су се те школе суочавале. Аутори су посебно истраживали каква су искуства родитеља у погледу (лингвистичке) инклузије и у којој мери су ове школе још увек инклузивне према ученицима чији језик комуникације код куће није био мањински. Резултати истраживања сугеришу да је образовање на даљину појачало низ изазова са којима су се мањинске школе суочавале већ пре пандемије (нпр. недостатак адекватних дидактичких материјала, дигиталних садржаја, итд.). Штавише, општи недостатак излагања мањинском језику (због затварања) озбиљно је нарушио способност школе да буде инклузивна према деци и породицама које нису користиле мањински језик као код куће, што указује на важне импликације за политике које се тичу усвајања језика мањина.

Кључне речи: школе словеначке мањине, образовање на даљину, инклузија, словеначки језик.

КВАЛИТЕТ ОБРАЗОВАЊА ТОКОМ ОНЛАЈН НАСТАВЕ ИЗ УГЛА НАСТАВНИКА И РОДИТЕЉА

Невена М. Буђевац*

Универзитет у Београду, Училишски факултет, Београд, Србија

Након проглашења епидемије COVID-19 у Србији 2020. године, настава се у потпуности или делимично одвијала онлајн. Питање којим се стручна јавност од тада бави јесте у којој мери је то било успешно и шта су све предности и недостаци таквог начина рада. Бавећи се управо тим питањем током 2022. и 2023. године смо организовали фокус групе са наставницима (10 фокус група; 57 наставника из ОШ и СШ) и родитељима школске деце (12 фокус група; 74 родитеља са најмање једним дететом школског узраста) из 12 градова Србије са којима смо разговарали о искуствима са онлајн наставом. Сви разговори су снимани, транскрибовани и квалитативно анализирани. Резултати су показали да, иако постоје појединачни позитивни примери, они су ретки и не могу да се мере са негативним аспектима онлајн наставе. Међу најчешћим проблемима су: недостатак техничких услова за такву наставу (и код наставника и код ученика); недостатак потребних дигиталних компетенција (и код наставника и код ученика); недостатак мотивације и концентрације (пре свега код ученика); нејасна упутства надлежних. Наставници такође истичу да је поимање школе и учења њихових ученика претрпело велике (неповратне) промене. Ови налази се поклапају са оним што су истакли родитељи, с тим да су наставници много детаљније говорили о проблемима. Родитељи су пак били доста критичнији према наставницима, њиховим компетенцијама и вољи да раде онлајн. И наставници и родитељи се слажу да онлајн настава није могла да испуни главне циљеве образовања. Представљени резултати јасно указују на то где су слабе тачке кад је реч о онлајн настави у Србији, односно шта недостаје да би она могла да испуни циљеве образовања.

Кључне речи: квалитет наставе, онлајн настава, наставници, родитељи, COVID-19.

* nevena.budjevac@uf.bg.ac.rs

THE QUALITY OF EDUCATION DURING ONLINE TEACHING FROM THE PERSPECTIVE OF TEACHERS AND PARENTS

Nevena M. Buđevac

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

After the COVID-19 epidemic was declared in Serbia in 2020, the educational process was organized online, either completely or partially. Since then, professionals have been grappling with the question of whether it was successful and what the advantages and deficiencies of this type of education are. To address exactly this question, we organized focus group interviews with teachers (10 focus groups; 57 teachers from primary and high schools) and parents of school-age children (12 focus groups; 74 parents with at least one school-age child) from 12 Serbian cities. The focus group interviews were conducted during 2022 and 2023 and focused on experiences with online teaching. All conversations were recorded, transcribed, and qualitatively analysed. The results showed that while there were some positive examples, they were rare and could not compare with all of the negative aspects of online teaching. Among the most frequent problems were the lack of technical conditions for both teachers and students, the lack of necessary digital competencies for both teachers and students, the lack of motivation and concentration mostly for students, and unclear instructions from authorities. These findings overlap with the perspective of parents, but it was evident that teachers offered much more detail when addressing issues. Parents, on the other hand, were much more critical when discussing teachers, their competencies, and willingness to work online. Both teachers and parents agree that online teaching cannot fulfil the main goals of education. The presented results clearly point to weaknesses related to online teaching in Serbia and what is missing in order to achieve the goals of education.

Keywords: quality of education, online teaching, teachers, parents, COVID-19.

УБЕЂИВАЊЕ И ПОДУЧАВАЊЕ У ВРЕМЕ КРИЗЕ

Ненад Н. Цекић*

Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Београд, Србија

У свом излагању, аутор анализира специфичан метод манипулације различитим компонентама језика који у комуникацији и образовању посебну улогу добијају у време кризе попут COVID-19 пандемије. Унутар јавног говора и процеса образовања (подучавања), у кризним временима посебно битне постају моралне расправе и разилажења. Оне се начелно воде око две различите ствари: 1) око чињеница (одговара им дескриптивно или „когнитивно“ значење које је предмет „знања„); и 2) око ставова који се заступају (којима одговара субјективна вредносно-емотивна компонента значења). Аутор заступа тезу да кризе попут пандемије масовно замагљују перцепцију границе између чињеница (знања) и вредносних ставова, што отвара пут пропагандистичком вредносном „редефинисању“ различитих значајних појмова. Овакву значењску манипулацију чувени метаетичар Чарлс Стивенсон (Charles Stevenson) назвао је „убеђивачким дефинисањем„. Аутор потом развија и идеју „обрнуте убеђивачке дефиниције“ и илуструје је примером термина „вакцинација„. Он показује како је, бар за одређену групу људи, један вредносно неутрални појам који се односи на рутинску медицинску процедуру готово неприметним редефинисањем у време пандемије попримио и јасну негативну конотацију. После анализе овог примера, аутор указује на могућност да се пажљивим („аналитичким„) раздвајањем чињеница (знања) од вредности (ставова) може умањити штета од пропаганде која, посебно у областима јавне комуникације и образовања, у временима кризе по правилу вреба.

Кључне речи: подучавање, убеђивање, дескриптивно значење, емотивно значење, убеђивачке дефиниције.

* nenad.cekic@gmail.com

PERSUASION INSTEAD OF TEACHING: IMMORALITY OR IGNORANCE?

Nenad N. Cekić

University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Belgrade, Serbia

In this presentation, the author analyses a specific method of manipulating different language components that, in communication and education, gets a unique role in crises such as the COVID-19 pandemic. Within public speaking and the process of education (teaching), discussions that are considered moral are, in principle, about two different things: 1) about *facts* (based on descriptive or „cognitive” meaning), and 2) the *attitudes* (based on the „affective” component of a separate, „value” meaning). The author argues that the outbreak of crisis massively blurs the perception of the boundary between the transmission of information and knowledge (based on descriptive meaning) and mere persuasion (based on „emotive” meaning), which opens the way to „redefining” different vital concepts. This semantic manipulation was called by the famous philosopher Charles Stevenson „persuasive definition.” The author then develops the idea of a „reverse persuasive definition” and illustrates it with the example of the term „vaccination”. At least for a particular group of people, this value-neutral concept has acquired a negative connotation during a still ongoing pandemic crisis. After analysing this example, the author points to the possibility that careful („analytical”) separation of facts from values can reduce the damage from the propaganda that always lurks in times of crisis.

Keywords: teaching, persuasion, descriptive meaning, emotive meaning, persuasive definitions.

STUDENTS SELF-REGULATED BEHAVIOUR THROUGH PARTICIPATION AT EXTRACURRICULAR ACTIVITIES

Editha Coşarbă*
Dughi Tiberiu**

*„Aurel Vlaicu” University of Arad, Faculty of Educational Science,
Psychology and Social Work, Arad, Romania*

The Romanian educational system is in perpetual search for the improvement of everything that means legislative design, curriculum adaptation, social integration, modernization of learning spaces, etc., but all these efforts seem to be too slow for the intellectual evolution of the educated, for the generation's inclination towards a fierce technology, or to respond to multiple situations of school or societal maladjustment. The present research wants to draw attention to the fact that in addition to formal education, which opens the horizon of the educated towards a world of knowledge, extracurricular activities prepare them for integration and adaptation in this world of knowledge. The educational activities proposed in the framework of the implemented program were carried out monthly, except during school vacation periods of the pupils, and involved the participation of 72 pupils from primary education, aged between 8-10 years. The hypothesis states that the participation of primary school pupils in extracurricular activities complementary to school activities significantly influences the formation and development of self-regulated school behaviour. Using the Social School Behaviour Scale (SSBS-2) subcomponent, self-regulated behaviour, regarding the analysis of comparisons with paired samples, between pretest – post-test assessments, significant differences in self-regulated behaviour are highlighted $t=2.620$; $p<0.02$. Analysing the values of the comparison indices in the case of independent samples as well as in the case of paired samples, for the experimental sample, we can affirm that the program of extracurricular activities organized and carried out in the formal space, is effective in terms of improving the pupil's school behaviour by increasing the degree of collegial interaction.

Keywords: education, extracurricular activities, self-regulated behaviour.

* ecosarba@yahoo.com

** tibi_dughi@yahoo.com

САМОРЕГУЛАТОРНО ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА КРОЗ УЧЕШЋЕ У ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА

Editha Coşarbă
Dughi Tiberiu

*„Аурел Влајку” Универзитет у Арагу, Факултет за образовне науке,
психологију и социјални рад, Арад, Румунија*

Румунски образовни систем је у непрестаној потрази за унапређењем свега, што подразумева законодавство, прилагођавање курикулума, друштвену интеграцију, модернизацију простора за учење,... али сви ови напори делују сувише спори за интелектуалну еволуцију образованих, јер склоност генерације ка жестокој технологији, или да одговоре на вишеструке ситуације школске, или друштвене неприлагођености. Овим истраживањем желимо скренути пажњу на то да, поред формалног образовања, које образованима отвара хоризонт ка свету знања, ваннаставне активности их припремају за интеграцију и адаптацију у свет знања. Образовне активности које су предложене у оквиру реализованог програма одвијале су се месечно, осим током школског распуста ученика, и укључивале су учешће 72 ученика основних школа, узраста од 8-10 година. Хипотеза наводи да учешће ученика основних школа у ваннаставним активностима, комплементарним школским активностима значајно утиче на формирање и развој саморегулисаног школског понашања. Коришћењем подкомпоненте Скале друштвеног школског понашања (СДШП-2), саморегулисано понашање, у погледу анализе поређења са упареним узорцима, између претест – посттест процена, истакнуте су значајне разлике у саморегулисаном понашању $t=2.620$; $p<0.02$. Анализирајући вредности упоредних индекса у случају независних узорака, као и у случају упарених узорака, за експериментални узорак, можемо потврдити да је програм ваннаставних активности организованих и реализованих у формалном простору ефикасан, у смислу побољшања школског понашања ученика повећањем степена колегијалне интеракције.

Кључне речи: образовање, ваннаставне активности, саморегулаторно понашање.

ПРОБЛЕМИ КОРИШЋЕЊА MOODLE ПЛАТФОРМЕ ТОКОМ COVID-19: МИШЉЕЊЕ НАСТАВНИКА И СТУДЕНАТА

Драган Цветковић*

Универзитет у Новом Саду, Педагошки факултет, Сомбор, Србија

Урош Тадић**

Нови Сад, Србија

Драган Раствовац***

Висока техничка школа струковних струдија, Нови Сад, Србија

У тренутку кад је COVID-19 погодио планету, дошло је до велике промене у начину на који људи уче и раде. Онлајн учење никад није било важније и постали смо сведоци драстичних промена у начину на који се Moodle користи широм света и регије, заједно са начином на који користимо технологију за комуникацију. Пре ширења заразе, Moodle платформи су универзитети користили као алтернативно и додатно средство за подршку образовном процесу. Масовни прелазак на учење на даљину у условима самоизолације довело је до повећане потражње за платформом, али је у исто време открила очигледне проблеме коришћења овог ресурса. Овај рад приказује податке из студија мишљења о проблемима коришћења Moodle-а спроведена међу универзитетским професорима и студентима. Анализиом проблема дати су и неки предлози за побољшање примене Moodle платформе.

Кључне речи: удаљено учење, електронско образовање, наставни материјали, Moodle платформа, универзитет, наставници, студенти, COVID-19.

* dcveles@gmail.com

** generaluroso@gmail.com

*** rastovacd@gmail.com

PROBLEMS OF USING THE MOODLE PLATFORM DURING COVID-19: THE OPINION OF TEACHERS AND STUDENTS

Dragan Cvetković

University of Novi Sad, Faculty of Education, Sombor, Serbia

Uroš Tadić

Novi Sad, Serbia

Dragan Rastovac

*The Higher Education Technical School of Professional Studies,
Novi Sad, Serbia*

The moment COVID-19 hit the planet, there was a major change in the way people learn and work. Online learning has never been more important and we have witnessed drastic changes in the way Moodle is used around the world and the region, along with the way we use technology to communicate. Prior to the spread of the infection, the Moodle platform was used by universities as an alternative and additional tool to support the educational process. The massive shift to distance learning in self-isolation conditions has led to increased demand for the platform, but at the same time it has revealed obvious problems using this resource. This paper presents data from opinion studies on the problems of using Moodle conducted among university professors and students. By analysing the problem, some suggestions were given for improving the implementation of the MOODLE platform.

Keywords: distance learning, electronic education, teaching materials, Moodle platform, university, professors, students, COVID-19.

УБРЗАНА ДИГИТАЛИЗАЦИЈА У ПОСТКОВИД ЕРИ И Е-НАУКА: ДА ЛИ ЈЕ ЧОВЕК У СЛУЖБИ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ?

Ана В. Човић*

Институт за ујоредно право, Београд, Србија

Током неколико изазовних година живота у условима глобалне пандемије промењени су начини образовања и пословања, њиховим преусмеравањем на различите интернет платформе које су постале доступне захваљујући убрзаној дигитализацији. Тако се формално образовање преместило у онлајн, виртуелни простор, а *Microsoft Teams* је била једна од платформи које су коришћене у ту сврху. Друга често коришћена платформа била је *Google Classroom*, док је за онлајн пословне састанке апсолутни рекордер по броју корисника платформа *Zoom*. Платформа за отворену науку усвојена је 2018. године, у циљу промовисања и реализовања отвореног приступа научном знању, подацима и резултатима научних истраживања. Убрзана дигитализација у годинама пре пандемије, доживела је своју кулминацију током пандемије, да би се тај тренд наставио и у постковид периоду, покретањем информационог систем еНаука, са циљем да се обједини целокупна научна продукција на једном месту и омогући вредновање научних резултата установа, али и дигитализација избора у научна звања. Да ли је вештачка интелигенција и даље у служби човека или је човек давно, неприметно, прешао у њену службу, потхрањујући је својим, не само личним подацима, већ и креативним и интелектуалним потенцијалима до крајњих својих граница, стварајући једно супериорно биће над чијим ће деловањем у једном тренутку изгубити контролу, питање је које се данас све чешће поставља. Уједињене нације упозоравају да је моћ вештачке интелигенције да служи људима неспорна, али и њена способност да повећа кршења људских права која се тичу здравља, образовања, слободе кретања, права на приватност и других права. Када говоримо о подацима који се потхрањују дугорочно, а тичу се и науке, треба бити свестан да се они могу злоупотребити у будућности, што би могло да представља озбиљне ризике за националну сигурност. Развој вештачке интелигенције ће утицати и на глобалне промене на тржишту рада па је врло реално у складу с тим поставити питање, да ли ће наставно и научно особље ускоро бити замењено програмима који ће квалитетније и брже обављати послове од људи који су их креирали и снабдели свим неопходним информацијама? Такође, у области образовања програм ChatGPT доступан данас, омогућава ученицима да своје обавезе уступе вештачкој интелигенцији, која ће им врло брзо написати писмени задатак, семинарски рад, а могуће и врло квалитетну докторску дисертацију, што доводи у питање опстанак, сврсисходност и смисао целокупног будућег формалног образовања које данас познајемо.

Кључне речи: COVID-19, дигитализација, образовање, вештачка интелигенција, људска права.

* a.covic@iup.rs

ACCELERATED DIGITALIZATION IN THE POST-COVID ERA AND E-SCIENCE: IS MAN IN THE SERVICE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE?

Ana V. Čović

Institute of Comparative Law, Belgrade, Serbia

During several challenging years of life in the conditions of a global pandemic, the ways of education and business were changed, by redirecting them to different internet platforms that became available thanks to accelerated digitization. Thus, formal education moved to an online, virtual space, and Microsoft Teams was one of the platforms used for this purpose. Another frequently used platform was Google Classroom, while for online business meetings the absolute record holder in terms of number of users is the Zoom platform. The Platform for open science was adopted in 2018, in order to promote and implement open access to scientific knowledge, data and results of scientific research. Accelerated digitalization in the years before the pandemic experienced its culmination during the pandemic, so that this trend would continue in the post-covid period, with the launch of the eScience information system, with the aim of unifying the entire scientific production in one place and enabling the evaluation of the scientific results of institutions, but also digitization of selections for scientists. Is artificial intelligence still at the service of man, or did man long ago, imperceptibly, move into its service, feeding it with his, not only personal data, but also creative and intellectual potential to its limits, creating a superior being over whose actions he will lose control at one point, is a question that is being asked more and more often today. The United Nations warns that the power of artificial intelligence to serve people is undeniable, but so is its ability to increase violations of human rights related to health, education, freedom of movement, the right to privacy and other rights. When we talk about data that is stored in the long term, and it also concerns science, one should be aware that it can be misused in the future, which could pose serious risks to national security. The development of artificial intelligence will also affect global changes in the labour market, so it is very realistic to ask accordingly, whether the teaching and scientific staff will soon be replaced by programs that will perform tasks better and faster than the people who created them and supplied them with all the necessary information? Also, in the field of education, the ChatGPT program available today allows students to hand over their duties to artificial intelligence, which will very quickly write them a written assignment, a seminar paper, and possibly a very high-quality doctoral dissertation, which calls into question the survival, expediency and meaning of the entire future formal education as we know it today.

Keywords: COVID-19, digitization, education, artificial intelligence, human rights.

СОЦИО-КУЛТУРНИ ПРИСТУП ОБРАЗОВАЊУ О УМЕТНОСТИ
ТОКОМ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ:
СТУДИЈА СЛУЧАЈА У СРЕДЊОЈ УМЕТНИЧКОЈ ШКОЛИ

Јелена С. Ђериман*

*Универзитет у Београду, Институт за филозофију и друштвену
теорију, Београд, Србија*

Ива Суботић Кресојевић**

*Средња школа за машинство и уметничке занатлије „Техноарт
Београд“, Београд, Србија*

Општи циљ рада је да се кроз социо-културни приступ настави испитају промене које је увео контекст пандемије у Србији у наставу и учење предмета Историје уметности (ИУ). Специфични циљ рада је испитивање методичких могућности интерпретације уметничких дела уз коришћење нових визуелних медија у настави током пандемије (мимови, Minecraft, дигитални колаж итд.). Подаци су прикупљени кроз посматрање с учешћем током 2019/20. (коауторка је наставник-истраживач). Током планирања и извођења наставе у виртуелном окружењу посматрале су се сличности и разлике у ученичким одговорима на постављене задатке и ниво њиховог ангажмана у настави. Током фазе евалуације наставе, прикупљени су ученички наративи о доживљају и разумевању различитих уметничких дела како би се утврдила значења која ученици дају и овим делима и сопственим продукцима рада који представљају интерпретације датих дела кроз призму пандемије. Анализа наратива и садржаја података из Гугл учионица указује да нови визуелни производи које ученици стварају постају носиоци нових значења која се могу узети у обзир као релевантна тумачења ликовног наслеђа. Закључено је да током пандемије ученички доживљај стиче контекстуализовани израз у продукту наставе – радovima који истичу осећај отуђености, изолације и субјективности, при чему су ученичке интерпретације дела уједначеније него пре. Утврђена је и висока мотивација ученика за учешће у настави услед вештина коришћења нових медија, што указује на проширење могућности интерпретативног учења и наставе о уметности. Такве интерпретације уметничког наслеђа и контекста у ком је стварано доприносе промишљању наставе уметности у пост-пандемијском наставном процесу.

Кључне речи: уметност, образовање, социо-културни приступ настави, COVID-19 пандемија, Република Србија.

* jelena.ceriman@ifdt.bg.ac.rs

** iva.subotic.krasojevic@tehnoart.rs

SOCIO-CULTURAL APPROACH TO ART EDUCATION DURING
THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA:
A CASE STUDY IN A SECONDARY ART SCHOOL

Jelena S. Čeriman

*University of Belgrade, Institute for Philosophy and Social theory,
Belgrade, Serbia*

Iva Subotić Krasojević

*„Techno art Belgrade” High School for Mechanical Engineering and Arts,
Belgrade, Serbia*

Using a socio-cultural approach, the main goal of this chapter is to examine the changes introduced into the teaching of the subject Art History, influenced by the pandemic in the Republic of Serbia. The specific aim is to examine the methodological possibilities of interpreting artworks with the use of new visual media (memes, Minecraft, digital collage etc.) in teaching during the pandemic. The data was collected through participant observation during 2019/20 (the co-author is a teacher-researcher). During the planning and realisation of online classes, heterogeneity of students' responses to the assigned tasks and the level of their engagement were observed. During the evaluation of classes, students' narratives about the experience and understanding of different artworks were collected, in order to determine the meanings they gave to these artworks and their own homework – interpretations of the given artworks through the prism of the pandemic. The analysis of the narratives and content analysis of data from Google classrooms shows that the new visuals, created by the students, become carriers of new meanings that can be valued as relevant interpretations of artistic heritage. Analysis shows that during the pandemic, the students' experience acquired a contextualized expression in their homework assignments emphasizing their feelings of alienation, isolation and subjectivity. Learners' interpretations of artworks were much more similar during the pandemic than before it. A high motivation for participating in class was determined among the students, due to their new media usage skills, which indicates the expansion of interpretative learning opportunities and art teaching. Such an interpretation of artistic heritage contributes to the deliberation on teaching art in the post-pandemic education.

Keywords: art, education, socio-cultural approach, COVID-19 pandemic, Republic of Serbia.

ПРОСВЕТАРИ У ВРТЛОГУ ПАНДЕМИЈЕ

Јелена И. Давидовић Ракић*

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Мишровици, Филозофски факултет, Косовска Мишровица, Србија*

Милена Д. Белић**

Анида Р. Врцић Амар***

*Државни универзитет у Новом Пазару, Дејарман
за филозофске науке и уметности, Нови Пазар, Србија*

Истраживање је спроведено у јесен 2020. год., након искуства првог ванредног стања ради COVID-19 пандемије, а почетком нове школске године. Циљ је да се утврди предиктивна моћ особина личности, психосоцијалног контекста пандемије и радног стажа у предвиђању личног изгарања и изгарања на раду. Узорак чини 372 просветна радника, старости од 23 до 63 година. Коришћен је Копенхаген инвентар изгарања, Петофакторски инвентар личности и социодемографски упитник. Гугл форма упитника је „ширена“ по принципу снежне грудве. Резултати показују да је присутан просечан ниво изгарања; да на личном плану више изгарају они са дужим радним стажом, са вишим скором на Неуротицизму, нижим скоровима на Екстраверзији, Отворености, Савесности и Пријатности. Модел објашњава 26,8% варијансе личног изгарања, а значајни предиктори су Неуротицизам, Пријатност и године рада у настави. Информација о томе да ли је неко од колега био хоспитализован због Ковид 19 је извор разлика у нивоу изгарања на раду. На раду више изгарају они са дужим радним стажом, са вишим скором на Неуротицизму, нижим скором на Екстраверзији, Савесности и Пријатности. Модел објашњава 19,6% варијансе изгарања на раду, а значајни предиктори су Неуротицизам и године рада у настави. Резултати сугеришу рад на јачању личних ресурса, социјалне подршке, посебно код старијих радника, а узимајући у обзир особине личности.

Кључне речи: просветни радници, изгарање, особине личности, пандемија.

* jelena.davidovic.rakic@pr.ac.rs

** mbelic@np.ac.rs

*** anvrcic@np.ac.rs

TEACHERS IN THE VORTEX OF THE PANDEMIC

Jelena I. Davidović Rakić

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Philosophy,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

Milena D. Belić

Anida R. Vrcić Amar

*State University in Novi Pazar, Department of Philosophy and Arts,
Novi Pazar, Serbia*

The research was conducted in the fall of 2020, after the experience of the first state of emergency due to the COVID-19 pandemic and at the beginning of the new school year. The aim is to determine the predictive power of personality traits, the psychosocial context of the pandemic and work experience in predicting personal and work burnout. The sample consists of 372 teachers, aged between 23 and 63. Copenhagen Burnout Inventory, Five Factor Personality Inventory and sociodemographic questionnaire were used. The Google questionnaire form was „enlarged” according to the snowball principle. The findings indicated that an average level of burnout is present; that those respondents having longer working experience, with higher Neuroticism scores, and lower Extraversion, Openness, Conscientiousness, and Kindness scores burn out more on a personal level. The model accounts for 26.8% of the variance of personal burnout, and significant predictors are Neuroticism, Kindness and years of teaching experience. Information on whether one of the colleagues was hospitalized due to COVID-19 is a source of differences in the level of burnout at work. The respondents with longer working experience, with higher Neuroticism scores, lower Extraversion, Conscientiousness, and Kindness scores burn out more at work. The model accounts for 19.6% of the variance of burnout at work, and significant predictors are Neuroticism and years of teaching experience. The findings suggest the importance of work on strengthening personal resources, social support, especially among elderly teachers, taking into account personality traits.

Keywords: teachers, burnout, personality traits, pandemic.

ДИГИТАЛНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ НАСТАВНИКА КАО УСЛОВ ЗА КРЕИРАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ НАСТАВНИХ МАТЕРИЈАЛА

Милица М. Димитријевић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Јована М. Арсић**

Универзитет у Нишу, Педагошки факултет, Врање, Србија

Околности изазване пандемијом COVID-19 поставиле су бројне изазове наставничкој професији, посебно у домену дигиталних компетенција и обезбеђивању квалитета наставног рада у виртуелном окружењу. Дигиталне компетенције су важан сегмент професионалног развоја наставника и њихове оспособљености за увођењем иновација у наставној пракси. Као једна од димензија дигиталних компетенција наставника издваја се могућност креирања и примене дигиталних наставних материјала и онлајн алата за учење. Коришћење дигиталних наставних садржаја је постала неизбежна потреба у савременом образовању, нарочито у контексту остваривања интерактивности и подстицања ангажованости ученика у настави на даљину. Циљ рада је сагледавање дигиталне компетентности наставника као основе за обogaћивање образовно-васпитног рада креирањем наставног садржаја посредством технологије. Фокус рада усмерен је на појмовно одређење и анализу кључних оквира дигиталних компетенција, уз посебно тумачење оперативне димензије или спремности наставника за осавремењивањем процеса учења и учења, где се убрајају аспекти претраге, адаптације, креирања, дељења наставних садржаја и коришћења дигиталних платформи. Како је дигитална оспособљеност наставника значајан индикатор ефикасности наставе, важно је предузети мере за континуирано усавршавање наставника у области дигитализације образовања.

Кључне речи: дигиталне компетенције, дигитални наставни материјали, онлајн алати, настава на даљину, COVID-19.

* milica.dimitrijevic@filfak.ni.ac.rs

** jovanaa@pfvr.ni.ac.rs

TEACHERS' DIGITAL COMPETENCIES AS A CONDITION FOR CREATING AND USING DIGITAL TEACHING MATERIALS

Milica M. Dimitrijević

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Jovana M. Arsić

University of Niš, Faculty of Education, Vranje, Serbia

Circumstances caused by the COVID-19 pandemic have posed numerous challenges to the teaching profession, especially in the domain of digital competencies and ensuring the quality of teaching in a virtual environment. Digital competencies are an important segment of teachers' professional development and their ability to introduce innovations in teaching practice. One of the dimensions of teachers' digital competencies is the ability to create and use digital teaching materials and online learning tools. The use of digital teaching content has become an inevitable necessity in contemporary education, especially in the context of achieving interactivity and encouraging student engagement in distance learning. The aim of the paper is to consider the teachers' digital competence as the basis for enriching educational work by creating teaching content through technology. The paper is focused on definition and analysis of the key frameworks of digital competencies, with a particular interpretation of the operational dimension or teachers' readiness to modernize the teaching process, which includes the aspects of search, adaptation, creation, sharing of content and use of digital platforms. As the digital capability of teachers is a significant indicator of teaching efficiency, it is important to take measures for continuous improvement of teachers in the field of digitalization of education.

Keywords: digital competencies, digital teaching materials, online tools, distance learning, COVID-19.

ORGANISATIONAL AND DIDACTIC CHALLENGES
IN IMPLEMENTING ONLINE LESSONS AT THE TEACHING
FACULTY OF THE UNIVERSITY OF ZAGREB DURING
THE COVID-19 PANDEMIC

Mario Dumančić*
Ana Šenjug Krleža**
Višnja Rajić***

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zagreb, Croatia

The COVID-19 pandemic has caused a health and educational crisis that has impacted the organization and performance of teaching in higher education, necessitating a shift from face-to-face instruction to distance learning. This unprecedented situation has put all stakeholders of the educational system under great pressure, especially students. During the health crisis, the Faculty of Teachers at the University of Zagreb conducted its teaching activities remotely through LMSs. To assess the quality of distance learning in June 2020, a study was conducted to determine students' satisfaction with various aspects of the teaching process. A total of 314 full time and part-time students at the Faculty participated in the research. Students' satisfaction was examined in four areas: organization and performance of classes, quality of teaching content, evaluation and feedback, and support and availability of information. The study results suggest that students are generally more satisfied with online teaching. However, differences were found in the assessment of satisfaction based on students' status (full time and part-time). Moreover, the findings reveal the need for additional teacher education and a more in-depth understanding of students' characteristics and predispositions for successful online teaching.

Keywords: COVID-19, distance learning, students' satisfaction with teaching, Faculty of Teachers.

* mario.dumancic@ufzg.hr

** ana.senjug@ufzg.hr

*** visnja.rajic@ufzg.hr

ORGANIZACIONI I DIDAKTIČKI IZAZOVI U REALIZACIJI
ONLAJN NASTAVE NA UČITELJSKOM FAKULTETU
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU U VREME PANDEMIJE COVID-19

Mario Dumančić
Ana Šenjug Krleža
Višnja Rajić

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Pandemija COVID-19 izazvala je zdravstvenu i obrazovnu krizu koja je uticala na organizaciju i učinak nastave u visokom obrazovanju, što je zahtevalo prelazak sa nastave licem u lice na obraazovanje na daljinu. Ovakva situacija bez presedana stavila je sve aktere obrazovnog sistema pod veliki pritisak, posebno studente. Tokom zdravstvene krize, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu je svoje nastavne aktivnosti izvodio na daljinu preko LMS. Da bi se procenio kvalitet obrazovanja na daljinu, u junu 2020. godine, sprovedena je studija kojom se utvrđuje zadovoljstvo studenata različitim aspektima nastavnog procesa. U istraživanju je učestvovalo ukupno 314 redovnih i vanrednih studenata Fakulteta. Zadovoljstvo studenata ispitivano je u četiri oblasti: organizacija i izvođenje nastave; kvalitet nastavnog sadržaja; evaluacija i povratne informacije; podrška i dostupnost informacija. Rezultati studije sugerišu da su studenti generalno zadovoljniji onlajn nastavom; međutim, utvrđene su razlike u proceni zadovoljstva na osnovu statusa studenta (redovan i vanredni). Štaviše, nalazi otkrivaju potrebu za dodatnim obrazovanjem nastavnika i dubljim razumevanjem karakteristika studenata i predispozicija za uspešnu onlajn nastavu.

Ključne reči: COVID-19, obrazovanje na daljinu, zadovoljstvo studenata nastavom, Učiteljski fakultet.

„НЕКЕ ПРОФЕСОРЕ ЈЕ СТВАРНО ЗАНИМАЛО ДА ЛИ
ЋЕМО МИ НЕШТО НАУЧИТИ” – СРЕДЊОШКОЛЦИ
О ОНЛАЈН НАСТАВИ И УЧЕЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ

Ивана Д. Ђерић*
Душица М. Малинић**
Славица Б. Максић***

Институти за педагошка истраживања, Београд, Србија

Онлајн настава представљала је одговор образовног система на пандемију COVID-19 како би се обезбедио континуитет наставе и учења у ванредним околностима. Прва искуства су указала да је промена захтевала убрзано прилагођавање свих учесника образовног процеса. Спроведено је квалитативно истраживање о карактеристикама онлајн наставе и учења из перспективе ученика средњих школа. Организоване су четири фокус групе са 27 ученика, старости између 16 и 17 година. Коришћен је Водич за групни интервју са питањима о организацији часова, ресурсима за учење, оцењивању и понашању наставника. Разговори су аудио снимљени и транскрибовани, а на прикупљене податке примењена је дедуктивно-индуктивна тематска анализа. Издвојено је 14 категорија одговора које су груписане у четири теме: *Онлајн настава као нужности*; *Подржавајући насумицом нејодржавајућем наставнику*; *Пандемијски стил учења* и *Пандемијски стил оцењивања*. Настава у онлајн контексту била је захтевна за све актере у погледу њене организације и одржавања мотивације за учењем, као и током праћења и вредновања рада ученика. Добри наставници су успели да се снађу и подрже ученике у учењу. Ученици су били свесни ниског квалитета стечених знања и некорисности високих оцена које нису одговарале њиховим знањима. Закључено је да наставник представља незаменљиву фигуру у подстицању когнитивног, социјалног и емоционалног ангажовања ученика у учењу.

Кључне речи: ученици средње школе, онлајн настава, подржавајући наставник, оцењивање, пандемија.

* ivana.brestiv@gmail.com

** malinic.dusica@gmail.com

*** smaksic@afrodita.rcub.bg.ac.rs

„SOME TEACHERS WERE INTERESTED IN WHETHER
WE WILL LEARN SOMETHING” – HIGH SCHOOL
STUDENTS ABOUT ONLINE TEACHING AND LEARNING
DURING THE PANDEMIC

Ivana D. Đerić
Dušica M. Malinić
Slavica B. Maksić

Institute for Pedagogical Research, Belgrade, Serbia

Online teaching was the educational system's response to the COVID-19 pandemic to ensure the continuity of teaching and learning in extraordinary circumstances. The first experiences indicated that the change required rapid adaptation of all participants in the educational process. A qualitative study was conducted regarding on characteristics of online teaching and learning from the perspective of high school students. Four focus groups were organized with 27 students, aged between 16 and 17 years. A Group Interview Guide was used with questions about lesson organization, learning resources, assessment, and teacher behaviour. Group discussions were audio-recorded and transcribed, and a deductive-inductive thematic analysis was applied to the data. 14 categories of answers were selected, which were grouped into four topics: *Online teaching as a necessity; Supportive versus non-supportive teacher; Pandemic style of learning, and Pandemic style of assessment*. Teaching in an online context was demanding for all actors in terms of its organization and maintaining motivation for learning and during the evaluation of student activity and results. Good teachers managed to cope with and support students in learning. Students were aware of the low quality of acquired knowledge and the uselessness of high grades that did not correspond to their knowledge. It was concluded that the teacher is irreplaceable in encouraging students' cognitive, social, and emotional engagement in learning.

Keywords: high school students, online teaching, supportive teacher, assessment, pandemic.

ЗДРАВСТВЕНЕ НАВИКЕ УЧЕНИКА СА КОСОВА
И МЕТОХИЈЕ У УСЛОВИМА ВАНРЕДНОГ СТАЊА
УВЕДЕНОГ ПОВОДОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Вишња Н. Ђорђић*

*Универзитет у Новом Саду, Факултет спортиа и физичкој
васпийтања, Нови Сад, Србија*

Јасна Д. Ђукић**

Основна школа „Ђура Јакшић,, Каћ, Србија

Мирослав П. Марковић***

Завод за унапређивање образовања и васпийтања, Београд, Србија

Ванредно стање, проглашено на територији Републике Србије марта 2020. године, ради сузбијања пандемије COVID-19, значајно је изменило амбијент одрастања деце и младих: затворене су школе, многи родитељи су остали да раде од куће, наметнута су ограничења кретања и окупљања и др. У циљу сагледавања здравствених навика ученика основних и средњих школа у условима ванредног стања, Српски савез професора физичког васпитања и спорта, у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије, спровео је национално онлајн истраживање, којим је било обухваћено 4097 испитаника, од чега 591 са Косова и Метохије. За прикупљање података коришћена су одабрана питања из HBSC упитника Светске здравствене организације. Подаци су обрађени дескриптивном статистиком, а значајност регионалних разлика тестирана је хи-квадрат тестом. У поређењу са вршњацима из других региона, ученици из косовско-метохијских школа су: 1) позитивније вредновали своје здравље ($p = 0,00$); 2) били задовољнији животом, ($p = 0,001$); 3) мање се жалили на психосоматске тегобе, ($p = 0,00$); 4) били физички активнији ($p = 0,00$) и 5) мање се дели испред екрана ($p = 0,00$). Упркос бројним изазовима свакодневице, у условима ванредног стања показали су високу резилијентност и повољније здравствене навике у односу на вршњаке из других региона, што захтева даље анализе ради идентификовања кључних протективних фактора.

Кључне речи: HBSC упитник, деца, адолесценти, физичка активност, седентарно понашање.

* djordjicvisnja@gmail.com

** djukicjasna55@gmail.com

*** miroslav.markovic@zuov.gov.rs

HEALTH HABITS OF STUDENTS FROM KOSOVO
AND METOHİJA DURING AN EMERGENCY STATE
DECLARED DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC

Višnja N. Đorđić

*University of Novi Sad, Faculty of Sport and Physical Education,
Novi Sad, Serbia*

Jasna D. Đukić

Primary school „Đura Jakšić”, Kać, Serbia

Miroslav P. Marković

Institute for the Improvement of Education, Belgrade, Serbia

An emergency state declared by the Republic of Serbia in March 2020, in order to control the COVID-19 pandemic, significantly changed the growing up environment for children and adolescents: schools were closed, many parents worked from home, movement and gatherings were restricted etc. In order to examine the health habits of primary and secondary school students during the emergency state, the Serbian Association of Physical Education and Sport Teachers, in collaboration with the Institute for the Improvement of Education, conducted a national online survey that included 4097 participants, out of which 591 were from Kosovo and Metohija. For data collection, selected questions from the HBSC questionnaire were used. Data were analysed by descriptive statistics, and regional differences were tested by the Chi-square test. In comparison to peers from other regions, students from Kosovo and Metohija schools: 1) assessed their own health more favourably ($p = 0,00$); 2) were more satisfied with their life ($p = 0,00$); 3) had fewer health complaints ($p = 0,00$); 4) were more physically active ($p = 0,00$), and 5) had less screen time ($p = 0,00$). Despite a number of everyday challenges, they showed high resilience and more favourable health habits during the emergency state, than peers from other regions. These initial results require further analysis in order to identify key protective factors.

Keywords: HBSC questionnaire, children, adolescents, physical activity, sedentary behaviour.

ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
КАО ПРОТЕКТИВНИ ФАКТОР МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА
ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Вишња Н. Ђорђевић*

*Универзитет у Новом Саду, Факултет спорти и физичког
васпитања, Нови Сад, Србија*

Светлана М. Мирчић Вукобрат**

Основна школа „Свети Сава,, Кикинда, Србија

Јасна Д. Ђукић***

Основна школа „Ђура Јакшић,, Каћ, Србија

Драматичне промене свакодневице условљене избијањем пандемије COVID-19, ставиле су на пробу физичко и ментално здравље деце и младих широм света. Ради сузбијања ширења болести, у Републици Србији је проглашено ванредно стање, а посебно рестриктивне мере, укључујући затварање школа и спортских објеката, *полицијски час*, забрану окупљања, обавезно ношење маске и др., биле су на снази током марта-априла 2020. године. У том периоду, Српски савез професора физичког васпитања и спорта у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије, спровео је онлајн истраживање на националном узорку ученика основних и средњих школа ($n = 4097$), са циљем да се испитају различити аспекти здравственог понашања ученика. У склопу истраживања, помоћу HBSC упитника, испитан је образац физичке активности и индикатори менталног здравља (задовољство животом, самооцена здравља, психо-соматске тегобе). Подаци су обрађени методама дескриптивне статистике ($p \leq .05$). У свим посматраним индикаторима менталног здравља, утврђене су статистички значајне разлике ($p = .00$) између ученика различитог нивоа физичке активности, у корист физички активнијих ученика, при чему су најповољније резултате имали испитаници који су били свакодневно физички активни. Може се закључити да је у условима ванредног стања неопходно обезбедити услове за свакодневну физичку активност деце и младих ради заштите њиховог менталног здравља.

Кључне речи: Република Србија, основна школа, средња школа, Српски савез професора физичког васпитања и спорта.

* djordjicvisnja@gmail.com

** nena7m@gmail.com

*** djukicjasna55@gmail.com

STUDENTS' PHYSICAL ACTIVITY
AS A PROTECTIVE FACTOR FOR MENTAL HEALTH
DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Višnja N. Đorđić

*University of Novi Sad, Faculty of Sport and Physical Education,
Novi Sad, Serbia*

Svetlana M. Mirčić Vukobrat

Primary school „Sveti Sava”, Kikinda, Serbia

Jasna D. Đukić

Primary school „Đura Jakšić”, Kač, Serbia

Dramatic changes to everyday life caused by the COVID-19 outbreak, put the physical and mental health of children and adolescents to the test worldwide. In order to prevent the spread of COVID-19, the Republic of Serbia declared a state of emergency, with particularly restrictive measures like school and sports facilities closure, curfew, restrictions on public gatherings, mandatory mask-wearing etc. put in force during March-April of 2020. In that period, the Serbian Association of Physical Education and Sports Teachers, in collaboration with the Institute for the Improvement of Education, conducted the national online survey in order to examine health behaviours of primary and secondary school students. The sample included 4097 participants. The data concerning physical activity and mental health indicators (life satisfaction, self-rated health, health complaints) were collected by the HBSC questionnaire. Descriptive statistics were employed for data analysis. Significant differences ($p = .00$) were identified between students with different physical activity levels in all mental health indicators, in favour of more active students. The most positive results were observed among students who were physically active on a daily basis. It can be concluded that under emergency circumstances, everyday physical activity for children and youth should be provided, in order to protect their mental health.

Keywords: Republic of Serbia, primary school, secondary school, Serbian Association of Physical Education and Sports Teachers.

НЕГАТИВНИ УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА СТВАРАЊЕ ТЕОРИЈА ЗАВЕРЕ

Марија Р. Ђорић*

Институти за политичке студије, Београд, Србија

Јованка А. Шарановић**

Институти за сарајевска исцртавања, Београд, Србија

Предмет истраживања рада је анализа утицаја пандемије COVID-19 на стварање теорија завере. Постоје два опречна става по питању валидности „теорија завере„. Први, приступа овим „теоријама“ некритички, сматрајући их апсолутним истинама. Насупрот њему је онај претерано критички став који на „теорије завере“ гледа као на производ људске маште. Феномен „теорија завере“ је пејоративног карактера и углавном се појављивао у медијским натписима током пандемије, ширећи додатни страх и панику. Циљ овог рада је да теоријски одреди феномен теорије завере, њене елементе и узрочно-последичне везе са пандемијом COVID-19. Главна хипотеза у раду је да је пандемија коронавирусом главни генератор тзв. „нових теорија завере“ које су се фокусирали на неколико сензитивних тема: миграције, питање вакцинације, утицај светских елита, 5Г мрежа и сл. У раду ће се користити метода анализе садржаја, са посебним освртом на наративе екстремиста који су феномен „теорије завере“ употребили за пропагирање својих идеолошких ставова. Закључак је да је дошло до интензивирања теорија завере током пандемије, управо због човекове потребе за стварањем осећаја привида контроле и надмоћи над неизвесношћу пандемије.

Кључне речи: COVID-19, пандемија, екстремизам, теорије завере, наративи.

* mara.djoric@yahoo.com

** jovanka.saranovic@mod.gov.rs

THE NEGATIVE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE EMERGENCE OF CONSPIRACY THEORIES

Maria R. Đorić

Institute for Political Studies, Belgrade, Serbia

Jovanka A. Šaranović

Strategic Research Institute, Belgrade, Serbia

The research subject of the paper is the analysis of the impact of the COVID-19 pandemic on the emergence of conspiracy theories. There are two conflicting views on the validity of „conspiracy theories”. The first one approaches these „theories” uncritically, considering them absolute truths. Opposite to it is the overly critical attitude that sees „conspiracy theories” as a product of human imagination. The phenomenon of „conspiracy theory” has a pejorative character and mostly appeared in media captions during the pandemic, spreading additional fear and panic. The aim of this paper is to theoretically determine the phenomenon of conspiracy theory, its elements and causal links with the COVID-19 pandemic. The main hypothesis in the paper is that the coronavirus pandemic is the main generator of the so-called „new conspiracy theories” that focused on several sensitive topics: migration, the vaccination issue, the influence of world elites, 5G networks, etc. The paper will use the method of content analysis, with special reference to the narratives of extremists who used the phenomenon of „conspiracy theory” to propagate their ideological views. The conclusion is that there was an intensification of conspiracy theories during the pandemic, precisely because of the man’s need to create a sense of semblance of control and supremacy over the uncertainty of the pandemic.

Keywords: COVID-19, pandemic, extremism, conspiracy theories, narratives.

УСВАЈАЊЕ ВОКАБУЛАРА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ
РЕГИСТРА И РЕГИСТРА СОФТВЕРСКОГ ИНЖЕЊЕРСТВА
У НАСТАВИ НА ДАЉИНУ ПРИМЕНОМ ИКТ
И ГЕНЕРАЛНА МОТИВИСАНОСТ СТУДЕНАТА
ЗА УЧЕЊЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ

Милош Д. Ђурић*

*Универзитет у Београду, Електротехнички факултет,
Београд, Србија*

У раду је испитано усвајање вокабулара електротехничког регистра и регистра софтверског инжењерства применом ИКТ током пандемије ковида и после пандемије ковида, као и генерална мотивисаност студената електротехнике и рачунарства и софтверског инжењерства за учење енглеског језика струке. Испитивање је обухватило три групе студената: 1. прва година електротехничког смера (N=600) узраста од 19 до 20 година (M=19,5; SD=0,5), 2. прве година софтверског инжењерства (N=180) узраста од 19 до 20 година (M=19,5; SD=0,5), 3. друга и трећа година седам смерова ЕТФ-а (N=300) узраста од 20 до 22 године (M=21; SD=0,66). Коришћени су следећи инструменти: 1. тестови усвајања вокабулара моделовани консолидацијом Грајсове теорије и прагматичке теорије релевантности, 2. компјутеризована мини АМТБ батерија тестова, 3. Ликертова сумациона скала и 4. семантички диференцијал. Сакупљени подаци обрађени су путем дескриптивне статистике и корелационе анализе. Прелиминарни резултати указују на то да је генерална мотивисаност студената прве године била мања у односу на студенте друге године. Исто тако је постигнуће студената прве године мања у односу на студенте друге и треће године. На основу прелиминарних опсервација, примећено је да примена ИКТ није значајно повећала постигнуће у домену усвајања вокабулара електротехничког регистра и регистра софтверског инжењерства ни током ни после пандемије.

Кључне речи: ИКТ, усвајање вокабулара електротехничког и софтверског регистра, теорија релевантности, настава на даљину, мотивисаност студената, енглески језик струке.

* djuric@etf.bg.ac.rs

THE ACQUISITION OF ELECTRICAL ENGINEERING
AND SOFTWARE ENGINEERING REGISTER IN DISTANCE
LEARNING BY ICT APPLICATION AND GENERAL
MOTIVATION OF STUDENTS FOR LEARNING ENGLISH
FOR SPECIFIC PURPOSES

Miloš D. Đurić

University of Belgrade, School of Electrical Engineering Belgrade, Serbia

In this paper, the acquisition of electrical and software engineering vocabulary has been investigated by applying ICT during the COVID pandemics and in the post-COVID period. Additionally, general motivation of electrical engineering and software engineering students for learning English for Specific Purposes (ESP) have also been explored. The investigation included three groups of students: 1. The first-year students of General Electrical Engineering (N=600), aged from 19 to 20 (M=19,5; SD=0,5), 2. The first-year students of Software Engineering, aged from 19 to 20 (M=19,5; SD=0,5), 3. The second- and third-year students from seven departments (N=300) aged from 20 to 22 (M=21; SD=0,66). The following instruments have been used: 1. vocabulary acquisition tests modeled by consolidation of Grice's theory and pragmatics-based Relevance Theory, 2. computerized mini AMTB batteries of tests, 3. Likert summated scale, and 4. semantic differential. The collected data have been processed by means of the descriptive statistics and correlation analysis. Preliminary results indicate that the general motivation of the first-year students was lower compared to the second-year students. Likewise, the achievement of the first-year students is lower compared to the second- and third-year students. Based on preliminary observations, it has been shown that ICT has not significantly increased the achievement in the domain of vocabulary acquisition of the Electrical and Software Engineering registers either during or after the pandemic.

Keywords: ICT, Vocabulary Acquisition of Electrical Engineering and Software Engineering Registers, Relevance Theory, Distance Learning, Students' Motivation, English for Specific Purposes.

ARTISTIC RESEARCH AS A TOOL TO POTENTIALIZE
MUSIC EDUCATION'S SOCIAL FUNCTION
IN ONLINE ENVIRONMENTS:
REFLECTIONS ON HIGHER EDUCATION CONTEXTS

Adrian Estrela Pereira^{*}
Nourhane Snani^{**}
Jehan Alghneimin^{***}

Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary

The establishment of Learning Outcomes (LO) motivated changes in diverse educational areas and set the ground for the application and evaluation of different methodologies. Scholars with different backgrounds have agreed on the function of music education in the promotion of democratic societies. Particularly in contexts in which social interaction is limited (as in COVID-19 pandemic situation), the impact of raising-awareness' initiatives is harmed, increasing the need for activities that prevent and address discriminatory practices. Considering the relative absence of materials for Higher Education (HE) that are based on under-represented groups' musical traditions, this study's main aim is to explore the possibilities ensured by the Artistic Research Methodology (ARM) for the development of teaching and learning approaches that incorporates marginalized musical knowledge. In this direction, the following investigation employs the Qualitative Document Analysis (QDA) methodology to identify, examine and select scientific materials that can background the developed discussions. The conclusions suggest that the application of the ARM in music HE contexts can lead to the establishment of methods that are able to contribute to social emancipation, deal with the challenges enforced by the necessity of online educational environments and reach appropriate Learning Outcomes.

Keywords: Learning Outcomes, Artistic Research Methodology, Music Higher Education, Minority Groups' Music, Democratization.

* adrian.estrela@gmail.com

** nourhensp@gmail.com

*** jhan.salem@yahoo.com

УМЕТНИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ КАО АЛАТ
ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛА ДРУШТВЕНЕ ФУНКЦИЈЕ
МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ:
РАЗМИШЉАЊА У КОНТЕКСТУ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Adrian Estrela Pereira
Nourhane Snani
Jehan Alghneimin

Универзитет Ейвош Лоранд, Будимпешта, Мађарска

Успостављање исхода учења (ИО) мотивисало је промене у различитим образовним областима и поставило основу за примену и евалуацију различитих методологија. Научници из различитих области су се сложили о функцији музичког образовања у промоцији демократских друштава. Нарочито у контекстима у којима је друштвена интеракција ограничена (као у ситуацији пандемије COVID-19), утицај иницијатива за подизање свести је угрожен, повећавајући потребу за активностима које спречавају и решавају дискриминаторне праксе. С обзиром на релативно одсуство материјала у високом образовању који се заснивају на музичкој традицији недовољно заступљених група, главни циљ ове студије је истраживање могућности које пружа Методологија уметничког истраживања (МУИ) за развој приступа у подучавању и учењу, који укључује маргинализовано музичко знање. У овом правцу, истраживање користи методологију квалитативне анализе докумената (КАД) да идентификује, испита и одабере научне материјале који могу да буду основа за развијање дискусије. Закључци сугеришу да примена МУИ у музичком контекстима у високом образовању контекстима може довести до успостављања метода које су у стању да допринесу друштвеној еманципацији, да се носе са изазовима које намеће неопходност онлајн образовних окружења и да постигну одговарајуће исходе учења.

Кључне речи: исходи учења, методологија уметничког истраживања, музичко високо образовање, музика мањинских група, демократизација.

ПАЖЊА ПРИЛИКОМ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ ТОКОМ
ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СОЦИЈАЛНИ ЕКСПЕРИМЕНТ
СА СТУДЕНТИМА СЛОБОМИР П УНИВЕРЗИТЕТА /
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Жељко Гаврић*

*Слободир П Универзитет, Факултет за информационе технологије,
Бијељина, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Александар Јанковић**

*Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука, Бања
Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Пандемија вируса COVID-19 је донела много промена уобичајених образаца живљења и понашања људи широм света: промене у начину комуникације (прелазак на он-лине комуницирање), промене у начину рада (рад од куће), ригорозније мере заштите приликом куповине или путовања, промене у начину образовања (прелазак на учење са дистанце). Без обзира што он-лине настава има одређене предности (могуће је укључити студенте и професоре у различитим деловима света), она врло тешко може заменити класични вид наставе. Главни недостатак је што укљученост студената често није на задовољавајућем нивоу. У раду је истраживан начин детекције пажње студената током праћења онлајн наставе заснован на праћењу покрета ока. Анализом присутности лица, очију, те вероватноћа отворености ока омогућавају детектовање нивоа визуелне пажње студента. У раду је предложен систем који коришћењем камере паметних телефона детектује визуелну пажњу студента. Затим су приказани експериментални резултати добијени коришћењем наведеног система током пандемије вируса COVID-19. Експеримент је спроведен на узорку од 30 студената. Од шест варијабли којима смо мерили спољну манифестацију пажње студената, пет варијабли су показале статистички значајну разлику између експерименталне и контролне групе студената. Утврђено је да постоји веза између визуелног праћења он-лине наставе и нивоа постигнућа након завршеног предавања.

Кључне речи: COVID-19, учење на даљину, праћење визуелне пажње, праћење ока, детекција ока.

* zeljko.gavric@spu.ba

** aleksandar.jankovic@fpn.unibl.org

ATTENTION OF DISTANCE LEARNING DURING
PANDEMIC COVID-19: SOCIAL EXPERIMENT WITH
STUDENTS OF SLOBOMIR P UNIVERSITY / BOSNIA AND
HERZEGOVINA

Željko Gavrić

*Slobomir P University, Faculty of Information Technology,
Bijeljina, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

Aleksandar Janković

*University of Banja Luka, Faculty of Political Sciences, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

The pandemic of the COVID-19 virus has brought many changes in the usual patterns of living and behaviour of people around the world: changes in the way of communication (shifting to online communication), changes in the way of working (working from home), more rigorous protection measures when shopping or travelling, changes in the way of education (transition to distance learning). Regardless of the fact that online teaching has certain advantages (it is possible to include students and professors in different parts of the world), it can hardly replace the classical form of teaching. The main disadvantage is that the involvement of students is often not at a satisfactory level. This paper researches the method of detecting students' attention during online learning based on monitoring eyes and face tracking. The analysis of the face, eyes, and the probability of eye opening, enable the detection of the level of students' visual attention. The paper proposes a system that detects the visual attention of students by using a smartphones' camera. Afterwards we exposed the experimental results obtained by using this system during the COVID-19 pandemic. The experiment was conducted on a sample of 30 students. Of the six variables with which we measured the external manifestation of attention of students, five variables exposed statistically significant difference between the experimental and control group of students. It was found that there is a relationship between the visual monitoring of online teaching and the level of achievement after the lecture.

Keywords: COVID-19, distance learning, visual attention tracking, eye-tracking, eye detection.

RESILIENCE AS A PERCEIVED STRESS MODIFIER IN YOUTH IN THE FIRST WAVE OF THE COVID-19 PANDEMIC

Krzysztof Gerc^{*}
Iwona Sikorska^{**}
Anna Kuca^{***}

*Jagiellonian University in Cracow, Faculty of Management and Social
Communication, Crakow, Poland*

The psychological situation of children and adolescents in the COVID-19 pandemic was impacted by new life circumstances and challenges. The goal of our research was to check whether mental resilience and psychological flexibility coexist with the emotional state of adolescents during the period of social isolation in this time. The research design involved 2 measurement points: in September 2019 and in June 2020. Participants were adolescents of high school (n=91) aged 15-17 years in the great city in southern Poland. Measurement tools were: Polish Resiliency Scale for Children and Adolescents (SPP-18); Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II); Psychological Stress Scale (PSS-10). The model of interdependence proposed and verified in statistical analyses predict the intensity of experienced stress $F(4, 26)=8,02$; $p<0,001$. Significant predictors of perceived stress turned out to be general mental resilience, optimistic attitude and energy (dimensions of mental resilience) and negatively – acceptance and action (the dimension of flexibility). Obtained research results showed the necessity to empower resilience and optimism in young people and are in line with many other international findings from the first wave of the COVID-19 pandemic.

Keywords: stress, psychological resilience, youth, the COVID-19 pandemic.

* krzysztof.gerc@uj.edu.pl

** i.sikorska@uj.edu.pl

*** anna.kuca@alumni.uj.edu.pl

РЕЗИЛИЈЕНТНОСТ КАО ПЕРЦИПИРАНИ
МОДИФИКАТОР СТРЕСА КОД МЛАДИХ
У ПРВОМ ТАЛАСУ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Krzysztof Gerc
Iwona Sikorska
Anna Kuca

*Јагелонски универзитет у Кракову, Факултет за менаџмент
и друштвене комуникације, Краков, Пољска*

На психичку ситуацију деце и адолесцената у пандемији COVID-19 утицале су нове животне околности и изазови. Циљ нашег истраживања био је да проверимо да ли ментална резилијентност и психолошка флексибилност коегзистирају са емоционалним стањем адолесцената у периоду социјалне изолације у овом времену. Дизајн истраживања је укључивао 2 тачке мерења: у септембру 2019. године и у јуну 2020. године. Учесници су били адолесценти средње школе (n=91) старости 15-17 година у великом граду у јужној Пољској. Алати за мерење су били: пољска скала резилијентности за децу и адолесценте (SPP-18); Упитник за прихватање и акцију 2 (AAQ-II); Скала психолошког стреса (PSS-10). Модел међузависности који је предложен и верификован у статистичким анализама предвиђа интензитет доживљеног стреса $F(4, 26)=8,02$; $p<0,001$. Испоставило се да су значајни предиктори перципираног стреса општа ментална резилијентност, оптимистички став и енергија (димензије менталне резилијентности) и негативно – прихватање и акција (димензија флексибилности). Добијени резултати истраживања показали су неопходност оснаживања резилијентности и оптимизма код младих људи и у складу су са многим другим међународним налазима из првог таласа пандемије COVID-19.

Кључне речи: стрес, психолошка резилијентност, млади, пандемија COVID-19.

ПОЛИТИКА ЈАВНОГ ДИСКУРСА И ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Вања Н. Глишин*

Љубиша М. Деспотовић**

Институт за политичке студије, Београд, Србија

Пандемија COVID-19 представља нову реалност са којом се суочио свет, а њени ефекти одразили су се на све сегменте државе и друштва. Образовни систем, као један од најзначајнијих система, суочио се са бројним проблемима током пандемије, како унутар сопствене организационе и функционалне структуре, тако и у односу са другим системима. У раду се бавимо односом образовања и медија масовног комуницирања, са освртом на политику јавног дискурса. Основне дефиниције и сазнања о наведеним системима експлицирамо у првом делу рада. Мишљења смо да је дефинисање јавног дискурса један од најважнијих аспеката друштвене моћи. Уколико имамо у виду да се данас под утицајем медија формирају генерације младих људи, схватићемо њихов значај, али и потенцијал за злоупотребу. У том контексту, други део рада посвећујемо медијској пропаганди као планској активности обликовања и ширења, превасходно политичког садржаја. Сврха пропаганде лежи у потреби придобијања људи и подршке, али и креирања друштвених односа, најчешће без остављања могућности да се она оспори. Према томе, циљ истраживања је научно објашњење узрочно-последичних веза медија и образовања, са посебним освртом на декодирање негативних утицаја медија на образовање које смо експлицирали појмом медијске пропаганде. Препознавање негативних утицаја на образовање омогућава сагледавање проблема и олакшава креирање образовних политика и превентивно деловање у циљу заштите образовног система.

Кључне речи: политика, медији, јавни дискурс, образовање, COVID-19.

* vanja.glisin@ips.ac.rs

** despotlj@stcable.net

PUBLIC DISCOURSE POLICY AND EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Vanja N. Glišin

Ljubiša M. Despotović

Institute for Political Studies, Belgrade, Serbia

The COVID-19 pandemic represents a new reality that the world has faced, and its effects have been reflected in all segments of the state and society. The education system, as one of the most important systems, faced numerous problems during the pandemic, both within its own organizational and functional structure, and in relation to other systems. In this paper, we deal with the relationship between education and mass communication media, with focus on the politics of public discourse. Basic definitions and knowledge about the mentioned systems are explained in the first part of the paper. We believe that defining public discourse is one of the most important aspects of social power. If we bear in mind that today generations of young people are formed under the influence of the media, we will be able to understand their importance, but also the potential for abuse. In this context, we dedicate the second part of the paper to media propaganda as a planned activity of shaping and spreading, primarily political content. The purpose of such propaganda lies in the need to win over people and support, but also to create social relations, usually without leaving the possibility to challenge it. Therefore, the goal of the research is a scientific explanation of the cause-and-effect relationship between the media and education, with a special focus on decoding the negative effects of the media on education, which we have explained with the term media propaganda. Recognizing negative influences on education enables the problem to be seen and facilitates the creation of educational policies and preventive action aimed at protecting the educational system.

Keywords: politics, media, public discourse, education, COVID-19.

ФУНКЦИОНАЛНИ ЕЛЕМЕНТИ/ОКВИР
ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ХИБРИДНОГ МОДЕЛА
НАСТАВЕ У БАЗИЧНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

Тијана Глушица*

Министарство просвете, Београд, Србија

Гордана Т. Стоковић**

Универзитет у Београду, Училишски факултет, Београд, Србија

Током пандемије значајно је промењен начин рада у базичном образовању и васпитању Републике Србије и први пут системски примењен хибридни модел наставе заснован на технологијама образовања на даљину. На основу тадашње праксе, искоришћене су значајне предности оваквог модела у ванредним околностима, али су истовремено препознати и недостаци на нивоу система за његову квалитетну примену. Намера рада је да пружи преглед законске основе за примену технологија образовања на даљину у базичном образовању, квалитативно анализира образовну политику у том домену и да, на основу анализе докумената и искуства примене за време пандемије сагледа функционалне елементе/оквир за унапређивање квалитета хибридног модела наставе. Резултати показују да за потребе унапређења хибридног модела наставе неопходно унапредити инфраструктуру, уложити у националне образовне ресурсе, у људске ресурсе. Да бу се осигурао квалитет хибридног модела наставе неопходно је применити критеријуме доступности образовних ресурса.

Кључне речи: хибридни модел наставе, образовне политике, унапређивање квалитета.

* tijanamit@gmail.com

** gordana.stokovic@uf.bg.ac.rs

FUNCTIONAL ELEMENTS/Framework FOR IMPROVING
THE QUALITY OF THE HYBRID TEACHING MODEL
IN PRIMARY EDUCATION

Tijana Glušica

Ministry of Education, Belgrade, Serbia

Gordana T. Stoković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

During the pandemic, work in primary education in the Republic of Serbia was significantly changed and for the first time a hybrid teaching model based on distance learning technologies was systematically applied. Based on the practice at the time, the significant advantages of this model were used in extraordinary circumstances, but at the same time the shortcomings at the level of the system for its high-quality application were also recognized. The purpose of the paper is to provide an overview of the legal basis for the application of distance education technologies in basic education, to qualitatively analyse the educational policy in that domain and, based on the analysis of documents and the experience of application during the pandemic, to review the functional elements/framework for improving the quality of the hybrid teaching model. The results show that in order to improve the hybrid teaching model, it is necessary to improve the infrastructure, invest in national educational resources, in human resources. In order to ensure the quality of the hybrid teaching model, it is necessary to apply the criteria of the availability of educational resources.

Keywords: hybrid teaching model, educational policies, improving the quality.

EMERGENCY REMOTE TEACHING DURING COVID-19
PANDEMIC: ETHICAL DILEMMAS AND RESEARCH RESULTS
FROM THE PERSPECTIVE OF THE FOUNDATIONS OF TEACHER
EDUCATION STUDY PROGRAMMES

Tatjana Hodnik
Janez Krek

University of Ljubljana, Faculty of Education, Ljubljana, Slovenia

The conditions of emergency remote teaching (ERT) during COVID-19 pandemic in study programmes for the education of future teachers raise specific questions arising from the fact that in addition to providing a range of disciplinary knowledge, a fundamental goal of pedagogical study programmes is the acquisition of pedagogical and psychological knowledge and skills which students develop primarily in direct contact with professors, assistants, and other students. In the quantitative empirical research, which included a representative sample of students from the University of Ljubljana Faculty of Education in Slovenia, we obtained data of their perceptions and understanding on the conditions and implementation of study programmes via emergency remote teaching. The areas of study have been grouped into four sections: 1) the material conditions for study, 2) the pedagogical process in ERT, 3) the ethics of the rules of performance and assessment, and 4) the academic community. Based on the analysis of the results of the four study areas, it can be summed up in general terms that the success of students in their studies depends on the appropriate technical conditions and environment; that rapid transitions from one type of a study to another (from ERT to hybrid or entirely at the faculty) is not recommended; that the study process was ongoing during the pandemic and the delivery of the teaching process was based on the concept of face-to-face delivery, partly adapting to different conditions; and that the desire for comfort has entered into the judgement of the quality and fairness of the delivery. Higher education teachers should be aware that, compared to the criteria of equity and quality in education, the provision of convenience or comfort is not an adequate reason to maintain on-line delivery of courses.

Keywords: emergency remote teaching, teacher education study programmes, material conditions for study, pedagogical process, ethical dilemmas.

ВАНРЕДНА НАСТАВА НА ДАЉИНУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
COVID-19: ЕТИЧКЕ ДИЛЕМЕ И РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ ОСНОВА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ЗА
ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА

Tatjana Hodnik
Janez Krek

Универзитет у Љубљани, Педагошки факултет, Љубљана, Словенија

Услови ванредне наставе на даљину (ВНД) током пандемије COVID-19 на студијским програмима за образовање будућих наставника постављају специфична питања која произилазе из чињенице да је, поред пружања низа дисциплинарних знања, основни циљ педагошких студијских програма и стицање педагошких и психолошких знања и вештина које студенти развијају првенствено у непосредном контакту са професорима, асистентима и другим студентима. У квантитативном емпиријском истраживању, које је обухватило репрезентативни узорак студената Педагошког факултета, Универзитета у Љубљани у Словенији, добили смо податке о њиховим перцепцијама и разумевању услова и реализације студијских програма путем ванредне наставе на даљину. Области студирања су груписане у четири целине: 1) материјални услови за студирање, 2) педагошки процес у ВНД, 3) етика правила рада и оцењивања и 4) академска заједница. На основу анализе резултата четири студијске области, може се уопштено сумирати да успех студената у студијама зависи од одговарајућих техничких услова и окружења; да се не препоручује брзи прелазак са једног типа студија на други (са ВНД на хибридни или у потпуности уживо); да је процес студирања био у току током пандемије и да је извођење наставног процеса било засновано на концепту предавања лицем у лице, делимично прилагођавајући се различитим условима; и да је жеља за удобношћу ушла у суд о квалитету и правичности испоруке. Наставници високог образовања треба да буду свесни да, у поређењу са критеријумима једнакости и квалитета у образовању, пружање погодности или удобности није адекватан разлог за одржавање курсева онлајн.

Кључне речи: ванредна настава на даљину, студијски програми за образовање наставника, материјални услови за студирање, педагошки процес, етичке дилеме.

ЕФЕКТИ НАСТАВЕ ИЗ ОБЛАСТИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ РЕАЛИЗОВАНЕ НА ПЕДАГОШКИМ И УЧИТЕЉСКИМ ФАКУЛТЕТИМА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Миона С. Илић*

Универзитет у Новом Саду, Педагошки факултет, Сомбор, Србија

Сведоци смо великих промена у сфери образовања изазваних пандемијом вируса COVID-19. Овим радом смо, применом квантитативног метода и технике анкетања, кроз искуства студената Педагошких/Учитељских факултета, сагледали начине извођења и ефекте наставе из области музичке културе која је била прилагођена условима рада у време пандемије. Анализом студијских програма дипломираних учитеља и васпитача факултета у Београду, Сомбору, Врању и Јагодини, чији студенти чине узорак овог истраживања, сазнајемо да су на музичко описмењавање усмерени предмети Вокално инструментална настава, односно Основе музичке културе. Резултати истраживања су показали да је већина студената похађала онлајн или комбиновани модел наставе и да су при томе имали јасно постављен захтев о овладавању свирачког умећа мелодијско-хармонског инструмента. Студенти су управо у овој области рада истакли потешкоће током реализације наставе, те је у пракси настава ипак доминантно била усмерена усвајању теоријских појмова из области музичке културе. Дугорочне ефекте ове наставе сагледали смо кроз компетенције студената у реализацији предмета Методика наставе музичке културе 1 и 2 који се изучавају две године касније. Студенти истичу да, иако данас већином имају позитивна искуства из вежбаоница, постоји потреба за већим бројем часова или другачијим приступом у раду у области свирања музичког инструмента. Спроведено истраживање, поред увида у ефекте онлајн наставе, отвара и нове теме усмерене на унапређење наставног процеса у онлајн окружењу.

Кључне речи: музичка писменост, COVID-19, онлајн настава.

* ilic_miona@yahoo.com

THE EFFECTS OF TEACHING MUSIC CULTURE
AT THE FACULTIES OF EDUCATION DURING
THE COVID-19 PANDEMIC

Miona S. Ilić

University of Novi Sad, Faculty of Education, Sombor, Serbia

We are witnessing changes in education caused by the COVID-19 pandemic. Through the experiences of the Faculty of Education students, using the quantitative method and surveying technique, with this work, we looked at the ways of performing and the effects of teaching in the field of music adjusted to the working conditions during the pandemic. Analysing the study programs of graduated teachers of the faculties in Belgrade, Sombor, Vranje and Jagodina, whose students form the sample of this research, we learn that Vocal Instrumental Teaching or Fundamentals of Musical Culture are the courses focused on musical literacy at the Faculties of Education. The study results showed that most students attended the online or combined teaching model through these courses. One of their requirements was to improve the playing skill of a melodic-harmonic instrument. In this field of work, the students pointed out the difficulties during the realization of the teaching. That was the cause why teaching focused on learning theoretical concepts of music. We have seen the long-term effects of this teaching model through the students' competencies studying the courses Methodology of teaching music culture 1 and 2 two years later. Although they mostly have positive experiences from praxis, students point out that there exists a need for more classes or a different approach to teaching playing a musical instrument. This research gives us insight into the effects of the online teaching model. Also, it opens new topics which will help us improve the teaching process in the online environment.

Keywords: Musical literacy, COVID-19, online teaching.

ИНОВАТИВНИ МОДЕЛИ НАСТАВЕ У ПАНДЕМИЈСКИМ УСЛОВИМА

Наташа Илић*

Криминалистичко-полицејски универзитет, Београд, Србија

Савремено дигитално доба иницијално уводи шири дијапазон интерактивне комуникације у домен образовања. Прилагођавање образовног система пандемијским условима захтева усвајање дигиталних знања и вештина комуникације. Из угла кандидата за упис друге године докторских студија, лична запажања су усмерена на појаву празног „простора“ коришћења дигиталних услуга у комуникацији између наставника и студената. Интерактивна онлајн настава захтева исцрпније ангажовање свих учесника у односу на класичну наставу. Мисија, визија и циљеви образовно-научног система у савременом добу изискују опсежно истраживање новог дигиталног метода образовања и мултидисциплинарни приступ образовних институција. Иновативни приступ интерактивној дигиталној комуникацији наставника и студената захтева високу посвећеност самом образовању. Уочени су пропусти у понављању снимљених видео конференција током година пандемије. Видео конференција интерактивне наставе показује недостатке због преоптерећења мрежног система. Неопходно је осавременили технологију и технику потребну за адекватну интерактивну наставу. Иновативни део осавремењавања онлајн наставе захтева разматрање и економско-финансијског аспекта.

Кључне речи: Онлајн настава, COVID-19, наставници, студенти, иновација.

* natasailickg@gmail.com

INNOVATIVE TEACHING MODELS IN PANDEMIC CONDITIONS

Nataša Ilić

University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia

The modern digital age offers wide opportunities in the field of education. Adapting the educational system to pandemic conditions requires the acquisition of digital knowledge and communication skills. From the point of view of candidates for enrolment in the second year of doctoral studies, personal observations are focused on the appearance of an empty „space” in the use of digital services in communication between teachers and students. Interactive online teaching requires more sincere engagement of all participants compared to classical teaching. The mission, vision and goals of the educational and scientific system in the modern age require extensive research into the new digital educational system and a multidisciplinary approach of educational institutions. An innovative approach to interactive digital communication between teachers and students requires a high commitment to education itself. Failures in replaying recorded video conferences during the pandemic years were noted. Video conferencing of interactive teaching shows disadvantages due to network system overload. It is necessary to modernize the technology and technique required for adequate interactive teaching. The innovative part of the modernization of online teaching requires consideration of the economic and financial aspects.

Keywords: Online teaching, COVID-19, teachers, students, innovation.

КАКО СЕ ПРИПРЕМИТИ ЗА БУДУЋЕ КРИЗНЕ ИЗАЗОВЕ СА ОСВРТОМ НА БЕЗБЕДНОСНЕ РИЗИКЕ?

Наташа Илић*

Криминалистичко-полицјски универзитет, Београд, Србија

Глобалне тенденције указују на значај превентивног подношења предлога за управљање образовањем у кризном периоду. Носиоци образовно-научне делатности у потреби су да осмисле прелиминарни план и програм одвијања наставе и образовног процеса, непрекидно, применом варијабилног фактора током кризних дешавања. Без законских норми, отежано је деловање у било ком сектору, независно о каквој кризној ситуацији је реч. Дигитални модел образовања је солуција коју би требало подржати као превентивну безбедносну меру у образовном процесу.

Кључне речи: образовање, криза, безбедност, закон.

* natasailickg@gmail.com

HOW TO PREPARE FOR FUTURE CRISIS CHALLENGES WITH A FOCUS ON SECURITY RISKS?

Nataša Ilić

University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia

Global trends point to the importance of preventive submission of proposals for education management in a crisis period. The bearers of educational and scientific activities need to design a preliminary plan and program for teaching and the educational process, continuously, using a variable factor during crisis events. Without legal norms, it is difficult to act in any sector, regardless of the crisis situation. The digital model of education is a solution that should be supported as a preventive security measure in the educational process.

Keywords: education, crisis, security, the law.

EXPERIENCES AND LESSONS FROM ONLINE TEACHING
A GROUP OF MUSIC SUBJECTS DURING THE PANDEMIC
COVID-19 AT THE FACULTY OF EDUCATION – SKOPJE

Aida Islam*

*The Ss. Cyril and Methodius University, St. Kliment Ohridski Faculty
of Pedagogy, Skopje, North Macedonia*

Stefanija Leškova Zelenkovska**

„Goce Delčev” University, Academy of Music, Štip, North Macedonia

The Covid 19 initiated the replacement of classical with online teaching in education in the RN Macedonia. The educational system faced challenges and uncertainties in organising and implementing online teaching since Macedonia does not have a developed information infrastructure, especially in rural areas. This research was initiated to detect the problems and improve online teaching at the Faculty of Pedagogy „St. Kliment Ohridski” UKIM in Skopje. The case study examined the Turkish students’ (N14) attitudes about studying the group of music subjects (The fundamentals of music art education with music instruments, Music art education with didactics, and Creative music workshop). Data was collected through semi-structured interview questions and was processed through content analysis. Results show the benefits in terms of cost reduction for transport and living expenses (100%), ability to re-watch recorded lectures, presentations and video materials (71%). The disadvantages are insufficient socialisation, interaction and communication (78%), opportunity to do an internship (100%). The respondents had problems in playing the keyboards (42%), rhythm-timing (36%), and intonation on recorder (36%). As a result, teachers and students should undergo training on innovative technology for developing music software and special programs for a virtual internship in school classes.

Keywords: COVID-19 pandemic, online teaching, music group of subjects at the Faculty of Pedagogy, UKIM – Skopje.

* aidaislam25@gmail.com

** stefanija.zelenkovska@ugd.edu.mk

ИСКУСТВА И ПОУКЕ ИЗ ОНЛАЈН НАСТАВЕ ГРУПЕ
МУЗИЧКИХ ПРЕДМЕТА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19
НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ – СКОПЉЕ

Аида Ислам

*Универзитет „Св Кирил и Методиј“, Педагошки факултет „Св.
Климент Охридски“ Скопје, Северна Македонија*

Стефанија Лешкова Зеленковска

*Универзитет „Гоце Делчев“, Музичка академија,
Штип, Северна Македонија*

COVID-19 је покренуо замену класичне наставе у онлајн у образовању у Републици Северна Македонија. Образовни систем се суочио са изазовима и неизвесностима у организовању и имплементацији онлајн наставе, пошто Македонија нема развијену информатичку инфраструктуру, посебно у руралним областима. Ово истраживање је покренуто ради откривања проблема и унапређења онлајн наставе на Педагошком факултету „Св. Климент Охридски“ у Скопљу. Студија случаја испитала је ставове турских студената (N14) о изучавању групе музичких предмета (Основе музичког уметничког образовања са музичким инструментима, Музичко уметничко образовање са дидактиком и Креативна музичка радионица). Подаци су прикупљени путем полуструктурираних питања за интервју и обрађени су анализом садржаја. Резултати показују предности у смислу смањења трошкова превоза и трошкова живота (100%), могућност поновног гледања снимљених предавања, презентација и видео материјала (71%). Недостаци су недовољна социјализација, интеракција и комуникација (78%), могућност обављања праксе (100%). Испитаници су имали проблема са свирањем клавијатура (42%), ритмом (36%) и интонацијом на диктафону (36%). Као резултат тога, наставници и ученици треба да прођу обуку о иновативној технологији за развијени музички софтвер и посебне програме за виртуелну праксу у школским часовима.

Кључне речи: пандемија COVID-19, онлајн настава, музичка група предмета на Педагошком факултету, УКИМ – Скопље.

ОНЛАЈН НАСТАВА НА ЈЕЗИЦИМА
НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА-НАЦИОНАЛНИХ
ЗАЈЕДНИЦА У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ
НА УНИВЕРЗИТЕТСКОМ НИВОУ

Ивана Д. Иванић*

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад, Србија

Настава на језицима националних мањина-националних заједница на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду током COVID-19 пандемије добила је у потпуности другачији контекст. Професори су се суочили са великим изазовима везаним за употребу савремених технологија у настави, морали су да обнове постојеће и развију нове моделе и начине учења, који су знатно другачији од традиционалног преноса знања. За потребе истраживања осмишљен је онлајн упитник, с циљем да испитамо ставове професора о степену успешности образовног процеса током пандемије као и да идентификујемо факторе који су утицали на задовољство, односно незадовољство. Резултати истраживања су показали да се већина професора суочавала са различитим проблемима током рада, настојали да током пандемије размене искуства у вези са педагошким импликацијама информационо-комуникационих технологија, употребом различитих технологија у настави, те ставовима студената о преласку из учионица у онлајн простор. Такође су указали на одређене недостатке и проблеме са којима су се суочавали у току рада, као и утицај који је онлајн настава имала. Рад се бави проблематиком која је данас изузетно актуелна, будући да се у врло кратком периоду морала пронаћи најадекватнија решења која би задовољила потребе онлајн наставе и испунила очекивања студената.

Кључне речи: онлајн настава, језици националних мањина-националних заједница, Филозофски факултет Нови Сад.

* ivana.ivanic@ff.uns.ac.rs

ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЕ НА ЯЗЫКАХ НАЦИОНАЛЬНЫХ
МЕНЬШИНСТВ-НАЦИОНАЛЬНЫХ СООБЩЕСТВ
В ПЕРИОД КРИЗИСА COVID-19 НА УРОВНЕ
УНИВЕРСИТЕТА

Ивана Д. Иванич

Универзитет Нови-Сад, Факултет философии, Нови-Сад, Сербия

Преподавание на языках национальных меньшинств-национальных сообществ на философском факультете университета в городе Нови-Сад во время пандемии COVID-19 приобрело совершенно иной контекст. Преподаватели столкнулись с серьезными задачами, связанными с использованием современных технологий в обучении, им пришлось обновить существующие и разработать новые модели и способы обучения, существенно отличающиеся от традиционных. В исследовательских целях была разработана онлайн-анкета, с целью изучения мнения преподавателей о степени успешности образовательного процесса в период пандемии и выявления факторов, повлиявших на удовлетворенность или неудовлетворенность. Результаты исследования показали, что большинство преподавателей во время работы сталкивались с различными проблемами, а в период пандемии старались обмениваться опытом, связанным с педагогическим применением информационно-коммуникационных технологий, использованием различных технологий в обучении, отношением студентов к переходу от аудиторий к онлайн-пространству. Они также указали на некоторые недостатки и проблемы, с которыми они столкнулись во время своей работы, и на влияние, которое оказало онлайн-обучение. В статье рассматривается крайне актуальная на сегодняшний день проблема, так как пришлось в очень короткий срок искать наиболее адекватные решения, которые бы удовлетворяли потребностям онлайн-обучения и соответствовали ожиданиям студентов.

Ключевые слова: онлайн-обучение, языки национальных меньшинств-национальных сообществ, Философский факультет, Нови-Сад.

ХИБРИДНА УНИВЕРЗИТЕТСКА НАСТАВА У ДОБА ПАНДЕМИЈЕ

Драгана Д. Јаковљевић*

Алфа БК Универзитет, Факултет за стране језике, Београд, Србија

COVID-19 је утицао, али и даље утиче на многе сфере друштва, што ни са образовним системом није изузетак. Школство се током пандемије сусрело са низом изазова од којих је један од главних управо начин одржавања наставе. Циљ рада је анализа хибридне универзитетске наставе у време пандемије COVID-19 на основу теоријског истраживања ради унапређења наставе данас. Садржај рада даје приказ карактеристика хибридне наставе почевши од свих предности, али и потешкоћа које се током наставе могу јавити. Научни циљ коме се тежи је постављање оквира за даља, будућа истраживања што би могло послужити касније као основа за будући приручник о настави. Основни резултати истраживања указују да је онлајн вид наставе током пандемије COVID-19 омогућио пре свега континуитет у раду наставника, није се каснило са градивом и изглед се све могло наставити. Поменути облик наставе је заиста допринео највишем циљу тада, очувању колективног здравља, али је такође омогућио да се тадашња текућа школска година успешно приведе крају. Мора се напоменути да је онлајн настава у Србији доживела експанзију током пандемије и постала после ње нова нормалност. Сада онлајн настава чини део хибридног начина извођења наставе. Хибридна настава се базира на двојном деловању два чиниоца: настава уживо и настава онлајн. На основу добијених резултата можемо закључити да иако је садржај који се пласира студентима исти, остаје много отворених питања: колико је симултаност могућа, да ли се може усвојити исти ниво знања, као и да ли су стране изједначене.

Кључне речи: хибридна настава, настава уживо, онлајн настава, пандемија.

* dragana.jakovljevic95@gmail.com

LA EDUCACIÓN HÍBRIDA UNIVERSITARIA DURANTE LA PANDEMIA

Dragana D. Jakovljevic

Universidad Alfa BK, Facultad de Idiomas Extranjeros, Belgrado, Serbia

La COVID-19 ha influido mucho en todas las esferas de la sociedad, el sistema educativo no es la excepción. El sistema educativo durante la pandemia tuvo muchos retos por afrontar, uno de los principales fue la forma de dar las clases. El análisis de la educación híbrida universitaria durante la pandemia de COVID-19 como parte de una investigación teórica para mejorar la educación contemporánea representa el objetivo de la investigación de este trabajo. El contenido de este trabajo ofrece la presentación de las características de la educación híbrida, sus ventajas, pero también y las desventajas que podrían surgir durante la enseñanza. El objetivo científico principal quiere poner la base para las futuras investigaciones para poder servir como la base del futuro manual sobre la educación. Los primeros resultados demuestran que la forma de educación online durante la pandemia de COVID-19 dio una continuidad en el trabajo del profesor, no había tardanzas i todo podía seguir normalmente. La forma de educación mencionada contribuyó mucho al objetivo principal de esa época: mantener la salud colectiva, como también poder seguir con ese concreto año académico. Hay que destacar que la educación online en Serbia obtuvo su mayor expansión durante la pandemia y se convirtió en nueva normalidad. Hoy la educación online forma parte de la educación híbrida. La educación híbrida forma un conjunto de dos factores: la enseñanza presencial y la enseñanza online. Los resultados obtenidos de este trabajo nos demuestran que el contenido presentado en las clases a los alumnos es igual, pero nos quedan muchas preguntas abiertas por resolver: la posibilidad de la simultaneidad, el mismo nivel de conocimiento, la igualdad de dos formas de enseñanza diferentes.

Palabras clave: educación híbrida, enseñanza presencial, enseñanza online, pandemia.

ПРЕДНОСТИ И МАНЕ УПОТРЕБЕ ДИГИТАЛНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У СРЕДЊОШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19, СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА НАСТАВУ СОЦИОЛОГИЈЕ

Невена Г. Јаковљевић*

*Универзитет у Приштини, Филозофски факултет,
Косовска Митровица, Србија*

Навикнути на традиционалну наставу наставници су се нашли у проблему када се прешло на хитно извођење наставе онлајн, па се као проблем рада поставља прелазак са традиционалне на онлајн наставу и сналажење учесника у том процесу. Циљ рада јесте да се утврде предности и мане употребе дигиталних технологија и да се изврши анализа најповољнијих ИКТ ресурса у настави социологије. Метода која је коришћена у овом истраживању јесте онлајн анкета коришћењем Гугл упитника, спроведена над ученицима трећег и четвртог разреда у средњим стручним школама. Анкета је спроведена у другој половини маја и првој половини јуна школске 2021/2022. године, над 588 ученика. Тип узорка је био грудвасти. Истраживање је обухватало шири контекст извођења наставе социологије у средњим стручним школама за време пандемије COVID-19, а у овом раду ће бити изложен један део и то: на које су предности и мане ученици указали, и који ресурси су најпогоднији за извођење наставе социологије. Резултати су показали да највећи број испитаника као предност наводи вишак слободног времена, и то што не путују у школу, док се као мане истичу лош интернет, мањак мотивације и концентрације. Резултати су такође показали да су се од ресурса у настави у највећој мери користили Google classroom, Viber и Google meet. На основу добијених резултата може се закључити да испитаници имају различите ставове у вези са извођењем наставе социологије онлајн, али и да су присутни недостаци. Зато је након пандемије потребно извршити детаљна истраживања, анализе и искористити стечена искуства за њихово отклањање.

Кључне речи: онлајн настава, информационо-комуникационе технологије, образовање, настава социологије, COVID-19.

* nevenanastic2@gmail.com

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE USE OF
DIGITAL TECHNOLOGIES IN SECONDARY EDUCATION
DURING THE COVID-19 PANDEMIC, WITH SPECIAL
REVIEW TO THE TEACHING OF SOCIOLOGY

Nevena G. Jakovljević

University of Priština, Faculty of Philosophy, Kosovska Mitrovica, Serbia

Teachers accustomed to traditional teaching found themselves in a problem when they switched to online teaching urgently, so the problem of this paper is the transition from traditional to online teaching and the participants' managing in that process. The aim of the work is to determine the advantages and disadvantages of using digital technologies and to analyse the most favourable ICT resources in the teaching of sociology. The method used in this research is an online questionnaire using a Google questionnaire, conducted on third and fourth grade students in secondary vocational schools. The questionnaire was conducted in the second half of May and the first half of June of the 2021/2022 school year, over 588 students. The sample type was nubby. The research included the broader context of teaching sociology in secondary vocational schools during the COVID-19 pandemic, and this paper will present one part: which advantages and disadvantages students pointed out, and which resources are the most suitable ones for teaching sociology. The results showed that the largest number of respondents cite excess free time as an advantage, and the fact that they do not travel to school, while bad internet, lack of motivation and concentration stand out as disadvantages. The results also showed that Google classroom, Viber and Google meet were the most widely used resources in the teaching of sociology. Based on the obtained results, it can be concluded that the respondents have different attitudes regarding the delivery of sociology classes online, but also that there are shortcomings. Therefore, after the pandemic, it is necessary to carry out detailed research, analysis and use the acquired experience to eliminate them.

Keywords: online teaching, information and communication technologies, education, sociology teaching, Serbia, COVID-19.

МЕТОДИЧКА ПРАКСА У ОБРАЗОВАЊУ ВАСПИТАЧА И УЧИТЕЉА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Наташа З. Јанковић*
Зорица Б. Савић-Ненадовић**
Марина С. Цветковић***

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Педагогија је основ образовања васпитача и учитеља јер им пружа увид у најважније и најефикасније моделе наставне праксе у различитим васпитно-образовним ситуацијама. Њихова обука битно се ослања на професионалну праксу као кључни аспект припреме за педагошки рад. Услед наглог преласка на наставу на даљину током пандемије вируса COVID-19, образовни системи широм света суочили су се са бројним препрекама, од којих су се неки од највећих изазова испојили у области методичке праксе. Циљ овог рада је да се прикажу искуства у спровођењу методичке праксе у новонасталим околностима, са посебним освртом на мању групу полазника Модула енглеског језика Учитељског факултета у Београду. Уз примену дескриптивне методе, ауторке анализирају видео-снимке иностраних часова енглеског језика за предшколски узраст доступне путем интернета, ТВ-часове за основну школу доступне посредством портала *Моја школа* Радио-телевизије Србије, као и садржаје наставних програма за први циклус основног образовања и васпитања и два академска предмета у оквиру Модула. Ови материјали били су основ за припрему, а потом и реализацију активности у оквиру методичке праксе полазника Модула, са циљем одржања континуитета током њихове двојезичне стручне обуке. Резултати анализе и практична искуства студената показују да је, упркос ограниченим условима, могуће реализовати методичку праксу на прихватљивом нивоу и на тај начин одржати корак са редовним образовањем будућих васпитача и учитеља за наставу енглеског језика.

Кључне речи: образовање васпитача и учитеља, методичка пракса, Модул енглеског језика, наставни програм, ТВ-часови енглеског језика.

* natasa.jankovic@uf.bg.ac.rs

** zorica.savic@uf.bg.ac.rs

*** marina.cvetkovic@uf.bg.ac.rs

TEACHER EDUCATION PRAXIS AT THE TIME OF THE COVID-19 PANDEMIC

Nataša Z. Janković
Zorica B. Savić-Nenadović
Marina S. Cvetković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Pedagogy is the basis of teacher education as it provides insights into the most relevant and effective practices for different educational contexts. Thus teacher training heavily relies on praxis as a crucial aspect of preservice teachers' preparation for the pedagogical role. The sudden transfer to emergency remote teaching during the COVID-19 pandemic posed numerous obstacles to education systems worldwide, with praxis faced with one of the most critical impediments to overcome. This paper aims to present the experience of conducting preservice teachers' praxis under the newly imposed conditions, with a focus on a small group of students attending the English Language Module (ELM) of the Teacher Education Faculty in Belgrade. Using the descriptive method, the authors analyse international ELT video lessons for preschoolers available on the Internet, the English language TV-lessons for primary school provided by the Radio Television of Serbia and its portal *Moja škola*, as well as the National English language syllabuses for the first cycle of primary education and syllabuses of two academic ELM courses. These materials were the basis for ELM students' preparation for and fulfilment of praxis activities, aimed at keeping continuity in their bilingual professional training. The results of the analysis and students' practical experience indicate that conducting praxis is sustainable even under limiting conditions, which enabled further training of the said preschool and primary school teachers for English language teaching.

Keywords: teacher education, praxis, English Language Module, national syllabus, English language TV-lessons.

ДИСКУРС О ПАНДЕМИЈИ COVID-19 У НОВИМ МЕДИЈИМА: ИСКУСТВА КОМУНИКАЦИЈЕ НА „ТВИТЕРУ”

Зоран Б. Јевтовић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Предраг Ђ. Бајић**

*Универзитет „Унион – Никола Тесла”, Факултет за спорти,
Београд, Србија*

Убрзани развој у дигиталном добу и експанзија мобилних технологија довели су до тога да је значајан део светске популације практично стално онлајн. Комуникација је додатно усмерена ка тој сфери од краја зиме 2020. године, због пандемије COVID-19, која је паралисала свет, а последице су видљиве и данас, између осталог и у променама у комуникацији, односно још снажнијем ослањању на виртуелни свет на глобалном нивоу. Тако је све интензивнија комуникација и кроз нове медије, односно друштвене мреже, где сваки појединац може да креира профил и потенцијално глобално видљиве поруке. Имајући у виду могућности да се на тај начин дође до алтернативних извора информација, које не селекују и публикују професионални комуникатори, као и да се изразе мишљења, овај својеврсни форум је постао значајан фактор у обликовању ставова, у едукацији о разним темама, на основу чињеница и/или „чињеница” из разних извора. Циљ овог рада је да укаже на обрасце изражавања и стратегије у објавама појединачних корисника на „Твитеру” када се говори о COVID-19. Ова друштвена мрежа је релевантан пример нових медија, путем које кроз кратку форму корисник може да буде информисан или дезинформисан у ери „флуидног живота”, како га је дефинисао Зигмунт Бауман, где је примарно тренутно индивидуално задовољство. Резултати указују на то да промене у начинима дисеминације информација у дигиталном добу имају и добре и лоше стране, из чега произилази неопходност још снажније едукације на пољу медијске писмености.

Кључне речи: COVID-19, нови медији, друштвене мреже, Твитер, медијска писменост.

* zoran.jevtovic@filfak.ni.ac.rs

** predrag.bajic@fzs.edu.rs

DISCOURSE ABOUT THE COVID-19 PANDEMIC ON NEW MEDIA: EXPERIENCES OF COMMUNICATION ON TWITTER

Zoran B. Jevtović

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Predrag Đ. Bajić

*University „Union – Nikola Tesla”, Physical Education and Sports,
Belgrade, Serbia*

The rapid development in the digital age and the expansion of mobile technologies have caused a significant part of the world's population to be (almost) always online. Communication has been additionally focused on the online sphere since the end of winter 2020, as a result of the COVID-19 pandemic, which paralyzed the world. The consequences are visible even today in changes in communication, i.e. an even stronger reliance on the virtual world. Also, communication is more intensive through new media, i.e. social networks, where each individual can create potentially globally visible messages. Considering the possibility to reach alternative sources of information in this way, i.e. to those that are not selected and published by professional communicators, as well as the possibility to express an opinion, social networks have become very influential in shaping attitudes, and education on various topics. It is influenced by the facts and/or „facts” from various sources. This paper aims to point out the patterns of expression and strategies in the posts of individual users on Twitter when they talk about COVID-19. Twitter is a relevant example of new media, through which the user can be informed or misinformed. All this happens in the era of „liquid life”, as defined by Zygmunt Bauman, where immediate individual satisfaction is primary. The results indicate that changes in the ways of disseminating information in the digital age have good and bad sides, from which comes the necessity of even stronger education in the field of media literacy.

Keywords: COVID-19, new media, social networks, Twitter, media literacy.

ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАЦИ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ
СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА У ЛЕКТОРАТУ
ДЕПАРТМАНА ЗА ЦЕНТРАЛНО-ИСТОЧНЕ ЕВРОПСКЕ
ЈЕЗИКЕ У ЧАНГЧУЕНУ

Јован Р. Јовановић*

*Ђилин универзитет међународних студија, Дејпартаман за
централно-источне европске језике, Чангчуен, Кина*

Последице пандемије изазване вирусом COVID-19 одразиле су се на све друштвене сфере, те и на високошколско образовање. Под таквим околностима, требало је реаговати брзо како би се започети процеси успешно реализовали. Образовне установе почињу да имплементирају наставу на даљину као доминантан вид комуникације у образовном систему. Интеракција међу актерима у настави извођена је синхроно, асинхроно, као што је случај у овом кинеском лекторату за српски језик или, пак, хибридном моделом учења. Значај ове студије огледа се у маркирању и анализирању предности и мањкавости онлајн наставе српског језика као страног (L2) и њеној даљој примени у систему образовања. Предочиће се које су то позитивне, односно негативне особености учења на даљину да би се у будућим студијама јасно детерминисао њен теоријски оквир што пружа бенефит свим нивоима образовања. Ово истраживање ослања се на вишегодишње искуство у раду са студентима и резултате испитивања њихових ставова када је реч о онлајн настави страног језика и тиме олакшава учење у процесу образовања будућим предавачима. На основу поменутог, изведени су закључци који би вид наставе био најподеснији у складу са непредвиђеним околностима и развојем модерних технологија, те се као резултат овог пилот-истраживања посебно анализира хибридни модел као доминантан избор студената.

Кључне речи: Српски језик, српски као страни, настава на даљину, асинхроно и синхроно учење, пандемија и образовање.

* jovanjovanovic86@gmail.com

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DISTANCE
LEARNING OF SERBIAN AS A FOREIGN LANGUAGE IN
THE IN LECTORATE OF THE DEPARTMENT FOR CENTRAL
AND EASTERN EUROPEAN LANGUAGES IN CHANGCHUN

Jovan R. Jovanović

*Jilin International Studies University, Department for Central and Eastern
European Languages, Changchun, China*

The consequences of the pandemic caused by COVID-19 affected all social spheres, including higher education. Under such circumstances, it was necessary to react quickly in order to successfully implement the started processes. Educational institutions are starting to implement distance learning as a dominant form of communication in the educational system. The interaction between the teachers and the students in the lesson was carried out synchronously, asynchronously, as is the case in this Chinese department for the Serbian language, or, on the other hand, with a hybrid learning model. The importance of this study is reflected in determining and analysing the advantages and disadvantages of online teaching of Serbian as a foreign language (L2) and its further application in the education system. It will be presented what are the positive and negative characteristics of distance learning in order to clearly determine its theoretical framework in future studies, which provides benefits to all levels of education. This research is based on many years of experience in working with students and the results of examining their attitudes when it comes to online teaching of a foreign language, thus facilitating participation in the educational process for future lecturers. Based on the above, conclusions were drawn as to which type of teaching would be the most suitable in accordance with unforeseen circumstances and the development of modern technologies, and as a result of this study is the hybrid model of learning which will be additionally explained.

Keywords: Serbian language, Serbian as a foreign language, distance learning, asynchronous and synchronous learning, pandemic and education.

НАСТАВНИЧКА ПЕРЦЕПЦИЈА ОНЛАЈН НАСТАВЕ
ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ОД 5. ДО 8. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ
ШКОЛЕ ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ана Ј. Јовић*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Пандемија COVID-19 је са собом донела кризу која је захтевала непланирано прилагођавање наставника новонасталим околностима. Циљ овог истраживања је да представи изазове и проблеме које су наставници искусили и запазили током извођења онлајн наставе у време пандемије и предложи могућа решења која би спречила понављање проблема у онлајн настави и искористила њене предности у будућности. У истраживању су учествовали наставници из основних школа широм Србије који предају енглески језик од 5. до 8. разреда. Одговарали су на питања путем онлајн упитника и делили своје искуство и запажања о ефектима и изводљивости наставе у доба пандемије. На основу резултата изводимо закључак да је онлајн настава за време пандемије свакако представљала изазов, али и прилику да наставници, директни учесници у извођењу онлајн наставе, препознају њене мане и предности и укажу на постојеће проблеме. На основу својих запажања и праксе, наставници су предложили решења која би онлајн наставу енглеског језика учинила делотворнијом као допунски вид наставе у нормалним околностима извођења наставе, али и као самосталан вид наставе у случају потребе попут оне која се јавила у време COVID-19 кризе.

Кључне речи: онлајн настава, енглески језик, COVID-19, пандемија, основна школа.

* phd.ana.jovic@gmail.com

TEACHERS' PERCEPTION OF ONLINE ENGLISH TEACHING
IN GRADES 5–8 OF PRIMARY SCHOOL DURING THE
COVID-19 PANDEMIC

Ana J. Jović

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

The COVID-19 pandemic caused a crisis that required teachers' and students' unplanned adaptation to new teaching circumstances. This research presents challenges and issues teachers encountered and observed in online classes during the pandemic. It also aims to suggest potential solutions to prevent a recurrence of the problems and use their benefits in the future. Teachers from primary schools filled out the questionnaire by sharing their experiences and observations about the effects and feasibility of online classes during the pandemic. The findings led us to conclude that online classes were challenging for teachers. However, they provided an opportunity for teachers to recognize the disadvantages and warn about the existing problems. Based on their observations and experiences, teachers suggested solutions that could improve the efficacy of online teaching as a supplementary teaching method in regular educational settings and a stand-alone teaching practice when necessary, as was the case during the COVID-19 pandemic.

Keywords: online teaching, English, primary school, pandemic, COVID-19.

STRATEGIES FOR INCREASING QUALITY IN EDUCATION IN THE INITIAL STUDENT'S FORMATION IN UNIVERSITY

Gabriela Kelemen*

*„Aurel Vlaicu” University of Arad, Faculty of Educational Science,
Arad, Romania*

Nowadays, the social challenges are unprecedented, so that all of these falls on education as well. Therefore, institutions of education, including the university, have a mission focused on students' formation and scientific research in the spirit of humanistic ideals oriented towards knowledge, research and social accountability in a globalised, constantly changing society. To achieve these goals, it is necessary to focus on the quality of education with all that it involves: teaching, learning, assessment, management, research, communication and transparency. Improving the quality of education is a process-oriented outcome that would meet all the challenges of a society in a perpetual change and transformation. Professors believe that the revolution is not the evolution paradigm that characterises the correct requirements for a change in academic education. It is said that education is in crisis! Education will survive to the extent to which it manages to adapt to the social challenges, to increase the strategies used in the initial training of the future students. The literature in the domain, and also political directions focussed on improving the quality of education and training, seen like a key concern in the policy debate on education both at national and EU level. In our article's research we try to reveal the best methodology used in students' initial training in order to improve their best formation as future teachers for preschool and primary school. The study underlines the students' perceptions on their self-formation as future teachers.

Keywords: methodology, initial training, student, future teachers.

* gabrielakelemenuav@gmail.com

СТРАТЕГИЈЕ ЗА ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА У ОБРАЗОВАЊУ У СТУДЕНАТА ПОЧЕТНИХ ГОДИНА НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Gabriela Kelemen

*„Аурел Влајку” Универзитет у Арагу, Факултет за образовне науке,
Араг, Румунија*

Данас су друштвени изазови без преседана, тако да све односи и на образовање. Стога, образовне институције, укључујући и универзитет, имају мисију усмерену на формирање студената и научно истраживање у духу хуманистичких идеала оријентисаних ка знању, истраживању и друштвеној одговорности у глобализованом друштву које се стално мења. За постизање ових циљева потребно је фокусирати се на квалитет образовања са свим што укључује: наставу, учење, оцењивање, управљање, истраживање, комуникацију и транспарентност. Унапређење квалитета образовања је процесно оријентисан исход који ће одговорити на све изазове друштва у сталној промени и трансформацији. Професори верују да револуција није парадигма еволуције која карактерише исправне захтеве за промену академског образовања. Кажу да је образовање у кризи! Образовање ће опстати у мери у којој успева да се прилагоди друштвеним изазовима, да повећа стратегије које се користе у иницијалној обуци будућих наставника. Литература у том домену, као и политички правци фокусирани на побољшање квалитета образовања и обуке, виђени су као кључни проблем у дебати о политици образовања како на националном тако и на нивоу ЕУ. У истраживању нашег чланка покушавамо да откријемо најбољу методологију која се користи у иницијалној обуци студената како би се унапредила њихова најбоља формација као будући васпитачи и наставници предшколског и основношколског узраста. Студија наглашава перцепције студената о њиховом самоформирању као будућим наставницима.

Кључне речи: методологија, иницијална обука, студент, будући наставници.

„ОВА ШКОЛСКА ГОДИНА ЈЕ МНОГО ДРУГАЧИЈА”: ТЕМАТСКА
АНАЛИЗА НАРАТИВА УЧЕНИКА 5. РАЗРЕДА ОСНОВНИХ
ШКОЛА У СРБИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Анђела Д. Кељановић*
Јелена Љ. Минић**
Јелена Давидовић Ракић***

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Филозофски факултет, Косовска Митровица, Србија*

Рад је део ширег истраживања које је спроведено како би се испитале предности и недостаци организовања наставе у Републици Србији током пандемије COVID-19. Циљ рада био је да се испитају искуства ученика петог разреда основне школе у измењеним условима школовања, кроз писање писама вршњацима из друге земље где настава тек почиње по измењеном моделу. У раду смо настојали да идентификујемо теме које су присутне у ученичким наративима у вези измењеног начина школовања. Наративи су прикупљени током првог полугодишта школске 2020/21. године од 100 ученика петог разреда (60 девојчица и 40 дечака) уз коришћење тематске анализе одговора. За време трајања истраживања на снази је био модел по којем се настава одвијала комбиновано (непосредно и онлајн). Анализом су издвоје две централне теме: доживљај промена у образовању (подела разреда у групе, скраћени часови, употреба дигиталних платформи) и савети за поштовање епидемиолошких мера (физичка дистанца, ношење маске, дезинфекција руку). Ученици су исказали висок ниво поштовања епидемиолошких мера и осећај одговорности за здравље других људи, што је у складу са досадашњим истраживањима. Прихватањем платформи за учење кроз комбиновани модел наставе дигитално учење добија све више простора у традиционалном моделу образовања. Добијени налази се могу сматрати доприносом бољем разумевању ове проблематике и предузимању мера за што ефикасније организовање наставе.

Кључне речи: онлајн настава, комбинована настава, пандемија COVID-19, Република Србија, ученици 5. разреда основне школе.

* andjela.keljanovic@pr.ac.rs

** jelena.minic@pr.ac.rs

*** jelena.davidovic.rakic@pr.ac.rs

„THIS SCHOOL YEAR IS VERY DIFFERENT”: THEMATIC
ANALYSIS OF THE NARRATIVES OF THE 5TH GRADE PRIMARY
SCHOOL PUPILS IN SERBIA DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Anđela D. Keljanović
Jelena Lj. Minić
Jelena Davidović Rakić

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Philosophy,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

The work is part of a wider research that was conducted in order to examine the advantages and disadvantages of organizing classes in the Republic of Serbia during the pandemic COVID-19. The goal of the work was to explore the experiences of the fifth-grade primary school pupils in changed schooling conditions, by writing letters to peers from another country where classes are just starting according to the changed model. Narratives were collected during the first semester of 2020/21 from 100 fifth-grade pupils (60 girls and 40 boys). The thematic analysis separated two central themes: the experience of change in education (class divided into groups, shortened classes, use of digital platforms) and advice for compliance with the epidemiological measures (physical distance, masks, disinfection). The pupils showed a high level of respect for the epidemiological measures and a sense of responsibility for the health of other people, which is in line with the previous research. By accepting learning platforms through a blended learning model, digital learning is gaining more and more space in the traditional educational model. The obtained findings can be seen as contributing to a better understanding of this issue and predicting the measures for the most efficient teaching organization.

Keywords: online teaching, blended learning, pandemic COVID-19, Republic of Serbia, 5th grade primary school pupils.

СТУДЕНТСКА СОЛИДАРНОСТ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Јелена М. Ковач*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Ивана З. Георгијев**

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад, Србија

Након што је половином марта 2020. године уведено ванредно стање у Републици Србији, што је обуставило похађање наставе на факултетима, као и у осталим образовним институцијама, било је потребно пронаћи начине на које ће се образовни процес наставити како би се академска и школска година успешно завршиле. Поред измењеног начина рада, промењен је и начин функционисања међу студентском популацијом у погледу сарадње и дружења. Циљ овог истраживања је да укажемо на то како је пандемија COVID-19 утицала на начин комуникације међу студентима на Филолошком факултету у Београду и Филозофском факултету у Новом Саду који су похађали предмете везане за савремени шпански језик. Настојимо да утврдимо да ли су студенти развили нове начине размене материјала за учење, скрипата или белешки будући да се настава није одвијала у учионици. За потребе истраживања примењена је квалитативна истраживачка метода, студија случаја, а методе прикупљања података биле су онлајн анкета и критичка анализа студентског писаног дискурса. Корпус су чиниле све анкете прикупљене електронским путем, као и интерпретација студентских одговора. Резултати истраживања су показали да је постојао висок ниво солидарности међу студентима, те да су најчешћи начини комуникације и размене информација, материјала за учење и белешки били платформа Мудл, имејл и студентске групе на мобилној апликацији WhatsApp. Што се тиче импликација за будућу праксу, сматрамо потребним да се на почетку сваке академске године студентима укаже на важност онлајн солидарности и сарадње.

Кључне речи: студентска солидарност, пандемија COVID-19, Филолошки факултет у Београду, Филозофски факултет у Новом Саду, студија случаја.

* kovac.jelena@gmail.com

** ivana.georgijev@gmail.com

STUDENT SOLIDARITY DURING THE COVID-19 PANDEMIC: CASE STUDY

Jelena M. Kovač

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

Ivana Z. Georgiev

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Novi Sad, Serbia

After the state of emergency was introduced in the Republic of Serbia in mid-March 2020, which suspended class attendance at faculties, as well as within other educational institutions, it was necessary to find ways to continue the educational process in order to successfully complete the academic and school year. In addition to the changed way of working, the way of functioning among the student population in terms of cooperation and socializing was also changed. The aim of this research is to indicate how the COVID-19 pandemic affected the way of communication among students at the Faculty of Philology in Belgrade and the Faculty of Philosophy in Novi Sad who attended courses related to the contemporary Spanish language. We seek to determine whether students have developed new ways of sharing study materials, scripts or notes since the teaching did not take place in the classroom. For the purpose of the research, a qualitative research method, a case study, was applied, and the data collection methods were an online survey and a critical analysis of students' written discourse. The corpus consisted of all surveys collected electronically, as well as the interpretation of student responses. The results of the research showed that there was a high level of solidarity among students, and that the most common ways of communication and exchange of information, study materials and notes were the Moodle platform, email and student groups on the WhatsApp mobile application. As for the implications for future practice, we consider it necessary to highlight the importance of online solidarity and collaboration to students at the beginning of each academic year.

Keywords: student solidarity, COVID-19 pandemic, Faculty of Philology in Belgrade, Faculty of Philosophy in Novi Sad, case study.

ЗЛОУПОТРЕБА ДЕЧИЈЕГ РАДА КАО ПОСЛЕДИЦА УТИЦАЈА COVID-19 НА СОЦИЈАЛНЕ И ЕКОНОМСКЕ ТОКОВЕ

Слободанка П. Ковачевић Перих^{*}

Данијела З. Петровић^{**}

Милица М. Мицовић^{***}

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Миџровици, Правни факултет, Косовска Миџровица, Србија*

Ауторке у раду анализирају утицај пандемије COVID-19 на поједине социјалне и економске токове који доприносе повећању злоупотребе дечијег рада. У том контексту, посебан акценат је стављен на утицај пандемије на образовање и повећање глобалног сиромаштва. Чињеница је да је пандемија COVID-19 „увукла“ свет у највећу економску кризу у погледу обима и размера до сада и значајно допринела порасту злоупотребе дечијег рада у пракси. С друге стране, мере изолације у циљу сузбијања преноса вируса, попут карантина и физичког дистанцирања, довеле су до глобалних поремећаја у образовању, услед недостатка решења за учење на даљину. Наведене околности имају и краткорочне и дугорочне штетне импликације. То ће у знатној мери утицати на осетљивије групе, код којих постоји већа вероватноћа да ће напустити школовање и одустати од образовања. Полазну основу истраживања чине извештаји релевантних међународних организација које се баве заштитом људских права, сходно којима је друштвена и економска корист од елиминисања дечијег рада око седам пута већа од трошкова потребних за његово искорењивање. Стога, успешна елиминација дечијег рада захтева напоре како би се симултано деловало на комплексне факторе снабдевања и „гурања” у дечији рад. Док се суочавамо са овим изазовом, морамо имати на уму да је образовање кључни фактор за широк спектар позитивних личних, друштвених, економских и других користи и да се достојанствен/пристојан живот деце не може одвојити од достојанственог рада одраслих. То захтева и мере социјалне подршке посебно осетљивим групацијама.

Кључне речи: забрана дечијег рада, пандемија COVID-19, образовање, сиромаштво, економска криза.

* slobodanka.peric@pr.ac.rs

** danijela.petrovic@pr.ac.rs

*** milica.midzovic@pr.ac.rs

ABUSE OF CHILD LABOUR AS A CONSEQUENCE OF THE IMPACT OF COVID-19 ON SOCIAL AND ECONOMIC FLOWS

Slobodanka P. Kovačević Perić
Danijela Z. Petrović
Milica M. Midžović

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Law,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

In this paper, the authors analyse the impact of the COVID-19 pandemic on specific social and economic factors that contribute to the increase and abuse of child labour. Special emphasis is placed on the pandemic's impact on education and the rise of global poverty. The fact is that the COVID-19 pandemic has dragged the world into the largest economic crisis in terms of scope and scale so far and has significantly contributed to the worsening of the abuse of child labour in practice. On the other hand, isolation measures to suppress the transmission of the virus, such as quarantines and physical distancing, have also led to major global disruptions in education due to the lack of distance learning solutions. These circumstances have both short-term and long-term adverse implications. It is undeniable that this will have a greater impact on more vulnerable groups, who are more likely to drop out of education. The authors base their conclusion on reports from relevant international organizations that deal with the state of human rights, which show that the social and economic benefits of eliminating child labour are about seven times greater than the costs invested in eliminating it. The successful elimination of child labour requires efforts to simultaneously address the complex supply and „push” factors of child labour. While facing this challenge, we must remember that education is a key factor for a wide range of positive personal, social, economic, and other benefits.

Keywords: prohibition of child labour, COVID-19 pandemic, education, poverty, economic crisis.

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ОБРАЗОВАЊЕ И ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

Тијана Р. Ковачевић*

Универзитет у Београду, Правни факултет, Београд, Србија

Завршетак 2019. године пратио је неочекивани пролог који је добио свој расплет када је вирус САРС-КоВ-2 почео да хара светом угрожавајући животе милиона људи. Поред озбиљне здравствене кризе коју је проузроковао, коронавирус је нарушио редовне друштвене токове и довео до корених промена у свим пољима људског рада и деловања. У циљу спречавања ширења заразне болести дошло је до предузимања одређених рестриктивних мера које су утицале на образовање и запошљавање младих. Иако су сви људи били погођени вирусом, диспропорција је постојала када је реч о посебној категорији младих који су осећали највећи терет. Наиме, „карантин генерација“ је највише пострадала, јер су школе и универзитети били затворени, што је отворило питање делотворног уживања права на образовање. С друге стране, млади који су били радно активни сусрели су се са ризиком губитка посла и средстава за издржавање. Нусефекат је био нарочито видљив када је реч о младима који су радом обезбеђивали финансијска средства за даље школовање, јер су због престанка са радом током пандемије морали да одустану од високог образовања. Сходно томе, остваривање права на рад и права на образовање постају средишње тачке анализе положаја младих за време пандемије.

Кључне речи: млади, COVID-19, право на образовање, право на рад.

* tijanarkovacevic@gmail.com

INFLUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC ON EDUCATION AND EMPLOYMENT OF YOUTH

Tijana R. Kovačević

University of Belgrade, Faculty of Law, Belgrade, Serbia

The end of 2019 was followed by an unexpected prologue which had its closure when the virus SARS-COV-2 began to ravage the world, putting millions of people's lives in danger. Apart from the serious health crisis that it caused, coronavirus disease devastated normal social flows and led to radical changes in all fields of human work and activity. In order to prevent this infectious disease, certain restrictive measures were taken, which influenced the education and employment of the youth. Although all people were affected by the virus, there was a certain disproportion when it comes to the specific category of young people who endured its greatest consequences. Namely, the „quarantine generation” suffered the most since schools and universities were closed, which posed a question of efficiently enjoying the right to education. On the other hand, those young people who had been active workers, encountered a risk of losing their jobs and means of support. Side effects were especially visible when we talk about the young who had been working in order to finance their further studies, when due to the fact that their work was brought to a halt during the pandemic, they were forced to abandon their high education. Therefore, exercising the right to work and right to education has become the focal points of analysing the position of the youth in the time of the pandemic.

Keywords: the young/youth, COVID-19, right to education, right to work.

ЕФЕКТИ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА АКАДЕМСКУ МОТИВАЦИЈУ И ЈАЗ У ЗНАЊУ ДАРОВИТИХ СРЕДЊОШКОЛАЦА У СРБИЈИ

Зора Т. Крњаић*
Марина П. Виденовић**
Наташа М. Симић***

*Универзитет у Београду, Филозофски факултет,
Институт за психологију, Београд, Србија*

Овај рад је имао за циљ да истражи виђење наставника и даровитих ученика о променама у академској мотивацији и школском знању током пандемије COVID-19 у Србији. Рад је део шире квалитативне студије о ефектима пандемије на школовање у земљама региона. Урађени су полуструктурирани интервјуи са 11 даровитих ученика средњих школа и њиховим наставницима (њих осам). Осмишљен је тематски водич који покрива различите теме везане за школски и ваншколски живот ученика током пандемије. Наставници нису препознали значајне промене у академској мотивацији даровитих ученика и њиховом стеченом знању. Ученици су углавном извештавали о паду академске мотивације (осам ученика) и описивали негативне ефекте на школско знање (нпр. да су мање радили, да нису одржана школска такмичења), док су неки истакли да су научили више или да су учили у повољнијим условима. Међутим, неки ученици чешће наводе повећање знања и компетенција које нису везане за школски програм. Ови ученици су обично наглашавали више слободног времена за развијање својих специфичних интересовања и савладавање вештина и знања ван школских захтева као позитивне стране пандемије. Наши резултати указују да се даровити ученици разликују по нивоу саморегулације и да наставници имају тенденцију да превиде академске потребе даровитих ученика у време кризе и да онима који су мање саморегулисани пруже адекватну подршку.

Кључне речи: пандемија COVID-19, даровити ученици, академска мотивација, знање.

* zkrnjaic@f.bg.ac.rs

** mvidenov@f.bg.ac.rs

*** nsimic@f.bg.ac.rs

EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON ACADEMIC
MOTIVATION AND KNOWLEDGE GAP OF GIFTED
SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN SERBIA

Zora T. Krnjaić
Marina P. Videnović
Nataša M. Simić

*University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Psychology,
Belgrade, Serbia*

This study aimed to explore teachers' and gifted students' perspectives on the changes in academic motivation and school knowledge during the COVID-19 pandemic. It is part of the broader qualitative study about the effects of the pandemic on schooling in regional countries. Semi-structured interviews were conducted with 11 gifted secondary school students and their teachers (eight of them). A topic guide was designed, covering various themes related to students' school and out-of-school life during the pandemic. Teachers did not recognize significant changes in gifted students' academic motivation and their acquired knowledge. Students predominantly reported a decrease in their academic motivation and described negative effects on school knowledge (e.g. working less, postponement of school competitions), while some pointed out that they learnt more or they learnt in more convenient conditions. However, some students more often observed an increase in the knowledge and competencies unrelated to the school curriculum. Typically, these students stressed more free time for developing their specific interests as the positive side of the pandemic. Our results suggest that gifted students vary in the level of self-regulation and that teachers tend to overlook gifted students' academic needs in times of the crisis and provide those who are less self-regulated with adequate support.

Keywords: COVID-19 pandemic, gifted students, academic motivation, knowledge.

ИЗАЗОВИ У ОБРАЗОВАЊУ УНИВЕРЗИТЕТСКИХ СТУДЕНАТА ТОКОМ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ

Нина Б. Лалевић*

Приватни сектор

Корона криза учинила је дигиталне вештине неопходним за стицање нових знања. Након три године, читава генерација студира на онлајн начин. Значај испитивања изазова онлајн студирања посебно се огледа у задовољству студирањем и каснијој примени знања. Наше истраживање спроведено током марта 2023. године, обухватило је узорак од 45 студената (33 студенткиње и 12 студената) Универзитета у Београду, од којих 75,6% похађа трећу годину основних студија. Користили смо електронски упитник специфично креиран за потребе датог истраживања, који садржи 10 питања. Циљ истраживања био је преглед искустава студената по питању учинковитости онлајн наставе и лакоће учења у промењеном образовном контексту. Резултати (дескриптивна статистика) показују да су 44 студента пратила неки од предмета у потпуности онлајн, иновативност професора у онлајн настави у просеку је оцењена са 3,4 (дакле „и да и не„), док полагање испита за 85% није било отежано, као ни конектовање на платформе (за 91% узорка). У онлајн формату, за студенте је најизазовније учење математичких (38%), затим стручних предмета, потом учење језика и на крају компјутерских вештина. Услови за онлајн учење код куће оцењени су као углавном повољни (просечна оцена 2,47 говори о повољности). Међутим, главне импликације односе се на следеће: чак 20 студената своје онлајн искуство оценило је као „неадекватно„, а исти број сматра да „не учи довољно“ у онлајн режиму, док петоро има „збуњујуће“ искуство. Резултате можемо разумети као потврду светских студија којима је показан значај напредних метода наставе (помињу се лин, гејмификација, симулација и обрнута учионица), као и важности приступа у комуникацији са студентима.

Кључне речи: организација наставе, онлајн настава, резултати учења.

* ninalalevic3@gmail.com

EDUCATIONAL CHALLENGES IN UNIVERSITY STUDENT POPULATION DURING COVID-19 CRISIS

Nina B. Lalević

Private sector

COVID-19 made digital skills mandatory for new knowledge adoption. After 3 years, an entire generation studies online. The importance of defining the challenges is specifically visible in student satisfaction and knowledge use. Our March 2023 sample consisted of 45 University of Belgrade students (33 female and 12 male), with 75.6% of third year students. 10 questions survey created for this research was sent to participants. Main goal was to screen their experiences in an online classroom and learning in a new setting. Results showed that 44 students had at least one completely online course. Professor creativity was averagely graded 3.4, while exam completion was not negatively impacted for 85%. For 91%, there were no greater connection issues. Math related classes were most challenging (for 38%), followed by professional courses, languages and tech skills as least challenging. Home environment for learning purposes is seen as adequate with 2.47 grade equivalent for good conditions. However, main implications are related to an impression that online tutoring is inadequate (20 students), not having retention effect (20 students) and confusing (5 students). These results could be understood as a validation of large studies which have shown that modern methods are of significant importance (Lean, gamification, role play, flipped classroom etc.) and that communication approach towards students is the key.

Keywords: class organization, online tutoring, learning effects.

НАСТАВА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
COVID-19 У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ:
МИШЉЕЊА РОДИТЕЉА

Емилија Н. Лазаревић*
Јелена М. Стевановић**

Истийиуи за йедајошка истйраживања, Београд, Србија

Родитељи су неминовно суочени са већим захтевима везаним за процес савременог образовања своје деце, посебно у условима какви су били креирани током пандемије COVID-19, што изискује и додатни ангажман не само наставника, већ и школе и креатора образовне политике, да би се остварили позитивни ефекти у образовању ученика. Циљ истраживања представљао је испитивање мишљење родитеља ученика гимназија и средњих стручних школа о начинима и квалитету реализовања наставе у онлајн окружењу током пандемије COVID-19 у Србији. Узорком је обухваћено 275 родитеља ученика средњих школа, сва четири разреда, са територије Републике Србије. Мишљење родитеља је испитано помоћу Гугл упитника који је конципиран за потребе овог истраживања. Добијени подаци обрађени су квантитативном (применом дескриптивне статистике) и квалитативном анализом. Резултати указују на то да су готово сви ученици имали адекватне ресурсе (техничке), да је готово половина родитеља понекад (једанпут до два пута седмично) активно учествовала у реализовању онлајн наставе свог детета, као и да више од две трећине родитеља сматра да је онлајн настава лошија и недовољно сврсисходна у односу на традиционалну наставу. Родитељи сугеришу да су школски предмети, који припадају природним наукама, њиховој деци били посебно захтевни током онлајн наставе. На основу налаза овог испитивања може се закључити да је потребно да се истакне улога и значај родитеља у различитим видовима одвијања наставног процеса у целини, као и да се детаљније размотри који аспекти сарадње између родитеља и школе представљају посебне изазове. Такође, добијени налази нам омогућавају креирање препорука за превазилажење кључних препрека при реализацији онлајн наставе.

Кључне речи: настава у онлајн окружењу, пандемија COVID-19, родитељи, средња школа, квалитет наставе и учења, препоруке.

* elazarevic@ipi.ac.rs

** jelena.stevanovic.jelena@gmail.com

TEACHING IN AN ONLINE ENVIRONMENT DURING
THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REPUBLIC OF SERBIA:
PARENTS' OPINION

Emilija N. Lazarević
Jelena M. Stevanović

Institute for Pedagogical Research, Belgrade, Serbia

Parents inevitably meet ever-increasing requirements when it comes to the process of modern education of their children, especially in the conditions during the COVID-19 pandemic, when additional engagement of not only teachers, but also of schools and educational policy-makers was required in order to achieve positive effects in students' education. Therefore, the aim of the paper is to analyse the opinion of parents of students in secondary and vocational schools regarding the classes held in an online environment during the COVID-19 pandemic in Serbia. The parents filled out a questionnaire (it contained closed and open-ended questions) which was designed for the purpose of the research. The questionnaire was created in the online tool Google Forms. Quantitative and qualitative methodology was applied. The results indicate that vast majority of parents had adequate resources (technical) to realise this type of teaching, almost half of them sometimes (once or twice a week) actively participated in their children's online teaching, i.e. helped their children respond to the requirements. Overall, more than two-third of parents believe that online teaching was insufficiently focused and not good enough compared to traditional teaching. Furthermore, the parents' emphasis that the school subjects belonging to natural sciences were particularly demanding for their children during online classes. Based on the research results, it can be concluded that it is necessary to underline the role and importance of parents in various aspects of the teaching process as a whole, and also to indicate that it is necessary to consider in more detail which aspects of the cooperation between parents and schools posed considerable challenges.

Keywords: a teaching process, online teaching, the COVID-19 pandemic in the Republic of Serbia, parents, secondary schools.

THE EFFICIENCY OF IN-CLASSROOM FLIPPED CLASSROOM APPROACH IN ELEMENTARY MATHEMATICS AND PHYSIC

Alenka Lipovec*

Barbara Arcet**

*University of Maribor, Faculty of Education, Faculty of Natural Sciences
and Mathematics, Maribor, Slovenia*

The flipped learning approach gained new momentum during the pandemic. In flipped learning, the individual learning phase occurs before the group phase. Studies report a small positive impact on pupils' achievement in STEM. The goal of this study is to empirically evaluate flipped materials i.e., video lectures developed as part of a project on machine translation of open educational resources. Sixty video lectures were evaluated in schools, half of them in mathematics courses and the other half in physics courses on a sample of 100 primary school pupils aged 12 to 14. The selected video lectures met high-quality standards, including machine translatability. Three flipped classroom approaches (traditional, H5P, and in-classroom video) were used. Results show a moderate to a strong positive impact on student knowledge. There is a significant difference in impact by approach, with the approach of playing the video at the beginning of the lesson being preferred. The results are consistent with several other studies that indicate lower levels of pupil activity in the traditional flipped classroom. The main problem with using flipped learning is the high workload for teachers in selecting/creating learning materials. Therefore, we additionally present a taxonomy of video lectures inspired by Bloom's taxonomy and a tool for teachers to evaluate the selected videos to alleviate this problem.

Keywords: machine translations, video pedagogy, mathematics, physics, primary school.

* alenka.lipovec@um.si

** barbara.arcet1@um.si

ЕФИКАСНОСТ ИЗОКРЕНУТЕ УЧИОНИЦЕ НА ЧАСОВИМА МАТЕМАТИКЕ И ФИЗИКЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Аленка Липовец
Барбара Арцет

*Универзитет у Марибору, Педагошки факултет,
Природно-математички факултет, Марибор, Словенија*

Приступ изокренуте учионице добио је нови замах током пандемије. У изокренутом учењу, индивидуална фаза учења претходи групној фази. Студије показују мали позитиван утицај на постигнућа ученика у STEM. Циљ овог истраживања је емпиријска евалуација видео материјала развијених у оквиру пројекта машинског превођења отворених образовних ресурса. У школама је на узорку од 100 ученика основних школа узраста од 12 до 14 година евалуирано 60 видеа, половина за предмет Математика, а половина за предмет Физика. Одабрани видеи задовољили су стандарде високог квалитета, укључујући могућност машинског превођења. Коришћена су три преокренута притупа (традиционални, H5P, и видео у учионици). Резултати указују на умерен до јак позитиван утицај на знање ученика. Уочена је значајна разлика у утицају по притупу, при чему се предност даје приступу пуштања видео снимка на почетку лекције. Добијени резултати су у складу са неколико других студија које указују на нижи ниво активности ученика у традиционалној преокренутој учионици. Главни проблем који се јавља приликом коришћења преокренуте учионице је велико оптерећење наставника у погледу одабира/креирања материјала за учење. Из тог разлога, додатно представљамо таксономију видео материјала инспирисану Блумовом таксономијом и алат за наставнике за процену одабраних видео материјала како би ублажили овај проблем.

Кључне речи: машинско превођење, видео педагогија, математика, физика, основна школа.

ПАНДЕМИЈА COVID-19 – ЕУТАНАЗИЈА МОРАЛА, ИЛИ ПОТРЕБА ЗА МОРАЛНИМ ВАСПИТАЊЕМ?

Маринко Лолић*

Институт друштвених наука, Центар за филозофију, Београд, Србија

Често се у свакодневном животу може чути критика или захтев, да када бисмо били моралнији, многи проблеми били би лакше решиви, а неки би, можда, били решени. Да ли избијање природних или стварање вештачких катастрофа потврђује ову тврдњу о значају моралне рефлексije и моралног понашања савременог човека, или су катастрофе само драстичан доказ еутаназије морала? Нема сумње, да умно утемељеног живота нема без изградње и неговања моралних вредности личности, али исто тако суочавање са изазовима у екстремним ситуацијама, као што су пандемије, још више показују да су моралне вредности услов не само преживљавања у таквим околностима, већ често представљају једину могућност људског опстанка. Стога ћемо у овом излагању покушати да укажемо на важност димензије моралног васпитања у раном образовању ученика, као једног од фундаменталних образовних и васпитних циљева школе, који би у епохи ризика и катастрофа, требало да представља неодојиви део образовног *curriculum*-а.

Кључне речи: школа, COVID-19, образовање, васпитање, морал.

* marinkololic@gmail.com

THE COVID-19 PANDEMIC: MORAL EUTHANASIA OR THE NEED FOR MORAL EDUCATION?

Marinko Lolić

Institute of Social studies, Centre for Philosophy, Belgrade, Serbia

If morality were higher, many problems would be simpler to solve, and some would no longer exist. Can the occurrence of natural disasters or the creation of man-made hazards substantiate this claim regarding the significance of moral contemplation and moral behaviour in contemporary man, or do disasters merely serve as extreme evidence of the death of morality? There is no doubt that no intellectually grounded life can exist without the development and nurturing of a person's moral values. However, facing challenges in extreme situations, such as pandemics, demonstrates that moral values are not only essential for survival in such circumstances but frequently represent the only viable solution for human survival. In this presentation, we will emphasise the significance of moral education in the earliest stages of a student's education as one of the fundamental aims of school systems, which, in an era of risks and natural and man-made disasters, should be an integral part of the educational curriculum.

Keywords: education, school, COVID-19, upbringing, morality.

МОГУЋНОСТИ ПРИЛАГОЂАВАЊА НАСТАВЕ СТРАНОГ
ЈЕЗИКА СТРУКЕ НАСТАВИ НА ДАЉИНУ:
ИСКУСТВО ОНЛАЈН НАСТАВЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
ВИРУСА COVID-19

Ана Б. Лончар*

*Академија сџруковних сџудија Београд –
одсек Висока хоџелијерска школа, Београд, Србија*

Учење страног језика, које се састоји, између осталог, од савладавања вештине усменог разумевања и изражавања, и изискује да се што пре исправе грешке које чине ученици, како се не би усталиле и касније теже кориговале, чини се тешко одвојиво од наставе која подразумева физичко присуство наставника. Изазов преласка на наставу на даљину још је већи када је у питању настава страног језика струке, која има веома специфичне језичке, а често и социо-културолошке циљеве. У овом раду користили смо описну методологију како би представили наше искуство онлајн наставе француског као страног језика угоститељске струке за време пандемије вируса COVID-19. Испробали смо два приступа настави на даљину – путем дигиталног и аудио-видео материјала и наставу путем видео-конференције – те смо у овом раду указали не потешкоће с којима смо се сусрели и начине прилагођавања наставе језика струке онлајн форми. Истакли смо такође закључке до којих смо дошли: да је настава страног језика струке учинковитија када се изводи уживо али да одређени облици онлајн наставе могу да представљају веома корисну допуну предавањима уживо, те да би требало даље развијати онлајн начин учења и потенцијално га интегрисати у редован вид наставе.

Кључне речи: страни језик струке, француски језик, угоститељство, пандемија, настава уживо и настава на даљину.

* ana2324@beotel.rs

LES POSSIBILITÉS D'ADAPTER L'ENSEIGNEMENT
DES LANGUES ÉTRANGÈRES SUR OBJECTIF SPÉCIFIQUE
À L'ENSEIGNEMENT EN DISTANCIEL: L'EXPÉRIENCE
DE L'ENSEIGNEMENT EN LIGNE DURANT LA PANDÉMIE
DE LA COVID-19

Ana B. Lončar

*Académie d'études professionnelles, Belgrade –
Département de l'École supérieure de gestion hôtelière, Belgrade, Serbie*

L'apprentissage d'une langue étrangère, qui requiert, entre autres, la maîtrise des compétences de compréhension et d'expression orale, ainsi que la nécessité de corriger les erreurs des apprenants le plus tôt possible, afin qu'elles ne s'enracinent pas et ne deviennent dures à rectifier, semble être difficilement dissociable de l'enseignement en présentiel. Le défi de passer au distanciel est encore plus important lorsqu'il s'agit de l'enseignement d'une langue étrangère sur objectif spécifique, qui a des visées langagières, et souvent socio-culturelles, particulières. Dans cet article, nous avons utilisé la méthodologie descriptive pour présenter notre expérience de l'enseignement en ligne du FOS hôtellerie et restauration durant la pandémie de la COVID-19. Nous avons essayé deux approches à l'enseignement en distanciel – utilisation de matériel numérique et cours en visioconférence – et nous présentons ici les difficultés rencontrées et les moyens utilisés pour adapter l'enseignement du FOS aux cours en ligne. Nous donnons aussi les conclusions qui semblent s'imposer: dans l'enseignement du FOS, le présentiel reste le moyen le plus efficace, mais certains aspects du distanciel ont prouvé être un complément utile au présentiel, aussi faudrait-il continuer à développer les modes d'apprentissage à distance et considérer la possibilité de les intégrer à l'enseignement du FOS.

Keywords: langue étrangère sur objectif spécifique (FOS), français, hôtellerie et restauration, pandémie, enseignement en présentiel et enseignement en distanciel.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ КАО СЕГМЕНТ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ – ИСПИТИВАЊЕ СТАВОВА СРЕДЊОШКОЛАЦА У БЕОГРАДУ

Наталија Д. Максимовић*

*Универзитет у Београду, Факултет политичких наука,
Београд, Србија*

Рад је настао у оквиру Такмичења ученика средњих школа из социологије школске 2020/2021. године, у току пандемије вируса COVID-19 и награђен је првим местом на Републичком такмичењу. С обзиром на ситуацију у којој су се нашли сви актери образованог система у Србији, циљ овог истраживања је испитивање ставова средњошколаца о компетенцијама неопходним за активно учествовање у настави на даљину. Истраживање је спроведено путем анкете на узорку од 155 ученика 3. и 4. разреда две економске школе у Београду. Анализа садржаја прописа показује да је данашње основно и средње образовање засновано на компетенцијама, а анализа података да ученици испитиване компетенције не оцењују подједнако (0.6-76%) са становишта важности за реализацију наставе на даљину, као и да важан утицај на учешће ученика у настави на даљину имају дигиталне компетенције, вештине комуникације и организације. Корелација између важности и степена усвојености компетенција је скоро свуда статистички апсолутно значајна, али су испитаници усвојеност компетенција оценили нижим оценама (0.6-54.8%). Од свих испитиваних независних варијабли (пол, разред, школски успех, искуство у коришћењу платформи) само је код разреда уочена разлика у ставовима о важности компетенција за активно учешће у настави на даљину ($p < 0.05$). Већина матураната издвојене компетенције.

Кључне речи: компетенције, настава на даљину, образовање, ставови, средњошколци.

* maksimovic.natalija02@gmail.com

COMPETENCIES AS PART OF DISTANCE EDUCATION –
OPINION RESEARCH OF HIGH SCHOOL STUDENTS
IN BELGRADE

Natalija D. Maksimović

University of Belgrade, Faculty of Political Sciences, Belgrade, Serbia

The study was created as part of the Sociology Competition for high school students in the school year 2020-21, during the COVID-19 pandemic and it won first place in the national competition. Considering the situation in which all stakeholders of the education system in Serbia found themselves, the aim of this research is to examine the opinions of high school students on the competencies necessary for active participation in distance education. The study was conducted by means of a survey which included 155 3rd and 4th grade students of two economics schools in Belgrade. Analysis of legal regulations showed that current primary and secondary education relies on competencies and the analysis of acquired data shows that students do not equally evaluate the competencies being examined (0.6-76.7%) in regard of their importance for the process of distance education. It also shows that digital competencies, communication and organization skills are viewed as having crucial impact on the readiness of students to participate in distance education. The correlation observed between the importance and the competence acquisition degree is almost throughout the entire survey statistically absolutely crucial, but the participants in the survey rated the acquisition of competencies with lower grades (0.6–54.8%). Of all the independent variables that were applied in the research (gender, grade, school performance, experience in using platforms) only grade, (i.e. the level of education) showed a discrepancy in opinions, regarding the importance of competencies for active participation in distance education ($p < 0.05$). Most graduates rate individual competencies as crucial for education.

Keywords: competencies, distance education, education, attitudes, high school students.

СИСТЕМСКА ПОДРШКА ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ ДИРЕКТОРА ШКОЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Душица М. Малинић*
Славица Г. Шевкушић**

Институти за педагошка истраживања, Београд, Србија

У складу са кључним документима којима се регулише професионални развој директора образовних установа у Србији, 2018. године конципиран је програм обуке како би директори унапредили своје компетенције и припремили се за полагање *Испита за лиценцу за директора установе образовања и васпитања*. Програм обуке реализује Завод за унапређивање образовања и васпитања. Циљ рада је да укажемо на допринос ове системске подршке кроз анализу садржаја, облика учења и резултата евалуације обука, с нагласком на то како су обуке прилагођене условима пандемије COVID-19. Анализа показује да су програмски садржаји организовани око тема које покривају све стандарде компетенција и на тај начин пружају подршку директорима у решавању задатака у оквиру њихових најважнијих улога, педагошког лидера и менаџера. Посебан квалитет програма представља то што је трајање обуке прилагођено радном искуству и образовању директора, као и резултатима евалуације квалитета рада установа којима руководе. Стога, дужина обуке варира од 2 до 13 дана, при чему за највећи број учесника обука траје 13 дана. Учење се одвија у групама (непосредно и онлајн) и индивидуално (искључиво на даљину), чиме је обезбеђена размена искустава учесника уз уважавање индивидуалних разлика и интересовања. Током пандемије, обука је адаптирана на тај начин што је 2 дана реализовано интерактивно, а 2 дана на даљину уместо 4 дана интерактивно. Тако је трајање онлајн учења продужено са 9 на 11 дана. Упркос отежаним условима изазваних пандемијом, значајан број директора обухваћен је обуком, а њихова евалуација обуке је веома висока (3,85 на скали од 1 до 4). Према подацима Министарства просвете, обуку је до сада завршило 108 директора предшколских установа и 1322 директора школа, док је испит за лиценцу положило 773 директора. Разлози релативно мале учесталост изласка директора на испит требало би да буду предмет будућих истраживања.

Кључне речи: директори образовних установа, стандарди компетенција, програм обуке, испит за лиценцу, COVID-19.

* malinic.dusica@gmail.com

** ssevkusic@gmail.com

SYSTEMIC SUPPORT TO PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SCHOOL PRINCIPALS IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Dušica M. Malinić
Slavica G. Ševkušić

Institute for Pedagogical Research, Belgrade, Serbia

In accordance with the key documents that regulate the professional development of school principals in Serbia, a training program was designed in 2018 in order to improve their competencies and prepare them for passing *The License Exam for Principal of Educational Institution*. The training program is implemented by the National Institute for Improvement of Education. The aim of the paper is to point out the contribution of this system support through the analysis of the content of the training, the methods of learning and the results of the training implementation so far, with an emphasis on adapting training on COVID-19 pandemic conditions. The program contents are organized around topics that cover all standards of competencies and thus provide support to principals to accomplish tasks within their most important roles, pedagogical leader and manager. The special quality of the program is that the duration of the training is adapted to the work experience and education of the participants, as well as to the results of the evaluation of the institution's work. Therefore, the length of training varies from 2 to 13 days, while for the most of participants training lasts 13 days. The learning takes place in groups (face-to-face and online) and individually (only distance learning), which ensures the exchange of experiences of the participants, as well as respect for individual differences and interests. During the pandemic, the training was adapted, so 2 days were realized interactively, and 2 days on distant instead of 4 interactive days. Thus, the duration of online learning was extended from 9 to 11 days. Despite the difficult conditions caused by the COVID-19 pandemic, a significant number of principals were included in the training and their evaluation of the training is very high (3.85 on a scale of 1 to 4). According to data from the Ministry of Education, 108 of pre-school principals and 1322 of school principals have completed the training so far, while 773 of principals have passed the license exam. Future research should focus on the causes of low exam passing rates.

Keywords: school principal, standards of competencies, training program, license exam, COVID-19.

ПОРОДИЦА КАО АГЕНС СОЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ивана С. Манић*

*Академија васпитачко-медицинских струковних студија,
Крушевац, Србија*

Сведоци смо промене која је за последње три године оставила бројне негативне последице на све сфере друштва, а посебно на породицу као на основну ћелију друштва. Суочена са бројним изазовима и проблемима, породица је била принуђена да своје функције прилагоди новом начину живота и рада. Посебно је важно размотрити функцију васпитања деце у условима затворености, изолације и наметнуте дигитализације школства. Чињеница је да је васпитна функција породице током пандемије постала још сложенија, деликатнија и значајнија јер су деца своје време проводила у породици, упућена само на најближе чланове породице са којима су односи постали интензивнији него икада пре. Циљ овог рада је да резимира неколицину досадашњих радова и истраживања ове проблематике, као и да покуша на одговори на питање да ли је пандемија оставила позитивне или негативне последице по породично васпитање деце. Разни аутори заступају различите ставове о томе како је пандемија утицала на породичне односе, углавном истичући да су последице двоструке: приближавање и интензивирање интеракција код породица које су иначе блиске, али и до раста тензија код дисфункционалних породица. Овај рад ће представљати пропитивање ових становишта а резултати рада ће свакако послужити као основа за нека нова истраживања породичног васпитања деце у наредном периоду.

Кључне речи: породица, дете, социјализација, пандемија COVID-19.

* ivana.manic@vaspks.edu.rs

THE FAMILY AS AN AGENT OF SOCIALIZATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Ivana S. Manić

Academy of Educational and Medical Vocational Studies, Kruševac, Serbia

We are witnessing a change that in the last three years has left numerous negative consequences on all spheres of society, especially on the family as the basic unit of society. Faced with numerous challenges and problems, the family was forced to adapt its functions to a new way of life and work. It is especially important to consider the function of raising children in conditions of confinement, isolation and forced digitization of education. The fact is that the educational function of the family during the pandemic became even more complex, delicate and significant because children spent all their time in the family, directed only to the closest family members with whom relations became more intense than ever before. The aim of this paper is to summarize several previous works and research on this issue, as well as to try to answer the question of whether the pandemic left positive or negative consequences for the family upbringing of children. Various authors advocate different views on how the pandemic has affected family relationships, mostly emphasizing that the consequences are twofold: bringing closer and intensifying interactions in families that are normally close, but also to the growth of tensions in dysfunctional families. This work will present a questioning of these points of view, and the results of the work will certainly serve as a basis for some new research on family upbringing of children in the coming period.

Keywords: family, child, socialization, COVID-19 pandemic.

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: НЕПОСРЕДСТВЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ДОЛГОСРОЧНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ

Анна Мантарова*

*Институт философии и социологии, Болгарская Академия наук,
София, Болгария*

Быстрое распространение неизвестного до сих пор вируса вынудило принять меры, коренным образом изменившие способ осуществления почти всех видов деятельности. Отсутствие времени на подготовку и выделение дополнительных материальных и информационных ресурсов породило ряд вызовов и проблем, которые отразились на обучении и на его результатах. Цель доклада – выявить, систематизировать и проанализировать проблемы, возникшие при внедрении и реализации дистанционного обучения, и их последствия, а также наметить их возможные последствия в будущем. Предлагаемый анализ основан на интервью с экспертами, а также на официальных отчетах и информации. Наиболее существенными проблемами являются сужение круга участников образовательного процесса, вызванное цифровым неравенством, снижение качества образования, ухудшение результатов. В качестве дополнительных негативных последствий можно указать негативное воздействие на здоровье и психику, на социализацию и коммуникативные навыки. В то же время многие из этих эффектов несут в себе потенциал для негативных действий и вперед во времени, что требует принятия управленческих решений по его нейтрализации или хотя бы минимизации.

Ключевые слова: образование, дистанционное обучение, цифровое неравенство, социализация.

* anna.mantarova@abv.bg

ОНЛАЈН НАСТАВА: НЕПОСРЕДНИ ПРОБЛЕМИ И ДУГОРОЧНЕ ПОСЛЕДИЦЕ

Ана Мантарова

*Институт за филозофију и социологију, Буџарска Академија наука,
Софија, Буџарска*

Брзо ширење до сада непознатог вируса наметнуло је доношење мера које су из корена промениле начин одвијања скоро свих делатности. Недостатак времена за припрему и издвајање додатних материјалних и информационих ресурса довео је до бројних изазова и проблема који су се одразили на наставу и њене резултате. Циљ овог реферата је да идентификује, систематизује и анализира проблеме настале приликом увођења и реализације онлајн наставе и њихове последице, као и да предвиди могуће последице у будућности. Анализа је заснована на интервјуима са стручњацима, као и на званичним извештајима и информацијама. Најважнији проблеми су: сужавање круга учесника у образовном процесу узроковано дигиталним јазом, пад квалитета образовања и погоршање резултата. Као додатна негативна последица може се навести негативан утицај на здравље и психу, на социјализацију и комуникационе вештине. Истовремено, многи од ових ефеката носе у себи потенцијал за негативно деловање у будућности, што изискује доношење одлука са циљем његовог неутралисања или макар минимализовања.

Кључне речи: образовање, онлајн настава, дигитални јаз, социјализација.

СТАВОВИ НАСТАВНИКА ИНФОРМАТИКЕ ОСНОВНИХ
И СРЕДЊИХ ШКОЛА О ОНЛАЈН НАСТАВИ
ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Татјана Г. Марић*

*Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет,
Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина*

COVID-19 пандемија је ставила у први план онлајн наставу и подучавање ученика на даљину, што се умногоме разликује од досадашњег подучавања у учионици. Циљ овог рада био је утврђивање и компарација мишљења о онлајн настави у Републици Српској током првог таласа COVID-19 пандемије из перспективе наставника информатике основних и средњих школа. Узорак је чинило укупно 128 наставника (68% женских), од чега 53,91% основна школа. За потребе истраживања креиран је упитник, који је примјењен у онлајн-форми. Резултати овог истраживања показали су да ниво оспособљености наставника за примјену ИКТ (однос према ученицима, начин организовања и реализовања) у онлајн настави, као и тешкоће и потребе које су се јавиле током онлајн наставе у значајној мјери разликују у односу на социопедагошка обиљежја наставника (доб, пол, године радног стажа, ниво образовања, тип насеља). Из добијених резултата могуће је закључити да је потребно направити искорак у погледу даљег развоја компетенција наставника и ресурса за нове професионалне изазове, као и у погледу усмјеравања и оснаживања наставника за активнију улогу у процесу образовања ученика у условима учења у онлајн настави. Најистакнутији недостатак онлајн наставе је, према мишљењу наставника, изостанак директног контакта са ученицима, док је највећа потреба у будућности за прилагођавањем НПП-а потребама онлајн наставе.

Кључне речи: онлајн настава информатике, наставници, ученици, ставови наставника, компетенције наставника за онлајн наставу.

* tatjana.maric@pmf.unibl.org

ATTITUDES OF PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL COMPUTER SCIENCE TEACHERS TOWARD ONLINE TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Tatjana G. Marić

*University of Banja Luka, Faculty of Natural Science and Mathematics,
Banja Luka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

The COVID-19 pandemic put online and distance teaching in the foreground, which differs significantly from classroom teaching. This paper aimed to determine and compare opinions about online teaching in the Republic of Srpska during the first wave of the COVID-19 pandemic from the perspective of computer science teachers. The sample included 128 teachers (68% female), of which 53.91% were in primary schools. We created a questionnaire for the research and applied it in the online form. The research results showed that the level of competence of teachers for the application of ICT in online teaching, and the difficulties and needs that arose during online teaching, differ significantly from the socio-pedagogical characteristics of teachers (age, gender, years of service, level of education, type of settlement). Based on obtained results, one can conclude that there is a necessity to make a step forward to furtherly develop the teacher competencies and resources for new professional challenges, as well as in terms of guiding and empowering teachers for a more active role in the process of student education in online teaching conditions. According to teachers, the most prominent shortcoming of online teaching is the need for more direct contact with students. The greatest need in the future is to adapt the curriculum to the online teaching requirements.

Keywords: computer science online teaching, students, teachers, teachers' attitudes, teachers' competencies for online teaching.

ПОРОДИЧНО ВАСПИТАЊЕ И КУЛТУРА ТОКОМ
ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
(МАРТ 2020 - КРАЈ 2021)

Милица М. Марјановић*
Теодора Љ. Јакшић**

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Филозофски факултет, Косовска Митровица, Србија*

Са проглашењем пандемије 11. марта 2020. године од стране Светске здравствене организације наступају и корените друштвене промене на глобалном нивоу, које ће оставити трага и на породични и културни живот. У раду је разматрано питање спровођења културних пракси током пандемије COVID-19 у оквиру породичне групе. Циљ истраживања био је да се утврди на који начин су се током ванредног стања културне праксе примењивале у породици. Када говоримо о културним институцијама у Косовској Митровици, након НАТО агресије 1999. године и поделе града, у северном делу Косовске Митровице културни живот се одвија у измењеном облику и смањеном обиму услед мањег броја културних установа у односу на предратни период. Недостатак културних догађаја и у периоду пре 2020., се са доласком пандемије додатно продубио. У раду је примењен метод испитивања, техника интервјуа, а узорак чини десет мајки деце основношколског узраста. Истраживање је спроведено на територији општине Косовска Митровица у априлу 2023. године. Главна хипотеза односи се на недостатак културних догађаја и активности за децу током пандемије COVID-19 у Косовској Митровици, при чему се претпоставља да је породица имала појачану улогу у преношењу културних вредности.

Кључне речи: породица, култура, COVID-19, Косовска Митровица.

* milica.marjanovic@pr.ac.rs

** teodorailic05@gmail.com

FAMILY EDUCATION AND CULTURE DURING THE
COVID-19 PANDEMIC IN KOSOVSKA MITROVICA
(MARCH 2020–THE END OF 2021)

Milica M. Marjanović
Teodora Lj. Jakšić

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Philosophy,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

With the declaration of a pandemic on March 11, 2020 by the World Health Organization, radical social changes were taking place on a global level, which left their mark on family and cultural life. The paper discusses the issue of implementing cultural practices during the COVID-19 pandemic within the family group. The goal of the research was to determine how cultural practices were applied in the family during the state of emergency. When we talk about cultural institutions in Kosovska Mitrovica, after the NATO aggression in 1999 and the division of the city, in the northern part of Kosovska Mitrovica cultural life takes place in a changed form and reduced scope due to the smaller number of cultural institutions compared to the pre-war period. The lack of cultural events in the period before 2020 has further deepened with the arrival of the pandemic. The research method, the interview technique, was applied in the paper, and the sample consists of ten mothers of primary school-aged children. The research was conducted in the territory of the municipality of Kosovska Mitrovica in April 2023. The main hypothesis refers to the lack of cultural events and activities for children during the COVID-19 pandemic in Kosovska Mitrovica, whereby it is assumed that the family had an increased role in transmitting cultural values.

Keywords: family, culture, COVID-19, Kosovska Mitrovica.

АКТИВНА НАСТАВА У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ – СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Ивана А. Марковић*
Мирослава Р. Ристић**

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Преласком на онлајн и хибридну наставу због пандемије вируса COVID-19, наставници и професори су се суочили са великим бројем изазова у току коришћења, до тада недовољно истражених, онлајн платформи за комуникацију (Google Classroom, MS Teams, и др.). За спровођење наставних активности (предавања, консултативне наставе, радионица) коришћене су синхроне и асинхроне технологије. Циљ истраживања је анализа онлајн наставе на узоркованим наставним предметима (Педагошка информатика, Образовна технологија, Методика наставе информатике) на Учитељском факултету универзитета у Београду у току школске 2020/2021. и 2021/2022. године у функцији изградње модела који студенте доводи у активну позицију. У раду је коришћена метода студије случаја и метода моделовања. Резултати истраживања указују да су основни предуслови за активну онлајн наставу: припрема студената, наставника и асистената за активну наставу у онлајн окружењу; увођење педагошког модела обрнуте учионице и изградња механизма за повратну информацију од стране студената у онлајн настави у реалном времену. Можемо закључити да је круцијални фактор за модел активне онлајн наставе рад у тандему (професор-асистент) као и укључивање студента демонстратора, јер је једино тада могуће користити аналитику учења тј. евидентирање свих параметара у току онлајн наставе.

Кључне речи: онлајн настава, хибридна настава, универзитетска настава, ИКТ, изокренута учионица.

* ivana.markovic@uf.bg.ac.rs

** miroslava.ristic@uf.bg.ac.rs

ACTIVE TEACHING IN AN ONLINE ENVIRONMENT – A CASE STUDY

Ivana A. Marković
Miroslava R. Ristić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

With the transition to online and hybrid teaching due to the pandemic of the COVID-19 virus, teachers and professors faced a large number of challenges while using, at that moment insufficiently explored, online platforms for communication (Google Classroom, MS Teams, etc.). Synchronous and asynchronous technologies were used for the implementation of the teaching activities (lectures, consultation classes, workshops). The goal of the research is the analysis of online teaching in sampled teaching subjects (Educational Informatics, Educational Technology, Computer Science Teaching Methodology) at the Teacher Education Faculty, University of Belgrade, during the school years of 2020/2021 and 2021/2022 aimed at building a model that brings students into an active position. The case study method and the modelling method were used in the paper. The research results indicate that the basic prerequisites for active online teaching are: preparation of students, teachers and assistants for active teaching in an online environment; introducing a flipped classroom teaching approach and building mechanisms for feedback from students in online classes in real time. We can conclude that the crucial factor for the model of active online teaching is working in tandem (professor-assistant) as well as the inclusion of a student demonstrator, because only then is it possible to use learning analytics, i.e. recording of all parameters during online classes.

Keywords: online teaching, hybrid teaching, university teaching, ICT, flipped classroom.

ПАНДЕМИЈА COVID-19 И ЗДРАВСТВЕНО ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ СРЕДИНА РАЗЛИЧИТОГ НИВОА УРБАНОСТИ

Мирослав П. Марковић*

Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд, Србија

Светлана М. Мирчић Вукобрат**

Основна школа „Свети Сава,, Кикинда, Србија

Пандемија COVID-19, као и стратегије одговора на ширење болести, могле су имати различите последице на локалне заједнице и појединце. У склопу националног онлајн истраживања Српског савеза професора физичког васпитања и спорта, спроведеног у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије у време ванредног стања 2020. године, испитане су разлике у здравственом понашању ученика основних и средњих школа ($n = 4097$), у зависности од нивоа урбаности средине из које потичу: село, варошица или град. Помоћу HBSC упитника Светске здравствене организације, прикупљени су подаци о физичкој активности, исхрани, седентарном понашању, спавању, задовољству сопственим животом и здрављем. Значајност разлика између испитаника различитог нивоа урбаности тестирана је помоћу хичвадрат теста. У већини посматраних варијабли, уочене су значајне разлике, посебно између ученика са села и из града. Ученици из градских средина су били најмање физички активни ($p = .00$), највише времена су проводили испред екрана ($p = .00$), најкасније су устајали и одлазили на спавање ($p = .00$), највише су прескакали доручак ($p = .00$) и конзумирали слаткише ($p = .00$). На супротном крају се налазе испитаници са села, изузев када је реч о конзумацији газираних напитака. Уколико би сличне ванредне мере биле поново примењиване, потребно је планирати додатну подршку ученицима у већим градовима, јер представљају посебно вулнерабилну групу када је реч о здравственом понашању.

Кључне речи: физичка активност, седентарна активност, исхрана, ванредно стање.

* miroslav.markovic@zuov.gov.rs

** nena7m@gmail.com

COVID-19 PANDEMIC AND HEALTH HABITS OF STUDENTS FROM AREAS WITH DIFFERENT LEVELS OF URBANIZATION

Miroslav P. Marković

Institute for the Improvement of Education, Belgrade, Serbia

Svetlana M. Mirčić Vukobrat

Primary School „Sveti Sava”, Kikinda, Serbia

The COVID-19 pandemic, as well as response strategies to the spread of the virus, might have had different consequences on local communities and individuals. During the emergency state in 2020, the national online survey of health behaviours of primary and secondary school students ($n = 4097$) was conducted by the Serbian Association of Physical Education and Sports Teachers, in collaboration with the Institute for the Improvement of Education. As part of the survey, the differences in health behaviours between rural, semi-urban, and urban students were examined. The HBSC questionnaire was used to collect data on physical activity, diet, sedentary behaviour, sleep pattern, life satisfaction, and self-rated health. Differences with regard to urbanity level were tested by the Chi-square test. In most of the observed indicators, significant differences were identified, particularly between students from rural and urban areas. Students from urban areas were least physically active ($p = .00$), spent the largest amount of time in front of screens ($p = .00$), went to bed and woke up at the latest hour ($p = .00$), skipped breakfast ($p = .00$), and ate candies the most ($p = .00$). The results of the students from rural areas were quite opposite, with the exception of soft-drinks consumption. If similar emergency measures were introduced in the future, additional support might be needed for pupils in urban areas, as a vulnerable group in terms of health behaviours.

Keywords: physical activity, sedentary activity, diet, emergency state.

ИЗАЗОВИ САВРЕМЕНЕ НАСТАВЕ ШПАНСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНОШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ У СРБИЈИ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ

Милица Мاستило*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Учење на даљину, комбинована настава, као и хибридни модел наставе у нашем основношколском систему јављају се почетком 2020. године као одговори на пандемију вируса COVID-19, која је онемогућила редовно одвијање наставе у учионици. У прво време, за обавезне предмете обезбеђени су телевизијски термини од тридесет минута, како би сви ђаци могли редовно да прате наставу из својих домова. За друге стране језике, међу којима је шпански, настава се одвијала искључиво путем различитих виртуелних канала комуникације, које су предлагали претежно наставници, док је редован телевизијски термин изостао. Будући да наставници другог страног језика у почетку нису имали институционалну подршку, поставља се питање са којим изазовима су се сусретали у процесу адаптације на кризну ситуацију. У овом раду представљамо квалитативно истраживање, засновано на шест полуструктурисаних интервјуа са наставницама и наставницима шпанског као страног језика који предају у основним школама у Србији, са циљем да пружимо директан увид у употребу технологије и дигиталних медија у савременој настави шпанског, која спада у домен дигиталне компетенције наставника. Узимајући у обзир прикупљена искуства, дошли смо до закључка да су, без обзира на техничке и дигиталне (не)могућности средине у којој раде (урбане, полу-урбане, руралне), наставнице и наставници захваљујући креативном приступу у решавању проблема успели да пронађу начин да буду у контакту са ученицима и да им редовно достављају наставне материјале и објашњења лекција. Резултати такође показују да су испитаници након пандемије задржали облике рада који укључују виртуелну учионицу и примену дигиталних медија у настави.

Кључне речи: настава шпанског као страног језика, дигитална компетенција наставника, пандемија, интервју.

* milimastilo@gmail.com

CHALLENGES OF CONTEMPORARY SPANISH LANGUAGE TEACHING IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION IN SERBIA DURING THE PANDEMIC

Milica Mastilo

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

Distance learning, combined teaching, as well as the hybrid model of teaching in our primary school system appeared at the beginning of 2020 as a response to the COVID-19 virus pandemic, which made it impossible to hold regular classes in the classroom. At first, thirty-minute television slots were provided for compulsory subjects, so that all students could regularly follow the lessons from their homes. For other foreign languages, including Spanish, teaching took place exclusively through various virtual channels of communication, which were proposed mainly by teachers, while there was no regular television session. Since the teachers of the second foreign language initially had no institutional support, the question arises as to what challenges they encountered in the process of adapting to the critical situation. In this paper, we present qualitative research, based on six semi-structured interviews with teachers of Spanish as a foreign language who teach in primary schools in Serbia, with the aim of providing a direct insight into the use of technology and digital media in modern Spanish teaching, which belongs to the domain of digital competences of teachers. Taking into account the gathered experiences, we came to the conclusion that, regardless of the technical and digital conditions of the environment in which they work (urban, semi-urban, rural), teachers managed to find a way thanks to a creative approach to problem solving in order to be in contact with the students and regularly provide them with teaching materials and content-related explanations. The results also show that after the pandemic, respondents maintained the forms of work that include the virtual classroom and the application of digital media in teaching.

Keywords: teaching Spanish as a foreign language, digital teaching competence, pandemic, interview.

ОБРАЗОВНИ РОБОТИ
У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ –
МОДЕЛ ПЕТ КОРАКА

Софија М. Матовић*
Мирослава Р. Ристић**

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Континуирани развој дигиталних технологија резултовао је имплементацијом образовних робота у образовни систем на свим нивоима. Циљ овог рада је систематизација постојећих сазнања и развој методичког приступа (Модел пет корака) за имплементацију образовних робота у васпитно-образовни рад у функцији развоја алгоритамског начина размишљања код деце предшколског узраста. На основу истраживања извршеног за потребе необјављеног мастер рада и класификације образовних робота, развијен је методички приступ заснован на Моделу пет корака. Резултати указују да имплементација образовних робота може допринети развоју алгоритамског начина размишљања али и развоју компетенција важних за целоживотно учење као што су комуникација са другима, саморефлексија, планирање.

Кључне речи: образовни роботи, алгоритамски начин размишљања, методички приступ, васпитно-образовни рад.

* sofija.matovic@uf.bg.ac.rs

** miroslava.ristic@uf.bg.ac.rs

EDUCATIONAL ROBOTS IN PRESCHOOL EDUCATION – THE FIVE STEPS MODEL

Sofija M. Matović
Miroslava R. Ristić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The continuous development of digital technologies resulted in the implementation of educational robots in the educational system at all levels. The aim of this paper is to systemize existing knowledge and develop the methodical approach (Five-step model) for the implementation of educational robots in preschool education in the function of developing the preschool children's algorithmic thinking. Based on the research implemented for the purposes of an unpublished master thesis and the classification of educational robots, a methodical approach based on the Five-step model was developed. The results indicate that the implementation of educational robots will not only contribute to the development of algorithmic thinking, but will also develop competences important for lifelong learning such as communication, self-reflection and planning.

Keywords: educational robots, algorithmic thinking, methods approach, preschool education.

СПЕЦИФИЧНОСТИ И ИЗАЗОВИ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19, У СЕОСКИМ ПЛАНИНСКИМ ШКОЛАМА НОВОГ ПАЗАРА

Бошко Д. Михаиловић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Рад се бави специфичностима извођења наставе током пандемије корона вируса у планинским, сеоским школама града Новог Пазара. Истраживали смо изазове и препреке које су се појављивале током преласка на онлајн наставу и како се оваква настава изводила у односу на урбана градска подручја и градске школе. Уочено је да су сеоске школе и ученици у сеоским подручјима били додатно изложени проблемима услед недостатка адекватне техничке опреме, као и услед недостатка доброг и стабилног интернет сигнала. Као решење, учитељице, учитељи и друго наставно особље предлагали су комбиновање онлајн и традиционалне наставе, а када се то није могло ослањали су се на телевизијске преносе школских часова. Проблем недостатка технолошке опреме превазилажен је различитим донацијама које су стизале у школе, а добијена наставна средства стављана ученицима на располагање. За потребе овог истраживања извршено је анкетирање наставног особља запосленог у сеоским планинским школама града Новог Пазара. Територија која је обухваћена подразумева сеоске школе на обронцима планине Голије, Рогозне и Пештерске висоравни. Резултати овог истраживања могу бити употребљени за даљи развој образовног система у сеоским подручјима, као и за превазилажење препрека које могу настати у будућности.

Кључне речи: планинске школе, село, пандемија, COVID-19, Нови Пазар.

* boskom1986@yahoo.com

THE SPECIFICS AND CHALLENGES OF TEACHING
DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN RURAL
MOUNTAIN SCHOOLS OF NOVI PAZAR

Boško D. Mihailović

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The paper deals with the specifics of teaching during the coronavirus pandemic in mountain, rural schools of the city of Novi Pazar. We explored the challenges and obstacles that arose during the transition to online teaching and how this type of teaching performed in relation to urban areas and urban schools. It was observed that rural schools and pupils in rural areas were additionally exposed to problems due to the lack of adequate technical equipment, as well as due to the lack of a good and stable internet signal. As a solution, teachers and other teaching staff proposed combining online and traditional teaching, and when that was not possible, they relied on televised school lessons. The problem – lack of technological equipment was overcome by various donations that arrived at the schools, and the obtained teaching aids were made available to the pupils. For the purposes of this research, a survey of teaching staff employed in rural mountain schools in the city of Novi Pazar was conducted. The territory covered includes village schools on the slopes of Golija, Rogozna and Peštersk plateaux. The results of this research can be used for the further development of the educational system in rural areas, as well as for overcoming obstacles that may arise in the future.

Keywords: mountain schools, village, pandemic, COVID-19, Novi Pazar.

ОНЛАЈН НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ СТУДЕНАТА

Александра М. Михајловић*
Емина М. Копас-Вукашиновић**
Владимир Т. Ристић***

*Универзитет у Крајеву, Факултет педагошких наука,
Јагодина, Србија*

Пандемија COVID-19 приморала је универзитете широм света да наставу изместе у онлајн окружење. Математика као предмет доноси многе изазове наставницима и ученицима у уобичајеним околностима, што додатно усложњава прелаз на онлајн наставу и учење. Циљем нашег истраживања желели смо да испитамо како студенти процењују своје искуство са онлајн наставом и учењем математике током пандемије и шта препознају као главне предности и изазове. Истраживање је спроведено током 2022. године у оквиру билатералног пројекта под називом „Кризе, изазови и савремени образовни систем„. Узорак истраживања су били студенти четири универзитета у Републици Србији (N=224). Примењена је дескриптивна метода и поступак анализе садржаја. Резултати истраживања указују да студенти изражавају неутралан став када је у питању њихово искуство са онлајн наставом и учењем математике у односу на наставу организовану на факултету. Међутим, утврђена је разлика у овим ставовима студената у односу на образовно-научну област студијског програма који студенти похађају и ниво самопроцењеног математичког знања. Иако је већина студената истакла да онлајн настава математике нема значајних предности, ипак су као позитивне аспекте навели могућност похађања наставе са било ког места и поновног гледања видео снимака предавања. Резултати овог истраживања могу бити добро полазиште наставницима за унапређивање педагошке праксе у онлајн окружењу.

Кључне речи: онлајн настава математике, учење у онлајн окружењу, универзитетска настава, предности и изазови онлајн наставе.

* aleksandra.mihajlovic@pefja.kg.ac.rs

** emina.kopas@pefja.kg.ac.rs

*** risticvl@gmail.com

ONLINE MATHEMATICS TEACHING AND LEARNING
DURING PANDEMIC FROM THE PERSPECTIVE
OF UNIVERSITY STUDENTS

Aleksandra M. Mihajlović
Emina M. Kopas-Vukašinović
Vladimir T. Ristić

University of Kragujevac, Faculty of Education, Jagodina, Serbia

COVID-19 pandemic forced universities all over the world to move their instruction online. Mathematics as a subject, generally, brings many challenges to both teachers and students, thus making it complex to transfer teaching and learning process to online settings. The paper aims to examine how students evaluate their experience with online mathematics teaching and learning during pandemic and what they recognize as main benefits and challenges. The research was conducted during 2022 within the bilateral project titled „Crises, Challenges and Current Education System”. The sample consisted of students from four universities in the Republic of Serbia (N=224). A descriptive method and a content analysis procedure were applied. The findings revealed that students evaluated their experience with online mathematics teaching and learning as neutral. However, there were differences in students’ attitudes in regard to the educational-scientific field of the study program students attended and the level of their self-perceived mathematical knowledge. Although the majority of students reported no significant benefits of online mathematics teaching and learning, some features were recognized as advantages – such as the possibility to attend classes from any place and rewatch videos of lectures. The results of this research can be a good starting point for university teachers to improve their teaching practice in an online environment.

Keywords: online Mathematics teaching, learning in an online environment, university teaching, advantages and challenges of online teaching.

НАСТАВА НА ДАЉИНУ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Бране Р. Микановић*

*Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет, Бања Лука,
Република Српска, Босна и Херцеговина*

Горан М. Аљетић

*Виша медицинска школа, Приједор,
Република Српска, Босна и Херцеговина*

Кристијан Б. Поповић**

*Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет, Бања Лука,
Република Српска, Босна и Херцеговина*

Настава на даљину није знатније примењивана до COVID-19 кризе у школским институцијама у Републици Српској. Настава за ученике основне школе, емитована је путем телевизије за све разреде и наставне предмете. Емпиријска истраживања показују да су искуства практичара различита и да су таквој организацији наставе упућене бројне критике.

Циљ истраживања је да се поступком факторске анализе идентификују фактори који детерминишу наставу на даљину која је реализована путем телевизије за време кризе COVID-19 за ученике основне школе. Поступком скалирања на узорку од 474 наставника основних школа примењена је *Скала процене дometиa и oгpaничeња нaстaвe нa дaљинy* ($\alpha=0,88$). Поступак валидације примењеног инструмента показује да је факторска анализа оправдана (КМО износи 0,89; и БТ је значајан на нивоу 0,00). Идентификовано је шест фактора који детерминишу наставу на даљину, са кумулативним засићењем варијансе од 60,66%: *oгpaничeња, дoмeтaи, oргaнизaциoнa ипoстaвљaњa, ипpeиopу-кe, дидaктичкe зaдaцe и пoзициjа учeникa*. Дефинисани фактори указују на то да настава на даљину има недостатке, али и одређене вредности. У вези са применом такве организације наставе на даљину у будућности истовремено треба приступити уклањању недостатака и унапређивању учених вредности уз уважавање дидактичко-методичких захтева у вези са таквом наставом и посебно уз уважавање специфичности наставних предмета.

Кључне речи: настава на даљину, факторска анализа, дoмeтaи нaстaвe нa дaљинy, oгpaничeња нaстaвe нa дaљинy.

* brane.mikanovic@ff.unibl.org

** kristijan.popovic@ff.unibl.org

DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 CRISIS IN THE REPUBLIC OF SRPSKA

Brane R. Mikanović

*University of Banja Luka, Faculty of Philosophy in Banja Luka, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

Goran M. Aljetic

College of Health Sciences Prijedor, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina

Kristijan B. Popović

*University of Banja Luka, Faculty of Philosophy in Banja Luka, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

Distance learning was not significantly applied until the COVID-19 crisis in school institutions in the Republic of Srpska. Classes for primary school pupils were broadcast on the television for all grades and subjects. Empirical research shows that the experiences of practitioners are different and that such an organization of teaching has received numerous criticisms. The aim of the research is to use factor analysis to identify the factors that determine distance learning that was implemented via television during the COVID-19 crisis for primary school pupils. The Scale for the Assessment of the Range and Limitations of Distance Teaching was applied to a sample of 474 primary school teachers ($\alpha=0.88$). The validation procedure of the applied instrument shows that the factor analysis is justified (KMO is 0.89; and BT is significant at the 0.00 level). Six factors were identified that determine distance learning, with a cumulative variance saturation of 60.66%: limitations, scopes, organizational issues, recommendations, didactic tasks and pupil position. The defined factors indicate that distance learning has disadvantages, but also certain values. In connection with the implementation of such an organization of distance learning in the future, it is necessary to simultaneously remove the shortcomings and improve the observed values while respecting the didactic-methodical requirements related to such teaching and especially with respect for the specificity of the teaching subjects.

Keywords: distance education, factor analysis, scope of distance education, limitations of distance education.

ОНЛАЈН НАСТАВА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ НАСТАВНИКА

Срђан Милашиновић*

Криминалистичко-полицјски универзитет, Београд, Србија

Снежана Кнежевић**

Весна Богојевић Арсић***

*Универзитет у Београду, Факултет организационих наука,
Београд, Србија*

Пандемија COVID-19 је оставила снажан утисак на образовне системе широм света. Сврха овог истраживања је да се сагледа перцепција наставника о онлајн настави у време пандемије. Узорак чини 50 наставника који припадају високом образовању. Метода онлајн анкете је коришћена за истраживање. Изазови са којима смо се суочавали током пандемије у образовању, ако се добро истраже, могу бити претворени у прилике. Резултати истраживања су показали да су доступност техничке подршке и неадекватне дигиталне компетенције били критични фактори у реализацији практичне наставе, што може бити од значаја за образовну праксу.

Кључне речи: онлајн настава, COVID-19, наставници, перспектива.

* srdjan.milasinovic@kpu.edu.rs

** snezana.knezevic@fon.bg.ac.rs

*** bogojevic-arsic.vesna@fon.bg.ac.rs

ONLINE TEACHING DURING COVID-19 FROM THE TEACHERS' PERSPECTIVE

Srđan Milašinović

University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia

Snežana Knežević

Vesna Bogojević Arsić

University of Belgrade, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia

The COVID-19 pandemic has had a strong impact on educational systems around the world. The purpose of this research is to look at the perception of teachers about online teaching during the pandemic. The sample consists of 50 teachers belonging to higher education. An online survey method was used for the research. The challenges we faced during the pandemic in education, if well-researched, can be turned into opportunities. The results of the research showed that the availability of technical support and inadequate digital competencies were critical factors in the realization of practical teaching, which can be of importance for educational practice.

Keywords: online teaching, COVID-19, teachers, perspective.

ПАНДЕМИЈА COVID-19 И ОНЛАЈН УЧЕЊЕ:
АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Срђан Милашиновић*

Криминалистичко-полицјски универзитет, Београд, Србија

Александра Митровић**

Марко Милашиновић***

*Универзитет у Крајеву, Факултет за хотелијерство и туризам у
Врњачкој Бањи, Врњачка Бања, Србија*

Пандемија COVID-19 је у великој мери утицала на промене у процесу учења. Сврха овог истраживања је да се идентификују проблеми који су постојали у онлајн учењу током пандемије COVID-19, и сагледају поуке које се могу извести за унапређење образовног процеса. Истраживање је урађено на случајном узорку од 110 испитаника, којим су обухваћени студенти и наставници високошколских установа у Републици Србији. Анкетни упитник је дистрибуиран онлајн путем, постављањем на друштвене мреже које користе потенцијални испитаници. Резултати истраживања су показали који су проблеми најзаступљенији из угла студента и наставника и идентификовани су фактори који би били релевантни за унапређење реализације наставног процеса, што може бити од значаја за образовну политику.

Кључне речи: онлајн учење, COVID-19, студенти, унапређење, Република Србија.

* srdjan.milasinovic@kpu.edu.rs

** aleksandra.stankovic@kg.ac.rs

*** marko.milasinovic@kg.ac.rs

COVID-19 PANDEMIC AND ONLINE LEARNING: PROBLEMS ANALYSIS IN SERBIAN HIGHER EDUCATION

Srđan Milašinović

University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia

Aleksandra Mitrović

Marko Milašinović

*University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism
Vrnjačka banja, Vrnjačka banja, Serbia*

The Covid-19 pandemic has greatly affected changes in the learning process. The purpose of this research is to identify the problems that existed in online learning during the Covid-19 pandemic and look at the lessons that can be learned to improve the educational process. The research was conducted on a random sample of 110 respondents, which included students and teachers of higher education institutions in the Republic of Serbia. The survey questionnaire was distributed online, by posting it on social networks used by potential respondents. The results of the research showed which problems are the most prevalent from the point of view of students and teachers and identified factors that would be relevant for improving the implementation of the teaching process, which may be of importance for educational policy.

Keywords: online learning, COVID-19, students, improvement, Republic of Serbia.

СТАВОВИ УЧЕНИКА О УПОТРЕБИ ГРАФИЧКЕ ТАБЛЕ У НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

Александар З. Миленковић*

*Универзитет у Крајујевцу, Природно-математички факултет,
Крајујевац, Србија*

Милан П. Миликић**

Универзитет у Крајујевцу, Факултет педагошких наука, Јагодина, Србија

Томислав М. Јововић***

Основна школа „Трећи крајујевачки батаљон“, Крајујевац, Србија

Узевши у обзир да је комуникација између наставника и ученика, коју прате одговарајуће репрезентације појмова на табли, карактеристична за наставу математике, прелазак на наставу на даљину је представљао прави изазов за наставнике математике. Циљ овог истраживања се огледа у испитивању ставова ученика о примени графичке табле од стране наставника, током наставе математике на даљину. Репрезентативним узорком су обухваћени ученици старијих разреда основне школе, као и ученици средњих школа који су за потребе истраживања анкетирани у јуну 2022. године. Резултати истраживања указују да ученици сматрају да им је употреба графичке табле од стране наставника (уз одговарајућа објашњења која је наставник пружао) помогла у савладавању предвиђених наставних садржаја, да је употреба графичке табле од стране наставника математике била сврсисходна на различитим типовима часова, док као позитивне аспекте њене употребе истичу прегледност, прецизност и полихроматски приказ приликом записивања. Из перспективе ученика, употреба графичке табле у настави на даљину је сам процес наставе олакшала како њима, тако и наставницима математике. Сви ови налази указују да се употреба графичке табле у настави математике на даљину (што се може проширити и на друге наставне ситуације у којима се наставник и ученици физички не налазе у истој просторији) треба озбиљно узети у обзир.

Кључне речи: графичка табла, ставови ученика, настава математике, настава на даљину.

* aleksandar.milenkovic@pmf.kg.ac.rs

** milikic.milan@yahoo.com

*** tomislav.jovovic@trecikb.edu.rs

STUDENTS' ATTITUDES ABOUT THE USE OF THE GRAPHIC
BOARD IN THE TEACHING OF MATHEMATICS
DURING DISTANCE LEARNING

Aleksandar Z. Milenković

University of Kragujevac, Faculty of Science, Kragujevac, Serbia

Milan P. Milikić

University of Kragujevac, Faculty of Education, Jagodina, Serbia

Tomislav M. Jovović

Primary school „Third Battalion of Kragujevac”, Kragujevac, Serbia

Taking into account that communication between a teacher and students, followed by appropriate representations of concepts on the blackboard, is a characteristic of mathematics teaching, the transition to distance learning was a real challenge for mathematics teachers. The goal of this research is to examine students' attitudes about the use of graphic boards by teachers during distance mathematics classes. The representative sample includes students of the higher grades of primary school, as well as secondary school students who were surveyed for the purposes of the research in June 2022. The results of the research indicate that the students believe that the use of the graphic board by the teacher (along with the appropriate explanations given by the teacher) helped them master the appropriate teaching content, that the use of the graphic board by the mathematics teacher was expedient in different types of classes, while as positive aspects of its use they emphasize transparency, precision and the possibility of using different colours, when writing. From the students' perspective, the use of the graphic board in distance learning has made the teaching process easier for both them and the mathematics teachers. All these findings indicate that the use of graphic boards in distance mathematics teaching (which can be extended to other teaching situations where the teacher and students are not physically in the same room) should be seriously considered.

Keywords: graphic board, students' attitudes, teaching mathematics, distance learning.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЈАВНЕ УПРАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 –
СТЕЧЕНО ИСКУСТВО НА СТУДИЈИ СЛУЧАЈА НАЦИОНАЛНЕ
АКАДЕМИЈЕ ЗА ЈАВНУ УПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Дејан Милетић*

Национална академија за јавну управу, Београд, Србија

Зоран Милосављевић**

Институти за политичке студије, Београд, Србија

Андријана Максимовић***

Државни универзитет у Новом Пазару, Дејарман за јавне науке,
Нови Пазар, Србија

Промене изазване пандемијом COVID-19 са собом су донеле успостављање нове дигиталне реалности. Ово ново „друштвено“ окружење увелико је била инспирисана дигитализацијом као императивом ревитализације јавне управе. Циљ овог рада је да укаже на значај новог приступа у раду Националне академије за јавну управу (НАЈУ) после пандемије COVID-19, који доприносе континуираном усавршавању система јавне управе као најефикаснијег начина у пружању одговора изазовима са којима се суочавају друштво и појединац. Све те промене производ су непрекинутог тражења оптималног приступа у обучавању јавне управе током пандемије, а биле су могуће услед чињенице да се на платформи Learning management system радило знатно пре пандемије. Аутори у раду постављају хипотезу да су вебинари постали, готово, равноправни са директним – *on-ground* обукама али и да читав сет инструмената у дигиталној сфери надомешћује све оно што је било на традиционалан начин постављено. У прилог томе, у раду се истиче значај *self-paste* програма (праћење обука сопственим темпом преко интернет платформе) *small-bites of knowledge* (кратки видео прилози од 3-5 минута) и развој *m-learning* (апликације на мобилним телефонима која би била интерактивна са корисницима услуга НАЈУ) као мобилне апликације која би повезивала јавну управу са знањем и услугама које нуди НАЈУ.

Кључне речи: јавна управа, стручно усавршавање, COVID-19, студија случаја, Национална академија за јавну управу.

* dejan.miletic@napa.gov.rs

** zoran.milosavljevic@napa.gov.rs

*** amaksimovic@np.ac.rs

PROFESSIONAL TRAINING OF PUBLIC ADMINISTRATION DURING
COVID-19 - EXPERIENCE GAINED AT THE CASE STUDY OF THE
NATIONAL ACADEMY FOR PUBLIC ADMINISTRATION OF THE
REPUBLIC OF SERBIA

Dejan Miletić

National Academy for Public Administration, Belgrade, Serbia

Zoran Milosavljević

Institute for Political Studies, Belgrade, Serbia

Andrijana Maksimović

State University in Novi Pazar, Department of Law Studies, Novi Pazar, Serbia

The changes caused by the COVID-19 pandemic have brought with them the establishment of a new digital reality. This new „social” environment was largely inspired by digitalization as an imperative for the revitalization of public administration. Serbia recognized in time the need for the transformation of society towards digitization, i.e. to strengthen the functioning of the public administration system through the rapid implementation of digitization, so that the system could serve citizens and the economy with the greatest possible efficiency. In this sense, the public administration entered into an intensive transformation of its activities - from direct contacts to the virtual sphere, all with the aim of better quality and more efficient work to meet the needs of the citizens of Serbia. The aim of this work is to point out the importance of a new approach in the work of the National Academy of Public Administration (NAJU) after the COVID-19 pandemic, which contributes to the continuous improvement of the public administration system as the most effective way to respond to the challenges faced by society and the individual. All these changes are the product of the continuous search for the optimal approach in public administration training during the pandemic, and they were possible due to the fact that the Learning management system - LMS (Learning Management System - internet platform NAJU) platform was being worked on well before the pandemic, and its full implementation was established immediately after the outbreak of COVID-19. Thus, NAJU was able to transfer its work and activity to the viral sphere, abandoning the traditional concept of work that was valid until that moment. The process of adapting to this type of training was not simple, but it turned out that over time there was a gradual acceptance of webinars and online training, despite numerous dilemmas and challenges.

Keywords: public administration, professional development, COVID-19, case study, National Academy of Public Administration.

МИШЉЕЊЕ УЧИТЕЉА О ДОПРИНОСУ
СОФТВЕРА ГЕОГЕБРА ВИЗУАЛИЗАЦИЈИ САДРЖАЈА
У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

Милан П. Миликић*
Ненад Р. Вуловић**
Александра М. Михајловић***

*Универзитет у Крајујевцу, Факултет педагошких наука,
Јагодина, Србија*

Ситуације изазване измењеним друштвеним околностима указују на потребу осавремењивања наставног процеса. Један од начина на који се настава математике може иновирати јесте имплементацијом образовног софтвера. Циљ рада јесте да се испита мишљење учитеља о могућностима примене софтвера Геогebra за ефикаснију визуализацију математичких садржаја. Узорак истраживања чинили су учитељи у чијим одељењима је за визуализацију садржаја током извођења наставе коришћен софтвер Геогebra. Учитељи су изражавали мишљење у вези са применом софтвера путем вођеног интервјуа. У погледу методологије, коришћени су квалитативни поступци анализе. Резултати указују да учитељи немају претходних искустава у примени образовног софтвера у настави. Препознају бенефите софтверски потпомогнуте наставе али наглашавају и потребу за коришћењем манипулатива. Највећу вредност софтвера препознају у динамичном приказу тродимензионалних геометријских објеката. Резултати показују да је учитеље неопходно боље оспособити за извођење наставе уз примену образовног софтвера. У том смислу, у складу са препорукама Стратегије развоја образовања у РС до 2030. године, потребно је веће прилагођавање учитеља новим тенденцијама у образовању и усавршавање у складу са новинама које ће бити неопходне у будућности.

Кључне речи: Геогebra, мишљење учитеља, математика, геометрија.

* milikic.milan@yahoo.com

** vlnenad@gmail.com

*** aleksandra.mihajlovic@pefja.kg.ac.rs

TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE CONTRIBUTION
OF GEOGEBRA SOFTWARE TO CONTENT VISUALIZATION
IN ELEMENTARY MATHEMATICS CLASSES

Milan P. Milikić
Nenad R. Vulović
Aleksandra M. Mihajlović

University of Kragujevac, Faculty of Education, Jagodina, Serbia

Situations caused by changed social circumstances point to the need to modernize the teaching process. One of the ways in which mathematics teaching can be innovated is through the implementation of educational software. The aim of this qualitative research study is to examine primary teachers' perceptions about the possibilities of using the GeoGebra software for more effective visualization of mathematical content. The research sample consisted of primary school teachers in whose classes the GeoGebra software was used to visualize the content during teaching. The teachers expressed their opinions regarding the application of the software through a guided interview. In terms of methodology, qualitative analysis procedures were used. The results indicate that teachers do not have previous experience in the application of educational software when teaching. They recognize the benefits of software-assisted teaching, but also emphasize the need to use manipulatives. When it comes to teaching geometry contents, they recognize the greatest value of the software in the dynamic display of three-dimensional geometric objects. The results show that teachers need to be better trained to teach by applying the educational software. In this sense, in accordance with the recommendations of the Strategy for the Development of Education in the Republic of Serbia until 2030, greater adaptation of teachers to new trends in education and training is necessary.

Keywords: GeoGebra, perceptions of primary school teachers, mathematics, geometry.

РАЗВОЈ ПОЈМА БРОЈА – МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП У ОНЛАЈН ЛЕКЦИЈАМА

Јасмина Милинковић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Онлајн лекције, настале у контексту пандемије, значајан су извор информација о педагошкој пракси наставника. Сврха овог рада је да размотри имплементацију сегмента актуелног математичког курикулума за први разред у Србији који је посвећен развоју појма броја. Полазећи од теоријске анализе методичког приступа развоју појма броја разматрају се темељи наставе ових садржаја изложени у Програму учења и наставе Републике Србије. Методом дескриптивне компаративне анализе пореди се приступ у Програму са приступом који се развија кроз онлајн лекције. Квалитативна анализа показује разлике у методичким приступима. Резултати указују на потребу да се стручна заједница, а пре свега учитељи и креатори уџбеника кроз планску едукацију упознају са променама које је донео актуелни Програм учења и наставе у односу на раније заступљени методички приступ.

Кључне речи: појам броја, програм наставе и учења, курикулум, методички приступ.

* jasmina.milinkovic@uf.bg.ac.rs

DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF NUMBER – METHODICAL APPROACH IN ONLINE LESSONS

Jasmina Milinković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Online lessons, created in the context of the pandemic, are important information about the pedagogical practice of teachers. The purpose of this paper is to consider the implementation of the segment of the current mathematics curriculum for the first grade in Serbia, which is dedicated to the development of the concept of number. Starting from the theoretical analysis of the methodical approach to the development of the concept of number, the foundations of the teaching of these contents presented in the Learning and Teaching Program of the Republic of Serbia are discussed. The method of descriptive comparative analysis compares the approach in the Program with the approach developed through online lessons. Qualitative analysis shows differences in methodical approach. The results indicate the need for the professional community, and above all, teachers and textbook creators, to familiarize themselves with the changes brought about by the current Learning and Teaching Program in relation to the previously present methodical approach through planned education.

Keywords: concept of number, teaching and learning program, curriculum, methodical approach.

ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА НАМЕРУ БУДУЋИХ
УЧИТЕЉА И ВАСПИТАЧА ДА КОРИСТЕ ОНЛАЈН РАД
У СВОМ БУДУЋЕМ ПОЗИВУ

Верица Р. Милутиновић *
Сузана М. Ђорђевић **

*Универзитет у Крајевцу, Факултет педагошких наука,
Јагодина, Србија*

Пандемија је наметнула прилагођавања новонасталој ситуацији у свим сферама друштва, па и у образовању. Уведена је онлајн настава на свим нивоима образовања и васпитања. Циљ овог рада је испитивање ставова будућих учитеља и васпитача о онлајн настави реализованој током пандемије и, последично, фактора који утичу на њихову намеру да примењују неки вид онлајн рада са својим будућим ученицима или васпитаницима. Испитан је утицај следећих фактора: једноставност коришћења онлајн образовања, доживљај корисности, сигурност коришћења онлајн система/платформи, ниво анксиозности испитаника, подршка предавача, корисност за будући педагошки рад, олакшавајући услови. Подаци су прикупљени онлајн анкеритањем студената Факултета педагошких наука у Јагодини, и то 129 будућих учитеља и васпитача. Резултати вишеструке регресије показали су да предложени модел објашњава 64,5 процента варијансе у намери испитаника да у будућности користе онлајн рад. Од предложених фактора највећи јединствени допринос даје сигурност коришћења онлајн система/платформи ($\beta = 0,402$, $p < 0,001$), затим доживљај корисности ($\beta = 0,34$, $p < 0,001$) и ниво анксиозности ($\beta = -0,13$, $p < 0,05$). Остали фактори нису показали статистички значајан утицај. За реализацију онлајн наставе у редовним околностима требало би створити услове за унапређење поменутих значајних фактора.

Кључне речи: онлајн настава математике, учење у онлајн окружењу, универзитетска настава, предности и изазови онлајн наставе.

* verica.milutinovic@pefja.kg.ac.rs

** suzana.djordjevic@pefja.kg.ac.rs

FACTORS THAT INFLUENCE PRESERVICE TEACHERS' AND PRESERVICE PRESCHOOL TEACHERS' INTENTION TO USE ONLINE WORK IN THEIR FUTURE PROFESSION

Verica R. Milutinović
Suzana M. Đorđević

University of Kragujevac, Faculty of Education, Jagodina, Serbia

The pandemic has imposed adaptations to the new situation in all areas of society, including education. Online teaching has been introduced at all levels of education and upbringing.

This paper aims to investigate preservice teachers' and preservice preschool teachers' attitudes toward online teaching during the pandemic and, consequently, the factors that influence their intention to implement some form of online work with their future students or preschool pupils. The influence of the following factors has been examined: ease of use of online education, perceived usefulness, security of using online systems/platforms, level of anxiety of the respondents, support from instructors, usefulness for future pedagogical work, facilitating conditions. Data were collected through an online survey of students from the Faculty of Education in Jagodina, namely 129 preservice teachers and preservice preschool teachers. The results of multiple regression showed that the proposed model explained 64.5 percent of the variance in respondents' intention to use online work in the future. Of the proposed factors, the biggest unique contribution is the safety of using online systems/platforms ($\beta = 0.402$, $p < 0.001$), followed by the perceived usefulness ($\beta = 0.34$, $p < 0.001$) and the level of anxiety ($\beta = -0.13$, $p < 0.05$). Other factors did not show a statistically significant influence. To implement online education in regular circumstances, conditions should be created to improve the mentioned significant factors.

Keywords: online teaching, preservice teachers, preservice preschool teachers, intention to use online teaching in practice, multiple regression.

ИНОВАТИВНА УПОТРЕБА ВЕБ ПЛАТФОРМИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ПОДРШКА ПРЕДШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ПОРОДИЦИ

Милица О. Митровић*

Тамара М. Илић**

Јелена З. Стојановска***

Предшколска установа „11. април“, Београд, Србија

Рад садржи примере активности и сарадње са породицом реализоване у време ванредних околности – пандемије вируса COVID-19 – уз коришћење различитих платформи: Гугл учионице, Падлета, сајта Установе и Вибер заједнице. Акцент рада је на разноврсном коришћењу веб-алата и апликација, на истицању њиховог потенцијала за унапређивање квалитета васпитно-образовног рада, као и на различитим активностима из свих методичких области које подстичу свестрани развој деце кроз игру. Активности описане у раду су планиране у циљу реализације васпитно-образовног рада и пружања подршке породици у ванредној ситуацији. Веб-алати и апликације који су представљени у раду подржавају развој дигиталних компетенција деце предшколског узраста на игралику и безбедан начин. Поред тога, у раду је истакнут значај едукације родитеља о различитим начинима безбедне и смислене примене дигиталних технологија. Приликом одабира и коришћења веб-алата и апликација, водили смо се САМР моделом за сврсисходно коришћење технологије у непосредном раду са децом. У том смислу, рад приказује коришћење различитих видова дигиталне технологије: проширена стварност, вештачка интелигенција, кодирање... и начине комбиновања дигиталних алата са „аналогним“ активностима. Захваљујући оваквом приступу, родитељи су прихватили наш начин рада, показали иницијативу и укључили се. Они су постали наши партнери у свестраном развоју њихове деце.

Кључне речи: предшколско дете, подршка породици, Гугл учионица, игра, дигиталне компетенције.

* milica1389@yahoo.com

** tamarastojic459@gmail.com

*** jelestojanovska.96@gmail.com

INNOVATIVE USE OF WEB PLATFORMS DURING
COVID-19 PANDEMIC: SUPPORTING PRESCHOOL
EDUCATION AND FAMILY

Milica O. Mitrović

Tamara M. Ilić

Jelena Z. Stojanovska

Preschool institution „11th of April” Belgrade, Serbia

The paper contains examples of activities organized during the COVID-19 pandemic to support education and family engagement with the use of various web platforms: Google Classroom, Padlet, the Institution's website, and the Viber community. The paper highlights the diverse range of web tools and applications used for improving the quality of education, and various activities from all methodological areas that encourage the versatile development of children through play. The activities planned were designed to provide educational work and support to families during the pandemic. The web tools and applications presented in the paper support the development of preschool children's digital competencies in a playful and safe manner. The paper also emphasizes the importance of educating parents about safe and meaningful application of digital technologies. The use of web tools and applications was guided by the SAMR model for purposeful and effective use of technology in education. The paper highlights the use of different types of digital technology, such as augmented reality, artificial intelligence, and coding. Additionally, the paper discusses ways to combine digital tools with „analogue” activities. The approach described in the paper was successful in creating a collaborative learning environment and engaging parents as partners in their children's comprehensive development.

Keywords: preschool child, family support, Google Classroom, play, digital competencies.

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА УСПОН ФЕНОМЕНА ДИГИТАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА И МАРГИНАЛИЗАЦИЈУ ПЕДАГОШКО-СОЦИЈАЛИЗАТОРСКЕ ФУНКЦИЈЕ ШКОЛА

Љубиша Р. Митровић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Дуња З. Величковић**

Универзитет у Нишу, Иновациони центар, Ниш, Србија

У фокусу предмета нашег разматрања налази се реаговање школског подсистема у различитим глобалним друштвима и различитим зонама савременог света, са посебним освртом на транзициону Србију и различите нивое њене унутрашње регионалне развијености. Резултати наше анализе показују да су различите земље у троделним зонама светског пространства (центар, полупериферија, периферија) пружиле различит одговор на пандемију COVID-19, као што је случај и са полузависним друштвима у транзицији на Балкану и Србији. У нашој анализи разматрамо два аспекта: а) регионални аспект различитих одговора школског система на пандемију COVID-19 (развијени урбани центри, полуразвијени и неразвијене општине и региони); б) различите импликације пандемије COVID-19 на остваривање основних функција образовних институција. У раду се поентира да је пандемија COVID-19 подстакла значај дигиталног образовања и неопходност бржег увођења нових образовних технологија у школски систем, али и открила расцеп између образовне и васпитне улоге у систему образовања, односно маргинализацију педагошко-социјализаторске функције школа. Овај расцеп и дефицит има негативне импликације које се између осталих манифестују у расту бројних облика девијација и патологија у школским институцијама (од вршњачког насиља до других облика девијантног, инфантилног понашања и непоштовања интегритета наставника и самих школских институција).

Кључне речи: пандемија COVID-19, функције школског система, дигитално образовање, расцеп образовне и васпитне функције, маргинализација педагошко-социјализаторске функције школа.

* ljubisa.mitrovic@filfak.ni.ac.rs

** velickovicdunja@gmail.com

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON
THE RISE OF THE DIGITAL EDUCATION PHENOMENON
AND THE MARGINALIZATION OF THE PEDAGOGICAL
AND SOCIALIZING FUNCTION OF SCHOOLS

Ljubiša R. Mitrović

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Dunja Z. Veličković

University of Niš, Innovation Center, Niš, Serbia

The focus and subject of our consideration is the response of the school subsystem in different global societies and different zones of the modern world, with special reference to transitional Serbia and different levels of its internal regional development. The results of our analysis show that different countries in the three-part zones of the world (centre, semi-periphery, periphery) provided a different response to the COVID-19 pandemic, as is the case with semi-dependent societies in transition in the Balkans and Serbia. In our analysis, we consider two aspects: a) the regional aspect of different responses of the school system to the COVID-19 pandemic (developed urban centres, semi-developed and underdeveloped municipalities and regions); b) different implications of the COVID-19 pandemic on the realization of the basic functions of educational institutions. The paper points out that the COVID-19 pandemic has accentuated the importance of the digital education and the necessity of a faster introduction of the new educational technologies into the school system, but it has also revealed a gap between the educational and pedagogical roles in the education system, i.e. the marginalization of the pedagogical and socializing function of schools. This split and deficit produces negative implications that are manifested, among others, in the growth of numerous forms of deviations and pathologies in school institutions (from peer violence to other forms of deviant, infantile behaviour and disrespect for the integrity of teachers and school institutions themselves...).

Keywords: the COVID-19 pandemic, the functions of the school system, digital education, the split in educational and pedagogical functions, the marginalization of the pedagogical and socializing function of schools.

ОНЛАЈН НАСТАВА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ

Јована Млинаревић*
Борислав Вукојевић**

*Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука, Бања
Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Истраживање које је спроведено у експерименталним условима извођења наставе на даљину на Универзитету у Бањој Луци имало је за циљ да испита дигиталне компетенције студената у смислу приступања, креирања, анализирања, вредновања, етичности и потенцијалних основа за наставак извођења онлајн наставе у будућности. Онлајн испитивање 454 студента свих факултета Универзитета посредством упитника понудило је тренутну оцену о томе како студенти користе учење на даљину али и одговорило на питања који би био идеални модел учења у будућности. Упитник се делио у условима трајања процеса наставе на даљину помоћу линка који је испитанике директно повезивао на упитник. У упитнику је примењена комбинација номиналних и ординалних скала мерења. Затворена питања квантификована су и анализирана статистичким поступцима, док су питања отвореног карактера изискивала квалитативан приступ у обради. Истраживање је показало да већина испитаних студената могу савладати вештину коришћења дигиталних алата, али да не могу разумети њихову позадину, напредне функције и опасности које долазе уз њих. Студенти су већином или потпуно у стању да користе ИКТ у наставном процесу без обзира на то што је забележен тренд оскудног коришћења ИКТ-а у наставном процесу пре ванредног стања. Један од главних закључака је тај да је технологију најбоље користити као додаток настави, а никако као замену за исту.

Кључне речи: Универзитет у Бањој Луци, учење на даљину, нови медији, дигиталне компетенције.

* jovana.bokan@fpm.unibl.org

** borislav.vukojevic@fpm.unibl.org

ONLINE LEARNING AT THE UNIVERSITY OF BANJA LUKA DURING THE COVID-19 CRISIS

Jovana Mlinarević
Borislav Vukojević

*University of Banja Luka, Faculty of Political Sciences, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

The research, which was implemented in the experimental conditions of online learning at the University of Banja Luka, aimed to look into the digital competencies of students in terms of accession, creation, analysis, evaluation, ethics and potentially bases for continuing online learning in the future. Using a questionnaire, an online survey included 454 students from all faculties of the University and offered an immediate assessment of how students use online learning, but also answered the question of what would be the ideal learning model in the future. The questionnaire was distributed during the distance learning process using a link that directly connected respondents to the questionnaire. The questionnaire consisted of a combination of nominal and original measurement scales. Closed questions were quantified and analysed using statistical procedures, while open-ended questions required a qualitative approach in processing. The results of the research were that the majority of students demonstrate success in mastering the use of digital tools, but students are not the best at understanding the background of digital tools, the advanced features and the dangers. Despite the fact that a trend of reduced use of ICT in learning was observed before the state of emergency was introduced, students are mostly or completely able to use ICT in the learning process. As one of the main conclusions stands out, technology is better to use as an addition to learning, not as a substitute for it.

Keywords: University of Banja Luka, distance learning, new media, digital competences.

ПАНДЕМИЈА COVID-19 И КУЛТУРНА ПАРТИЦИПАЦИЈА: УТИЦАЈ И ПОСЛЕДИЦЕ

Слободан М. Мрђа*

Завод за истраживање културног развоја, Београд, Србија

Глобална пандемија која је почела 2020. године имала је велики утицај на сва друштва, која су као „одговор“ на пандемију користила мере за успоравање ширења вируса. Најчешће мере које су примењиване били су различити облици смањивања личних контаката кроз ограничење кретања, боравка више особа у истом простору и слично. За већину институција културе то је значило прекид продукције и губитак очекиваних прихода, јер је већина институција културе била затворена или је радила са значајно ограниченим капацитетима. Анализа доступних података показала је да се један део културне партиципације, културна потрошња, пребацила у online формат, где су институције културе почеле да нуде дигиталне садржаје online. Према подацима добијеним простим случајним узорком величине 335 институција културе, у Србији, чак 73.1 % институција културе је потврдило да су се делимично прилагодиле ванредним условима и понудиле културне садржаје online, док је 81.1% институција током пандемије имало повећан број посета својим интернет презентација и друштвеним мрежама. Једна од последица дигиталне културне партиципације је убрзана дигитална трансформација културне понуде кроз стварање дигиталних културних производа и дигитализацију културних садржаја. Током трајања пандемије, институцијама културе и креативном сектору уопште, појавиле су се нове могућности за културну и креативну продукцију, повећање броја публике и повећану потрошњу културних производа и услуга. Такође, у овом контексту се поставило и питање да ли је промењен начин културне партиципације утицао и на промену друштвено стратификацијске основе културних укуса. У анализи ће се користити оперативна метода прикупљања података – квалитативно-квантитативна анализа садржаја са секундарном анализом података.

Кључне речи: пандемија COVID-19, културна партиципација, институције културе, дигитални културни садржаји, културна потрошња.

* slobm70@gmail.com

COVID-19 PANDEMIC AND CULTURAL PARTICIPATION: IMPACT AND CONSEQUENCES

Slobodan M. Mrđa

Institute for the Study of Cultural Development, Belgrade, Serbia

The global pandemic that started in 2020, had an immense impact on all societies which, in response, implemented measures to slow down the spread of the virus. The most frequently implemented measures were various forms of personal contact limitations through restrictions of mobility, presence of more persons in the same space etc. For most cultural institutions it meant disruption of production and loss of expected income, since most of them were closed or operated with significantly reduced capacity. Analysis of available data showed that, in some segments, consumption of culture switched to on-line formats, where institutions started to offer their digital products online. According to data obtained from a simple random sample of 335 cultural institutions, in Serbia, even 73.1% of cultural institutions have confirmed that they had partially adapted to the emergency situation offering cultural content online, while 81.1% of the institutions had reported increase in the number of visits to their internet presentations and social networks during pandemics. One of the consequences of digital cultural participation is accelerated digital transformation of the cultural offer through creation of digital cultural products and digitalization of cultural content. During the pandemic, cultural institutions and creative sector in general were faced with new possibilities for cultural and creative production, broadening the public and increasing the consumption of cultural products and services. Also, in this context, a question arose if the changed manner of cultural participation has influenced the change of social-stratification base for cultural tastes. The operational data collection method will be used in the analysis – a qualitative-quantitative content analysis with secondary data analysis.

Keywords: COVID-19 pandemic, cultural participation, institutions of culture, digital cultural content, cultural consumption.

RUSSIAN STUDENTS' FIRST ESTIMATES OF THE DISTANCE LEARNING UNDER THE COVID-19 PANDEMIC

Nikolai Narbut*

*RUDN University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Moscow,
Russia*

Since the outbreak of the COVID-19 pandemic, the higher education institutions all over the world have faced specific challenges that required urgent decisions on the organization of their work and on the adaptation of their activities to the quarantine measures. The urgent switch to distance learning affected all levels of education – from preschool to higher and postgraduate education. However, the success of changes and their consequences differed by the level of education. Based on the comparative analysis of the activities of the Russian higher education institutions as evaluated by students during the forced distance learning in the spring of 2020 and during the planned switch to such a format in the fall of 2020, the presentation explains whether the pessimistic critics were right about the negative estimates of distance learning by many students in the spring of 2020 and about the opposite situation already in the fall of 2020. The results of two sociological surveys showed that Russian universities passed quite successfully through the stage of digital transformation despite many difficulties for both the administration organizing the education process, and the teaching staff developing new digital competences. In general, the difficult and unpredictable conditions of the pandemic changed the Russian public opinion from the negative perception of distance learning to accepting its positive features for the educational system and its actors in some situations. Moreover, digital technologies are now considered as an objective and effective way to ensure the functioning of the higher education institutions in an emergency (for instance, such as the current outbreak of the measles epidemic in one Moscow university).

Keywords: higher education, distance learning, pandemic, educational inequality, quality of education.

* narbut-np@rudn.ru

ПРВЕ ПРОЦЕНЕ РУСКИХ СТУДЕНАТА О ОБРАЗОВАЊУ НА ДАЉИНУ ПОД ПАНДЕМИЈОМ COVID-19

Николај Нарбит

*РУДН Универзитет, Факултет хуманистичких и друштвених наука,
Москва, Русија*

Од избијања пандемије COVID-19, високошколске установе широм света сусреле су се са специфичним изазовима који су захтевали хитне одлуке о организацији рада и прилагођавању својих активности мерама карантина. Хитан прелазак на образовање на даљину утицао је на све нивое образовања – од предшколског до вишег и постдипломског образовања. Међутим, успех промена и њихове последице разликовали су се по степену образовања. На основу упоредне анализе активности руских високошколских установа коју су оценили студенти током принудног образовања на даљину у пролеће 2020. и током планираног преласка на такав формат у јесен 2020. године, у презентацији се објашњава да ли су песимистички критичари били у праву у погледу негативних процена образовања на даљину од стране многих студената у пролеће 2020. године, као и о супротној ситуацији већ у јесен 2020. године. Резултати два социолошка истраживања показали су да су руски универзитети прилично успешно прошли фазу дигиталне трансформације, упркос многим тешкоћама, како за администрацију која организује образовни процес, тако и за наставно особље у развијању нових дигиталних компетенција. Генерално, тешки и непредвидиви услови пандемије променили су руско јавно мњење од негативне перцепције образовања на даљину до прихватања његових позитивних карактеристика за образовни систем и његове актере у неким ситуацијама. Штавише, дигиталне технологије се сада сматрају објективним и ефикасним начином да се осигура функционисање високошколских установа у хитним случајевима (на пример, као што је тренутно избијање епидемије морбила на једном московском универзитету).

Кључне речи: високо образовање, образовање на даљину, пандемија, образовна неједнакост, квалитет образовања.

ИЗАЗОВИ И КАРАКТЕРИСТИКЕ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ
У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19 –
СТАВОВИ СТУДЕНАТА ВАСПИТАЧКОГ СМЕРА
ВШССВПИ-СИРМИЈУМ

Марина Д. Недељковић*

*Висока школа сџуковних сџудија за васпџиџаче и џословне
информатџичаре – Сирмијум, Сремска Митровица, Србија*

Рад прати анализу самовредновања, степена задовољства и ставова студената васпитачког смера Високе педагошке школе за васпитаче и пословне информатичаре у Сремској Митровици, у погледу реализације наставе на даљину. Временски оквир анализе ставова будућих васпитача везује се непосредно за период њиховог школовања, обележеног пандемијом вируса COVID-19. Имајући у виду да је за време ванредних друштвених услова, целокупна/већинска настава одвијана путем електронске комуникације и да је таква ситуација овим генерацијама студена-та била потпуно непозната, јавља се потреба да се дубински испитају њихови ставови, емоционално процеси, те осећај самовредновања и општег успеха једног оваквог атипичног подухвата. Примењена методологија базирала се на експлоративној, квалитативној студији метода вишеструког случаја, уз полуструктурисани интервју као истраживачку техничку. Рад поставља питање да ли студенти сматрају да је континуитет образовања био одржив и ефикасан током периода пандемије? Оно што се може уочити као доминантан образац који се понавља у одговорима испитаника везује се за неколико кључних аспеката реализације наставе. Ради се о осећају изолованости, недостатку друштвених момената, дисконтинуитета са претходним радним навикама и рутином, слабој/умањеној мотивацији за праћење наставе, те техничким потешкоћама

Кључне речи: учење на даљину, COVID-19, степен задовољства, континуитет образовања, самовредновање

* marina.nedeljkovic89@gmail.com

CHALLENGES AND CHARACTERISTICS OF ONLINE
LEARNING IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19
PANDEMIC – THE VIEWS OF THE STUDENTS
OF THE EDUCATION MAJOR AT VŠSSVPI-SIRMIUM

Marina D. Nedeljković

*Preschool Teacher Training and Business Informatics College of Applied
Studies – Sirmium, Sremska Mitrovica, Serbia*

The paper follows the analysis of self-evaluation, level of satisfaction and attitudes of students of the educational major of the Preschool Teacher Training and Business Informatics College of Applied Studies – Sirmium, regarding the implementation of online learning. The time frame for analysing the attitudes of future educators is directly related to the period of their schooling, marked by the COVID-19 virus pandemic. Bearing in mind that during the extraordinary social conditions, the entire/majority of teaching took place via electronic communication and that such situation was completely unknown to these generations of students, there is a need to deeply examine their attitudes, emotional processes, and the sense of self-evaluation and general success of such an atypical undertaking. The applied methodology was based on an exploratory, qualitative study of the multiple case method, with a semi-structured interview as a research technique. The paper asks the question whether students think that the continuity of education was sustainable and effective during the pandemic period? What can be seen as a dominant pattern are the repeated answers of the respondents which are related to several key aspects of teaching implementation. For example, a feeling of isolation, lack of social moments, discontinuity with previous work habits and routine, weak/reduced motivation to follow classes, and technical difficulties.

Keywords: online learning, COVID-19, level of satisfaction, continuity of education, self-evaluation.

ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ
У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ – ОГРАНИЧЕЊА И/ИЛИ
НОВЕ МОГУЋНОСТИ

Тијана М. Николић*
Теодора М. Николић**
Теодора Ј. Ракицић***

*Универзитет уметности у Београду, Факултет ликовних
уметности, Београд, Србија*

Ванредна ситуација изазвана пандемијом корона вируса довела је до значајних промена у готово свим аспектима људског живота. Предшколско васпитање и образовање тако није представљало изузетак. Изазови пред којима су се нашли предшколци и васпитачи, створили су потребу за изналажењем нових решења и могућности којима би се криза превазишла. Умреженост вртића и целокупног васпитно-образовног система омогућила је размену мишљења и идеја зарад неометаног наставка дечјег развоја у предшколским установама. Како је у јеку пандемије дошло до потпуног затварања, а међуљудска интеракција сведена на минимум, једини начин одржавања контакта и преношења знања одвијао се помоћу дигиталних средстава. Иако без живог контакта са васпитачима и вршњацима, ситуација у којој су и родитељи и деца све време код куће, представљало је погодно тло за зближавање и заједничко истраживање и учење. У овом раду биће детаљније анализирани и приказани препреке са којима се васпитно-образовни систем сусрео, као и прилике предшколаца за активно учествовање у упознавању себе и свог окружења.

Кључне речи: COVID-19, предшколско васпитање, криза, породица.

* ni.tijana@icloud.com

** teodoramnikolic@gmail.com

*** teodorarakidzic@gmail.com

PRESCHOOL EDUCATION DURING THE COVID-19 CRISIS/ LIMITATIONS AND/OR NEW OPPORTUNITIES

Tijana M. Nikolić
Teodora M. Nikolić
Teodora J. Rakidžić

University of Arts in Belgrade, Faculty of Fine Arts, Belgrade, Serbia

The emergency situation caused by the coronavirus pandemic has led to significant changes in almost all aspects of human life. Preschool education was not an exception. The challenges faced by pre-schoolers and educators created the need to find new solutions and opportunities to overcome the crisis. Networking of pre-schoolers and the entire educational system enabled the exchange of opinions and ideas for the sake of the uninterrupted continuation of children's development in preschool institutions. As in the midst of the pandemic there was a complete shutdown, and interpersonal interaction was reduced to a minimum, the only way to maintain contact and transfer knowledge was through digital means. Although without live contact with educators and peers, the situation in which both parents and children are at home all the time represented a suitable ground for rapprochement and joint research and learning. In this paper, the obstacles encountered by the educational system will be analysed and presented in more detail, as well as opportunities for pre-schoolers to actively participate in getting to know themselves and their environment.

Keywords: COVID-19, preschool education, crisis, family.

ВЕРСКА ПРИПАДНОСТ И СТАВОВИ ПРЕМА
ВАКЦИНАЦИЈИ ПРОТИВ COVID-19 СТУДЕНТКИЊА
УЧИТЕЉСКИХ ФАКУЛТЕТА У СРБИЈИ

Ивко А. Николић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Јелена Р. Петровић**

Универзитет одбране, Војна академија, Београд, Србија

У време проглашења пандемије COVID-19 и изрицања мера ванредног стања, порекло и настанак болести су били непознати, као и третман и ток лечења. Након неколико мутација вируса и великог броја заражених и мртвих, неколицина фармацеутских компанија иновирала је вакцине против ове болести. Неповећење у постојање саме болести, а касније и у ефикасност вакцине су допринели продужењу трајања пандемије. Посебан отпор вакцинацији су пружали млади. Стога је циљ истраживања био утврђивање ставова према вакцинацији студенткиња учитељских факултета у Србији, као едукатора будућих генерација. Узорком је било обухваћено 363 студенткиње. Подаци су прикупљени путем онлајн анкете и обрађени помоћу непараметријске статистике. Независне варијабле су биле вероисповест и изборни предмет у школи (грађанско васпитање или верска настава), а зависне ставови према вакцинацији. Показало се да су студенткиње православне вероисповести склоније придржавању мера него самој вакцинацији, док је најнегативнији став према вакцинацији у свим сегментима присутан код студенткиња исламске вероисповести. Такође, студенткиње које су се декларисале као атеисти и оне које су на претходним нивоима школовања похађале грађанско васпитање су се у већој мери придржавале мера, биле вакцинисане и примиле већи број доза вакцине, што отвара простор за размишљање о увођењу нових тема у наставу грађанског васпитања у сврху подизања нивоа свести о здравственим навикама становништва.

Кључне речи: вакцине, верска настава, грађанско васпитање, пандемија.

* ivko.nikolic@uf.bg.ac.rs

** jelenailicpetrovic@gmail.com

RELIGIOUS AFFILIATION AND ATTITUDES TOWARDS
VACCINATION AGAINST COVID-19 FEMALE STUDENTS
OF TEACHING FACULTIES IN SERBIA

Ivko A. Nikolić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Jelena R. Petrović

University of Defence, Military Academy, Belgrade, Serbia

At the time of the declaration of the COVID-19 pandemic and the imposition of emergency measures, the origin and source of the disease were unknown, as were the treatment and course of the treatment. After several mutations of the virus and a large number of infected and dead, several pharmaceutical companies have innovated vaccines against this disease. Disbelief in the existence of the disease itself, and later in the effectiveness of the vaccine, contributed to prolonging the duration of the pandemic. Special resistance to vaccination was provided by young people. Therefore, the aim of the research was to determine the attitudes towards vaccination of female students of teaching faculties in Serbia, as educators of future generations. The sample included 363 female students. Data were collected through an online survey and processed using non-parametric statistics. The independent variables were religion and optional subject at school (civic education or religious education), and the dependent variables were attitudes towards vaccination. It has been shown that female students of the Orthodox religion are more inclined to comply with the measures than the vaccination itself, while the most negative attitude towards vaccination in all segments is present among female students of the Islamic religion. Also, female students who declared themselves atheists and those who attended civic education at previous levels of education complied to a greater extent, were vaccinated and received a greater number of vaccine doses, which opens up space for thinking about the introduction of new topics in the teaching of civic education for the purpose of raising the level of awareness about the health habits of the population.

Keywords: vaccines, religious education, civic education, pandemic.

ОНЛАЈН НАСТАВА У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ

Ирена М. Пантић *

*Академија косовско-меџохијска, Одсек Пећ, Лейосавић, Србија
Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Правни факултет, Косовска Митровица, Србија*

Испитивање ефеката онлајн наставе у време COVID-19 кризе иницирано је истраживањем спроведеним током 2021. године и искуства које су студенти имали са овим видом наставе из средњошколског и универзитетског периода. У вези са ставовима студената према онлајн настави показало се да је већина њих генерално незадовољна доминацијом онлајн модела над традиционалним, иако су истакли да настава на даљину има и добрих и лоших страна. Као добре стране издвојили су лако прилагођавање распореда наставе приватном распореду студента, на начин да се предавања могу слушати у реалном времену, снимљена за касније и по више пута. Имају мање треме при усменом излагању када је интеракција између наставника и студената измештена из директног у онлајн окружење. Трошкови становања и путовања су знатно смањени. Као лоше стране навели су недостатак интерактивности са наставником и колегама, свођење комуникације са њима на електронску, недостатак стимулативног такмичарског духа са колегама, условљеност наставе на даљину дигиталном писменошћу и техничким могућностима и измештање наставе у ненаставно окружење. Иако Факултет није био припремљен за изненадно измештање наставе из традиционалних у онлајн услове, реакција и прилагођавање новим околностима били су брзе, ненарушавајући право студената на квалитетно образовање. Настава на даљину показала је да неке њене специфичности могу да буду од користи при будућем обогаћивању и употпуњавању образовне праксе. Тиме би се створили начини за одржавање континуитета и ефективности високог образовања у условима када је онлајн настава неминовност.

Кључне речи: онлајн настава, COVID-19 криза, студенти, предности, мане.

* irena.pantic@akademijakm.edu.rs

ONLINE TEACHING AND LEARNING DURING THE COVID-19 CRISIS

Irena M. Pantić

*Kosovo and Metohija Academy of Applied Sciences, Department Pec, Leposavić, Serbia
University of Pristina in Kosovska Mitrovica, Faculty of Law,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

Assessing the effects of online teaching and learning during the COVID-19 pandemic crisis was inspired by the research conducted in 2021, and the experience which the students had gained through high school and university periods. Regarding students' attitudes towards online teaching, they are mainly unsatisfied with the domination of this model of teaching over the traditional one. They perceived both advantages and disadvantages of the distance teaching and learning. As advantages, they pointed out the timetable adjustable to students' private schedules, in the way that they can play the lectures in real time, save them for later or play multiple times. They get less jittery while speaking with teachers online than directly. Accommodation and travel costs are reduced. As disadvantages, they pointed out a lack of interactivity with teachers and peer students, prevalence of electronic communication, a lack of competitive spirit among students, distance learning dependent on students' ICT skills and technical prerequisites, and a forced shift of classes into a non-scholarly environment. Although the Faculty faced an impromptu change from traditional to online teaching, their reaction and adjustment to new circumstances were quick, granting the students' rights to quality education. Distance teaching revealed certain qualities that may be useful to improve and complement an educational practice in the future. That will open up new ways of creating and maintaining continuity and effectiveness of higher education when online teaching is a must.

Keywords: online teaching and learning, COVID-19 crises, students, advantages, disadvantages.

НОВИ ИЗАЗОВИ У НАСТАВИ РУСКОГ И НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА СТРУКЕ НА ДАЉИНУ

Маријана Н. Папрић*
Александра Ј. Гојков Рајић**

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Предмет рада је усвајање руског и немачког језика педагошке струке у специфичним условима учења на даљину. Полазећи од значаја који страни језици струке имају у формирању комуникативне компетенције у домену будуће професије, у раду се испитују могућности примене нових наставних приступа и метода рада у онлајн окружењу. Циљ рада је да укаже на изазове са којима се суочавају наставници страних језика и студенти у новим – измењеним условима рада, али и да понуди потенцијална решења и препоруке за превенцију евентуалних потешкоћа и одржање квалитета наставе страних језика струке у новонасталој ситуацији. Проблематика која је предмет анализе сагледава се са теоријског и практичног аспекта. Најпре се разматрају теоријске поставке и дидактичко-методички фактори релевантни за извођење наставе страних језика на академском нивоу и указује на ограничења у реализацији појединих фактора у условима онлајн наставе. Затим се износе најважнија практична искуства у раду са студентима и анализирају резултати анкетног испитивања ставова студената према учењу руског и немачког језика у онлајн режиму. Резултати рада треба да укажу на предности и ограничења учења страних језика струке на даљину и понуде наставницима потенцијалне смернице за брже и лакше прилагођавање новим условима извођења наставе.

Кључне речи: страни језици струке, руски језик, немачки језик, учење на даљину.

* marijana.papric@uf.bg.ac.rs

** aleksandrigojkovrajic@gmail.com

НОВЫЕ ВЫЗОВЫ В ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ И НЕМЕЦКОМУ ЯЗЫКАМ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ

Марияна Н. Паприч
Александра Ј. Гойков Раич

*Белградский университет, факультет дошкольной и начальной
образования, Белград, Сербия*

Предметом данной работы является овладение навыками педагогической работы по обучению русскому и немецкому языку в специфических условиях дистанционного обучения в ВУЗ-ах. Исходя из важности иностранного языка при формировании коммуникативной компетенции в сфере будущей специальности, в статье рассматриваются возможности применения новых подходов и методов обучения в онлайн-среде. Цель статьи – указать на вызовы, с которыми сталкиваются преподаватели иностранных языков и студенты в новых изменившихся условиях работы, а также предложить возможные решения и рекомендации по преодолению возникающих сложностей и поддержанию качества обучения иностранным языкам в новой обстановке. Тема, являющаяся предметом анализа, рассматривается с теоретической и практической стороны. В первую очередь рассматриваются теоретические положения и дидактико-методические факторы, относящиеся к преподаванию иностранных языков на академическом уровне, и указываются ограничения при реализации некоторых факторов в онлайн-обучении. Затем даётся обзор наиболее важных элементов практической работы со студентами, анализируются результаты опроса студентов об их отношении к изучению русского и немецкого языков в онлайн-режиме. Результаты исследования должны продемонстрировать преимущества и ограничения дистанционного обучения иностранным языкам, а также дать преподавателям ориентиры для более быстрой и лёгкой адаптации к новым условиям обучения.

Ключевые слова: иностранные языки для профессионального общения, русский язык, немецкий язык, дистанционное обучение.

СОЦИЈАЛНИ РЕСУРСИ КАО ПРЕДИКТОРИ ДЕПРЕСИВНОСТИ, АНКСИОЗНОСТИ И СТРЕСА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Миљана С. Павићевић*
Тијана Љ. Симић**
Кристина М. Милутиновић***

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Филозофски факултет, Косовска Митровица, Србија*

Циљ истраживања је био да испитамо предиктивну моћ социјалних ресурса у предвиђању депресивности, анксиозности и стреса у време пандемије COVID-19 код студената. Узорак су чинили студенти Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, њих укупно 102 (21 студент и 81 студенткиња), просечне старости $AS=22$, $SD=2,225$. У истраживању су коришћени инструменти: Скала социјалних залиха и Скала депресивности, анксиозности и стреса (ДАСС). Резултати регресионе анализе показују да социјални ресурси објашњавају 33,3% варијансе депресивности, а значајне предикторске варијабле су социјална интеграција ($\beta=-.242$, $p<0.05$) и потврда сопствене вредности ($\beta=-.352$, $p<0.01$). Затим, социјални ресурси објашњавају 26,4% варијансе анксиозности, а значајне предикторске варијабле су такође социјална интеграција ($\beta=-.264$, $p<0.05$) и потврда сопствене вредности ($\beta=-.278$, $p<0.05$). Такође, социјални ресурси објашњавају 17% варијансе стреса, док се из групе предикторских варијабли издваја само потврда сопствене вредности ($\beta=-.317$, $p<0.05$). Студенти који не показују афинитет према формирању значајних социјалних мрежа и укључивање у исте, као и препознавање властитих компетенција, вештина и веровање у властиту ефикасност манифестују симптоме дисфорије, безнадежности, сопственог обезвређивања, апатије и дефицит интересовања, тешкоће са опуштањем, нестрпљивост, узнемиреност. Може се закључити да одсуство социјалних ресурса као што су социјална интеграција и потврда сопствене вредности повећавају могућност појаве симптома депресивности, анксиозности и стреса, у ери пандемије корона вируса.

Кључне речи: социјални ресурси, депресивност, анксиозност, стрес.

* miljana.pavicevic@pr.ac.rs

** tijana.zivkovic@pr.ac.rs

*** milutinovickristina34@gmail.com

SOCIAL RESOURCES AS PREDICTORS OF DEPRESSION, ANXIETY AND STRESS IN THE TIME OF COVID-19

Miljana S. Pavićević
Tijana Lj. Simić
Kristina M. Milutinović

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Philosophy,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

The aim of the research was to examine the predictive power of social resources in predicting depression, anxiety and stress during COVID-19 in students. The sample consisted of students of the University of Pristina with temporary headquarters in Kosovska Mitrovica, a total of 102 of them (21 male and 81 female students), average age $AS=22$, $SD=2,225$. The instruments used in the research were the Social Inventory Scale and the Depression, Anxiety and Stress Scale (DASS). The results of the regression analysis show that social resources explain 33.3% of the variance of depression, and the significant predictor variables are social integration ($\beta=-.242$, $p<0.05$) and self-worth confirmation ($\beta=-.352$, $p<0.01$). Then, social resources explain 26.4% of the variance of anxiety, and significant predictor variables are also social integration ($\beta=-.264$, $p<0.05$) and self-worth confirmation ($\beta=-.278$, $p<0.05$). Also, social resources explain 17% of the variance of stress, while from the group of predictor variables, only self-worth confirmation stands out ($\beta=-.317$, $p<0.05$). Students who do not show an affinity towards the formation of significant social networks and inclusion in them, as well as recognition of their own competences, skills and belief in their own effectiveness, manifest symptoms of dysphoria, hopelessness, self-depreciation, apathy and deficit of interest, difficulties with relaxation, impatience, anxiety. It can be concluded that the absence of social resources such as social integration and confirmation of self-worth increases the possibility of symptoms of depression, anxiety and stress in the era of the coronavirus pandemic.

Keywords: social resources, depression, anxiety, stress.

ЛИЦЕМ У ЛИЦЕ ИЛИ ОНЛАЈН НАСТАВА? ПРОМИШЉАЊЕ УНИВЕРЗИТЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА

Драгана Ч. Павловић*

Марија Р. Марковић**

Зорица Ч. Станисављевић Петровић***

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Глобална пандемија COVID-19 донела је многе изазове високом образовању. Суочени са проблемом, универзитети су брзо променили организацију наставе, прелазећи са традиционалних облика на онлајн наставу. Као резултат тога, постављају се бројна питања о односу класичне и онлајн наставе, прихватању онлајн наставе и ставовима кључних актера – ученика и наставника. У овом контексту, циљ истраживања је да се испитају ставови ученика о настави лицем у лице и онлајн настави, са освртом на могућност да се и у будућности настава реализује у дигиталном окружењу. Основни инструмент истраживања је наменски конструисан по узору на петостепену Ликертову скалу. Узорак истраживања чини 211 студената Филозофског факултета у Нишу, Србија. Примењена је дескриптивна статистика и то F тест и t-тест. Резултати добијени истраживањем указују да испитани студенти и даље показују одређени степен резерве у односу на онлајн учење. Наиме, већи број испитаника је био у недоумици када је оцењивао тврдње које се односе на разлике између онлајн и наставе лицем у лице. Резултати показују скептицизам студената у погледу могућности комбиновања онлајн и класичне наставе као могућег начина организације образовања на факултетима. Разлог за то може бити недовољна припремљеност и бројне потешкоће које су у почетку пратиле организацију онлајн наставе, како у организационом, тако и у погледу развоја дигиталних компетенција, које су се појавиле као једна од потешкоћа. Нема статистички значајних разлика у односу на независне варијабле истраживања: пол, годину студија, просечну оцену и студијски програм.

Кључне речи: факултети, студенти, разлике, лицем у лице и онлајн настава, пандемија COVID-19.

* dragana.pavlovic@filfak.ni.ac.rs

** marija.markovic@filfak.ni.ac.rs

*** zorica.stanisavljevic.petrovic@filfak.ni.ac.rs

FACE TO FACE OR ONLINE CLASSES? RETHINKING UNIVERSITY EDUCATION

Dragana Č. Pavlović

Marija R. Marković

Zorica Č. Stanisavljević Petrović

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

The global pandemic of COVID-19 has brought many challenges to the higher education. Faced with the problem, universities quickly changed the organization of teaching, moving from traditional forms to online teaching. As a result, numerous questions are raised about the relationship between classical and online teaching, the acceptance of online teaching and the attitudes of key actors - students and teachers. In this context, the aim of the research is to examine the attitudes of students about face to face and online teaching, with reference to the possibility of teaching in the digital environment in the future. The basic research instrument was purpose-built based on a five-point Likert scale. The research sample consists of 211 students from the Faculty of Philosophy in Nis, Serbia. Descriptive statistics, F test and t-test, were applied. The results obtained from the research indicate that the surveyed students still show a certain degree of reserve in relation to online studying. Namely, a greater number of respondents were in doubt when evaluating the claims related to the differences between online and face to face teaching. The results show the student's scepticism about the possibility of combining online and classical teaching as a possible way of organizing education at faculties. The reason for this may be insufficient preparation and numerous difficulties that initially accompanied the organization of online classes, both in terms of organization and in terms of the development of digital competences, which emerged as one of the difficulties. There are no statistically significant differences in relation to the independent research variables: gender, year of study, average grade and study program.

Keywords: faculties, students, differences, face to face and online teaching, the COVID-19 pandemic.

ПЕРЦЕПЦИЈА СТУДЕНАТА О КВАЛИТЕТУ ОНЛАЈН НАСТАВЕ И НАЧИНУ ВРЕДНОВАЊА У ТОКУ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ранка Р. Перућица*
Оливера Б. Калајџић**

*Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет,
Фоча, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Соња С. Каурин***

*Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет,
Пале, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Пандемија узрокована вирусом COVID-19 отворила је потребу за проналажењем различитих метода учења „на даљину“. Професори и студенти широм света су се суочили са великим изазовом да се у кратком времену прилагоде доступним платформама и исто тако да прихвате предности и недостатке виртуелне наставе. Циљ овог рада био је да испитамо колико су студенти медицинског факултета задовољни квалитетом онлајн наставе и начином вредновања од стране професора у току пандемије COVID-19. Узорак је чинило 356 студената Медицинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Резултати истраживања су показали да студенти завршних година студијског програма медицина и студијског програма специјална едукација и рехабилитација показују већи ниво задовољства квалитетом онлајн наставе и начином вредновања од стране професора него студенти друге године. Такође, добијени резултати говоре да највећи ниво задовољства онлајн наставом показују студенти студијског програма медицина који остварују академски успех између 6 и 7,5, док најмањи ниво задовољства квалитетом онлајн наставе показују студенти који остварују академски успех између 8,6 и 9,5. На основу добијених резултата истраживања можемо закључити да су студенти различитих студијских програма показали различит ниво задовољства квалитетом онлајн наставе и начином вредновања од стране професора у току пандемије COVID-19.

Кључне речи: квалитет наставе, вредновање, онлајн настава, пандемија COVID-19.

* ranka.perucica@ues.rs.ba

** olivera.kalajdzic@ues.rs.ba

*** sonja.kaurin@ff.ues.rs.ba

STUDENTS' PERCEPTION OF THE QUALITY OF ONLINE
EDUCATION AND METHOD OF EVALUATION
DURING THE PANDEMIC COVID-19

Ranka R. Perućica
Olivera B. Kalajdžić

*University of East Sarajevo, Faculty of Medicine,
Foča, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

Sonja S. Kaurin

*University of East Sarajevo, Faculty of Philosophy,
Pale, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

The pandemic caused by the virus COVID-19 created the need for finding different methods of „distance” learning. Professors and students around the world have faced a great challenge to adapt in a short time to the available platforms and also to accept the advantages and disadvantages of virtual teaching. The aim of this paper was to examine how satisfied the students of the Faculty of Medicine were with the quality of online teaching and the evaluation methods by professors during the COVID-19 pandemic. The sample consisted of 356 students of the Faculty of Medicine, University of East Sarajevo. The results showed that the final year students of the study program in Medicine and the study program in Special education and rehabilitation show a higher level of satisfaction with the quality of online teaching and the evaluation methods by professors, than the second year students. Also, the obtained results show that the highest level of satisfaction with online teaching is shown by students of the study program in Medicine who achieve academic success between 6 and 7.5, while the lowest level of satisfaction with the quality of online teaching is shown by students who achieve academic success between 8.6 and 9.5. Based on the obtained results, we can draw a conclusion that students of different study programs showed different levels of satisfaction with the quality of online teaching and evaluation methods applied by professors during the COVID-19 pandemic.

Keywords: teaching quality, evaluation, online teaching, COVID-19 pandemic.

СТАВОВИ СТУДЕНАТА О МОГУЋНОСТИМА И НАЧИНИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ

Ивана М. Петровић*
Анђела Г. Вилотијевић**
Горана М. Старијаш***

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Високошколско образовање се, услед почетка пандемије корона вируса, у кратком року суочило са потребом реализације онлајн наставе. Додатни изазов представљале су разлике у дигиталним компетенцијама наставника и студената. Циљ нашег истраживања је да се испитају ставови студената о могућностима и начинима реализација онлајн и хибридне наставе, са посебним освртом на практичну наставу у школама вежбаоницама. Истраживање је засновано на дескриптивној научноистраживачкој методи, а коришћене су технике анкетирања и скалирања. Инструмент чини комбинација петостепене скале Ликертовог типа и отворених и затворених анкетних питања. У раду су приказани ставови 134 студента треће и четврте године Учитељског факултета у Београду о томе како се образовање будућих учитеља прилагодило условима пандемије. Установљено је да студенти позитивне аспекте наставе препознају у коришћењу ИКТ, флексибилности, организацији и доступности материјала за учење, а негативне пре свега у мотивацији и интеракцији. Већи број студената сматра да квалитету практичне наставе највише доприноси реализација часова у школи вежбаоници (АС: 4.39; СД: 1.21) у односу на симулације часова у просторијама Факултета (АС: 2.33; СД: 1.38). Студенти су препознали квалитете симулација часова и истакли их као погодне за примену на трећој години студија, као основа за реализацију часова у школама вежбаоницама. На основу добијених налаза формулисале су препоруке за унапређивање могућности реализације наставе у условима пандемије.

Кључне речи: високошколско образовање, пандемија, онлајн настава, хибридна настава, иницијално образовање учитеља.

* ivana.petrovic@uf.bg.ac.rs

** andjela.vilotijevic@uf.bg.ac.rs

*** gorana.starijas@uf.bg.ac.rs

STUDENTS ATTITUDE ON THE POSSIBILITIES AND WAYS OF TEACHING IN THE CONDITIONS OF THE PANDEMIC

Ivana M. Petrović
Anđela G. Vilotijević
Gorana M. Starijaš

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

At the start of the corona virus pandemic higher education was faced with the need to quickly implement online classes. An additional challenge was the differences in the digital competences of teachers and students. The aim of our research is to examine students' views on the possibilities of implementing online and hybrid teaching, with special reference to practical teaching. The research is based on the descriptive scientific research method. We used survey and scaling techniques. The instrument is made by combination of a five-point Likert-type scale and open and closed survey questions. The paper presents the views of 134 students of the 3rd and 4th year at the Teacher Education Faculty in Belgrade on how the education of future teachers was adapted to the conditions of the pandemic. It was established that students see the positive aspects of online classes in the use of ICT, flexibility, organization, and availability of learning materials. The negative aspects were recognized in motivation and interaction. Students believe that the quality of practical teaching is most contributed by the realization of lessons in practice schools (AM: 4.39; SD: 1.21) compared to the lesson simulations (AM: 2.33; SD: 1.38). They highlighted lesson simulations as suitable for implementation in the 3rd year of education as a basis for implementation of lessons in practice schools. Based on the findings, we formed recommendations for improving the possibilities of teaching in pandemic conditions.

Keywords: higher education, pandemic, online teaching, hybrid teaching, initial teacher education.

ОНЛАЈН НАСТАВА НА УНИВЕРЗИТЕТИМА У СРБИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: СТАВОВИ И ИСКУСТВА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Јасмина С. Петровић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Весна Д. Милтојевић**

Универзитет у Нишу, Факултет заштитне нареду, Ниш, Србија

Поштујући епидемиолошка упутства током пандемије болести COVID-19, највећи део универзитетске наставе у Србији одвијао се онлајн или комбиновано, уз употребу различитих платформи и примену различитих модела организације провере знања. У истраживању изведеном на пригодном узорку од 48 универзитетских наставника и сарадника запослених на државним универзитетима у Србији, испитивана су њихова искуства у спровођењу онлајн наставе. Истраживање је спроведено техником асинхроног полуструктурисаног интервјуа током фебруара и марта 2023. године. Резултати показују да су наставници и сарадници углавном спорадично имали искуства у употреби различитих платформи погодних за извођење онлајн наставе, као и да се институционална подршка у коришћењу таквих алата одвијала на различите начине, при чему је изостала систематски организована обука. На основу стеченог искуства, уочена је извесна уједначеност у перцепцији бенефита и тешкоћа у спровођењу онлајн наставе. Притом, могуће је издвојити неколико категорија предности и потешкоћа које припадају различитим доменама: педагошким, организационим, економским, социјалним. Искуства током извођења наставе и пратеће активности подстицања учења и провере знања могу послужити високошколским установама у организацији наставе у евентуалним кризним ситуацијама, као и основа за имплементацију позитивних аспеката у реализацији наставе у редовним околностима.

Кључне речи: COVID-19, универзитет, факултет, наставници и сарадници, онлајн настава.

* jasmina.petrovic@filfak.ni.ac.rs

** vesna.miltojevic@znrifak.ni.ac.rs

ONLINE CLASSES AT UNIVERSITIES IN SERBIA DURING THE
COVID-19 PANDEMIC: ATTITUDES AND EXPERIENCES
OF TEACHERS AND TEACHING ASSISTANTS

Jasmina S. Petrović

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Vesna D. Miltojević

University of Niš, Faculty of Occupational Safety, Niš, Serbia

In accordance with the epidemiological instructions during the COVID-19 pandemic, most university courses in Serbia were taught online or through blended learning, by means of different platforms and implementation of different models for organised testing. This study, conducted on an adequate sample of 48 university teachers and teaching assistants employed at the Serbian state universities, examines their experiences with online class teaching. The study was conducted using the semi-structured interview method during February and March 2023. The results indicate that the teaching staff mostly had sporadic experience using different platforms suitable for online learning and that institutional support for using such tools varied, with no systematic training organised for teachers. Their experience revealed a certain uniformity in how the staff perceived the benefits and difficulties of online teaching. In fact, it is possible to isolate several categories of advantages and disadvantages belonging to different domains: pedagogical, organisational, economic, and social. The teachers' experiences during online classes and the accompanying activities of motivating and testing their students could benefit all higher education institutions whenever classes need to be organised during a crisis. Such experiences can also be used as a basis for the implementation of positive aspects while teaching under normal circumstances.

Keywords: COVID-19, university, faculty, teachers and teaching assistants, online classes.

ОБРАСЦИ КОМУНИКАЦИЈЕ СТУДЕНАТА УЧИТЕЉСКИХ ФАКУЛТЕТА У ВРЕМЕ ВАНРЕДНОГ СТАЊА У СРБИЈИ

Јелена Р. Петровић*

Универзитет одбране, Војна академија, Београд, Србија

Бранислава Б. Вучковић**

*Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Филозофски факултет, Косовска Митровица, Србија*

Мере за спречавање ширења епидемије вируса COVID-19 биле су рестриктивне по социјалне контакте, чак и оне у примарним друштвеним групама које се одликују блиским и непосредним контактом својих чланова. Циљ истраживања је био испитивање начина одржавања интерперсоналне комуникације током трајања ванредног стања, будући да је *face-to-face*, као природни облик комуникације људске врсте био сведен на минимум како би се ограничило ширење заражавања јер се сматрало да је одржавање физичке дистанце један од начина спречавања ширења вируса. Ауторе је интересовало да ли је наметање физичке дистанце и ограничење кретања имало за последицу формирање и тзв. социјалне дистанце или је пак физичка дистанца учинила да комуникација међу људима буде интензивнија него иначе. С овим циљем спроведено је *online* анкетирање, непосредно по укидању ванредног стања. Анкета је обухватала питања која се односе на социјално – демографске податке, као и питања у вези са карактеристикама и облицима комуникације које су студенти практиковали током ванредног стања. Узорак је чинило 514 студената Учитељских факултета у Републици Србији. Резултати потврђују полазну претпоставку о неопходности одржавања контаката у примарним друштвеним групама, чак и у условима ванредног стања, при чему у ситуацији смањења непосредних контаката информационо-комуникациона технологија може имати позитивну улогу посредника.

Кључне речи: друштвене мреже, COVID-19, информационе технологије, комуникација, студенти учитељских факултета, Србија.

* jelenailicpetrovic@gmail.com

** branislava.vuckovic@pr.ac.rs

COMMUNICATION PATTERNS OF STUDENTS
OF TEACHING FACULTIES DURING THE STATE
OF EMERGENCY IN SERBIA

Jelena R. Petrović

University of Defence, Military Academy, Belgrade, Serbia

Branislava B. Vučković

*University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Philosophy,
Kosovska Mitrovica, Serbia*

Measures for prevention of the spread of the COVID-19 virus epidemic were restrictive for social contacts, even those in primary social groups that are characterized by close and direct contact of their members. The aim of the research was to examine the way of maintaining interpersonal communication during the state of emergency, since face-to-face, as a natural form of human communication, was reduced to a minimum in order to limit the spread of contagion, as maintaining physical distance was considered to be one of the ways preventing the spread of viruses. The authors were interested in whether the imposition of physical distance and restriction of movement resulted in the formation of the so-called social distance or physical distance made communication between people more intense than usual. With this aim, an online survey was conducted immediately after the lifting of the state of emergency. The survey included questions related to socio-demographic data, as well as questions related to the characteristics and forms of communication practiced by students during the state of emergency. The sample consisted of 514 students of Teacher Training Faculties in the Republic of Serbia. The results confirm the initial assumption about the necessity of maintaining contacts in primary social groups, even in the conditions of a state of emergency, where in the situation of reduction of direct contacts, information and communication technology can play a positive role as an intermediary.

Keywords: social networks, COVID-19, information technology, communication, students of Teacher Training Faculties.

УНИВЕРЗИТЕТСКА НАСТАВА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
COVID-19: ЕМОЦИОНАЛНА, БИХЕВОРАЛНА И КОГНИТИВНА
УКЉУЧЕНОСТ СТУДЕНАТА У ОНЛАЈН НАСТАВУ

Јелена С. Петровић*
Драгана В. Димитријевић**

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Марина Д. Ђирић***
Независни истраживач

Све наставне активности на факултетима, током периода пандемије COVID-19 вируса пребачене су у онлајн окружење. У зависности од процене потреба, настава на различитим факултетима је реализована синхронно (комуникација са студентима у реалном времену), асинхронно (дељењем снимљених часова и електронских материјала) или комбиновано. То је омогућило редовно одржавање и реализацију наставе, међутим нове форме наставног рада су ставиле фокус на проблем укључености, односно ангажовања студената током процеса наставе. Активна укљученост студената је значајан фактор који директно утиче на исходе, односно успех студената. Циљ овог рада је да проучи проблем активне укључености студената током онлајн наставе, и то из перспективе самих студената. Проблем укључености смо сагледали кроз три компоненте: емоционалну, бихевиоралну и когнитивну. Узорак је чинило 273 студента различитих факултета Универзитета у Нишу. Истраживање је спроведено путем онлајн упитника током марта и априла 2023. године. Добијени подаци су анализирани по субскалама које одговарају емоционалној, бихевиоралној и когнитивној сфери укључености. Када је реч о варијаблима, подаци су сагледани у односу на начин реализовања наставе на даљину, годину студија и самопроцене присуства часовима током наставе на даљину. Резултати истраживања потврђују просечну укљученост студената, као и нешто нижи ниво емоционалне укључености у односу на остале аспекте. Подаци потврђују већу укљученост студената који су редовно похађали наставу на даљину и код којих је настава реализована синхронно у реалном времену.

Кључне речи: емоционална укљученост, бихевиорална укљученост, когнитивна укљученост, онлајн настава, универзитетска настава.

* jelena.petrovic@filfak.ni.ac.rs

** dragana.dimitrijevic@filfak.ni.ac.rs

*** marinaivanovic86@gmail.com

UNIVERSITY TEACHING DURING THE COVID-19 PANDEMIC:
EMOTIONAL, BEHAVIOURAL AND COGNITIVE ENGAGEMENT
OF STUDENTS IN ONLINE TEACHING

Jelena S. Petrović

Dragana V. Dimitrijević

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Marina D. Ćirić

Independent researcher

All teaching activities at the faculties, during the period of the COVID-19 virus pandemic, were transferred to the online environment. Depending on the assessment of needs, teaching at different faculties was achieved synchronously (communication with students in real time), asynchronously (by sharing recorded lessons and electronic materials) or combined. This enabled the regular pace and realization of classes, however, these new forms of teaching brought into focus the problem of involvement, that is, the engagement of students during the teaching process. Active engagement of students is a significant factor that directly affects the outcomes, that is, the success of students. The aim of this paper is to study the problem of active engagement of students during online classes, from the perspective of the students themselves. We looked at the problem of engagement through three components: emotional, behavioural and cognitive. The sample consisted of 273 students of various faculties of the University of Nis. The research was conducted through an online questionnaire during March and April 2023. The obtained data were analysed according to the subscales corresponding to the emotional, behavioural and cognitive aspects of engagement. When it comes to variables, the data were analysed in relation to the method of distance learning, year of study and self-assessment of regularity of attendance during distance learning. The research results confirm the average engagement of students, as well as a slightly lower level of emotional engagement compared to other aspects. The data confirm the greater engagement of students who regularly attended distance learning and where teaching was conducted synchronously in real time.

Keywords: emotional engagement, behavioural engagement, cognitive engagement, online teaching, university teaching.

РАЗЛИКЕ У УЧЕСТАЛОСТИ ЕМОЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ
ТОКОМ ТВ НАСТАВЕ НАСТАВНИКА РАЗРЕДНЕ И
ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ ТОКОМ ПРВОГ ТАЛАСА ЗАТВАРАЊА
ШКОЛА УСЛЕД ПАНДЕМИЈЕ ВИРУСА COVID-19

Љиљана С. Плазичић*

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Циљ овог истраживања био је да испитамо разлике у учесталости стратегија емоционалне подршке наставника у предметној и разредној ТВ настави, која је била заступљена у 3/4 земаља света (UNICEF, 2020) током првог таласа затварања школа. Систематским опсервацијама помоћу *Пројекта за процену ТВ наставе* (Плазичић, 2020) подвргли смо 33 часа – по 2 за сваки предмет друштвених и природних наука у сваком разреду (I-VIII) са идејом да проверимо претпоставку о већој спремности учитеља да препознају и подрже мотивацију ученика што може донекле објаснити и бољи релативни пласман ученика из Србије у поређењу са међународним просеком на крају првог циклуса обавезног образовања, за разлику од другог циклуса. Т-тест [$t(32) = 3.067, p = < .00$] потврђује значајне разлике у погледу учесталости емоционалне подршке између учитеља ($M = 3, SD = .63$) и наставника ($M = 2,36, SD = .48$). Учитељи у већој мери практикују генерално пружање емоционалне подршке, чешће изражавају позитивна очекивања и у већој мери уважавају ученичку перспективу. Иако је истраживање фокусирано на ТВ наставу, која није репрезентативна за наставу уопште, наши резултати, у контексту много пута реплицираних налаза о релативно високим постигнућима ученика из Србије на крају првог циклуса обавезног образовања у односу на међународни просек и релативно ниским постигнућима на крају другог циклуса сугеришу да су ученици различитих циклуса изложени наставним праксама различите ефикасности. Ови налази могу водити конкретним препорукама у погледу обима „наставничких” предмета и структуре иницијалног образовања наставника који предају у различитим образовним циклусима.

Кључне речи: ТВ настава, учитељи, предметни наставници, емоционална подршка.

* ljiljana.plazinic@gmail.com

DIFFERENCES IN THE FREQUENCY OF EMOTIONAL SUPPORT IN TV INSTRUCTION OF CLASSROOM AND SUBJECT TEACHERS

Ljiljana S. Plazinić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The aim of this research was to examine differences in the frequency of subject and classroom teachers' emotional support strategies in TV instruction, which was used during the first wave of school closures in 3/4 of the world's countries (UNICEF, 2020). We subjected 33 lessons – 2 for each subject of social and natural sciences in each grade (I-VIII) to systematic observations using the Protocol for the Evaluation of TV Instruction (Plazinić, 2020) in order to examine the assumption of a greater readiness of classroom teachers to recognize and support student motivation which can somewhat explain the better relative placement of students from Serbia compared to the international average at the end of the first cycle of compulsory education, as opposed to the second cycle. A T-test [$t(32) = 3.067, p = < .00$] confirms significant differences regarding the frequency of emotional support between classroom ($M = 3, SD = .63$) and subject teachers ($M = 2.36, SD = .48$). Classroom teachers are more likely to provide emotional support, more often express positive expectations, and value the student's perspective to a greater extent. Although the research is focused on TV instruction, which is not representative of teaching in general, our results, in the context of many times replicated findings about the relatively higher achievements of students from Serbia at the end of the first cycle of compulsory education compared to the international average and relatively low achievements at the end of the second cycle suggest that students of different cycles are exposed to teaching practices of different effectiveness. These findings can lead to specific recommendations regarding the scope of „teaching” subjects and the structure of the initial education of teachers who teach in different educational cycles.

Keywords: TV instruction, classroom teachers, subject teachers, emotional support.

ИЗАЗОВИ ВИСОКОГ УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Дејана Б. Прњат*

Универзитет у Новом Саду, Академија уметности, Нови Сад, Србија

Пандемија COVID-19 директно је утицала на извођење наставног процеса у свим образовним институцијама у земљи, укључујући и високообразовне институције, а посебан изазов представљало је увођење ванредног стања. У раду су приказани и анализирани резултати неструктурираних интервјуа са двадесет пет студената свих нивоа студија примењених уметности Департмана ликовних уметности (данашњег Департмана ликовних и примењених уметности) Академије уметности у Новом Саду и седам професора који изводе наставу из главних уметничких предмета на том департману. Интервјуи су обављени непосредно након укидања ванредног стања у мају 2020. године. Основни циљ рада је да се идентификују комуникациони канали које су професори одабрали као најпогодније за извођење наставе током кризе, да се идентификују они које су студенти оценили као најпожељније и да се утврде кључни проблеми са којима су се студенти у наставном процесу током ове кризе сусретали. Резултати истраживања указују да се комуникациони канали које су одабрали професори за извођење наставе током ванредног стања и оне које су одабрали студенти не поклапају и да је то била последица пре свега недостатка техничке обучености професора. Иако би се могло сматрати да је криза са COVID-19 за нама, а да су комуникационе платформе попут Зума ушле у широку употребу, чињеница је да се и даље користе само њихове основне функције и да би се кратком обуком наставника да користе напредније функције оваквих платформи побољшао квалитет наставе у кризним ситуацијама које су пред нама.

Кључне речи: уметничко образовање, високо образовање, COVID-19, ванредно стање.

* prnjat.dejana@gmail.com

CHALLENGES OF HIGHER ARTS EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Dejana B. Prnjat

University of Novi Sad, Academy of Arts, Novi Sad, Serbia

The COVID-19 pandemic directly affected the teaching process in all educational institutions in the country, including higher education institutions, whereas the introduction of a state of emergency posed an additional challenge. The paper presents and analyses the results of unstructured interviews conducted with twenty-five students of Applied Arts from all levels at the Department of Fine Arts (today's Department of Fine and Applied Arts) of the Academy of Arts in Novi Sad, as well as with seven professors who teach the main art subjects at this department. The interviews were conducted immediately after the lifting of the state of emergency in May 2020. The main goal of the paper is to identify the communication channels that the professors chose as the most suitable for teaching during the crisis, to identify those that the students rated as the most desirable, and to determine the key problems that the students encountered in the teaching process during this crisis. The research results indicate that the communication channels chosen by the professors do not match the communication channels for conducting classes that the students rated as the most desirable during the crisis, and that was primarily a consequence of the lack of technical training of the professors. Although the COVID-19 crisis might be thought to be behind us, and that communication platforms like Zoom have entered into widespread usage, in most cases only their basic functions are being used, and even a short training course for teachers to use more advanced functions of such platforms would improve the quality of teaching and help them prepare better for similar situations in the future.

Keywords: art education, higher education, COVID-19, state of emergency.

ТРОСЛОЈНИ ТЕСТОВИ КАО ЕФЕКТИВНО СРЕДСТВО ЗА ПРОВЕРУ РАЗУМЕВАЊА САДРЖАЈА ХЕМИЈЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Катарина Б. Путица*

*Универзитет у Београду, Иновациони центар Хемијској факултету,
Београд, Србија*

Током пандемије COVID-19, када је директан контакт са ученицима био временски ограничен, један од највећих изазова наставника хемије односио се на одабир најефективнијег начина за проверу разумевања комплексних садржаја са којима се ученици сусрећу по први пут, попут оних из органске хемије у осмом разреду основне школе. У овом истраживању, ради провере разумевања садржаја о угљоводонцима код ученика наведеног узраста, наставници су користили трослојни тест. Први и други слој задатака у трослојним тестовима чине питања вишеструког избора, при чему се одговором на други слој образлаже одабир одговора на питање из првог слоја, док у оквиру трећег слоја ученици наводе да ли су сигурни у своје одговоре. Добро разумевање градива подразумева да су питања из прва два слоја одговорена тачно и да су ученици у њих сигурни, нетачни одговори у које су ученици сигурни указују на присуство мисконцепција, док све комбинације одговора у које ученици нису сигурни индикују недостатак знања. Тест сачињен од десет задатака попунило је 114 ученика, при чему је код седам задатака добро разумевање градива показало између 51,7% и 63,1% ученика, на три задатка добро разумевање је установљено код мање од 40% ученика, а детектовано је и присуство шест мисконцепција. На овај начин, наставници су стекли детаљан увид у најзначајније проблеме својих ученика са разумевањем садржаја о угљоводонцима.

Кључне речи: трослојни тестови, настава хемије, провера разумевања, ученици основних школа.

* puticakatarina@gmail.com

THREE-TIER TESTS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR THE ASSESSMENT OF UNDERSTANDING THE CHEMISTRY CONTENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Katarina B. Putica

*University of Belgrade, Innovative Centre of the Faculty of Chemistry,
Belgrade, Serbia*

During the COVID-19 pandemic, when direct contact with pupils was time-limited, one of the biggest challenges of chemistry teachers referred to the choice of the most effective way to assess pupils' understanding of the complex content they encountered for the first time, such as organic chemistry content in the eighth grade of primary school. In this study, to assess the understanding of hydrocarbons among the pupils of the mentioned age, teachers used a three-tier test. The first and second tier of items in these tests are multiple-choice questions where the answer to the second tier explains the choice of answer to the first tier, while the third tier indicates pupils' confidence in their responses. Good understanding presupposes that the first two tiers are answered correctly and pupils are confident in their answers, incorrect answers in which pupils are confident imply the presence of misconceptions, while all answer combinations in which pupils are not confident indicate a lack of knowledge. The test made of ten items was completed by 114 pupils, after which on seven items well understanding was shown by 51.7% to 63.1% of the pupils, on three items it was found in less than 40% of the pupils, while the presence of the six misconceptions was also detected. Thus, teachers gained a detailed insight into their pupils' greatest problems with the understanding of hydrocarbons.

Keywords: three-tier tests, chemistry education, assessment of understanding, primary school pupils.

ГЛОБАЛНИ ИЗАЗОВИ У НАСТАВИ И УЧЕЊУ ЈЕЗИКА: РАЗВОЈ И ИНОВАЦИЈЕ

Небојша Радић*

*Универзитет у Кембриџу, Центар за језике, Кембриџ,
Уједињено Краљевство*

У овој презентацији говорићу о пројекту који је у току, Глобални изазови у настави и учењу језика: развој и иновације. Предводим уреднички тим који припрема за објављивање (Cambridge University Press) збирку од петнаест научних радова које су написали еминентни научници са различитих универзитета и земаља широм света. Исти уреднички тим је већ објавио збирку студија под насловом Одговор светских универзитета на изазов корона пандемије: учење језика на даљину преко интернета (Research-publishing.net, 2021) која је документовала педагошке напоре током пандемије. Након пандемије колеге су широм света прибегле иновативним решењима како би се изборили са технолошким, менаџерским, методолошким, кадровским и другим изазовима (као што је описано у Traxler et al. 2020; Wong 2020; Cheung 2021; Plutino & Polisca 2021; Radic et al. 2021; Ritonga et al. 2021; Henaku f.c.). Одговор на ове изазове може се посматрати као подстицај ка дигитализацији хуманистичких наука, са посебним освртом на подучавање и учење језика (нпр. Gee and Hayes 2011; Barrot 2021;). Такав притисак нуди практичарима прилику да се прилагоде паралелним иновацијама у медијима и новим комуникацијским обрасцима у друштву (нпр. Beaven & Rosell-Aguilar 2021). Начин на који комуницирамо се променио (видети Beebe & Mottet 2009; De Silva Joyce & Feez 2018; Michienzi et al. 2021; Li & Lan 2022)) и то доводи до промена у настави и учењу (нпр. Teh 2021; Lütge 2022; Richards 2022; Stockwell 2022). Пројекат који ћу представити има за циљ да документује новију и рафинирану фазу тренутног развоја и да идентификује и артикулише нове методолошке иновације.

Кључне речи: настава језика, методика, комуникација, мешани и хибридни приступ.

* Nr236@cam.ac.uk

GLOBAL CHALLENGES IN LANGUAGE TEACHING AND LEARNING: DEVELOPMENTS AND INNOVATIONS

Nebojša Radić

University of Cambridge, Language Centre, Cambridge, United Kingdom

In this presentation I will talk about a project in progress. *Global Challenges in Language Teaching and Learning: Developments and Innovations*. I lead an editorial team of four who have solicited and are now preparing for publication (Cambridge University Press) a collection of fifteen studies written by eminent scholars from different universities and countries around the world. The same editorial team already published a collection of studies entitled *The World Universities' Response to COVID-19: Remote Online Language Teaching* (Research-publishing.net, 2021) that documented pedagogical efforts during the pandemic. Post-pandemic colleagues world-wide resorted to innovative solutions to deal with technological, managerial, methodological, staffing and other challenges (as described in Traxler et al. 2020; Wong 2020; Cheung 2021; Plutino & Polisca 2021; Radić et al. 2021; Ritonga et al. 2021; Henaku f.c.). The response to these challenges can be seen as a push towards the digitalisation of humanities, with special reference to language teaching and learning (e.g. Gee and Hayes 2011; Barrot 2021; Morreale et al. 2021). Such a push offers practitioners the opportunity to adapt to parallel innovations in media and new communication patterns in society (e.g. Beaven & Rosell-Aguilar 2021). The way we communicate has changed (see Beebe & Mottet 2009; De Silva Joyce & Feez 2018; Michienzi et al. 2021; Li & Lan 2022) and this leads to changes in teaching and learning (e.g. Teh 2021; Lütge 2022; Richards 2022; Stockwell 2022). The current Project that I will present aims at documenting the more recent and refined phase of the current developments and at identifying and articulating emerging methodological innovations.

Keywords: language-teaching, methodology, blended, hybrid, communication.

СТАВОВИ УЧЕНИКА О ПРИМЕНИ СИНХРОНОГ
ОНЛАЈН УЧЕЊА У МАЛИМ ГРУПАМА У НАСТАВИ
ХЕМИЈЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Лидија Р. Ралевић*
Биљана И. Томашевић**

Универзитет у Београду, Хемијски факултет, Београд, Србија

Током онлајн наставе/учења педагошка интеракција се уобичајено остварује између наставника/наставнице и ученика. Изостанак педагошке интеракције на релацији ученик-ученик један је од основних недостатака појединих приступа онлајн наставе/учења. У циљу остваривања интеракције међу ученицима током наставе у периоду пандемије вируса корона приступ који је уобичајено примењиван је синхроно онлајн учење. Спроведено дескриптивно квантитативно истраживање има за циљ да утврди ставове ученика узраста 13 година (N=153) о примени синхроног онлајн учења у малим групама ученика (три или четири ученика) у настави хемије. Ученици су посредством апликације Вибер (engl. Viber) имали састанке током којих су на описани начин учили о процесу растварања супстанци посматрањем наставних филмова. Инструмент у истраживању је био упитник који је садржао 39 ставки у виду петостепених скала Ликертовог типа. У првом делу упитника испитано је мишљење ученика о њиховом искуству у учењу, а у другом делу упитника су испитани њихови ставови о коришћењу онлајн ресурса током примењеног приступа наставе/учења. Добијени резултати су показали да ученици имају позитиван став према синхроном онлајн учењу о процесу растварања у малим групама и примењеним алатима за онлајн учење, и да позитивно процењују сопствено ангажовање током рада.

Кључне речи: педагошка интеракција, синхроно онлајн учење, учење у малим групама, растварање супстанци, наставни филм.

* lidijaralevic@chem.bg.ac.rs

** bsteljic@chem.bg.ac.rs

STUDENTS' ATTITUDES TOWARD SYNCHRONOUS
ONLINE LEARNING IN SMALL GROUPS IN CHEMISTRY
CLASSES DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Lidija R. Ralević
Biljana I. Tomašević

University of Belgrade, Faculty of Chemistry, Belgrade, Serbia

In online teaching/learning, pedagogical interaction usually exists between pupils and the teacher. One of the main disadvantages of many online teaching/learning approaches is a lack of student-student interaction. Synchronous online learning allows student-student interaction in real-time. This descriptive quantitative research aims to determine 13-year-old pupils' attitudes toward synchronous online learning in small groups (three or four students) during the COVID-19 pandemic. The pupils (N=153) were learning about dissolving substances by watching educational videos during the meetings on Viber. The instrument was a questionnaire with 39 items on a 5-point Likert-type scale. The questionnaire had two sections which examined: (1) students' opinions about their learning experience and (2) students' attitudes about the use of online resources during the applied teaching/learning approach. Pupils have a positive attitude towards synchronous online learning in small groups, about the applied tools for online learning and they positively evaluate their engagement during the work.

Keywords: pedagogical interaction, synchronous online learning, learning in small groups, dissolving substances, educational videos.

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА РАД СА
УЧЕНИЦИМА КОЈИ ПОКАЗУЈУ НАРОЧИТУ СКЛОНОСТ
ПРЕМА ПРЕДМЕТУ СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Биљана С. Ристић*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Пандемија изазвана вирусом корона имала је велики утицај на организацију процеса образовања. Циљ истраживања је да се утврди на који начин је корона криза утицала на рад са ученицима који показују афинитет према предмету Српски језик и књижевност. У истраживању су учествовали наставници Српског језика и књижевности, њих 60, који су запослени у основним и средњим школама у Србији. Подаци су прикупљени путем упитника са питањима отвореног и затвореног типа. Питања су се тичала организације и реализације наставе у четири периода: пре короне, током ванредног стања, у време онлајн наставе после ванредног стања, и наставе уживо данас. Посебан део је посвећен задовољству наставника и ученика новим моделима и њиховим предлозима како стечено искуство имплементирати у образовни процес данас. Пошто нас занима рад са ученицима са нарочитим склоностима, обухватили смо додатну наставу, секције и припремање ученика за такмичења. Резултати показују да већина наставника који су и пре короне организовали рад са талентованим ученицима, то су наставили да чине и у новим условима, али су морали да промене начин рада. Период онлајн наставе је одликовала имплементација нових модела, а те моделе су наставили да примењују и данас као подршку активностима уживо. У условима пандемије питање више није било како увести нове технологије у образовни процес, него како образовни процес прилагодити новим технологијама.

Кључне речи: Српски језик и књижевност, додатна настава, талентовани ученици, онлајн настава, COVID-19.

* biljana.ristic.247@gmail.com

THE INFLUENCE OF THE PANDEMIC COVID-19 ON
WORKING WITH STUDENTS WHO SHOW AFFINITY FOR
THE SUBJECT SERBIAN LANGUAGE AND LITERATURE

Biljana S. Ristić

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

The pandemic caused by the corona virus had a great impact on the organization of the education process. The aim of the research is to determine how the COVID-19 pandemic affected the work with students who show an affinity for the subject Serbian language and literature. Serbian language and literature teachers, 60 of them, who are employed in primary and secondary schools in Serbia, participated in the research. Data were collected through a questionnaire. The questions concerned the organization and implementation of classes in four periods: before the corona, during the state of emergency, during online classes after the state of emergency, and live classes today. A special part is dedicated to the satisfaction of teachers and students with new models and suggestions on how to implement the acquired experience in the educational process today. Since we are interested in working with students with special abilities, we have included additional classes, sections and preparing students for competitions. The results show that the majority of teachers who organized work with talented students even before the corona virus, continued to do so in the new conditions, but had to change their way of working. The period of online teaching was characterized by the implementation of new models, and these models have continued to be applied today as support for live activities. In the conditions of the pandemic, the question was no longer how to introduce new technologies into the educational process, but how to adapt the educational process to new technologies.

Keywords: Serbian language and literature, talented students, online classes, COVID-19.

ВИРТУЕЛНА РЕАЛНОСТ – КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ХИБРИДНИХ НАСТАВНИХ МОДЕЛА

Јелица З. Ристић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Виртуелна реалност, заснована на рачунарски генерисаном концепту имерзивности са интелигентном компонентом, обезбеђује прилике за искуствено учење у којем лични доживљај и активност преузимају примат у стицању знања и развијању практичних вештина што доприноси промени постојећих образовних парадигми. Циљ рада је систематизација постојећих сазнања у функцији изградње ефикасног хибридног наставног модела подржаног виртуелном реалношћу. У раду је примењена метода студије случаја. Анализом су обухваћена три међузависна подсистема: технички, педагошки и садржајни. Резултати указују да систем виртуелне реалности ствара стимулативно наставно окружење које има бројне предности од којих се посебно истичу обезбеђивање услова за симулацију изазовних ситуација и изучавање апстрактних појава кроз активно учешће корисника система. На основу закључака истраживања предложен је методички модел за имплементацију виртуелне реалности у хибридној настави који има потенцијал да оснажи увођење иновативних промена у реалном образовном контексту и ефикасније остваривање наставних исхода.

Кључне речи: виртуелна реалност, хибридни наставни модел, наставно окружење, потенцијали за имплементацију.

* jelica.ristic@uf.bg.ac.rs

VIRTUAL REALITY – COMPARATIVE ANALYSIS OF HYBRID TEACHING MODELS

Jelica Z. Ristić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Virtual reality, based on a computer-generated concept of immersiveness with an intelligent component, provides opportunities for experiential learning in which personal experience and activity take precedence in acquiring knowledge and developing practical skills, which contributes to changing existing educational paradigms. The aim of the paper is the systematization of existing knowledge in the function of building an efficient hybrid teaching model supported by virtual reality. The paper uses the case study method. The analysis includes three interdependent subsystems: technical, pedagogical and content. The results indicate that the virtual reality system creates a stimulating teaching environment that has numerous advantages, and particularly standing out are the provision of conditions for the challenging situations simulation and the study of abstract phenomena through the active participation of system users. Based on the conclusions of the research, a methodical model is proposed for the implementation of virtual reality in hybrid teaching, which has the potential to strengthen the introduction of innovative changes in the real educational context and achieve more efficient learning outcomes.

Keywords: virtual reality, hybrid teaching model, teaching environment, implementation potential.

САМОРЕГУЛИСАНЕ ВЕШТИНЕ СТУДЕНАТА ПРИЛИКОМ УЧЕЊА НА ДАЉИНУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Милица Н. Ристић*
Благица М. Златковић**

Универзитет у Нишу, Педагошки факултет у Врању, Врање, Србија

Учење на даљину захтева више аутономије ученика него образовање лицем у лице, те ученици нужно морају чешће да користе своје вештине саморегулисаног учења. Главни циљ истраживања био је испитати да ли постоје разлике у изражености различитих вештина саморегулисаног учења приликом учења на даљину током COVID-19 пандемије. Истраживање је спроведено онлајн на узорку који је чинило 142 студента (од тога 122 женског пола) различитих факултета Универзитета у Нишу. За мерење изражености вештина саморегулисаног учења (постављање циљева, тражење помоћи, стратегије самосталног учења, управљање физичким окружењем и регулација напора), коришћена је Скала за одређивање вештина саморегулисаног учења оних који уче на даљину. Поређењем изражености наведених вештина саморегулисаног учења ANOVA тестом са поновљеним мерењем, утврђене су статистички значајне разлике у изражености појединих вештина. Даља анализа показује да је управљање физичким окружењем статистички значајно најизраженија вештина у односу на друге вештине саморегулисаног учења. Њу, према изражености, следи вештина регулисања напора. Остале разлике нису статистички значајне. Дакле, најизраженије вештине су оне које се тичу обезбеђивања физичких услова који олакшавају учење, као и улагања напора да се градиво разуме и савлада. Добијени резултати могу представљати смернице у пружању помоћи студентима у стицању и развоју оних вештина које су мање изражене.

Кључне речи: вештине саморегулисаног учења, учење на даљину, COVID-19, студенти.

* milica.m82@gmail.com

** blagicaz@pfvr.ni.ac.rs

STUDENTS' SELF-REGULATED SKILLS IN DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Milica N. Ristić
Blagica M. Zlatković

University of Niš, Faculty of Education, Vranje, Serbia

Distance learning requires more student autonomy than face-to-face education, and students necessarily need to use their self-regulated learning skills more often. The main goal of the research was to examine whether there are the differences in the expression of various self-regulated learning skills in distance learning during the COVID-19 pandemic. The research was conducted online on a sample of 142 students (of which 122 were female) from different faculties of the University of Nis. In order to measure the expression of self-regulated learning skills (setting goals, seeking help, independent learning strategies, managing the physical environment, and regulating effort), the Scale for determining self-regulated learning skills of distance learners was used. When comparing the expression of the mentioned self-regulated learning skills by the ANOVA test with repeated measures, statistically significant differences in the expression of certain skills were found. Further analysis shows that management of the physical environment is statistically significantly the most expressed skill compared to other skills of self-regulated learning. It is followed by effort regulation skill. Other differences are not statistically significant. Thus, the most pronounced skills are those related to creating physical conditions that facilitate learning and investing effort to understand and master the material. The results obtained can serve as a guide to help students acquire and develop the less pronounced skills.

Keywords: self-regulated learning skills, distance learning, COVID-19, students.

ТЕОРЕТИЗАЦИЈА САДРЖАЈА ПРЕДМЕТА ЛИКОВНА
КУЛТУРА: ПРИМЕР ТВ ЧАСОВА НА КАНАЛИМА
РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈЕ СРБИЈЕ

Ана Д. Сарвановић*
Марија М. Павловић**

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

У раду је приказано истраживање у којем се анализирају ТВ часо-ви ликовне културе који су се током пандемије COVID-19 емитовали на каналима РТС-а (<https://mojaskola.rtsplaneta.rs/>), а које су осмишљавали и реализовали учитељи првог циклуса основног образовања. Истражи-вањем су обухваћени сви часови који по типу спадају у часове обраде (укупно 94) од 1. до 4. разреда који су снимљени и емитовани у периоду од 2020. до 2022. године у Републици Србији. С обзиром на то да је у пр-вом циклусу основног образовања, сврсисходно и узрасту примерено да деца ликовне концепте и садржаје усвајају искуствено и кроз сопствено ликовно стваралаштво (Хаџи Јованчић, 2012), а не путем теоријског из-лагања учитеља, циљ овог истраживања био је да се утврде начини на које су учитељи приступали садржајима ликовне културе у таквој настави. Конкретно, да ли су и колико ТВ часови били осмишљени и спроведени тако да учитељи уводе ученике у ликовни проблем, задају ликовне задат-ке и мотивишу их за самостални рад у складу са развојним могућностима датог узраста? Резултати истраживања показују да у већини посматраних часова доминира теоријско излагање учитеља које ни на који начин није прилагођено узрасту коме је намењено, те се поставља питање колико су ученицима овакви часови током пандемије били од користи. Намера овог рада није да се критикују учитељи који су реализовали ТВ часове ликовне културе, већ да се укаже на опасност од теоретизације садржаја предмета Ликовна култура на најмлађем основношколском узрасту.

Кључне речи: настава ликовне културе, пандемија, ТВ часови, на-става на даљину, програм наставе и учења.

* ana.sarvanovic@uf.bg.ac.rs

** marija.pavlovic@uf.bg.ac.rs

THEORIZATION OF THE CONTENTS
OF THE FINE ARTS SUBJECT: AN EXAMPLE OF CLASSES
ON THE RADIO TELEVISION OF SERBIA CHANNELS

Ana D. Sarvanović
Marija M. Pavlović

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The paper presents a research that analyses the TV classes of The Fine Arts that were broadcast on RTS channels during the COVID-19 pandemic, and which were designed and taught by teachers of the first cycle of primary education. The research includes all lecturing lessons (94 in total) from 1st to 4th grade recorded and broadcast in the period from 2020 to 2022 in the Republic of Serbia. Given that it is more expedient and age-appropriate for children in the first cycle of education to acquire visual arts concepts experientially and through their own artistic creation (Hadži Jovančić, 2012), and not through the teacher's theoretical presentation, the aim of this research was to determine the ways in which teachers approached the contents of The Fine Arts subject in such classes. Specifically, whether and to what extent the TV lessons were designed and taught in such a way that teachers introduce pupils to the artistic problem, assign art tasks and motivate them to work independently in accordance with the developmental possibilities of the given age? The results of the research show that in the majority of the observed classes, the teacher's theoretical presentation dominates, which is in no way adapted to the age for which it is intended, and the question arises as to how useful such classes were for the pupils during the pandemic. The intention of this paper is not to criticize the teachers who held the TV classes, but to point out the danger of theorizing the contents of The Fine Arts subject at the youngest primary school age.

Keywords: art education, pandemic, TV classes, distance learning, curriculum.

СТАВОВИ НАСТАВНИКА ПРЕМА УВОЂЕЊУ ПРЕДМЕТА
„ДИГИТАЛНИ СВЕТ” У СИСТЕМ ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА
И ОБРАЗОВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Далибор В. Савић*
Борислав М. Вукојевић**

*Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука, Бања
Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина*

Ивана Т. Зечевић***

*Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет, Бања Лука,
Република Српска, Босна и Херцеговина*

Почетком школске 2021/22. године у основним школама Републике Српске се почео реализовати наставни процес из предмета „Дигитални свет„. И поред очигледне потребе за континуираним развојем дигиталних компетенција ученика од другог до петог разреда, односно стварања институционалних претпоставки за адекватну социјализацију деце унутар дигитално засићеног окружења, брзина и нетранспарентност процеса увођења наведеног предмета у Наставни план и програм изазвале су опречне реакције међу грађанима Републике Српске. На сличан начин су реаговали и наставници који је требало да започну са реализацијом наставе из наведеног предмета. У том смислу, примарни циљ овог истраживања је утврђивање и анализа ставова наставника о предмету „Дигитални свет“ непосредно пре, током и након реализације наставног процеса у школској 2021/22. години. Секундарни циљ истраживања је био да се утврди колико су наставници разредне наставе спремни да се прилагоде новим технологијама и учењу у дигиталном окружењу. Подаци су прикупљени путем 7 фокус група на узорку који су чинили 174 наставника. Резултати истраживања указују да наставници заступају различите ставове о оправданости увођења поменутог предмета (од противљења, па до подршке за његово увођење у прву тријадну). Такође, могуће је закључити како спремност наставника за унапређење властитих дигиталних компетенција и мотивација за извођење наставног процеса из предмета „Дигитални свет“ не могу да се посматрају искључиво из перспективе њихове личне једначине, већ увек уз нужно уважавање ширег друштвеног контекста (нпр. адекватне подршке надлежних установа, техничке опремљености школа и/или укључености у процес доношења одлука).

Кључне речи: Дигитални свет, основно васпитање и образовање, наставници, Република Српска.

* dalibor.savic@fpn.unibl.org

** borislav.vukojevic@fpn.unibl.org

*** ivana.zecovic@ff.unibl.org

TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS THE INTRODUCTION
OF THE SUBJECT „DIGITAL WORLD” IN THE REPUBLIC
OF SRPSKA'S PRIMARY EDUCATION SYSTEM

Dalibor V. Savić
Borislav M. Vukojević

*University of Banja Luka, Faculty of Political Sciences, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

Ivana T. Zečević

*University of Banja Luka, Faculty of Philosophy, Banja Luka,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina*

At the beginning of the 2021/22 school year, the teaching process for the subject „Digital World” began to be implemented in primary schools in the Republic of Srpska. Despite the obvious need for continuous development of digital competencies of students from the second to the fifth grade, and the creation of institutional prerequisites for adequate socialization of children within a digitally saturated environment, the speed and non-transparency of the process of introducing the aforementioned subject into the Curriculum caused conflicting reactions among citizens of the Republic of Srpska. Similarly, teachers who were supposed to start implementing the teaching of the mentioned subject also reacted in the same way. In that sense, the primary goal of this research is to determine and analyse the attitudes of teachers towards the subject „Digital World” immediately before, during, and after the implementation of the teaching process in the 2021/22 school year. The secondary goal of the research was to determine how ready the teachers are to adapt to new technologies and learning in a digital environment. Data was collected through 7 focus groups on a sample of 174 teachers. The results of the research indicate that teachers hold different views on the justification of introducing the subject (ranging from opposition to support for its introduction in the first three grades). Also, it is possible to conclude that the readiness of teachers to improve their own digital competencies and motivation for conducting the teaching process of the subject „Digital World” cannot be viewed solely from the perspective of their personal equation, but always with necessary consideration of the broader social context (e.g. adequate support from competent institutions, technical equipment of schools and/or involvement in the decision-making process).

Keywords: Digital World, primary education, teachers, Republic of Srpska.

НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У НАСТАВИ ХЕМИЈЕ – ДА ИЛИ НЕ? ИЗАЗОВИ И ПРЕДНОСТИ

Ениса С. Селимовић*

Светлана Р. Јеремич**

*Државни универзитет у Новом Пазару,
Департаман за природно-математичке науке, Нови Пазар, Србија*

Нове технологије и нови токови у информационом друштву, неоспорно носе и промене у методологији образовања. Много је дилема али и реалних проблема са којима се сусрећу и наставници хемије. У раду ће бити речи о новим технологијама и информационим алатима који могу наћи квалитетну примену у настави хемије. Аутори ће изнети и своја искуства стечена кроз наставу на предметима (Методика наставе хемије и Школска пракса) које предају студентима треће и четврте године, будућим наставницима хемије. Циљ овог рада је да допринесе у доношењу закључака у вези неких дилема на тему примене нових технологија у настави хемије, као и да мотивише наставнике хемије да унапреде своје дигиталне компетенције како би на својим часовима комбиновали нове технологије и тако на нов и занимљив начин заинтересовали ученике на путу остваривања постигнућа у учењу.

Кључне речи: нове технологије, настава хемије, компетенције наставника хемије.

* eselimovic@np.ac.rs

** sjeremic@np.ac.rs

NEW TECHNOLOGIES IN CHEMISTRY TEACHING – YES OR NO? CHALLENGES AND ADVANTAGES

Enisa S. Selimović
Svetlana R. Jeremić

*State University in Novi Pazar,
Department of Natural Sciences and Mathematics, Novi Pazar, Serbia*

New technologies and new tendencies in the information society, undeniably bring changes in the methodology of education. There are many dilemmas and real problems that chemistry teachers encounter. In the paper will be estimated new technologies and information tools that can find a quality application in the teaching of chemistry. The authors will also present their experiences gained through teaching the courses (Methodology in Chemistry Teaching and School Practice) that they teach to the students of the third and fourth year of basic academic studies, future chemistry teachers. This paper aims to contribute to resolving some dilemmas related to applying new technologies in chemistry teaching, as well as to motivate chemistry teachers to improve their digital competencies in order to be able to combine new technologies in their lessons and thus interest their students to gain the achievements in a new and interesting way.

Keywords: new technologies, chemistry teaching, competencies of chemistry teachers.

OPPORTUNITIES AND THREATS FOR POLISH EDUCATION
CONDITIONED BY THE COVID-19 PANDEMIC –
SELECTED ISSUES

Jakub Siatka*

*Jagiellonian University in Krakow, Doctoral School of Social Sciences,
Krakow, Poland*

The aim of the presentation is to highlight the opportunities and threats to Polish education posed by the COVID-19 pandemic. The study mainly used the document analysis method. First of all, the author briefly discusses the most important assumptions of the Polish educational system (most important legal condition). In addition, he also shows the previous problems that accompanied Polish schools before the peak of the COVID-19 epidemic. The main part of the speech will be based on the analysis of reports on the functioning of Polish education during the lockdown period. This analysis helps to reflect on the question of whether Polish policy makers have managed to organise education during an unprecedented epidemic in the 21st century. The conclusions drawn from them can be valuable to current and future policy makers.

Keywords: educational policy, COVID-19, policy makers, Poland.

* kuba.siatka@student.uj.edu.pl

ПРИЛИКЕ И ПРЕПРЕКЕ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ У ПОЉСКОЈ У
УСЛОВИМА COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ –
ОДАБРАНА ПИТАЊА

Jakub Siatka

*Јагелонски универзитет у Кракову, Школа докторских студија из
друштвених наука, Краков, Пољска*

Циљ ове презентације је да укаже на прилике и препреке које је у пољском образовању створила пандемија COVID-19. У истраживању је углавном коришћена метода анализе докумената. У почетном делу рада аутор укратко даје приказ најважнијих претпоставки образовног система у Пољској (најважнијих законских предуслова). У раду се затим описују проблеми који су постојали у школском образовању у овој земљи пре пандемије COVID-19. Главни део излагања заснован је на анализи извештаја о функционисању пољског образовног система у периоду мера затварања у току пандемије. Ова анализа помаже у налажењу одговора на питање да ли су креатори и актери образовне политике у Пољској успели да организују образовање током ове невиђене пандемије у 21. веку. Закључци до којих је аутор дошао могу бити од користи садашњим и будућим креаторима образовне политике.

Кључне речи: образовна политика, COVID-19, креатори политика, Пољска.

ОНЛАЈН НАСТАВА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА И ПРЕВОЂЕЊЕ: ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ

Весна Д. Симовић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

С обзиром на важност мотивације и аутономије у учењу француског као страног језика, желели смо да заинтересујемо наше ученике за француски језик и подстакнемо их на самосталан рад. У ту сврху као теоријски оквир користили смо модел мотивационе динамике ученика који је осмислио Ролан Вио (1994, 1995, 1996, 1998, 2000, 2004, 2009, 2010) да осмислимо преводачку радионицу са студентима. Посебну пажњу посветили смо осмишљавању подстицајних активности које су према Виоу један од фактора који утичу на мотивацију ученика. Ова радионица, чији је главни циљ превод манге, јапанског цртаног филма, актуелног и подстицајног предлошка, такође је имала за циљ да развије лингвистичке, комуникативне и интеркултурне вештине ученика, као и да прошири њихова социокултурна знања. У излагању најпре представљамо теоријски оквир на коме се заснива поменути пројекат, а затим представљамо структуру и ток преводачке радионице. На крају, истичемо дидактичке импликације приказаног рада. Предложене активности мотивишу ученика да мобилише своје опште вештине, знања и језичке активности у циљу делања и извршавања задатака који резултирају „производом“ који није нужно лингвистички. У нашем случају тај производ је титл на српском језику инкорпориран у француски цртани филм.

Кључне речи: настава и учење француског као страног језика, мотивација, онлајн настава, превођење, аниме.

* vesna.simovic@filfak.ni.ac.rs

ENSEIGNEMENT DU FLE ET TRADUCTION EN LIGNE: UN EXEMPLE DE LA SALLE DE CLASSE

Vesna D. Simović

Université de Niš, Faculté de Philosophie, Niš, Serbie

Vu l'importance de la motivation et de l'autonomie dans l'apprentissage du FLE, nous avons voulu inciter nos étudiants à s'impliquer davantage dans l'apprentissage autonome du français. Pour ce faire, nous avons utilisé le modèle de la dynamique motivationnelle de l'apprenant conçu par Rolland Viau (1994, 1995, 1996, 1998, 2000, 2004, 2009, 2010) comme cadre théorique pour proposer un atelier de traduction aux étudiants. Nous avons privilégié l'un des facteurs indiqués par Viau qui influencent la motivation de l'apprenant voire la conception des activités d'apprentissage. Cet atelier, ayant pour l'objectif principal la traduction d'un document authentique actuel et motivant, plus précisément manga, le dessin animé japonais, a visé également à développer des compétences langagières, communicatives et interculturelles chez les apprenants ainsi qu'à élargir leur savoir socioculturel. Après avoir décrit le cadre théorique sur lequel le projet en question repose, nous abordons de près la conception et le déroulement de l'atelier. Pour finir, nous soulignons l'impact didactique du travail présenté. Les activités proposées motivent l'étudiant à mobiliser ses compétences générales, ses connaissances et activités linguistiques pour agir et réaliser des tâches qui aboutissent à un „produit” pas forcément langagière. Dans ce cas-là, ce produit se manifeste sous forme d'un sous-titrage incorporé dans le dessin animé.

Mots clés: enseignement/apprentissage du FLE, motivation, cours en ligne, traduction, dessin animé.

ОРГАНИЗАЦИОНИ АСПЕКТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ОНЛАЈН НАСТАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ

Наташа П. Скакавац*

Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора

Пандемија која је задесила целу планету пре три године захтевала је потпуно нову организацију васпитно-образовног рада. Извођење наставе на до тада познате начине више није било могуће и морало се приступити изналажењу нових путева који би омогућили извођење овог процеса. Ово је представљало велики изазов за све учеснике у настави – пре свега за организаторе, а онда и за реализаторе (наставни кадар). Циљ нашег истраживања је био утврдити начине на које су учитељи организовали наставни процес, као и тешкоће са којима су се сусретали. Узорак је обухватио 150 учитеља из 30 основних школа у Црној Гори. Испитаници су попунили онлајн упитник, а подаци су обрађени квантитативно и квалитативно. Резултати показују да је онлајн извођење наставе представљало велики изазов, али да су се учитељи успешно сналазили и да су задовољни реализованим наставним садржајима. Неке од тешкоћа приликом реализације су биле недостатак опреме (нарочито код ученика), лоша интернет конекција, као и недовољно развијене дигиталне компетенције. Препоруке након истраживања би се односиле на обавезно едуковање наставног кадра за коришћење дигиталних технологија, те праћење савремених кретања у овим областима, као и на пружање неопходне материјалне подршке социјално угроженим породицама у обезбеђивању средстава за рад у условима пандемије.

Кључне речи: онлајн настава, пандемија, учитељи.

* natasas@ucg.ac.me

ORGANIZATIONAL ASPECTS OF THE IMPLEMENTATION OF ONLINE TEACHING DURING THE COVID-19 CRISIS

Nataša P. Skakavac

University of Montenegro, Faculty of Philosophy, Niksic, Montenegro

The pandemic that hit the entire planet three years ago required a completely new organization of educational work. Teaching in the previously known ways was no longer possible, and new ways had to be found that would enable this process to be carried out. This represented a great challenge for all participants in the classes – first of all for the organizers, and then also for the implementers (teaching staff). The aim of our research was to determine the ways in which teachers organized the teaching process, as well as the difficulties they encountered. The sample included 150 teachers from 30 primary schools in Montenegro. Respondents filled out an online survey, and the data was processed quantitatively and qualitatively. The results show that teaching online was a big challenge, but the teachers managed successfully and were satisfied with the realized teaching content. Some of the difficulties during implementation were the lack of equipment (especially for pupils), poor internet connection, as well as insufficiently developed digital competences. Recommendations after the research would refer to the mandatory education of the teaching staff in the use of digital technologies, and monitoring of modern developments in these areas, as well as the provision of necessary material support to socially vulnerable families in providing funds for work in pandemic conditions.

Keywords: online classes, pandemic conditions, teachers.

ENGLISH LANGUAGE TEACHING DURING COVID-19 PANDEMIC:
REINFORCEMENT OF SPEAKING SKILLS
CASE STUDY: ALGERIA

Nourhane Snani*
Mészáros György**

ELTE Faculty of Education and Psychology, Budapest, Hungary

English language teaching has been a major field of interest in terms of social studies in Algeria. Its methods, outcomes, motivation, and benefits have been elaborated by many researchers. When commencing a new English course, most learners aim at achieving fluency and communicative competence. Therefore, examining the English language curricula in Algeria has resulted in an overall view of the skills fostered, which cover reading, writing, listening, and speaking. Speaking circles are a popular new initiative presented to the classroom to mimic an authentic communication context. The aim of this study is to explore the shift from onsite to online learning and the effects of the said transition on the results of the applied approach, speaking circles. This study follows a quantitative research orientation. A questionnaire was administered to a total of 42 teachers of English in Algeria through social media platforms. The data collected were analysed using the data analysis software SPSS. The results conclude that the effectiveness of such an approach, which requires direct contact, was problematic due to many factors. The shift, as described by the sample, was complicated due to limited internet access for a minority group of learners. Moreover, the results proved that the interaction and quality of discussions were lower than the rates of onsite circles. Therefore, we conclude that online speaking circles in Algerian education need improvement in management and motivating content.

Keywords: E learning, online education, speaking skill, language teaching, communication.

* nourhensp@gmail.com

** meszarosgyuri.d@gmail.com

НАСТАВА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
COVID-19: ЈАЧАЊЕ ГОВОРНИХ ВЕШТИНА
СТУДИЈА СЛУЧАЈА: АЛЖИР

Nourhane Snani
Mészáros György

*Универзитет Ейвош Лоранг, Педагошко-психолошки факултет,
Будимештиа, Мађарска*

Настава енглеског језика је међу главним областима интересовања у домену друштвених наука у Алжиру. Методе, исходи, мотивација и користи од наставе енглеског језика предмет су проучавања многих истраживача. Када започињу нови курс енглеског, већина ученика тежи да постигне тачност и комуникативну компетенцију. Стога је испитивање наставног плана и програма енглеског језика у Алжиру резултирало свеобухватним прегледом вештина које се развијају, а које обухватају читање, писање, слушање и говор. Говорни кругови су популарна нова иницијатива која се примењује у учионици како би се опонашао аутентични контекст комуникације. Циљ овог рада је да истражи прелазак са учења у учионици на онлајн учење и ефекте поменуте транзиције на резултате примењеног приступа – говорних кругова. У истраживању преовлађује квантитативна истраживачка оријентација. Укупно 42 наставника енглеског језика у Алжиру одговарало је на упитник путем платформе на друштвеним мрежама. Прикупљени подаци су анализирани коришћењем СПСС софтвера за анализу података. Резултати показују да је ефикасност оваквог приступа, који захтева директан контакт, била проблематична услед многих фактора. Промена, како је описано у узорку, је била компликована за мањи број ученика због ограниченог приступа интернету. Штавише, резултати су показали да су интеракција и квалитет дискусија били нижи у односу на говорне кругове у учионици. Стога закључујемо да је онлајн говорне кругове у алжирском образовању потребно побољшати у погледу управљања и садржаја који треба да мотивишу ученике.

Кључне речи: е-учење, онлајн образовање, говорне вештине, подучавање језика, комуникација.

ИСКУСТВА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „БОШКО БУХА” У ВРБАСУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Сандра Б. Совиљ-Никић*

Универзитет у Новом Сагу, Педагошки факултет, Сомбор, Србија

Слађана З. Татарски**

Јелена С. Ђоровић***

Јавна предшколска установа „Бошко Буха”, Врбас, Србија

Након појаве пандемије COVID-19 све предшколске установе у Србији биле су у потпуности затворене. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је предшколским установама издало препоруке како треба да поступају у новонасталој ситуацији истичући потребу за одржавањем континуитета у васпитно-образовном процесу. Задатак васпитача је био да дају препоруке за игре и активности деце код куће у циљу одржања континуитета васпитно-образовног процеса. Циљ овог рада јесте представити континуитет васпитно-образовног процеса током пандемије COVID-19 који је остварен кроз сарадњу родитеља и васпитача. У овом раду приказане су активности које су васпитачи осмишљавали на различите теме а деца уз помоћ родитеља реализовала код куће. У сарадњи са васпитачима родитељи су са децом реализовали конкретне активности из области упознавања околине, области здравља у циљу упознавања деце са појмовима епидемије и вируса и одговарајућим мерама заштите, као и активности намењене очувању физичког и психичког здравља имајући у виду новонасталу кризну ситуацију. Поменуте активности реализоване су као говорне, физичке, музичке, ликовне или когнитивне уз употребу дигиталних технологија. На основу искуства у раду током пандемије може се закључити да је остварен континуитет васпитно-образовног процеса. Треба истаћи да су кључну улогу имали родитељи. Без сарадње родитеља деце предшколског узраста васпитно-образовни рад не би ни могао бити реализован имајући у виду да деца предшколског узраста нису самостална у коришћењу дигиталних технологија. Стога, треба унапредити сарадњу и пружити подршку у развијању родитељске улоге кроз различите едукације и радионице а у циљу побољшања квалитета васпитно-образовног рада у целини.

Кључне речи: предшколско васпитање и образовање, васпитачи, васпитно-образовни рад, пандемија COVID-19.

* sandrasn@eunet.rs

** tatarskis5@gmail.com

*** jelena.komazec12@gmail.com

EXPERIENCES OF THE PRESCHOOL INSTITUTION „BOŠKO BUHA” IN VRBAS DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Sandra B. Sovilj-Nikić

University of Novi Sad, Faculty of Education in Sombor, Sombor, Serbia

Sladana Z. Tatarski

Jelena S. Ćorović

Public Preschool Institution „Boško Buha”, Vrbas, Serbia

After the emergence of the COVID-19 pandemic, all preschool institutions in Serbia were completely closed. The Ministry of Education, Science and Technological Development issued recommendations to pre-school institutions on how they should act in the new situation, stressing the need to maintain continuity in the educational process. The task of the preschool teachers was to give recommendations for games and activities for children at home in order to maintain the continuity of the educational process. The goal of this paper is to present the continuity of educational processes during the COVID-19 pandemic, which was achieved through the cooperation of parents and preschool teachers. In this paper, the activities that the preschool teachers designed on different topics and that the children, with the help of their parents, implemented at home are presented. In cooperation with preschool teachers, parents and children implemented specific activities in the field of familiarization with the environment, in the field of health in order to familiarize children with the concepts of epidemics and viruses and appropriate protection measures, as well as activities aimed at preserving physical and mental health, having in mind the emerging crisis situation. The mentioned activities are realized as speech, physical, musical, artistic or cognitive with the use of digital technologies. Based on the experience of working during the pandemic, it can be concluded that the continuity of the educational process has been achieved. It should be emphasized that parents played a key role. Without the cooperation of parents of preschool children, educational work could not even be realized, having in mind that preschool children are not independent in the use of digital technologies. Therefore, it is necessary to improve cooperation and provide support in the development of the parental role through various educations and workshops with the aim of improving the quality of educational work as a whole.

Keywords: preschool education, preschool teachers, educational work, COVID-19 pandemic.

COVID-19 КРИЗА – ИЗАЗОВ ИЛИ ПРИЛИКА ЗА УЧЕЊЕ?

Сандра Б. Совиљ-Никић*

Универзитет у Новом Саду, Педагошки факултет, Сомбор, Србија

Слађана З. Татарски**

Јелена С. Ђоровић***

Јавна предшколска установа „Бошко Буха“, Врбас, Србија

Током пандемије COVID-19 свака предшколска установа на територији Републике Србије сналазила се у складу са својим могућностима и капацитетима. У конкретной кризној ситуацији у Предшколској установи „Бошко Буха“ у Врбасу уочен је проблем недовољне опремљености установе дигиталним уређајима и несналажења већине запослених у дигиталном окружењу. Циљ истраживања у оквиру овог рада јесте да се испита и утврди степен дигиталне компетенције васпитача и колико су оспособљени за примену информационо-комуникационих технологија (ИКТ), као и утврде њихова искуства из васпитно-образовне праксе током пандемије COVID-19. У истраживању у Предшколској установи „Бошко Буха“ у Врбасу коришћен је анкетни метод и анонимни анкетни упитник кога је испунио 101 васпитач испитаник. Приликом истраживања коришћена је модификована Ликертова скала са питањима вишеструког избора. Резултати истраживања показују да васпитачи поседују низак степен дигиталних компетенција, као и да не познају и не примењују дигиталне алате у васпитно-образовном раду на шта указују и искуства током пандемије. Међутим, иако сматрају да дигитални алати могу бити одлична допуна и поспешити учење код деце предшколског узраста, резултати истраживања указују на ниску мотивисаност васпитача за усавршавање у области дигиталних технологија. На основу искустава у време пандемије и резултата истраживања може се закључити да постоје проблеми који директно или индиректно утичу на васпитно-образовни рад у кризној ситуацији а чије превазилажење би допринело побољшању квалитета рада и спремности за будуће кризне ситуације. У раду су дати предлози за превазилажење поменутих проблема.

Кључне речи: предшколско васпитање и образовање, васпитачи, информационо-комуникационе технологије, пандемија COVID-19.

* sandrasn@eunet.rs

** tatarskis5@gmail.com

*** jelena.komazec12@gmail.com

THE COVID-19 CRISIS – CHALLENGE OR LEARNING OPPORTUNITY?

Sandra B. Sovilj-Nikić

University of Novi Sad, Faculty of Education in Sombor, Sombor, Serbia

Sladana Z. Tatarski

Jelena S. Ćorović

Public Preschool Institution „Boško Buha”, Vrbas, Serbia

During the COVID-19 pandemic, every preschool institution on the territory of the Republic of Serbia managed according to its possibilities and capacities. In the concrete crisis situation in the Preschool institution „Boško Buha” in Vrbas, the problem of insufficient equipment of the institution with digital devices and the inability of the majority of employees in the digital environment was observed. The goal of the research in this paper is to examine and determine the level of digital competence of preschool teachers and how well they are trained to apply information and communication technologies (ICT), as well as to determine their experiences in educational practice during the COVID-19 pandemic. In the research in the Preschool institution „Boško Buha” in Vrbas, a survey method and an anonymous survey questionnaire were used. The questionnaire was filled out by 101 preschool teacher examinees. During the research, a modified Likert scale with multiple choice questions was used. The results of the research show that preschool teachers have a low level of digital competence, as well as that they do not know and do not apply digital tools in educational work, as indicated by experiences during the pandemic, too. However, although they believe that digital tools can be an excellent supplement and enhance learning for preschool children, the research results indicate a low motivation of preschool teachers for improvement in the field of digital technologies. Based on experiences during the pandemic and research results, it can be concluded that there are problems that directly or indirectly affect educational work in a crisis situation, and overcoming them would contribute to improving the quality of work and readiness for future crisis situations. In this paper proposals for overcoming the mentioned problems are given.

Keywords: preschool education, preschool teachers, information and communication technologies, COVID-19 pandemic.

НАДЗОРНИ КАПИТАЛИЗАМ У ОБРАЗОВАЊУ

Весна Р. Станковић Пејновић*

Институти за политичке студије, Београд, Србија

Концепт надзорног капитализма имплементиран је преко софистицираних алгоритама високо технолошких компанија (Google, Apple, Amazon). Дигиталне мреже прикупљају податке о корисницима, али уз помоћ алгоритама и подстичу одређена жељена понашања. Обрасци понашања се чувају у великим складиштима и даље продају као бихевиорални вишак на тржишту. Ванредна ситуација COVID-19 утицала је на образовне системе јер су онлајн учење и „хитно учење на даљину“ поставили едукативну технологију (EdTech) као интегрални елемент образовања на глобалном нивоу, доводећи приватни сектор и комерцијалне организације у центар основних образовних услуга. Свака дигитална платформа и засебна онлајн услуга имају сопствену могућност за праћење, складиштење и анализу употребе података ученика, резултата и интеракција на одређеном нивоу. Иако се образовна технологија тумачи као значајна прилика за побољшање учења, ипак је изражена је забринутост за потенцијалну експлоатацију података. Прикупљање и коришћење дигиталних података ученика истиче њихову упитност око приватности, сагласности, власништва, пристрасности, и отворености. Ученици могу осетити да губе аутономност због сталног праћења својих активности око учења на даљину. У исто време, постоји реална забринутост за безбедност студената који користе широку лепезу производа едукативних технологија као „решења“ за кризу COVID-19.

Кључне речи: надзорни капитализам, едукативна технологија, искориштавање података, аутономија ученика.

* vesna.stankovic.pejnovic@gmail.com

SURVEILLANCE CAPITALISM IN EDUCATION

Vesna R. Stanković Pejnović

Institute for Political Studies, Belgrade, Serbia

Concept of surveillance-based capitalism is implemented via sophisticated algorithms of Big Tech companies (Google, Apple, Amazon). Digital networks collect data on users, but with the help of algorithms encourage specific desired behaviours. The patterns of behaviours are stored in Big Data and sold further as behavioural surplus on the market. The COVID-19 emergency has affected educational systems because online learning and ‘emergency remote teaching’ have situated educational technology (EdTech) as an integral element of education globally, bringing private sector and commercial organizations into the centre of essential educational services. Every digital platform and separate online service has its own capacity to track, store and analyse student usage, outcomes and interactions at a particulate level. While this is interpreted within the EdTech industry as a significant opportunity to improve learning, it has also raised a concern for the potential exploitation of data. The collection and use of student digital data raises questions about privacy, consent, ownership, bias, as well as openness. Students can feel a loss of autonomy due to continuous monitoring of their online learning activities. At the same time, there are real concerns for the safety of students using a vast array of EdTech products as ‘solutions’ to the COVID-19 crisis.

Keywords: surveillance capitalism, EdTech, COVID-19, exploitation of data, autonomy of students.

ФИЛОЗОФИЈА И ЕТИКА У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Дејан Вук Љ. Станковић*

Универзитет у Београду, Училишски факултет, Београд, Србија

Као и сви други наставни садржаји, филозофија и етика, током пандемије вируса COVID-19, подучавани су путем дигиталних образовних платформи. Дигиталне образовне платформе дословно и веродостојно приказују текстуални садржај из ових области, издвајањем кључних тврђења, артикулацијом аргументације и извођењем одговарајућих теоријско-практичних закључака. С друге стране, потенцијали тзв. виртуелних учионица, нису такви, да могу да подстакну изворну радозналост, тежњу ка декартовским трагањем за апсолутном извесношћу нити могу да иницирају разложну одлуку која дефинише персонални карактер моралног делатника, што је исход етичког знања од Аристотела до савремене нормативне етике. Филозофија и њена традиционална дисциплина етика, по свом карактеру увек су дубоко персонални и дијалогски. Сваки почетак у филозофији, производ је не само духовне, друштвено-историјске и образовне констелације, већ је дубоко персоналан, што филозофију разликује од науке која подразумева у суштини анонимну посвећеност научника предмету истраживања и истраживачким техникама. Исто тако, епилог науке је или строго сазнајни или практички, у техничком смислу, те сходно томе, нема стриктну личну укљученост у личност научника. С друге стране, епилог филозофског или етичког промишљања, дубоко персонализован и директно је повезан са оријентацијом у мишљењу и поступању конкретног човека. Епилози филозофског и етичког истраживања увек су повезани са дијалогским контекстом подучавања и едукативног развоја ученика које није могуће дословно и доследно транспоновати у сферу виртуелне едукативне заједнице. Друштвено-хуманистичке дисциплине, попут етике и филозофије, због природе и епилога својих сазнања нису у потпуности подложне транспоновану сферу виртуелне едукације, што је искуство пандемије и наметнуло и потврдило. Било какво индивидуално или колективно евоцирање настанка филозофске или етичке рефлексije неподложно онлајн едукативним платформама, ма колико оне биле савршене у домену прецизног и живописног експонирања педагошких садржаја. Лични и дијалогски момент уписан у филозофско-етички садржај иманентно је ограничење виртуелних концепција едукације и праксе.

Кључне речи: Филозофија, етика, пандемија, онлајн настава, виртуелна едукативна заједница.

* dejan.vuk.stankovic@gmail.com

PHILOSOPHY AND ETHICS DURING COVID-19

Dejan Vuk Lj. Stanković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Like all other teaching content, philosophy and ethics, during the pandemic of the COVID-19 virus, were taught through digital educational platforms. Digital educational platforms literally and faithfully present textual content from these areas, by extracting key statements, articulating arguments and drawing appropriate theoretical-practical conclusions. On the other hand, the potential of the so-called of virtual classrooms, they are not such that they can encourage original curiosity, the desire for a Cartesian search for absolute certainty, nor can they initiate a reasoned decision that defines the personal character of a moral actor, which is the result of ethical knowledge from Aristotle to contemporary normative ethics. Philosophy and its traditional discipline ethics, by their nature, are always deeply personal and dialogical. Every beginning in philosophy is the product not only of a spiritual, socio-historical and educational constellation, but is deeply personal, which distinguishes philosophy from science, which essentially implies the anonymous commitment of the scientist to the subject of research and research techniques. Likewise, the epilogue of science is either strictly cognitive or practical, in the technical sense, and accordingly, it does not have a strict personal involvement in the personality of the scientist. On the other hand, the epilogue of philosophical or ethical reflection is deeply personalized and directly related to the orientation in thinking and behaviour of a concrete person. Epilogues of philosophical and ethical research are always connected to the dialogic context of teaching and educational development of students, which cannot be literally and consistently transposed into the sphere of the virtual educational community. Social and humanistic disciplines, such as ethics and philosophy, due to the nature and epilogue of their knowledge, are not fully susceptible to transposition into the sphere of virtual education, which the experience of the pandemic both imposed and confirmed. Any individual or collective evocation of the emergence of philosophical or ethical reflection is not amenable to online educational platforms, no matter how perfect they are in the domain of precise and vivid exposure of pedagogical content. The personal and dialogic moment inscribed in the philosophical-ethical content is an immanent limitation of virtual conceptions of education and practice.

Keywords: Philosophy, ethics, pandemic, online teaching, virtual educational community.

УТИЦАЈ ХИБРИДНОГ МОДЕЛА НАСТАВЕ НА РАЗВОЈ ДИГИТАЛНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА БУДУЋИХ ВАСПИТАЧА

Гордана М. Степић*

*Државни универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар, Србија
Висока школа струковних студија за васпитаче и њословне
информатичаре-Сирмијум, Сремска Митровица, Србија*

Специфичност ситуације у којој смо се нашли због пандемије вируса COVID-19 у центар пажње је поставила питање дигиталних компетенција студената. Циљ истраживања је испитивање утицаја примене хибридног модела наставе на унапређивање дигиталних компетенција будућих васпитача. Истраживање је реализовано на узорку, N=70 студената II, III и IV године основних академских студија. Самопроцене дигиталних компетенција будућих васпитача, пре и након реализације хибридног модела наставе, испитане су применом петостепене скале Ликертовог типа креиране на основу Правилника о Стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја (Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik, br. 16/2018). Закључак студије је да реализација хибридног модела наставе утиче на унапређење дигиталних компетенција будућих васпитача у сва четири издвојена фактора. Уочене су статистички значајне разлике у самопроцени дигиталних компетенција с обзиром на године студија, док статистички значајна веза са осталим социодемографским варијаблама није уочена. Резултати овог истраживања могу бити покретачи за увођење хибридног модела наставе и у уобичајеним околностима, у функцији развоја дигиталних компетенција студената, а даље би требало истражити које још добробити од таквог вида наставе могу имати студенти, али и наставници и високошколска установа.

Кључне речи: пандемија вируса COVID-19, будући васпитачи, хибридни модел наставе, дигиталне компетенције.

* gstepic@np.ac.rs

THE HYBRID TEACHING MODEL INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF FUTURE PRE-SCHOOL TEACHERS' DIGITAL COMPETENCES

Gordana M. Stepić

State University in Novi Pazar, Novi Pazar, Serbia

*Preschool Teacher Training and Business Informatics College
of Applied Studies – Sirmium, Sremska Mitrovica, Serbia*

The specific situation in which we found ourselves due to COVID 19 pandemic made the issue of students' digital competences the centre of our attention. The aim of the research is to examine the impact of the hybrid teaching model application on the enhancement of digital competences of future pre-school teachers. The research sample was N=70 students of the second, the third and the fourth year of basic academic studies. Future pre-school teachers' self-assessments of their digital competences before and after the implementation of the hybrid teaching model, were examined using a five-point Likert-type scale created on the basis of the Rulebook on Standards of Competences for the Teachers' Profession and their Professional Development („Official Gazette of the Republic of Serbia – Educational Gazette”, No. 16/ 2018). The conclusion of the study is that the hybrid teaching model implementation has an impact on future pre-school teachers' digital competences enhancement in all four separated factors. Statistically significant differences of digital competences self-assessment were observed depending on the year of study, whereas a statistically significant relationship with other socio-demographic variables was not observed. The results of the research can be the trigger to introduce the hybrid teaching also in usual circumstances, as a function of students' digital competences' development, and it should be further researched what other benefits students, teachers and higher education institutions can get from this type of teaching.

Keywords: COVID-19 virus pandemic, future pre-school teachers, hybrid teaching model, digital competences.

ОНЛАЈН НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И
КЊИЖЕВНОСТИ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ПЕРСПЕКТИВА НАСТАВНИКА

Јелена М. Стевановић*

Институт за истраживања, Београд, Србија

Јадранка Милошевић**

Светлана Илибашић***

Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд, Србија

Имајући у виду околности у оквиру којих се одвијала настава током пандемије, као и чињеницу да дотад савремена технологија није била обавезан посредник између наставника и ученика у редовној настави, реализовано је истраживање чији је циљ био да се испита мишљење наставника српског језика и књижевности о изазовима са којима су се сусретали током реализовања наставе овог предмета за време пандемије COVID-19 у Републици Србији. У истраживању су учествовали наставници који предају у основним школама. Коришћен је упитник (садржао је питања затвореног и отвореног типа) који је конципиран за потребе овог истраживања. Упитник је креиран у веб-алату Google forms. Примењена је квантитативна и квалитативна методологија. Резултати показују да су наставници српског језика и књижевности највише користили платформу Google Classroom, да је две трећине њих искусило тешкоће приликом реализовања наставе, као и да је већина њих сагласна да ученици нису напредовали током онлајн наставе као што напредују приликом одвијања традиционалне наставе. Такође, већина њих истиче да нису могли да реализују садржаје из свих трију наставних области (језик, књижевност, језичка култура) и да је најмање заступљена била језичка култура која изискује функционалну примену стеченог знања. Дати налази, између осталог, упућују на закључак да је потребно да се подстакне отварање нових истраживачких питања у овом домену, због чињенице да се током наставе српског језика и књижевности, посебно у основној школи, стиче једна од кључних компетенција за напредовање у свим школским предметима.

Кључне речи: настава српског језика и књижевности, онлајн окружење, пандемија COVID-19 у Републици Србији, наставници, основна школа.

* jelena.stevanovic.jelena@gmail.com

** jadrantalara@gmail.com

*** svetlana.ilibasic@gmail.com

ONLINE CLASSES OF SERBIAN LANGUAGE AND
LITERATURE DURING THE COVID-19 PANDEMIC
IN THE REPUBLIC OF SERBIA: TEACHERS' PERSPECTIVE

Jelena M. Stevanović

Institute for Pedagogical Research, Belgrade, Serbia

Jadranka Milošević

Svetlana Ilibašić

Institute for the Improvement of Education, Belgrade, Serbia

Due to the circumstances in which teaching was organised during the pandemic, as well as the fact that until that moment modern technology was not an obligatory intermediary between teachers and pupils in regular classes, research was conducted to analyse the opinion of Serbian language and literature teachers about the challenges they faced while teaching the school subject during the COVID-19 pandemic in the Republic of Serbia. The teachers who teach in primary schools participated in the research. A questionnaire designed for the purpose of the research was used (it contained closed and open-ended questions). The questionnaire was created in the online tool Google Forms. Quantitative and qualitative methodology was applied. The results indicate that the Serbian language and literature teachers mostly used the platform Google Classroom, and two-third of them experienced certain difficulties while teaching. Moreover, most of them agreed that their pupils did not make as much progress during the online classes as in traditional classes. Additionally, most of them underlined that they could not realize the contents of all three teaching areas (language, literature, and language culture) as well as that language culture, which requires the functional application of acquired knowledge, was the least present. The results, among other things, point to the conclusion that it is necessary to encourage raising new research questions in this domain, due to the fact that one of the key competencies for advancement in all other school subjects is acquired, especially in primary schools, in the classes of Serbian language and literature.

Keywords: classes of Serbian language and literature, online environment, the COVID-19 pandemic in the Republic of Serbia, teachers, primary schools.

УЧЕЊЕ ЈЕЗИКА НА ДАЉИНУ ВАН ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ КОНТЕКСТА – ПРИМЕР МОДЕРНОГ ГРЧКОГ

Војкан Б. Стојичић*
Антонина В. Костић**

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

У току пандемије COVID-19 мноштво платформи, програма и апликација дале су наставницима страних језика (у оквиру и ван институционалног образовања) прилику да настави приступе из друге перспективе, да се усаврше у коришћењу технологије и да иновирају своју наставу. У том светлу је Катедра за неохеленске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду од 2021. године почела да организује бесплатну виртуелну радионицу модерног грчког језика за грађанство, која је доживела велики успех. Овај курс као свој циљ имао је промоцију језика и упознавање са основним лингвистичким и културним елементима. Преласком на онлајн формат курса отворила се могућност за учешће већег броја људи из различитих земаља па је одлучено да курс остане у овом формату. Организован је три године заредом, са више од сто пријављених полазника годишње. Узевши у обзир могућности које је овај облик наставе пружио, у овом раду се представљају резултати истраживања спроведеног међу учесницима горенаведене радионице. У сврху истраживања коришћена је анкета, како би се идентификовали позитивни и негативни аспекти учења језика на даљину као и да би се испитао утицај који ова врста наставе може имати на интринзичку и екстринзичку мотивацију учесника за даље изучавање језика. Приликом излагања резултата коришћена је дескриптивна метода.

Кључне речи: учење на даљину, настава језика, модерни грчки језик.

* vojkans@hotmail.com

** antonina.irini@gmail.com

DISTANCE LANGUAGE LEARNING OUTSIDE
THE INSTITUTIONAL CONTEXT –
THE EXAMPLE OF MODERN GREEK LANGUAGE

Vojkan B. Stojičić
Antonina V. Kostić

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

During the COVID-19 pandemic, a multitude of platforms, programs and applications gave language teachers (within and outside of institutional education) the opportunity to pursue approaches from a different perspective, to improve their use of technology and to innovate their teaching. In this light, from 2021, the Department of Modern Greek Studies of the Faculty of Philology of the University of Belgrade started organizing a free virtual workshop of Modern Greek language for citizens, which was a great success. This course aimed to promote the language and introduce basic linguistic and cultural elements. The transition to the online format of the course opened the possibility for the participation of a larger number of people from different countries, so it was decided to keep the course in this format. It was organized three years in a row, with more than a hundred registered participants per year. Taking into account the possibilities that this form of teaching opened, this paper presents the results of the research conducted among the participants of the above-mentioned workshop. For the purpose of the research, a survey was conducted, in order to identify the positive and negative aspects of distance language learning, as well as to examine the impact that this type of teaching can have on the intrinsic and extrinsic motivation of the participants for further language learning. A descriptive method was used for the presentations of the results of the survey.

Keywords: distance learning, language teaching, Modern Greek language.

АНАЛИЗА МЕТОДИЧКИХ ПРИСТУПА У ТВ ЧАСОВИМА
У НАСТАВИ ПРЕДМЕТА ДИГИТАЛНИ СВЕТ
У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Гордана Т. Стоковић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

Током COVID-19 пандемије, школске 2020/2021, у први разред основног образовања је уведен нови наставни предмет Дигитални свет. Сукцесивним увођењем сваке наредне године у следећи разред, Дигитални свет је једини наставни предмет који се од почетка развија хибридно: у настави уживо и путем ТВ часова који су емитовани уживо са могућношћу приступа онлајн. Циљ рада је критичка анализа методичких приступа коришћених у ТВ настави предмета Дигитални свет која је емитована преко платформе РТС планета. На узорку од 72 часа снимљених током 2020. и 2021. године, анализирана је усклађеност садржаја прописаних програмом наставе и учења, са фокусом на методичке приступе који доприносе усвајању нових знања, развијању вештина и навика ученика млађег школског узраста из области дигиталних технологија. Резултати указују да је ТВ настава усаглашена са прописаним програмом, али да се методички приступи појединих наставника значајно разликују, као и квалитет садржаја у оквиру самих часова. Иако се у ТВ настави користи језик прилагођен узрасту и подразумева индивидуални рад ученика, поједини задаци нису примерени ученицима и у појединим случајевима нису изводљиви. Узимајући у обзир да је настава, било уживо, путем ТВ-а или онлајн, континуирани процес, неопходно је да је планира и, по могућству, изводи исти тим реализатора, како би целокупан ток наставе био уједначен, смислено повезан, а самим тим да стечена знања буду практична и трајна.

Кључне речи: ТВ час, онлајн приступ, Дигитални свет, ученик, наставник.

* gordana.stokovic@uf.bg.ac.rs

DIGITAL WORLD: ANALYSIS OF METHODOLOGICAL APPROACHES IN ONLINE TEACHING

Gordana T. Stoković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

During the COVID-19 pandemic, in the 2020/2021 school year, a new subject, Digital World, was introduced in the first grade of primary education. With the successive introduction of each subsequent year in the next grade, Digital World is the only subject that is developed hybridly from the beginning: in live classes and through TV lessons with the possibility of online access. The aim of this paper is a critical analysis of the methodological approaches used in TV teaching of the subject Digital world, which was broadcast on the RTS Planeta platform. On a sample of 72 lessons recorded during 2020 and 2021, we have analyzed the compliance of the content prescribed by the curriculum, with the focus on methodical approaches which contribute to the attainment of new knowledge, development of skills and habits of young pupils in the field of digital technologies. The results indicate that the TV teaching is in line with the prescribed curriculum. However the methodical approaches of individual teachers significantly differ, along with the content quality within the lessons themselves. Although TV lessons use age-appropriate language and involve individual student work, certain tasks may not be suitable for pupils and in some cases are not applicable. Taking into account that teaching, whether live, via TV or online, is a continuous process, it is necessary that it is planned and, if possible, implemented by the same team of participants, thus the entire teaching course is constant, meaningfully connected, and therefore the acquired knowledge is practical and permanent.

Keywords: TV lesson, online access, Digital world, pupil, teacher.

ВРЕДНОВАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА И СТУДЕНАТА У УСЛОВИМА ТРАЈАЊА ПАНДЕМИЈЕ

Адиса И. Шаховић Џанковић*

ОШ „Бамил Сијарић“ Нови Пазар, Србија

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Сефедин Ф. Шеховић**

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Године 2020. свет је био суочен са пандемијом вируса COVID-19, која је оставила неизбрисив траг у образовном систему и дала упозорење да морамо бити боље припремљени за непредвиђене ситуације и довољно обучени да реагујемо на адекватан начин без импровизација. У ситуацијама када је здравље људи на глобалном нивоу угрожено, а питање егзистенције се постави као примарно, тада се потреба за образовањем силом прилика смешта у други план. Колико брзо се привикавамо на новонастале околности и колико смо спремни да на прави начин реагујемо на изазове које оне доносе, у толико су негативне последице по образовни систем мање. Након што је школама у Србији упућен допис Министарства просвете да самостално одаберу систем за електронско учење, како би се настава организовала и реализовала онлајн путем, школе су се суочиле са реалном ситуацијом која се тиче припремљености за рад у оваквим условима. Већина школа се определила за Google classroom јер је у датом тренутку био најједноставнији за коришћење и праћење напредовања ученика. Универзитетски професори су се радије опредељивали за Microsoft Teams које је, чини се, био прагматичнији за овај ниво образовања. Пандемија, за коју је још увек упитно јесмо ли је сасвим оставили за собом, подсетила нас је да тешка времена доносе велике изазове, да смо заједно кадри превазићи их али да је најбоље предупредити недостатке које сваки образовни систем има и да спремнији дочекамо нове изазове за које је извесно да ће их бити.

Кључне речи: платформе, е-учење, наставници, настава, мерење.

* dzankovicadisa1@gmail.com

** ufbgonp@yahoo.com

EVALUATING AND MONITORING THE ACHIEVEMENTS OF PUPILS AND STUDENTS DURING THE PANDEMIC

Adisa I. Šahović Džanković

Primary school „Ćamil Sijarić”, Novi Pazar, Serbia

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Sefedin F. Šehović

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

In 2020, the world was faced with the pandemic of the COVID-19 virus, which left an indelible mark on the educational system and gave a warning that we must be better prepared for unforeseen situations and trained enough to react adequately without improvisation. In situations where people's health is at risk on a global level, and when the question of existence is put as primary, the need for education is forced into the background. The faster we get used to the new circumstances and how ready we are to react in the right way to the challenges they bring, the less the negative consequences there are for the educational system. After a letter from the Ministry of Education was sent to all schools in Serbia to independently choose a system for electronic learning, in order to organize and implement classes online, schools were faced with a real situation regarding preparation for working (at a distance) in such conditions. Most schools chose Google Classroom because it was the easiest to use and monitor pupil progress at the time. However, university professors preferred Microsoft Teams, which seemed to be more pragmatic for this level of education. The pandemic, for which it is still questionable whether we have completely left it behind, reminded us that difficult times bring great challenges, that together we are able to overcome them, but that it is best to prevent the shortcomings that every educational system has and to be more ready to meet new challenges for which it is certain that there will be.

Keywords: platforms, e-learning, teachers, teaching, measurement.

NASTAVA NA DALJINU TOKOM PANDEMIJE COVID-19:
PREDNOSTI I NEDOSTACI IZ PERSPEKTIVE
NASTAVNOG PREDMETA PRIRODA I DRUŠTVO

Hrvoje Šlezak*

*Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu,
Čakovec, Hrvatska*

Andrea Klanjec**

Osnovna škola Gradec, Gradec, Hrvatska

Zdravstvena kriza uzrokovana pandemijom COVID-19 uticala je na premeštanje nastave iz učionice u mrežno okruženje. Kroz određeno vremensko razdoblje nastava svih nastavnih predmeta, pa tako i nastava Prirode i društva, odvijala se na daljinu. Bez mogućnosti pripreme na navedeni oblik rada učitelji su se našli u dotad potpuno nepoznatoj situaciji. Kao cilj istraživanja, čiji se rezultati donose u ovome radu, bilo je ispitati mišljenja i stavove učitelja o izvođenju nastave na daljinu, o ograničenjima navedenog oblika rada te o sveobuhvatnom kvalitetu nastave u okolnostima realizacije nastavnog procesa na daljinu iz perspektive predmeta Priroda i društvo. Istraživanje je sprovedeno anketnim upitnikom na slučajnom uzorku od 151 ispitanika – učitelja razredne nastave u Republici Hrvatskoj. Rezultati istraživanja ukazuju na prepoznavanje puno većeg broja nedostataka u odnosu na prednosti nastave na daljinu. Statističkom analizom utvrđeno je da ne postoje značajne razlike u stavovima učitelja s obzirom na njihovo radno iskustvo. S druge strane, statistička značajnost je utvrđena u stavovima o nastavi na daljinu s obzirom na smeštaj škole u ruralnoj ili urbanoj sredini i s obzirom na razred u kojem učitelji predaju.

Ključne reči: nastava na daljinu, Priroda i društvo, stavovi.

* hrvoje.slezak@ufzg.hr

** klanjecandrea@gmail.com

DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC:
ADVANTAGES AND DISADVANTAGES FROM THE PERSPECTIVE
OF THE SUBJECT NATURE AND SOCIETY

Hrvoje Šlezak

*University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Department in Čakovec,
Čakovec, Croatia*

Andrea Klanjec

Primary school Gradec, Gradec, Croatia

The health crisis caused by the COVID-19 pandemic has influenced the transfer of teaching from the classroom to an online environment. During a certain period, the teaching of all subjects, including the teaching of Nature and Society, took place remotely. Without the possibility of preparation for the mentioned form of work, teachers found themselves in a completely unknown situation. The aim of the research, the results of which are presented in this paper, was to examine the opinions and attitudes of teachers about distance learning, about the limitations of the mentioned form of work, and about the overall quality of teaching in the circumstances of the remote teaching process from the perspective of the subject Nature and Society. The research was conducted using a questionnaire on a random sample of 151 respondents – primary education teachers in the Republic of Croatia. The results of the research indicate the recognition of a much greater number of disadvantages compared to the advantages of distance learning. Through statistical analysis, it was determined that there are no significant differences in teachers' attitudes regarding their work experience. On the other hand, statistical significance was established in the attitudes about distance learning with regard to the location of the school in a rural or urban environment and with regard to the class in which the teachers teach.

Keywords: distance learning, Nature and Society, attitudes.

EDUCATION THROUGH ART AS A SUPPORTIVE APPROACH IN PANDEMIC EDUCATION

Petra Štirn Janota*

*University of Maribor, Pedagogical Faculty, Maribor, Slovenia
PETIDA Institute, Mezica, Slovenia*

Darja Štirn**

PETIDA Institute, Mezica, Slovenia

Robi Kroflič***

University of Ljubljana, Faculty of Art, Ljubljana, Slovenia

With COVID-19 and prolonged closure of preschools and the question of appropriate approaches and subject areas to support children and young people for whom distance education was a major burden was often raised. Questions such as how to respond to the decline in motivation and concentration for learning, to social isolation, to the increase in mental distress, were at the forefront. In the project Developing Communication Skills through Cultural and Arts Education - SKUM, within which we developed the concept of education through the arts through the whole school vertical, analyses showed that dialogue through the arts is a very rich pedagogical tool that can mitigate the adverse effects of online education caused by the lack of face-to-face contact between classmates and teachers. Also the qualitative analysis of the collected examples of project activities showed that children and adolescents, through the stories expressed greater sensitivity in observing attitudes, social and natural phenomena and a more holistic understanding of the learning content, and that they were better able to express their observations of the world and the relationships in which they found themselves in these changed times. In this paper we will show through case studies how art can support children and adolescents in alleviating hardships, in establishing a critical and responsible attitude in the world and, last but not least, in making sense of and deepening learning content through art. The theoretical background from which we started is education through art (Biesta, Kroflič), art as first-person experience (Medveš, Vecchi), narrative teaching (Riceour, Clandidin).

Keywords: challenges in pandemic education, education through Art, art as inductive experience, case studies.

* petra.stirn@gmail.com

** darja.stirn@gmail.com

*** robi.kroflic@ff.uni-lj.si

ОБРАЗОВАЊЕ КРОЗ УМЕТНОСТ КАО ПРИСТУП КОЈИ ПОМАЖЕ У ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ

Petra Štirn Janota

*Универзитет у Марибору, Педагошки факултет, Марибор, Словенија
PETIDA Институт, Межица, Словенија*

Darja Štirn

PETIDA Институт, Межица, Словенија

Robi Kroflič

Универзитет у Љубљани, Факултет уметности, Љубљана, Словенија

У току пандемије COVID-19 и продуженог затварања обданишта често је постављано питање одговарајућих приступа и предметних области за подршку деци и младима за које је учење на даљину представљало велико оптерећење. У првом плану било је питање како реаговати на пад мотивације и концентрације, друштвену изолацију, пораст менталних проблема проузрокованих појачаним стресом. Анализе спроведене у оквиру пројекта Развијање комуникацијских вештина кроз културно и уметничко образовање (Developing Communication Skills through Cultural and Arts Education – SKUM), у коме смо развили концепт образовања кроз уметност вертикално, на свим нивоима школског образовања, показале су да је дијалог кроз уметност врло моћно педагошко средство којим се могу умањити неповољни ефекти онлајн образовања проузроковани одсуством директне, лицем у лице, комуникације између наставника и ученика у учионици. Поред тога, квалитативна анализа прикупљених примера пројектних активности показала је да деца и адолесценти помоћу прича изражавају већу сензитивност у посматрању ставова, друштвених и природних појава, показују виши ниво холистичког разумевања научног градива, као и да су способнији да изразе своја запажања о свету и односима у којима су се нашли у овим измењеним временима. На примерима студија случаја у раду показујемо како уметност може да помогне деци и адолесцентима у ублажавању тешкоћа, успостављању критичког и одговорног односа према свету и, што је подједнако важно, у осмишљавању и продубљивању садржаја учења кроз уметност. Теоријска позадина од које смо пошли је образовање кроз уметност (Biesta, Kroflič), уметност као искуство у првом лицу (Medveš, Vecchi) и наративно подучавање (Riceour, Clandinin).

Кључне речи: изазови у образовању током пандемије, образовање кроз уметност, уметност као индуктивно искуство, студије случаја.

„НОВА НОРМАЛНОСТ” – ПРОЈЕКАТ КОЈИ (ЈОШ) НИЈЕ ЗАЖИВЕО

Урош В. Шуваковић*

Универзитет у Београду, Училишски факултет, Београд, Србија

У контексту избијања и суочавања са пандемијом COVID-19, јавили су се многи изазови за човечанство. Они нису били само последица настанка и ширења вируса, већ и друштвених околности у којима се пандемија одвија. Стога је социолошки приступ проучавању пандемије, више него потребан. Током пандемије многи научници различитих струка су говорили о настанку „нове нормалности”. Ради се, заправо, о једном новом концепту како треба да изгледа свакодневица у новим условима живота људи. Циљ истраживања је да теоријски истражи концепт „нове нормалности”. Да ли се ради о идеолошком концепту који је *иош* ради задовољавања одређених интереса крупног капитала или о *нео*суочавања са новим вирусом у сврху очувања живота и здравља људи? Резултати спроведеног истраживања указују на то да је „нова нормалност” представљала идеолошки покушај преобликовања свакодневног живота људи, диктирањем одређених, строжијих, правила понашања, скопчаних са вишим степеном контроле над људским слободама, а што је све образлагано бригом за животе и здравље људи. У васпитно-образовном процесу безбедност и заштита на раду добили су примат у односу на уобичајене начине школске социјализације деце, квалитет образовног процеса и сл. „Нова нормалност” као пројекат ипак није потпуно заживео, будући да је COVID-19 криза скоро потпуно заборављена с избијањем руско-украјинског рата. То, међутим, никако не значи да неки елементи те „нове нормалности” нису данас значајно присутнији у свакодневном животу, него што су то били пре избијања пандемије ове инфективне болести.

Кључне речи: пандемија COVID-19, „нова нормалност”, социолошке импликације.

* uros.suvakovic@uf.bg.ac.rs

„NEW NORMAL” –
THE PROJECT THAT HAS NOT BEEN ACCEPTED (YET)

Uroš V. Šuvaković

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

In the context of the outbreak of the COVID-19 pandemic and facing it, numerous challenges for humanity emerged. They were not only the consequence of the emergence and spread of the virus, but also of the social circumstances in which the pandemic occurred. That is why the sociological approach to the research of the pandemic is more than necessary. During the pandemic, many scientists from different fields spoke about the creation of „new normal”. In fact, it is a new concept of how everyday life should look like in the newly-created living conditions. The research is aimed at theoretically exploring the concept of „new normal”. Is it an ideological concept that needs to be realized for the purpose of fulfilling certain interests of large capital, or a necessity of facing a new virus for the purpose of preserving human lives and health? The results of the conducted research indicate that „new normal” is an ideological attempt of retransforming people’s everyday lives by dictating certain stricter rules of behaviour, linked with a higher degree of control over human freedoms, which was all justified by the care for human lives and health. In the process of upbringing and education, safety and protection at work gained primacy over usual forms of school socialization of children, the quality of the educational process etc. „New normal” as a project has not been fully accepted because the COVID-19 crisis was almost completely forgotten after the outbreak of the Russian-Ukrainian war. However, it does not mean that some elements of „new normal” are not substantially more present in everyday life than before the outbreak of the pandemic of this infectious disease.

Keywords: COVID-19 pandemic, „new normal”, sociological implications.

ВАСПИТНА И ЗДРАВСТВЕНА УЛОГА
ДОМАЋИХ ТВ ПРОДУКЦИЈА НА ДЕЦУ
У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ

Нада М. Торлак*

Међаџренд Универзитет, Факултет за културу и медије, Београд, Србија

Маја М. Војиновић**

*Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Факултет за менаџмент,
Сремски Карловци, Србија*

Ана З. Јевтовић***

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија

Медији масовног комуницирања временом су мењали своје примарне намене, те данас имају мноштво функција, при чему у кризним ситуацијама њихов утицај у обликовању и доживљају стварности расте. Лонгитудалном анализом садржаја емисија за децу домаћих ТВ продукција са националним фреквенцијама у раду у три временска интервала током 2020, 2021. и 2022. године истражујемо њихов однос током трајања пандемије и примену васпитне функције. Резултати показују да дечји садржаји нису прилагођавани угроженом здравственом окружењу: 68% програма чинили су уобичајени цртани филмови, док су садржаји који говоре о здрављу и медицини чинили тек 3,1% емисија. Корона и пандемија нису издвајани као посебне тематске целине већ се о њима говорило кроз редовне сервисе вести и постојеће рубрике са фокусом на сузбијање болести. Информативношћу су се издвајали јавни сервиси РТС и РТВ, док су се комерцијални емитери ослањали на стране продукције које према статистичким подацима преузимају доминацију у медијској промоцији вредности и образаца понашања. У периоду пандемије недовољно се користила моћ умрежавања капацитета домаћих ТВ продукција и њиховог значаја у развијању здравствене културе, интерактивности и едукативности. Домаћи телевизијски аутори у кризама још увек потцењују моћ друштвених мрежа које у широј перспективи постају први медијски избор.

Кључне речи: телевизија, деца, васпитање, COVID-19 криза, партиципативност, медијска писменост, здравље.

* nadatorlak@gmail.com

** vojcinovic@famns.edu.rs

*** jevtovic.ana@gmail.com

THE EDUCATIONAL AND HEALTH ROLE
OF DOMESTIC TV PRODUCTIONS ON CHILDREN
DURING THE COVID-19 CRISIS

Nada M. Torlak

Megatrend University, Faculty of Culture and Media, Belgrade, Serbia

Maja M. Vojinović

*University „Union – Nikola Tesla”, Faculty of Management,
Sremski Karlovci, Serbia*

Ana Z. Jevtović

University of Niš, Faculty of Philosophy, Niš, Serbia

Mass communication media have changed their primary purposes over time, and today they have many functions, while in crisis situations their influence in shaping and experiencing reality grows. Longitudinal analysis of the content of shows for children of domestic TV productions with national frequencies in operation in three-time intervals during 2020, 2021 and 2022, has been investigating their relationship during the pandemic and the application of the educational function. The results show that children's content is not adapted to the vulnerable health environment: 68% of the programs were regular cartoons, while content about health and medicine made up only 3.1% of the shows. The corona and the pandemic were not singled out as separate thematic entities, but were discussed through regular news services and existing columns with a focus on disease control. The public broadcasters RTS and RTV stood out for their informativeness, while commercial broadcasters relied on foreign productions, which, according to statistical data, dominate media promotion of values and patterns of behaviour. In the period of the pandemic, the power of networking capacities of domestic TV productions and their importance in developing health culture, interactivity and education was insufficiently used. Domestic television authors in crises still underestimate the power of social networks, which in a broader perspective are becoming the first media choice.

Keywords: television, children, education, participation, media literacy.

ОБРАЗОВАЊЕ И „НОВА НОРМАЛНОСТ”

Весна С. Трифуновић*

*Универзитет у Крајевцу, Факултет педагошких наука,
Јагодина, Србија*

У раду се разматра повезаност друштва и образовања и утицај нових безбедносних ризика на функционисање система образовања. Намера је да се истакне да у глобализованом свету систем образовања пружа учесницима заједничке „видике” како би из тога извели заједничке начине размишљања и деловања. У првом делу рада дају се основна одређења термина важних за разумевање релације глобално друштво – глобално образовање. У другом делу рада аутор анализира како радикалне промене у оквиру глобалног, међуповезаног друштва утичу на формално образовање. У трећем делу анализира се утицај пандемије COVID-19 и глобализовани одговор на изазове са којима је суочила свет, а који показује *образац* будућих промена: кризе ће бити коришћене за успостављање све веће хомогенизације и унификације друштава и њихових различитих система. Системи образовања ће, с једне стране, бити изложени процесу хомогенизације, а с друге, ће активно учествовати у преношењу оних идеологија и вредности које ће водити ка хомогенизацији. Затим, у четвртом делу, се анализира утицај информационо-комуникационих технологија (ИКТ) у настави и, посебно, утицај онлајн наставе (E-learning) на природу формалног образовања: ИКТ и E-learning су у функцији стварања нове филозофије образовања – филозофије у којој неће бити места за сумње, дилеме и различите перцепције у процесу образовања.

Кључне речи: пандемија, COVID-19, друштвене промене, образовање.

* vesna.trifunovic@pefja.kg.ac.rs

EDUCATION AND „NEW NORMAL”

Vesna S. Trifunović

University of Kragujevac, Faculty of Education, Jagodina, Serbia

The paper discusses the connection between society and education and the impact of new security risks on the functioning of the educational system. The intention is to emphasize the role of the educational system in a globalized world in providing its participants with a common „point of view” in order to promote shared ways of thinking and acting. The first part of the paper covers basic definitions of terms important for understanding the relationship between global society and global education. In the second part of the paper, the author analyses how radical changes within the global, interconnected society affect formal education. The third part analyses the impact of COVID-19 pandemic and the globalized response to the challenges the world has faced, which shows the pattern of future changes: crises will be used to establish an increasing homogenization and unification of societies and their various systems. On the one hand, educational systems will be exposed to the process of homogenization, and on the other hand, they will actively participate in transmitting ideologies and values that lead to homogenization. Then, in the fourth part, the impact of information and communications technologies (ICT) in teaching is analysed and, in particular, the impact of online teaching on the nature of formal education: ICT and E-learning are intended to create a new philosophy of education.

Keywords: pandemic, COVID-19, social changes, education.

RUSSIAN UNIVERSITY TEACHERS' ESTIMATES
OF DISTANCE AND HYBRID LEARNING UNDER
AND AFTER THE COVID-19 PANDEMIC

Irina Trotsuk*

RUDN University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Moscow, Russia

RANEPa, Centre for Agrarian Studies, Moscow, Russia

Since the outbreak of the pandemic, there were five waves of the all-Russian online survey of higher education teachers on the transition to distance learning and digital transformation of universities. Already in 2021, the results of four surveys showed that the teachers' attitude to distance learning depends on the type of educational activity, discipline, and age. Thus, the older group (over 55 years) prefers offline learning and unified (universal) curricula, while the younger group (up to 34 years) – online learning and individual curricula supported by tutorship. The real workload of distance learning in the 2020–2021 academic year corresponded to the teachers' ideas about the optimal share of distance learning. However, most teachers still define the hybrid form of education as distance learning, which means that the hybrid learning model remains unclear to many respondents. Teachers are ready to discuss the problems of the hybrid model and identify the following types of its difficulties: technical issues, lack of personal contact and feedback, insufficient control of students' attendance and academic performance, students' low motivation and poor knowledge, lack of online platforms and tested online courses, and additional workload. Teachers believe that the students' academic performance depends on the form of learning – it improves in the pure online and offline forms and worsens when hybrid forms are used. However, the students' involvement increases only in offline classes.

Keywords: higher education, distance learning, hybrid learning, teachers, pandemic.

* irina.trotsuk@yandex.ru

ПРОЦЕНЕ РУСКИХ УНИВЕРЗИТЕТСКИХ НАСТАВНИКА
О УЧЕЊУ НА ДАЉИНУ И ХИБРИДНОМ УЧЕЊУ
ТОКОМ И ПОСЛЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ирина Тротсук

*РУДН Универзитет, Факултет хуманистичких и друштвених наука,
Москва, Русија*

РАНЕПА, Центар за побољшивредне студије, Москва, Русија

Од избијања пандемије било је пет таласа сверуске онлајн анкете намењене наставницима у високом образовању о преласку на учење на даљину и дигиталној трансформацији универзитета. Већ 2021. резултати четири истраживања су показали да став наставника према учењу на даљину зависи од врсте образовне активности, дисциплине и узраста. Тако старија група (преко 55 година) учење и подучавање у учионици и јединствене (универзалне) наставне планове и програме, док је млађа група (до 34 године) више наклоњена онлајн учењу и индивидуалним наставним плановима и програмима уз туторство. Стварно оптерећење наставника током учења на даљину у школској 2020-2021. одговарало је идејама наставника о оптималном уделу учења на даљину. Међутим, већина наставника још увек дефинише хибридни облик образовања као учење на даљину, што значи да је хибридни модел учења многим испитаницима остао нејасан. Наставници су спремни да дискутују о проблемима хибридног модела и они наводе следеће врсте потешкоћа у његовој примени: технички проблеми, недостатак личног контакта и повратних информација, недовољна контрола похађања и академског успеха ученика, слаба мотивација и слабо знање ученика, мањак онлајн платформи и тестирањих, проверених онлајн курсева, као и додатно оптерећење. Наставници сматрају да академски учинак студената зависи од облика учења – побољшава се у чистој онлајн и офлајн форми и погоршава када се користе хибридни облици; међутим, ангажовање студената повећава се само на часовима који нису онлајн.

Кључне речи: високо образовање, образовање на даљину, хибридно учење, наставници, пандемија.

ДЕЧИЈА ИГРА КАО „ЦРНА КУТИЈА” ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ђорђина Трубарац Матић*

Етнографски институт САНУ, Београд, Србија

Током пандемије COVID-19 нагло су се дешавале промене на макро и микро социокултурном плану које су довеле до измена дневних рутина као и генерисања унутрашњих тензија код деце. Циљ излагања је да укаже на значај дечије игре као својеврсне „црне кутије”, помоћу које је могуће детектовати оне елементе микро и макро социјалног контекста које деца перципирају као централне елементе новонастале стварности. У игри се ти елементи даље стављају у специфичне односе преко којих се може добити дубљи увид у врсте тензија, као и у идејне и сазнајне промене формиране код деце у новонасталим околностима. У излагању ће бити изложена запажања настала током личног теренског истраживања обављеног у пролеће 2021. године међу ученицима ОШ „Свети Сава“ на Врачару, узраста од 7 до 11 година. Испитивања су рађена у форми полуструктурисаних разговора и тицала су се игровне праксе под именом Корона, која је спонтано настала међу ученицима те београдске школе. На основу студије конкретног случаја износе се закључци који могу бити од користи просветним радницима, педагозима и дечијим психолозима да стекну дубљи увид о утицају друштвеног контекста током пандемије COVID-19 на децу поменутог узраста, као и на неке опште механизме који се активирају током дечијег обликовања игара, као својеврсних катализатора за увид у психичке, сазнајне и идејне промене код деце.

Кључне речи: дечија игра, фолклорна комуникација код деце, игра као социокултурни конструкт, пандемија COVID-19.

* djordjina.trubarac@ei.sanu.ac.rs

CHILDREN'S GAME CORONA AS A „BLACK BOX” DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Đorđina Trubarac Matić

The Institute of Ethnography SASA, Belgrade, Serbia

The sudden changes which happened on the macro and micro socio-cultural level during the COVID-19 pandemic, led to changes in daily routines of children and the accumulation of psychological tension. The presentation aims to point out the importance of children's play as a kind of „black box”, through which we can detect those elements of the micro and macro social change that children perceive as central. During the game the symbols of those elements are put in relations which can reveal the type of inner tensions, as well as the newly formed ideas and knowledge about the sociocultural reality. The presentation will include observations made during a personal fieldwork research conducted in the spring of 2021 among the pupils of the „Saint Sava” primary school in the Belgrade's municipality of Vracar. The research is based on the semi-structured interviews on the topic of the game called *Corona*, which spontaneously arose among the pupils of this school. Based on this specific case study, conclusions are presented that can be useful for teachers, pedagogues and child psychologists in order to gain deeper insights about the impact of the COVID-19 pandemic regulations on the schoolchildren of the age 7 to 11 in Serbia, as well as about some general mechanisms that are activated during the children's self-modelling of games.

Keywords: children's game, childlore communication, game as sociocultural construct, COVID-19 pandemic.

МЕНТОРСКИ РАД У КОМБИНОВАНОМ МОДЕЛУ
НАСТАВЕ ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19;
ОД НЕФОРМАЛНОГ ДО ФОРМАЛНОГ
УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

Дуња Г. Трутин*

*Универзитет уметности у Београду, Факултет ликовних
уметности, Београд, Србија*

Комбиновани модел наставе подразумева смењивање непосредне наставе и наставе на даљину и активно је развијан током пандемије COVID-19. На пољу уметничког образовања, пандемијски режим рада носио је неколико великих изазова: (1) изазов праћења израде просторног дела (скулптуре, инсталације), (2) изазов комуникације ментора и студента/полазника и (3) проблем смањене интеракције учесника програма. У раду се разматра модел савремене образовне праксе – семинар *Уметник у контексту* који су похађали студенти уметничких факултета и кандидати за упис, као пример облика менторског рада прилагођеног пандемијским условима. Врши се поређење са другим примерима неформалног уметничког образовања из личне педагошке праксе, као и са менторским радом са студентима Факултета ликовних уметности у уобичајеним условима. Циљ рада је испитивање могућих предности пројеката заснованих на комбинованом моделу наставе у превазилажењу поменутих изазова у уметничком образовању. Коришћен је дескриптивни метод са елементима квалитативне студије случаја и акционог истраживања. Примарне технике биле су партиципативно посматрање и анализа садржаја, док је евалуација семинара спроведена техником анкете. Анализа педагошких пракси указује на неколико предности неформалних програма заснованих на комбинованој настави, као што је флексибилност у прилагођавању кризним ситуацијама, специфичностима полазника, ограничењима формалних курикулума и потенцијал за превазилажење изазова у менторском раду. Закључујемо да је модел семинара *Уметник у контексту* и сродних програма широко применљив као облик прилагођеног менторског рада са младима у области уметности.

Кључне речи: комбиновани модел, онлајн настава, уметност, менторство, неформално образовање

* dunjatrutin@gmail.com

SUPERVISING STUDENTS' WORK IN A BLENDED
APPROACH DURING COVID-19 PANDEMIC;
FROM FORMAL TO INFORMAL TEACHING IN ART

Dunja G. Trutin

University of Arts in Belgrade, Faculty of Fine Arts, Belgrade, Serbia

The blended approach - a teaching model that combines direct and on-line communication - has been greatly developed during the Covid-19 pandemic. In the field of art education, this pandemic mode brought several challenges: (1) supervising the production process of a visual/spatial artwork challenge, (2) supervisor-student communication challenge and (3) interaction between learners challenge. This paper discusses a specific case from educational practice - the seminar *Artist in Context* (attended by art academies' students and candidates for enrolment) - as a contemporary teaching model tailored for pandemic conditions. It also considers other examples for comparison - from personal educational practice in an informal setting, as well as teaching practice within the institution - supervising students in Faculty of Fine Arts in post-pandemic conditions. The aim of the paper is to examine possible advantages of blended teaching programs in terms of overcoming the aforementioned challenges, using the descriptive method, with elements of qualitative case study and action research. Primary techniques used are participatory observation and content analysis, along with a questionnaire used for evaluation of the seminar. The paper highlights some advantages of informal blended educational programs, such as flexibility, potential for individualisation, the ability to overcome the challenges mentioned before. This points to a conclusion that similar programs can be widely applicable as a form of supervision-based educational programs, easily adjustable to different environments and circumstances.

Keywords: blended approach, online teaching, art, supervision, informal education.

COMMUNICATION BETWEEN EDUCATORS
AND PRESCHOOL CHILDREN DURING
THE COVID-19 PANDEMIC

Ana Valjak Čunko*

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zagreb, Croatia

Darija Prnjak

The time of the pandemics was a challenge for all and it brought significant changes in communications. The pandemic was very difficult for children in particular, since it changed their everyday life which confused and scared them. Educators in preschools faced new communication challenges and tried to find solutions in implementing educational work so that the child well-being was the main focus. Since we live in a digital age where technology significantly facilitates communication, digital tools had proven to be the best solution for maintaining continuity in educational work when preschools were closed. Thanks to this continuity, return to preschools continued with as much ease as possible despite the prescribed security measures. This article investigates communication techniques that enabled stability in children's development. It analyses the concept and techniques of communication in COVID-19 pandemics through a positivistic research approach using a survey, an unstructured interviews and observation in preschools in Croatia. The aim of this research was to gain an insight into the functioning of educational work during the pandemic.

Keywords: communication, COVID-19 pandemic, digital tools, educators.

* ana.valjak@ufzg.hr

KOMUNIKACIJA IZMEĐU VASPITAČA I PREDŠKOLSKE DECE U TOKU PANDEMIJE COVID-19

Ana Valjak Čunko

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Darija Prnjak

Vreme pandemije bilo je izazovno za sve nas i dovelo je do značajnih promena u komunikaciji. Pandemiju su posebno teško podnela deca zato što im je promenila svakodnevni život, a to ih je zbunilo i uplašilo. Zaposleni u predškolskim ustanovama suočili su se sa novim izazovima u pogledu komunikacije i pokušali su da nađu rešenja za sprovođenje obrazovnog procesa, ali tako da je dobrobit dece na prvom mestu. Pošto živimo u digitalnom dobu u kojem tehnologija značajno olakšava komunikaciju, digitalni alati pokazali su se kao najbolje rešenje za održavanje kontinuiteta obrazovnog rada u periodu u kojem su predškolske ustanove bile zatvorene. Zahvaljujući tom kontinuitetu, povratak u obdaništa odvijao se sa vidnom lakoćom, uprkos propisanim merama bezbednosti. U radu se bavimo tehnikama komunikacije koje su omogućile stabilan razvoj dece. Analiziramo koncept i komunikacijske tehnike tokom COVID-19 pandemije putem pozitivističkog istraživačkog pristupa i to korišćenjem ankete, nestrukturisanog intervjua i opservacije u predškolskim ustanovama u Hrvatskoj. Cilj istraživanja je da steknemo uvid u funkcionisanje obrazovnog rada za vreme pandemije.

Ključne reči: komunikacija, pandemija COVID-19, digitalna sredstva, vaspitači.

ИСКУСТВА О ПРИМЕНИ ОНЛАЈН НАСТАВЕ НА ПРЕДМЕТУ ЗДРАВСТВЕНА НЕГА

Милица Р. Васиљевић Благојевић*

*Академија сџруковних сџудија Београд, Одсек Висока
здравсџвена школа, Београд, Срдија*

Зорана З. Антонић**

Средња медицинска школа „7. аџрил,, Нови Сад, Срдија

Верица Г. Трбовић***

*Академија сџруковних сџудија Београд, Одсек Висока
здравсџвена школа, Београд, Срдија*

Пандемија COVID-19 вируса захватила је скоро све земље света. Затварање образовних установа, као мера смањења ризика преношења болести, донело је промену у реализацији наставе преласком на онлајн режим. Техничке тешкоће, у првим недељама реализације наставе на даљину, биле су само почетак тешкоћа са којима су се током Пандемије сусрели наставници практичне наставе. Реализација наставе из области Здравствене неге без могућности активног учешћа ученика велика је мањкавост и нужно зло. Аутори су били мотивисани да сазнају ставове ученика и наставника о примени онлајн наставе на предмету Здравствена нега што су поставили као циљ рада. Испитаници су били из Медицинске школе „7. април“ Нови Сад, укупно 104 ученика и 35 наставника предмета Здравствена нега. Коришћен је анкетни лист који је специјално дизајниран за потребе овог истраживања за обе групе испитаника, те је јуна 2022. године реализовано анкетање. У изради рада коришћена је опсервационо дескриптивна метода. Резултати до којих смо дошли, а само део њих ће бити представљен у овом раду, потврђују да су наставници и ученици сагласни око тога да онлајн настава има својих предности, када је теоријска настава у питању. Примена традиционалне наставе посебно код практичне наставе Здравствене неге, међутим, игра кључну улогу. Закључујемо да је реализација наставе на болничким одељењима или у кабинетима школе једини одрживи вид када је оспособљавање будућих здравствених радника у питању.

Кључне речи: онлајн настава, практична настава, здравствена нега, ученик.

* milica@tojo.rs

** zoranaantonic@gmail.com

*** vericatrbovic@yahoo.com

EXPERIENCES ON THE APPLICATION OF ONLINE TEACHING IN THE SUBJECT OF NURSE CARE

Milica R. Vasiljević Blagojević

*Academy of Applied Studies Belgrade, The College of Health Sciences,
Belgrade, Serbia*

Zorana Z. Antonić

High school of Medicine '7th of April' Novi Sad, Serbia

Verica G. Trbović

*Academy of Applied Studies Belgrade, The College of Health Sciences,
Belgrade, Serbia*

Epidemic of coronavirus has affected almost all countries of the world. Shutting down schools has been one of the ways to prevent spreading of the infection, but has affected educational system by enforcing online classes. Technical issues, in the first weeks of online school, were just a beginning of many problems teachers had to deal with. Planning and having online classes of Nurse Care, without active participation of students was a big problem. The authors were motivated to know more about students' and teachers' points of view regarding online classes for Nurse care, which is the main goal of this paper. The respondents were from Medical School '7th April' in Novi Sad, all together 104 students and 35 teachers of Nurse care. The questionnaire that was used has been specially designed for needs of this paper for both groups of respondents. The polling was done in June of 2022. The observational descriptive method was used for the preparation of this work. The results that we came to, which will be presented in this paper only partially, confirm that both teachers and students agree that online classes have certain advantages, when it comes to theoretical teaching. However, practical classes in this subject have a huge role. Our conclusion is that practical education in hospitals and school cabinets are the only sustainable way of education for future health care professionals.

Keywords: online teaching, practical teaching, Nurse care, student.

НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ: ПЕРЦЕПЦИЈА УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА О КОНТЕКСТУ ЗАДАТАКА

Ирена Васојевић*

*Универзитет у Крагујевцу, Педагошки факултет у Ужицу, Ужице,
Србија*

Нена А. Васојевић**

*Институт за друштвених наука, Центар за социолошка и
антрополошка истраживања, Београд, Србија*

Ивана Т. Вучетић***

Иновациони центар Машинског факултета у Београду, Београд, Србија

Глобална пандемија COVID-19 утицала је на образовање широм света и изазвала сценарије који су захтевали брзо реаговање. Дошло је до пораста научних радова који се баве имплементацијом онлајн модела у ванредним околностима. Овај рад је део научног истраживања где је коришћена комбинована микс метода како би се испитала искуства ученика, професора разредне наставе и професора математике. Циљ рада је да се на основу исказа ученика и професора идентификују наставне теме математике које су ученицима и професорима биле најлакше, а које најтеже при решавању задатака у периоду онлајн наставе. Претпоставка је била да се у наставном процесу највећи проблем јавља приликом решавања текстуалних задатака са темом из реалног живота, и да је овај проблем директно условљен степеном коришћења текстуалних задатака са темом из реалног живота од стране учитеља/професора математике. За потребе истраживања конструисана су два (полу)структурирана упитника. Истраживање је спроведено током маја 2021. и фебруара-марта 2023. године. Узорак истраживања чинили су ученици, професори разредне наставе и професори математике из 13 школа са територије Републике Србије. Резултати истраживања показују да су ученицима били најтежи задаци са темом из живота из области геометрије, а најлакши задаци из аритметике. Као разлог професори наводе дидактичко-методичка ограничења са којима су се сусрели у онлајн простору.

Кључне речи: пандемија, онлајн настава, контекст задатка, ученици, професори.

* irena.vasojevic@gmail.com

** nvasojevic@idn.org.rs

*** ivana.vucetic@mas.bg.ac.rs

TEACHING MATHEMATICS DURING THE PANDEMIC: STUDENTS' AND TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE TASK CONTEXT

Irena Vasojević

University of Kragujevac, Faculty of Education in Užice, Užice, Serbia

Nena A. Vasojević

*Institute of Social Sciences, Centre for Sociological and Anthropological
Research, Belgrade, Serbia*

Ivana T. Vučetić

Innovation Centre Faculty of Mechanical Engineering, Belgrade, Serbia

The global COVID-19 pandemic has affected the educational system around the world, which has led to an increase in scientific papers dealing with the implementation of online models in emergency situations. This research used a combined *mixed* method to examine the experiences of students, classroom teachers and mathematics teachers, in aim to identify the teaching topics of mathematics which students and teachers considered the easiest when solving tasks during online teaching, as well as those which were considered the most difficult. The assumption was that in the teaching process, the biggest problem occurs when solving text tasks with a real-life topic, and that this problem is directly conditioned by the degree of use of text tasks with a real-life topic by the mathematics teachers. For the purposes of the research, two (semi)structured questionnaires were constructed. The research was conducted during May 2021 and February–March 2023. The research sample consisted of students, classroom teachers and mathematics teachers from 13 schools in the territory of the Republic of Serbia. The research results show that students found tasks with a theme from life most difficult in the field of geometry, and the easiest in the field of arithmetic. According to teachers, the reason for this are the didactic-methodical limitations they encountered while teaching in the online space.

Keywords: pandemic, online teaching, task context, students, teachers.

НАУЧНА ЗАСНОВАНOST И ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКА
ТРАНСФОРМИСАНОСТ САДРЖАЈА У ВИДЕО-ЛЕКЦИЈАМА
НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА НАСТАЛИМ ТОКОМ
COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ

Зорица П. Веиновић*
Сања Р. Благданић**
Јелена С. Лукић***

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Ефикасност наставе природе и друштва у развоју научних појмова ученика почива на одговарајућој селекцији наставних садржаја који треба да су засновани на сазнањима наука из којих потичу. Уз то, потребно је да садржаји буду адекватно дидактичко-методички трансформисани, односно функционални у погледу остваривања циља и исхода програма наставе и учења и прилагођени су узрасту ученика. Циљ спроведеног истраживања био је да се у видео-лекцијама наставе природе и друштва (насталим током COVID-19 пандемије и доступним на порталу Моја школа) идентификују наставне ситуације које су проблематичне из аспекта научне заснованости и/или адекватне дидактичко-методичке трансформисаности одабраних садржаја. У протокол за посматрање видео-лекција, бележене су наведене ситуације и затим су квалитативно анализирани. Узорком је обухваћено 235 видео-лекција из Света око нас и Природе и друштва. У идентификованим ситуацијама препознате су две групе проблема: (1) научна непрецизност (у именовању/објашњењу појма и неадекватном повезивању појмова истог или различитог нивоа општости) и (2) неусклађеност са важећим програмима наставе и учења и узрастом ученика. Уочени проблеми заступљени су у сва четири разреда, а доминирају у видео-лекцијама које презентују садржаје из области природних наука. Идентификоване видео-лекције представљају потенцијалне препреке у остваривању програмских исхода и развоју научних појмова. Уочени проблеми указују на важност пажљивог креирања оваквих образовних ресурса, као и на потребу за одговарајућим обукама (будућих) учитеља.

Кључне речи: научна заснованост наставних садржаја, дидактичко-методичка трансформација садржаја, настава природе и друштва, видео-лекције, COVID-19 пандемија.

* zorica.veinovic@uf.bg.ac.rs

** sanja.blagdanic@uf.bg.ac.rs

*** jelena.lukic@uf.bg.ac.rs

SCIENCE-BASED AND DIDACTICALLY AND
METHODOLOGICALLY TRANSFORMED CONTENT
IN THE SCIENCE AND SOCIAL STUDIES VIDEO LESSONS
CREATED DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Zorica P. Veinović
Sanja R. Blagdanić
Jelena S. Lukić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The efficiency of teaching Science and Social Studies in the students' conceptual development rely on the appropriate selection of educational content which should be based on the contemporary knowledge pertaining to certain scientific disciplines. In addition, it is necessary that the content is adequately didactically and methodically transformed, i.e. adapted to suit the curricular objectives and outcomes, as well as students' age. The aim of the research was to identify teaching situations in the Science and Social Studies video lessons (created during the COVID-19 pandemic and available on the Moja skola portal) that are problematical in terms of science-based, didactically and methodologically transformed content's selection. In the video lesson observation protocol, the mentioned situations were recorded and subsequently analysed qualitatively. The sample includes 235 World Around Us and Science and Social Studies primary school subjects video lessons. In the identified situations, two groups of problems were recognized: (1) scientific inaccuracy (in naming/explaining the concepts and inadequate presentation of vertical and horizontal relationships between the concepts) and (2) inconsistency with current curricula and students' age. The detected problems are found in all four grades and are dominant in video lessons with the Science topics. The identified video lessons represent potential obstacles for achieving curricular outcomes and the concepts' development. The observed problems indicate the importance of carefully creating such educational resources, as well as the significance of appropriate (future) teachers' training.

Keywords: science-based educational content, didactically and methodologically transformed content, Science and Social Studies teaching, video lessons, COVID-19 pandemic.

ДИДАКТИЧКА СРЕДСТВА У ВИДЕО-ЛЕКЦИЈАМА ЗА
ПРЕДМЕТ ПРИРОДА И ДРУШТВО У ВРЕМЕ COVID-19
ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Зорица П. Веиновић*
Јелена М. Радојичић**

Универзитет у Београду, Училишњи факултет, Београд, Србија

Коришћење и адекватан избор дидактичких средстава у настави значајни су у циљу стимулације и одржавања пажње током учења, овладавања вештином посматрања и квалитетнијег разумевања посматраних објеката и појава. Будући да је онлајн учење постало неизоставан део образовно-васпитног процеса, циљ истраживања био је да установимо избор дидактичких средстава, њихову учесталост и релевантност у односу на карактеристике предмета проучавања у видео-лекцијама за предмет Природа и друштво. Резултати које износимо део су ширег истраживања о учењу у онлајн окружењу током COVID-19 пандемије. Узорак је било 20 видео-лекција о природним појавама из Природе и друштва за 3. и 4. разред основне школе, на РТС интернет платформи. Резултате смо бележили у протокол за посматрање видео-лекција и анализирали квалитативно. Најучесталије су коришћене фотографије и илустрације, док су аудио/видео записи ретко заступљени, а шеме и графикони готово запостављени. Изненађује резултат да је више од трећине коришћених средстава слабо релевантно или ирелевантно за учење о природним појавама. Слабо релевантне су фотографије и илустрације које често нису најадекватнији извор за представљање динамичних природних појава или експеримената, док већина ирелевантних средстава има украшавајућу функцију. Анализиране видео-лекције, које су доступне на интернету и користе се у настави, морају бити репрезентативније у погледу разноврсности, учесталости и релевантности коришћених дидактичких средстава.

Кључне речи: дидактичка средства, Природа и друштво, видео-лекције, COVID-19 пандемија.

* zorica.veinovic@uf.bg.ac.rs

** jelena.radojicic@uf.bg.ac.rs

DIDACTIC TOOLS IN SCIENCE AND SOCIAL STUDIES
VIDEO LESSONS DURING THE COVID-19 PANDEMIC
IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Zorica P. Veinović
Jelena M. Radojčić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The use and selection of didactic tools in teaching process are important for stimulating and maintaining pupils' learning focus in order to develop their observation skills and provide better understanding of observed objects and phenomena. Since online learning has become indispensable part of the educational process, the aim of our research was to identify which didactic tools were used during Science and Social Studies video lessons and determine their frequency and relevance in order to represent characteristics of the examined phenomena. The results we present are the part of a wider research of online education during the COVID-19 pandemic. Samples used for this research are twenty Science and Social Studies subject video lessons for 3rd and 4th grade that included natural phenomena, available on the Moja skola portal. The results were recorded in the video lesson observation protocol and qualitatively analysed. The most frequent used were photos and illustrations. Audio/video recordings were rarely represented, while diagrams and charts were almost neglected. The surprising result is that more than a third of the used didactic tools are insufficiently relevant or irrelevant for learning about natural phenomena. Insufficiently relevant are photographs and illustrations, which are often not the most adequate source for presenting dynamic natural phenomena or experiments, while the most of irrelevant didactic tools are decorative. The analysed video lessons, which are available on the internet and being used in teaching should be more representative in terms of variety, frequency and relevance of the used didactic tools.

Keywords: didactic tools, Science and Social Studies, video lessons, COVID-19 pandemic.

РЕАЛНОСТ СТУДЕНАТА И ПРОФЕСОРА „ИЗА КАМЕРА” ОНЛАЈН НАСТАВЕ У ВРЕМЕ COVID-19 КРИЗЕ

Јасна Вељковић*

Универзитет у Београду, Факултет политичких наука, Београд, Србија

Ивана Лепосавић**

*Универзитет Синџунум, Факултет за медије и комуникације,
Београд, Србија*

Епидемија корона вируса, која је започела 2020. године, довела је до затварања школа, факултета, студентских домова. Више од половине студената београдског универзитета морали су се вратити својим кућама. Настава је на свим факултетима почела да се одвија online, што је укупно трајало пуне две и по године. То је био неки сасвим нови начин комуникације између професора и студената. По први пут су се професори и студенти сусретали на испитима који су се претежно одвијали путем писаног теста. У разговору са студентима осмог семестра, на тему предности и недостатака online наставе наспрам наставе која се одвија offline, схватили смо да су на факултету они реално присутни тек три семестра. Саопштавају да завршавају студије а да нису успели међусобно да се упознају, као што нису имали прилике да упознају и већину професора са факултета који су им предавали online. Такође саопштавају да имају једну мутну и дистортирану слику не само наставе која се одвијала online, већ и свог укупног живота у последње две и по године. Након овог разговора са студентима одлучили смо да спроведемо истраживање на доступном узорку, $N=70$ студената четврте године. Циљ истраживања је био утврдити разлике између доживљаја: самог себе као студента, квалитета наставе и интеракције са професорима током студирања online и тих тих варијабли током offline наставе у овој школској години. У сврхе истраживања сачинили смо анкетни упитник са 15 затворених и три отворена питања. Статистичка обрада података, вршена је у СПСС систему. Добијени налази указују на статистички значајне разлике у сва три подручја а у прилог offline наставе. Квалитативна анализа додатна три питања отвореног типа даје нам повода за занимљиве интерпретације добијених резултата који се односе на питања идентитета младих људи као и застоја у завршетку адолесцентног периода.

Кључне речи: COVID-19 криза, студенти, професори, online настава, offline настава.

* jasna.veljkovic@fpn.bg.ac.rs

** ivana.leposavic@fmk.edu.rs

THE REALITY OF STUDENTS AND PROFESSORS
„BEHIND THE CAMERAS” OF ONLINE CLASSES
DURING THE COVID-19 CRISIS

Jasna Veljković

University of Belgrade, Faculty of Political Science, Belgrade, Serbia

Ivana Leposavić

*Singidunum University, The Faculty of Media and Communications,
Belgrade, Serbia*

The coronavirus epidemic, which began in 2020, led to the closure of schools, colleges, and student dormitories. More than half of the students of Belgrade University had to return to their homes. Classes at all faculties began to take place online, which lasted a total of two and a half years. It was a completely new way of communication between professors and students. For the first time, professors and students met at exams, which mostly took place through a written test. In a conversation with students of the eighth semester, on the topic of advantages and disadvantages of online teaching versus offline teaching, we realized that they have only been realistically present at the faculty for three semesters. They announce that they are finishing their studies without being able to meet each other, just as they did not have the opportunity to meet most of the professors from the faculty who taught them online. They also report that they have a blurry and distorted picture not only of the classes that took place online, but also of their overall life in the last two and a half years. After this conversation with the students, we decided to conduct research on the available sample, $N = 70$ fourth-year students. The goal of the research was to determine the differences between the experience of: oneself as a student, the quality of teaching and interaction with professors during online studies and the same variables during offline classes in this school year. For research purposes, we created a questionnaire with 15 closed and three open questions. Statistical data processing was performed in the SPSS system. The obtained findings indicate statistically significant differences in all three areas in favour of offline teaching.

Keywords: COVID-19 crisis, students, professors, online teaching, offline teaching.

НАСТАВА ГОВОРНЕ КУЛТУРЕ У ОКВИРУ ОНЛАЈН ЧАСОВА НА ПЛАТФОРМИ „МОЈА ШКОЛА”

Љубица Д. Весић*

Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Србија

У раду се разматра положај наставе говорне културе у млађим разредима основне школе у оквиру онлајн часова на платформи „Моја школа”. Будући да је усвајање и неговање говорне културе важан сегмент наставе српског језика и да захтева сталну активност ученика, поставило се питање у којој мери ће онлајн настава одговорити на ове захтеве. Стога је основни циљ рада био да се сагледа колико је област говорне културе била заступљена у оквиру онлајн часова на платформи „Моја школа”, а који су у време пандемије COVID-19 приказивани на каналима Радио-телевизије Србије, као и да се утврди на који начин су обрађени садржаји из ове области. Пре свега, било је потребно утврдити број часова на којима се обрађују садржаји из говорне културе, који аспект говорне културе је у њима заступљен, и какви се задаци ученицима дају. Истраживање је обухватило анализу онлајн часова српског језика за четврти разред основне школе који су доступни на платформи „Моја школа”. Посебна пажња усмерена је на начин обраде садржаја из говорне културе и на задатке који се дају ученицима. Будући да област говорне културе подразумева правилан изговор гласова, акценат и интонацију, њена обрада веома је изазовна за форму онлајн часова, што је показало и само истраживање. Сегменти ове области најчешће су скрајнути, а чак и тамо где је то било могуће, учитељи нису користили њихов потенцијал. Имајући то у виду, ауторка, ослањајући се на истраживање и релевантну литературу, наводи могућа решења за приступ настави говорне културе у условима онлајн наставе.

Кључне речи: говорна култура, настава српског језика, онлајн настава, COVID-19, Радио-телевизија Србије, платформа „Моја школа”.

* ljubica.vesic@uf.bg.ac.rs

TEACHING SPEECH CULTURE WITHIN ONLINE LESSONS ON THE “MOJA ŠKOLA” PLATFORM

Ljubica D. Vesić

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

The paper discusses the position of speech culture teaching in the younger grades of primary school during the COVID-19 pandemic. The beginning of quarantine and a partial ban of movement required a quick adjustment of school classes, which is why Television channels soon began showing recordings of online classes. Since the acquisition and improvement of speech culture is an important segment of Serbian language teaching and requires constant pupil activity, the question was to what extent online teaching will respond to these requirements. Therefore, the main goal of this paper was to see how speech culture was represented in online classes, as well as to determine how content from this area was processed. First, it was necessary to determine the number of classes in which content from speech culture is covered, which aspect of speech culture is represented in them, and what tasks are given to the pupils. The research included an analysis of online Serbian language classes for the fourth grade of primary school, which cover content from speech culture, shown on television channels (RTS). We were especially focused on the way of processing those contents and on the tasks given to the pupils. Since the field of speech culture involves the correct pronunciation, accent and intonation, its processing could be very challenging for the form of online classes. Considering that, the author, relying on research and relevant literature, lists possible solutions for the approach to the teaching of speech culture in the conditions of online teaching.

Keywords: speech culture, Serbian language teaching, accentology, COVID-19.

МОДЕЛИ ПРЕДИКЦИЈЕ COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Зоран Ч. Видовић*

Универзитет у Београду, Училишски факултет, Београд, Србија

Бојана М. Тодић**

Универзитет у Београду, Математички факултет, Београд, Србија

Разматрају се модели временских серија који су у стању да пруже будуће предикције развоја пандемије COVID-19 на основу тренутних опсервација у Републици Србији. Посматране су временске серије броја заражених и броја умрлих на недељном нивоу од 2. марта 2020. године до 1. маја 2023. године. Анализом је показано да је просечан број новозаражених и умрлих по недељи 15070 и 109, редом. Највећи број регистрованих новозаражених је забележен у недељи почев од 24. јануара 2022. године до 31. јануара 2022. године, док је највећа смртност као последица вируса забележена у недељи од 1. новембра 2021. године до 8. новембра 2021. године. Разматрају се модели временских серија као што су ARIMA модели, експоненцијално изравнавајући модели, модели система неурона и ETS модели. Модели су одабрани према критеријуму селекције као успешни модели при моделирању COVID-19 пандемије у другим државама. Показано је да експоненцијални модел изравнавања представља адекватан модел који је у стању да пружи поуздане информације о будућим реализацијама пандемије у Републици Србији. У раду је извршена комплетна компарација предиктивних и реалних реализација. Утврђена је одређена конзистентност између ових података.

Кључне речи: COVID-19, модел, временске серије, Република Србија, предикција.

* zoran.vidovic@uf.bg.ac.rs

** bojana.todic@matf.bg.ac.rs

MODELS FOR COVID-19 FORECASTING IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Zoran Č. Vidović

University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Belgrade, Serbia

Bojana M. Todić

University of Belgrade, Faculty of Mathematics, Belgrade, Serbia

We addressed the problem of the model selection for future outcomes based on known ones for COVID-19 pandemic in the Republic of Serbia. We have used time series for confirmed cases and deaths cumulative on the week basis from 2 March 2020 to 1 May 2023. The descriptive analysis shows that the average number of confirmed cases and deaths reported each week were 15070 and 109, respectively. The highest number of confirmed cases was recorded in the week starting at 24 January 2022 and ending at 31 January 2022, while the highest death number was observed in the week starting 1 November 2021 till 8 November 2021. Based on the knowledge from other countries, we used ARIMA models, exponential smoothing models, neural networks and ETS models. It was found that the exponential smoothing models can be chosen as the appropriate models for modelling COVID-19 pandemic in the Republic of Serbia. The number of predicted and real confirmed cases and deaths were compared and consistency within their behaviour was detected.

Keywords: COVID-19, model, time series, the Republic of Serbia, forecasting.

ЛЕНД-АРТ АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ИЗОЛАЦИЈИ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Вера Д. Виријевић Митровић*

*Академија техничко-васпитачких струковних студија Ниш,
одсек Пирој, Пирој, Србија*

Циљ овог рада је да методом студије случаја породице у изолацији током пандемије COVID-19 анализира позитивне и негативне факторе који могу бити од утицаја на развој дечјег ликовног стваралаштва. Због отежаног прикупљања објективних података о већем узорку породица и деце у изолацији током пандемије, аутор своје тврдње заснива на у овом случају примењивој биографској методи, методи посматрања и анализи података о ликовним активностима деце која су у периоду изолације била у ауторовој непосредној близини, живећи у природи (посматрани узорак деце). Подаци о утицају наставе ликовног васпитања на узорак деце који су учествовали у ликовним активностима са студентима прикупљени су у виду усменог интервјуа уз помоћ четворо студената који су у току он-лајн-наставе у својој непосредној околини сарађивали са по једним дететом предшколског узраста укључивши га у процес наставе, тачније часове вежби, те предвиђене ликовне активности. Предност ликовних активности у настави у трајању пандемије су испоштовани принципи индивидуалне наставе један-на-један, с освртом на ризик од недостатка фактора социо-емоционалног развоја током дужег неконтактирања са вршњацима у групи. Закључак рада потврђује хипотезу о свеобухватном утицају боравка у природи на психофизички развој деце, са посебним освртом на развој ленд-арт игре и визуелно изражавање на отвореном кроз тродимензионалне форме.

Кључне речи: ленд-арт за децу, еколошка уметност, ликовно васпитање предшколске деце, COVID-19 изолација, ликовне активности у природи.

* vera.virijevic.mitrovic@akademijanis.edu.rs

LAND-ART ACTIVITIES OF PRESCHOOL CHILDREN DURING THE COVID-19 LOCKDOWN

Vera D. Virijević Mitrović

*Academy of Technical-educational Vocational Studies Niš, Section Pirot,
Pirot, Serbia*

The paper aims at utilizing the case study method of a family during the COVID-19 pandemic lockdown to analyse both positive and negative factors that may have affected the development of children's artistic creativity. Due to the limitations of collecting objective data of a larger specimen of families and children during the lockdown in the pandemic, in this sole case, the author bases her assertions on applicable biographic method, the method of observation and analysis of data on the artistic activities among children who were in the immediate surroundings of the author, living in nature during the lockdown (the observed specimen of children). The data on the impact that art education had on the other specimen of children were collected in an oral interview with the help of four Academy students who took part in an online-course, cooperating with preschool children in their immediate surroundings by including them in the teaching process, i.e. exercise classes and the scheduled art activities. The advantage of art activities in teaching during the pandemic was that individual, one-on-one teaching principles were adhered to, with reference to the risk of the lack of socio-emotional development factors due to the prolonged non-contact and social distancing from peers. The conclusion of this paper confirms the hypothesis about the profound effect of being in nature on the psychophysical development of children, focusing specifically on the development of land-art play and visual expression outdoors through three-dimensional forms.

Keywords: land-art play, preschool art education, ecological art, COVID-19 lockdown, art activities in nature.

УСВАЈАЊЕ ESP ЛЕКСИКЕ У ДИГИТАЛНОМ ОКРУЖЕЊУ
ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19: ИЗАЗОВИ И
ИСКУСТВА СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ

Ивана Ј. Вранић Петковић*

Драгица Д. Мирковић**

Ана Б. Мандић Ивковић***

*Београдска академија пословних и уметничких струковних студија,
Београд, Србија*

Овај рад има за циљ да представи са каквим се изазовима сусретала студентска популација при усвајању ESP (English for Specific Purposes – енглески језик за посебне намене), с посебним фокусом на лексику, током пандемије COVID-19. Ургентна имплементација алтернативних онлајн облика наставе страних језика услед пандемије корона вируса ставила је пред велики изазов и професоре страног језика струке у погледу примене адекватног приступа. Имајући у виду да се дистинкција и специфичност језика струке огледа управо у примени посебног регистра и терминологије који се усвајају и користе у специфичном контексту важно је било испитати и с каквим изазовима су се сусрели студенти у настајућој дигиталној наставној пракси. У раду ћемо дефинисати и описати контекст усвајања ESP лексике код студената током периода када се настава није реализовала у просторијама високошколске установе, већ путем онлајн платформи. Како би се издвојили суштински подаци за ово емпиријско истраживање сачињена је анкета која је прослеђена студентима друге године Београдске академије пословних и уметничких струковних студија који изучавају пословни енглески језик. На тај начин, биће урађена квантитативна анализа која обухвата само дескриптивну статистику. Истраживање би показало каквим методама и техникама су студенти прибегавали у контексту усвајања ESP лексике током трајања пандемије и при реализацији онлајн наставе. Такође, показало би се и да ли имплементација информационих и комуникационих технологија у погледу усвајања страног језика струке нуди велики потенцијал за иновације у наставном процесу и у великој мери може олакшати усвајање ESP лексике.

Кључне речи: ESP лексика, студентска популација, онлајн настава, високошколске установе, пандемија COVID-19.

* ivanavranic11@gmail.com

** dragica.mirkovic@bpa.edu.rs

*** anamandic73@gmail.com

ADQUISICIÓN DE VOCABULARIO ESP EN UN ENTORNO
DIGITAL DURANTE LA PANDEMIA DE COVID-19:
DESAFÍOS Y EXPERIENCIAS DE LA POBLACIÓN ESTUDIANTIL

Ivana J. Vranić Petković
Dragica D. Mirković
Ana B. Mandić Ivković

*Academia de Estudios Aplicados de Artes y Negocios de Belgrado,
Belgrado, Serbia*

Este trabajo tiene como objetivo de presentar los desafíos que enfrenta la población estudiantil al adquirir ESP (English for Specific Purposes- inglés con fines específicos), con un enfoque especial en el léxico, durante la pandemia de COVID-19. La implementación urgente de formas alternativas en línea de enseñanza de lenguas extranjeras debido a la pandemia de coronavirus también ha puesto a los profesores de lenguas extranjeras ante un gran reto de la profesión en cuanto a la aplicación de un enfoque adecuado. Teniendo en cuenta que la distinción y especificidad de la lengua extranjera para fines específicos se refleja precisamente en la aplicación de un registro y una terminología especiales que se adoptan y utilizan en un contexto específico, fue importante examinar qué desafíos encontraron los estudiantes en las prácticas de enseñanza digital emergente. En el artículo, definiremos y describiremos el contexto de adopción del léxico ESP entre los estudiantes durante el período en que la enseñanza no se realizaba en las instalaciones de la institución de educación superior, sino a través de plataformas en línea. Con el fin de extraer datos esenciales para esta investigación empírica, se creó una encuesta y se envió a estudiantes de segundo año de la Academia de Negocios y Estudios Vocacionales de Arte de Belgrado que estudian inglés comercial. De esta forma, se hará un análisis cuantitativo que incluye únicamente estadísticas descriptivas. La investigación mostraría a qué métodos y técnicas recurrieron los estudiantes en la adquisición del léxico ESP durante la pandemia y en la implementación de las clases en línea. Además, se demostraría si la implementación de las tecnologías de la información y la comunicación en el contexto de la adquisición de una lengua extranjera con fines específicos ofrece un gran potencial de innovación en el proceso de enseñanza y puede facilitar enormemente la adquisición del léxico ESP.

Palabras clave: Léxico ESP, población estudiantil, enseñanza en línea, instituciones de educación superior, pandemia de COVID-19.

ПРОЦЕНА СТУДЕНАТА О ПОСЛЕДИЦАМА ПАНДЕМИЈЕ КОРОНАВИРУСА НА МОТИВАЦИЈУ И ПОСТИГЊУЋА У ПЕРИОДУ НАКОН ПАНДЕМИЈЕ

Данијела Д. Врањеш*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Крајем 2021. и почетком 2022. године већина факултета се вратила настави у учионици, након готово двогодишње онлајн наставе. Међутим, евидентно је да је двогодишње стање свакодневног страха и неизвесности, те одвијања наставе у онлајн простору, за собом оставило последице и по повратку у учионице. Циљ овог истраживања је да утврди да ли је и на који начин пандемија оставила последице на мотивацију и постигнућа студената у периоду након пандемије, те да ли студенти сматрају да су потребне извесне измене у настави како би се она прилагодила тренутном стању, и ако да, какве измене сматрају сврсисходним. За потребе истраживања сачињен је упитник за студенте, заснован на самопроцени студената о појединим аспектима студирања пре и након пандемије. Упитник је попунило 359 студената са 27 факултета широм Србије. Прелиминарни резултати истраживања показују да већина студената сматра да је пандемија негативно утицала на њихово студирање и након пандемије, те да у односу на стање пре пандемије осећају пад концентрације и мотивације за учење. Сходно томе, велика већина испитаника извештава да им је потребно више времена него раније да савладају градиво, а готово половина испитаника сматра да су им оцене ниже него што су очекивали у односу на уложени труд. Међутим, мишљења о модификовању наставе су подељена, те тачно половина студената сматра да су измене у настави неопходне. Предлози за измене у настави указују на то да је и у настави у учионици неопходно на разне начине користити предности интернета.

Кључне речи: онлајн настава, пандемија коронавируса, мотивација студената, постигнућа студената.

* danijella95@gmail.com

STUDENTS' ESTIMATION OF THE LINGERING EFFECTS
OF THE COVID-19 PANDEMIC ON MOTIVATION
AND PERFORMANCE IN THE POST-COVID PERIOD

Danijela D. Vranješ

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

Towards the end of 2021 and the beginning of 2022 most faculties returned to teaching in a classroom. However, two years of everyday fear and uncertainty, as well as online classes, have undoubtedly had consequences even upon returning to the classroom. The aim of this research is to determine whether the pandemic has had consequences on students' motivation and performance, as well as whether students deem certain adjustments in teaching necessary in order to adapt to the current state of things, and if so, what kind of adjustments they see fit. For the purpose of this research, a questionnaire was created based on self-evaluation of students about certain aspects of studying before and after the pandemic. The questionnaire was filled by 359 students at universities across Serbia. Preliminary results show that most students claim that the pandemic has had a negative effect on their studies even in the post-Covid period. In comparison to the state prior to the pandemic, they feel a decrease in concentration and motivation. Accordingly, a great majority of the students report that they need more time than before to master the subject, whereas about a half of the students deem their grades worse than expected in comparison to the invested effort. However, there is a divergent opinion regarding modifications in teaching, so a half of the students think of adjustments in teaching as necessary. Students' suggestions indicate that there is a need for using the benefits of online tools within the classroom as well.

Keywords: online classes, COVID-19 pandemic, student's motivation, students' achievements.

МАРГИНАЛНЕ ДРУШТВЕНЕ ГРУПЕ У ОБРАЗОВАЊУ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Ана С. Вуковић*

Институти друштвених наука, Београд, Србија

Рад преиспитује концепт инклузије у образовни систем маргиналних друштвених група током онлајн наставе организоване због пандемије COVID-19. Као потреба да се маргиналне и социјално рањиве друштвене групе уклопе у шире друштвено окружење, настао је и концепт инклузије у образовном систему. Иако је овај приступ начину образовања несумњиво настао из хуманих побуда, није било лонгитудиналних истраживања примене концепта у различитим ситуацијама, поготово не примене у дигиталној форми учења на даљину, која је првенствено била заступљена током пандемије. Основна теза коју аутор испитује јесте да је концепт онлајн наставе током пандемије COVID-19 релативизовао могућност едукације маргиналних и рањивих друштвених група. Други део рада обухватиће препреке у примени дигитализације у учењу припадника маргиналних и рањивих друштвених група и проблематизацију концепта инклузије маргиналних група на основу анализе текстова о искуствима онлајн наставе током пандемије COVID-19 и могућим разговорима са актерима. Модели комуникације између наставника и припадника маргиналних друштвених група нису могли адекватно да одговоре на изазове „нове“ социјализације током пандемије. Аутор се залаже за развој стратегије диференцираног приступа у онлајн настави, на основу способности и потреба припадника маргиналних и рањивих друштвених група, као и на основу техничких и кадровских капацитета самог образовног система.

Кључне речи: онлајн настава, пандемија коронавируса, мотивација студената, постигнућа студената.

* annvukovic@yahoo.com

MARGINAL SOCIAL GROUPS IN EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Ana S. Vuković

Institute of Social Sciences, Belgrade, Serbia

The paper examines the concept of inclusion in the educational system of marginal social groups during online classes organized due to the COVID-19 pandemic. As a need to integrate marginal and socially vulnerable social groups into the wider social environment, the concept of inclusion in the educational system arose. Although this approach to the way of education was undoubtedly created from humane motives, there were no longitudinal studies of the application of the concept in different situations, especially not the application in the digital form of distance learning, which was primarily represented during the pandemic. The main thesis that the author examines is that the concept of online teaching during the COVID-19 pandemic relativized the possibility of educating marginal and vulnerable social groups. The second part of the paper includes obstacles in the application of digitization in the learning of members of marginal and vulnerable social groups and the problematization of the concept of inclusion of marginal groups based on the analysis of texts about the experiences of online teaching during the COVID-19 pandemic and possible conversations with social actors. Models of communication between teachers and members of marginal social groups could not adequately respond to the challenges of „new” socialization during the pandemic. The author advocates for the development of a strategy of differentiated access in online teaching, based on the abilities and needs of members of marginal and vulnerable social groups, as well as on the basis of the technical and personnel capacities of the educational system itself.

Keywords: sociology of education, social exclusion, social non-integration, online teaching, digitalization.

ПОЗИТИВНО НАСЛЕЂЕ ОНЛАЈН НАСТАВЕ

Владимир М. Вулетић*

Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Београд, Србија

Након четворосеместралне принудне промене, вратили смо се у режим ”нормалног” извођења наставе. Сада се поставља питање да ли је стицајем околности онлајн настава показала неке позитивне аспекте који се могу применити у извођењу наставе у редовним околностима. Да бисмо одговорили на то питање у раду ћемо изнети лична искуства и запажања као и мишљења студената до којих смо дошли на основу разговора и анкете спроведене на пригодном узорку. Без претензија да доносимо коначне закључке покушаћемо да испитамо да ли се искуства која сам имао у извођењу пет курсева на две студијске групе уклапају у општије увиде које су стекли други истраживачи о чему постоји већ прилично богата литература. У закључном делу указаћу на могућности и начине комбиновања појединих аспеката онлајн и „нормалне” наставе које користим након враћања у редовни режим извођења наставе.

Кључне речи: онлајн настава, редовна настава, анкета.

* vlada.vuletic@gmail.com

THE POSITIVE LEGACY OF ONLINE TEACHING

Vladimir V. Vuletić

University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Belgrade, Serbia

After four semesters, we returned to the regime of „normal” teaching. Now the question arises whether, due to the circumstances, online teaching has shown some positive aspects that can be applied in teaching in regular circumstances. In order to answer that question, in the paper we will present personal experiences and observations as well as the opinions of students, which we came to on the basis of conversations and a survey conducted on a suitable sample. Without pretensions to draw final conclusions, we will try to examine whether the experiences I had in conducting five courses on two study groups fit into the more general insights gained by other researchers, about which there is already quite a rich literature. In the final part, I will point out the possibilities and ways of combining certain aspects of online and „normal” teaching that I use after returning to the regular mode of teaching.

Keywords: online teaching, regular teaching, survey.

FROM CRISIS TO OPPORTUNITY: EXPLORING
THE EFFECTS OF CHINA'S NON-STOP LEARNING
INITIATIVE DURING COVID-19

Pu Yu*

*Eötvös Loránd University, Faculty of Education and Psychology,
Budapest, Hungary*

The purpose of this research proposal is to examine the effects and revelations of the „classes suspended but non-stop learning policy implemented” in China which responded to the disruption of students’ learning during the COVID-19 pandemic. This initiative’s principle enables students to continuously pursue their learning at home through various innovative learning pathways, especially the digital learning involved, to cope with the school closure. The research niche is identified by the need to facilitate students’ active learning as well as a call for an uninterrupted learning formality in an increasingly complex and ever-changing society. This study would apply for a comprehensive literature review on the topic search of „classes suspended but non-stop learning” based on the China National Knowledge Infrastructure (CNKI) database. This review will examine the effects, challenges, trends, and enlightenments of students’ learning under this policy implementation. The research is expected to provide valuable insights that will not only benefit Chinese students but also contribute to the promotion of students’ learning globally. Furthermore, this study proposes suggestions for intensifying self-directed learning, family education, and cooperation inside and outside the school.

Keywords: effects, future learning, literature review, non-stop learning.

* yupu@student.elte.hu

ОД КРИЗЕ ДО ПРИЛИКЕ: АНАЛИЗА ЕФЕКТА
ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА НЕПРЕКИДНО УЧЕЊЕ У КИНИ
ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Pu Yu

*Универзитет Ејвон Лоран, Педагошко-психолошки факултет,
Будимештиа, Мађарска*

Сврха овог истраживања је да се испитају ефекти и нова сазнања у вези са образовном политиком спроведеном у Кини под називом „часови су обустављени, али је учење непрекидно„. Ова иницијатива била је решење за прекинуто школовање ученика у току пандемије COVID-19. Омогућавала је ученицима да континуирано уче код куће кроз разне иновативне активности, нарочито помоћу дигиталних алата, како би лакше поднели затварање школа. Истраживачка ниша одређена је потребом да се ученицима олакша активно учење и обезбеди непрекинуто учење у друштву које постаје све сложеније и подложније променама. Ово истраживање подразумевало је опсежни преглед литературе на тему „обустављених часова и непрекидног учења“ уз коришћење базе података Кинеске националне инфраструктуре знања (China National Knowledge Infrastructure (CNKI)). У раду ћемо испитати ефекте и изазове примене ове образовне иницијативе у Кини, као и тенденције и нова сазнања у вези са учењем која су резултат њеног спровођења. Очекујемо да ће истраживање пружити значајне нове увиде од којих корист неће имати само кинески ученици, те да ће допринети промовисању учења на глобалном нивоу. На крају, у раду се износе предлози за интензивирање учења усмереног на ученика, породичног образовања и сарадње у школи и ван ње.

Кључне речи: ефекти, учење у будућности, преглед литературе, непрекидно учење.

УТИЦАЈ ОНЛАЈН НАСТАВЕ НА ПОСТИГНУЋЕ
СТУДЕНАТА У УСВАЈАЊУ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА
КАО СТРАНОГ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Катарина Ђ. Завишин*
Драгана М. Радојевић**

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, Србија

Услед пандемије COVID-19 настава на Филолошком факултету Универзитета у Београду у периоду од марта 2020. до маја 2022. године одвијала се или потпуно или делимично онлајн. У овом раду ћемо представити и анализирати постигнућа три генерације студената уписаних на Катедру за италијанистику 2018, 2019. и 2020. године (од којих су први пратили наставу уживо, други уживо у првом семестру, а онлајн у другом, док су трећи имали само онлајн наставу) у оквиру предмета Савремени италијански језик Г-2 (СИЈ Г-2) и Италијански језик 2 (ИЈ 2) у другом семестру прве године основних академских студија. Циљ истраживања је да се утврде и упореде ефекти наставе уживо с једне стране и онлајн наставе с друге стране на усвајање страног језика. Стога су резултати упоређени дијахроно – како би се утврдиле разлике у утицају два различита облика наставе на постигнуће наведене три генерације студената у оквиру два предмета; и синхроно – ради утврђивања разлика у њиховом утицају на развој комуникативне компетенције у оквиру предмета СИЈ Г-2 с једне стране и граматичке компетенције у оквиру предмета ИЈ 2 с друге стране. Закључци који проистичу из наше анализе могу допринети бољем разумевању утицаја онлајн наставе на развој комуникативне компетенције, као и на развој граматичке компетенције, која је неопходна за достизање виших језичких нивоа у процесу усвајања страног језика у академском контексту.

Кључне речи: италијански језик, онлајн настава, настава уживо, комуникативна и граматичка компетенција, академски контекст.

* katarina.zavisin@gmail.com

** dragana.radojevic@fil.bg.ac.rs

THE EFFECTS OF ONLINE TEACHING ON STUDENTS'
ACHIEVEMENT IN THE ACQUISITION OF ITALIAN
AS AN L2 DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Katarina Đ. Zavišín
Dragana M. Radojević

University of Belgrade, Faculty of Philology, Belgrade, Serbia

Due to the COVID-19 pandemic, classes at the Faculty of Philology of the University of Belgrade were held fully or partially online from March 2020 to May 2022. In this paper we present and analyse achievements of three generations of students enrolled in the Department of Italian in 2018, 2019, and 2020 (the first had face-to-face classes, the second had face-to-face classes in the 1st semester and online classes in the 2nd semester, while the third had only online classes) in Contemporary Italian Language G-2 (CIL G-2) and Italian Language 2 (IL 2) in the 2nd semester of the first year of undergraduate studies. The objective of our study is to determine and compare the effects of classroom and online teaching on second language acquisition. Therefore, the results are compared diachronically – to determine different effects of these two forms of teaching on the achievement of the three generations of students in the two courses; and synchronically – to determine differences in their influence on the development of communicative competence in CIL G-2 and grammatical competence in IL 2. The conclusions that emerge from our analysis may contribute to a better understanding of the impact of online teaching on the development of communicative and grammatical competence necessary to achieve higher levels of language proficiency in second language acquisition in an academic context.

Keywords: Italian language, online teaching, classroom teaching, communicative and grammatical competence, academic context.

УЛОГА ПОРОДИЦЕ У ПРОЦЕСУ ОБРАЗОВАЊА У УСЛОВИМА COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ

Сабина Н. Зејнелагић*

Елма И. Халиловић**

Аднан Х. Бјелак***

Државни универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар, Србија

COVID-19 је фактор који је утицао на извођење наставе као ниједан претходни догађај у историји образовања. Иновације у настави укључивале се учење на даљину (distant learning), које је најчешће реализовано коришћењем онлајн учионица (нпр. Google classroom). У том смислу, свако од учесника процеса – ученици, наставници, али и породица, су неизоставно постали битан фактор у оваквим условима учења. Полазећи од овакве констатације, циљ истраживања јесте да се процени улога породице, односно да се истражи да ли је породица учествовала у реализацији задатака ученика и да ли је учествовала у објашњавању нејасноћа ученицима за време пандемије COVID-19, као и мотивисању деце за рад. Анкетирањем наставника, ученика и чланова породице на територији општине Нови Пазар добили смо податке, чијој анализи смо приступили дескриптивно и компаративно, узимајући у обзир као битну одредницу то да ли ученици живе у урбаним или руралним срединама. Резултати истраживања показују да је ученицима из руралних средина овакав модел учења био изузетно тежак и да је у том смислу изузетно важно појачати сарадњу са родитељима, као и да се препознају потребе појединаца и њихове могућности у оваквом образовном процесу. Након изведеног емпиријског истраживања, закључци који се могу извести јесу да висок проценат родитеља не може да помаже ученицима у овом процесу, као и да је имплицатвини предлог да је додатна помоћ неопходна, али не кроз повећано учење родитеља, већ наставника.

Кључне речи: образовање у време пандемије, породица, ученици, услови учења.

* sabinazejnelagic@gmail.com

** elmahalilovic19@yahoo.com

*** adnan_bjelak@msn.com

THE ROLE OF THE FAMILY IN THE EDUCATIONAL PROCESS UNDER COVID-19 PANDEMIC CONDITIONS

Sabina N. Zejnelagić
Elma I. Halilović
Adnan H. Bjelak

State University in Novi Pazar, Novi Pazar, Serbia

COVID-19 is the factor having influenced onto a teaching process as none of the previous events in the history of education. Innovations in teaching included distant learning, mostly being realized by using the online classroom (e.g. Google classroom). In that sense, each of the process participants - students and teachers, but also a family, became inevitably an important factor in these learning conditions. Starting from such an ascertainment, the aim of the research is to estimate the role of the family, i.e. to be researched whether a family participated in realization of students' assignments and whether it participated in explaining ambiguity to students during COVID-19, and also in motivating children in their work. With interviewing of teachers, students and family members in the territory of Novi Pazar municipality, we gained the data being analysed descriptively and comparatively, taking into consideration as a significant indicator whether students live in the urban or rural areas. The research results show that for students from rural areas such a learning model was extremely difficult and, in that sense, it is extremely important to strengthen cooperation with parents, and also an individual's needs should be recognized and their abilities in such education process. After the conducted empirical research, the conclusions to be derived are that a high percentage of parents does not help students in this process, and the implicative suggestion is that additional help is necessary, but not through increased parents' participation, but of the teachers.

Keywords: education during pandemic time, family, students, learning conditions.

EVALUATING ACADEMIC TEXTS OF UNIVERSITY
STUDENTS DURING THE PANDEMIC OF COVID-19:
PRACTICES AND PERSPECTIVES

Chahinaz Zighem*

*University of Debrecen, French department, Debrecen, Hungary
(PhD student)*

The present contribution aims to emphasize the evaluation of academic texts during the COVID-19 pandemic. In this process, the focus is not primarily on assessing for the sake of obtaining results, but on observing the development of knowledge and skills in text composition during the process of learning. Naturally, teaching texts in French classrooms is open to criticism regarding the method, tools, and results obtained after each lesson. The results of this research are based on a textual analysis of an examination conducted during the COVID-19 period, specifically the first semester of 2020, at the University of Debrecen, Hungary. These findings lead to several conclusions, of which we mention that text is not only a produced pattern of writing based on a set of strict grammatical rules, but also an implicit medium carrying all linguistic and extralinguistic elements. The results imply that the process is led by a highly complex mental mechanism, combining syntactic knowledge with mental representations of language. Assessing texts in this sense is exposed to ambiguity, particularly when conditions do not allow for direct contact with students. Consequently, the results suggest opening an extensive academic discussion on all the elements related to remote teaching/learning practices.

Keywords: evaluation, text, students, teaching, COVID-19.

* zigchahinez@gmail.com

ЕВАЛУАЦИЈА АКАДЕМСКИХ ТЕКСТОВА
УНИВЕРЗИТЕТСКИХ СТУДЕНАТА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ
COVID-19: ПРАКСА И ПЕРСПЕКТИВЕ

Chahinaz Zighem

Универзитет у Дебрецину, Француски гејарџман, Дебрецин, Мађарска

Рад има за циљ да анализира евалуацију академских текстова током пандемије COVID-19. У истраживању фокус није првенствено на оцењивању ради постизања резултата, већ на посматрању развоја знања и вештина у састављању текста током процеса учења. Наравно, настава о писању текстова у учионицама француског језика отворена је за критику у погледу метода, наставних средстава и резултата постигнутих након сваког часа. Резултати овог истраживања засновани су на текстуалној анализи испита спроведеног током пандемије, тачније у првом семестру академске 2020. године, на Универзитету у Дебрецину, Мађарска. Налази истраживања доводе до неколико закључака, од којих напомињемо да текст није само образац писања заснован на скупу строгих граматичких правила, већ и имплицитни медијум који садржи све лингвистичке и екстралингвистичке елементе. Резултати истраживања указују да је процес писања вођен веома сложеним менталним механизмом, комбинујући синтаксичко знање са менталним представама о језику. Оцењивање текстова у овом смислу подложно је двосмислености, посебно када услови не дозвољавају директан контакт са студентима. Сходно томе, резултати наводе на закључак да постоји потреба за опсежном академском дискусијом о свим елементима везаним за праксу подучавања/учења на даљину.

Кључне речи: евалуација, текст, студенти, настава, COVID-19.

ПЕДАГОШКО (РЕ)ДЕФИНИСАЊЕ „УЧИОНИЦЕ” КАО ПОСЛЕДИЦА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Мирсада С. Зукорлић*

*Универзитет у Београду, Училишки факултет, Наставно одељење у
Новом Пазару, Нови Пазар, Србија*

Захтеви за дистанцирањем током пандемије COVID-19 имали су различите формулације, па и различите последице на функционисање друштва и васпитно-образовног система. Често смо били у прилици да од медицинских стручњака чујемо јавно изрицање захтева за „изолацијом,, „физичком дистанцом,, а неретко и „за социјалном дистанцом,,. Посматрано са становишта педагошке науке, социјална дистанца би, без икакве сумње, имала погубан ефекат на функционисање васпитно-образовног система јер је васпитање „социјални простор,,. Међутим, захтеви за физичком дистанцом, судећи по искуствима из тог периода, могу бити „јединствена прилика“ да се редефинише постојећа васпитно-образована пракса у школи у циљу њеног унапређења. Сходно томе, у раду се, као одговор на захтеве физичког дистанцирања, разматрају педагошке стратегије редефинисања устаљене васпитно-образовне праксе у учионици. Оне подразумевају: припремање ученика за рад на даљину (дигитална комуникација, дигитална сарадња, рад на пројектима); увођење нових „паметних“ технологија у наставни процес и оспособљавање будућих наставника за примену продуктивних модела наставе који припадају новој образовној парадигми информатички развијајуће наставе; етично коришћење нових технологија... Све у оквирима који не умањују значај васпитне улоге наставника и аутономну позицију ученика.

Кључне речи: васпитно-образовни рад, пандемија COVID-19, физичка дистанца, редефинисање учионице.

* mirsada.ljajic@uf.bg.ac.rs

PEDAGOGICAL (RE)DEFINITION OF THE „CLASSROOM” AS A CONSEQUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC

Mirsada S. Zukorlić

*University of Belgrade, Teacher Education Faculty, Teaching department
in Novi Pazar, Novi Pazar, Serbia*

Requirements for distancing during the COVID-19 pandemic had different wordings, and different consequences for the functioning of society and the educational system. We have often had the opportunity to hear from medical experts' public demands for „isolation”, „physical distance”, and often „social distance”. Observed from the point of view of pedagogical science, social distance would, without any doubt, have a disastrous effect on the functioning of the educational system because education is a „social space”. However, the requirements for physical distance, judging by the experiences from that period, can be a „unique opportunity” to redefine the existing educational practice in the school in order to improve it. Consequently, in response to the demands of physical distancing, the paper discusses pedagogical strategies for redefining established educational practice in the classroom. They include: preparing students for remote work (digital communication, digital collaboration, work on projects); introducing new „smart” technologies into the teaching process and training future teachers for the application of productive teaching models that belong to the new educational paradigm of information-based teaching; ethical use of new technologies... All within frameworks that do not diminish the importance of the educational role of teachers and the autonomous position of students.

Keywords: educational work, the COVID-19 pandemic, physical distance, redefining the classroom.

ОБРАЗОВАЊЕ У ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19:
ИСКУСТВА И ПОУКЕ
Књига сажетака

EDUCATION DURING COVID-19 PANDEMIC:
EXPERIENCE AND LESSONS LEARNED
Book of Abstracts

Издавач
Учитељски факултет, Београд

За издавача
проф. др Данимир Мандић

Уреднице
Гордана Стоковић
Јелена Лукић
Јелена Станивуковић

Превод на српски језик
Зорица Савић Ненадовић
Гордана Стоковић

Графички уредник
Зоран Тошић

Корице
Милош Батрићевић

Штампа
Newspress doo, Смедерево

Тираж
300 примерака

ISBN 978-86-7849-319-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091:[616.98:587.834: (048)

37.091:004(048)

37.018.43.004(048)

37.091.3(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција Образовање у време пандемије
Covid-19: искуства и поуке (2023 ; Београд)

Књига резимеа / Међународна научна конференција Образовање у време
пандемије Covid-19: искуства и поуке, 1–3. јун 2023., Београд ; уреднице
Гордана Стоковић, Јелена Лукић, Јелена Станивуковић. - Београд : Учи-
тељски факултет, 2023 (Смедерево : Newspress). - 327 стр. ; 24 cm

На спор. насл. стр.: Book of abstracts. - Апстракти упоредо на срп. и енгл.
језику. - Тираж 300.

ISBN 978-86-7849-319-5

а) Образовање -- Ковид 19 -- Пандемија -- Апстракти б) Информациона
технологија -- Образовање -- Апстракти в) Учење на даљину -- Апстракти
г) Електронско учење -- Апстракти

COBISS.SR-ID 116841993

